

LETNO POROČILO 2018

SKUPINE ADRIA MOBIL IN DRUŽBE ADRIA MOBIL, D. O. O.,

ZA OBDOBJE 1. 1. 2018 – 31. 8. 2018

 ADRIA
Življenje v gibanju

Zaposleni v Adrii Mobil, d. o. o.

Obiskovalci z dneva odprtih vrat

Obisk finskega Adriinega kluba

»Družba Adria Mobil, d. o. o., in skupina Adria Mobil se zavedata svoje vključenosti ter povezanosti z okoljem in sta zato zavezani k družbeno odgovornemu delovanju, kar pomeni vzpostavljanje in ohranjanje etičnega in moralnega odnosa do vseh ključnih deležnikov – zaposlenih, poslovnih partnerjev, kupcev, dobaviteljev ter lokalne skupnosti.«

(Poudarek iz strategije upravljanja s človeškimi viri)

VSEBINA

1	UVOD.....	4
1.1	BESEDA GENERALNE DIREKTORICE ADRIE MOBIL, D. O. O.	6
1.2	POUDARKI IZ POSLOVANJA SKUPINE ADRIA MOBIL IN DRUŽBE ADRIA MOBIL, D. O. O.	7
1.3	PREDSTAVITEV SKUPINE ADRIA MOBIL IN DRUŽBE ADRIA MOBIL, D. O. O.	8
1.4	POROČILO NADZORNEGA SVETA DRUŽBE ADRIA MOBIL, D. O. O., ZA POSLOVNO LETO 2018	9
1.5	POROČILO REVIZIJSKE KOMISIJE	11
1.6	IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	11
1.7	VODENJE IN UPRAVLJANJE DRUŽB SKUPINE ADRIA MOBIL	15
1.8	PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI.....	15
1.9	PREGLED POMEMBNIH DOGODKOV V SKUPINI ADRIA MOBIL IN DRUŽBI ADRIA MOBIL, D. O. O.	17
1.9.1	<i>Dogodki obračunskega obdobja 1. 1. 2018-31. 8. 2018</i>	<i>17</i>
2	POSLOVNO POROČILO.....	28
2.1	STRATEŠKE USMERITVE SKUPINE ADRIA MOBIL IN DRUŽBE ADRIA MOBIL, D. O. O.	29
2.1.1	<i>Strateški plan Adrie Mobil, d. o. o., 2019–2023</i>	<i>29</i>
2.1.2	<i>Ključne usmeritve strateškega plana</i>	<i>30</i>
2.1.3	<i>Ključne predpostavke strategije 2019–2023</i>	<i>31</i>
2.2	PRODUKTNO VODENJE IN RAZVOJ	32
2.3	PROIZVODNJA	35
2.5	PRODAJA IN TRŽENJE	36
2.6	NABAVA IN DOBAVITELJI	38
2.7	UPRAVLJANJE S TVEGANJI	38
2.8	FINANČNE ZAVEZE	41
2.9	SISTEM VODENJA KAKOVOSTI IN POSLOVNA ODLIČNOST	42
2.10	ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA.....	45
3	TRAJNOSTNI RAZVOJ	52
3.1	TRAJNOSTNI RAZVOJ IN MATRIKA KLJUČNIH TRAJNOSTNIH IZZIVOV	53
3.2	UPRAVLJANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI	54
3.2.1	<i>Izobraževanje zaposlenih in osebna rast na delovnem mestu</i>	<i>54</i>
3.2.2	<i>Inovativnost</i>	<i>55</i>
3.2.3	<i>Strategija in politika strateškega komuniciranja.....</i>	<i>55</i>
3.2.4	<i>Organizacijska učinkovitost.....</i>	<i>56</i>
3.2.5	<i>Podatki o zaposlenih v skupini Adria Mobil</i>	<i>57</i>
3.2.6	<i>Podatki o zaposlenih v družbi Adria Mobil, d. o. o.....</i>	<i>58</i>
3.3	DRUŽBENA ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH	60
3.3.1	<i>Zdravje na delovnem mestu</i>	<i>60</i>
3.3.2	<i>Kulturo adriašev krepiamo s sprejemom upokoencev, jubilarov ter tradicionalnimi srečanji.....</i>	<i>61</i>
3.4	DRUŽBENA ODGOVORNOST DO ŠIRŠEGA OKOLJA	62
3.5	VAROVANJE OKOLJA	63
4	RAČUNOVODSKO POROČILO	66
4.1	UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	67
4.2	IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE	68
4.3	KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE ADRIA MOBIL	69
4.3.1	<i>Konsolidirani izkaz poslovnega izida skupine Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018</i>	<i>69</i>
4.3.2	<i>Konsolidirani izkaz drugega vseobs. donosa skupine Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018.....</i>	<i>69</i>
4.3.3	<i>Konsolidirani izkaz finančnega položaja skupine Adria Mobil na dan 31. 8. 2018.....</i>	<i>70</i>
4.3.4	<i>Konsolidirani izkaz denarnih tokov za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018</i>	<i>72</i>
4.3.5	<i>Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom skupine Adria Mobil.....</i>	<i>73</i>
4.4	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA	107
4.5	RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE ADRIA MOBIL	111
4.5.1	<i>Izkaz poslovnega izida družbe Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31.8.2018.....</i>	<i>111</i>
4.5.2	<i>Izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018.....</i>	<i>111</i>
4.5.3	<i>Izkaz finančnega položaja družbe Adria Mobil na dan 31. 8. 2018</i>	<i>112</i>
4.5.4	<i>Izkaz gibanja kapitala družbe Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018.....</i>	<i>113</i>
4.5.5	<i>Izkaz denarnega toka družbe Adria Mobil za obdobje 01.01.2018 do 31.8.2018.....</i>	<i>114</i>
4.5.6	<i>Pojasnila k računovodskim izkazom družbe Adria Mobil.....</i>	<i>115</i>
4.6	POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA	149
5	OSNOVNI PODATKI O DRUŽBAH SKUPINE ADRIA MOBIL.....	154

O zgodbi v zgodbi

Letno poročilo 2018 je specifično že samo po sebi, saj zaradi poenotenja s skupino Trigano zaobjema le skrajšano obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018. Poleg rednih poslovnih in računovodskih vsebin v letošnjem letnem poročilu na posameznih razdelkih med poglavji predstavljamo naslovnice vseh produktnih katalogov, ki jih iz Adrie Mobil, d. o. o., in Adrie Dom, d. o. o., pošiljamo v svet k našim uvoznikom, trgovcem, končnim uporabnikom. Katalogi niso le pomembno komunikacijsko orodje, temveč so naše sporočilo, ogledalo blagovne znamke Adria, ki je v Evropi in svetu ne samo prepoznana, temveč tudi dobrodošla in zaželena. Zato vsako leto znova katalogom namenjamo veliko pozornosti pri izdelavi tako pri vsebini, dizajnu kot jezikovnih različicah – vse to z mislijo na končnega uporabnika, ki mu želimo blagovno znamko Adria čim bolj približati. Da se z njo poistoveti, jo začuti. In zakaj se potrošniki vedno znova odločajo za nakup »naše in njihove Adrie«? Odgovore najdete na začetku vsakega poglavja.

UVOD

 ADRIA
Življenje v gibanju

STRAST IN IZKUŠNJE

Blagovna znamka Adria razveseljuje uporabnike vozil za prosti čas že več kot 50 let.

»S svojo široko regijsko prisotnostjo ter ponudbo počitniških vozil v vseh najpomembnejših produktnih in cenovnih razredih sta družba in skupina Adria Mobil znali izkoristiti ugodne tržne razmere ter več kot uspešno uresničevali zastavljene poslovne načrte.«

»Ugled blagovne znamke Adria na evropskem trgu vnovič potrjujejo tudi številne nagrade – nagrada za avtodom leta na italijanskem, nizozemskem ter angleškem trgu ter nagrade za program prikolic na angleškem trgu – ki smo jih prejeli s strani strokovnih združenj oziroma na podlagi glasovanja končnih kupcev, kar priznanjem daje še posebno težo.«

»Ob načrtovani rasti proizvodnih količin se zavedamo, da konkurenčnost in kompetence družbe kreirajo predvsem zaposleni, ki z znanjem ter angažiranim (so)delovanjem ustvarjajo možnosti za še uspešnejšo prihodnost.«

(Poudarki iz uvodne besede generalne direktorice Sonje Gole)

1.1 Beseda generalne direktorice Adrie Mobil, d. o. o.

Evropski trg počitniških vozil je tudi v prvih osmih mesecih leta 2018 beležil izrazito rast števila registracij, pri čemer so k rasti evropskega trga počitniških vozil največ prispevali trgi Nemčije, Anglije, Francije in Španije. S svojo široko regijsko prisotnostjo ter ponudbo počitniških vozil v vseh najpomembnejših produktnih in cenovnih razredih sta družba in skupina Adria Mobil znali izkoristiti ugodne tržne razmere ter več kot uspešno uresničevali zastavljene poslovne načrte. S ciljem kakovostno oskrbeti povečan obseg povpraševanja po Adriinih izdelkih smo v letu 2018 aktivno vstopili v nov investicijski cikel, v okviru katerega bomo najprej realizirali investicijo v novo tehnologijo in širitev kapacitet v proizvodnji karoserijskih elementov ter s tem odprli možnosti za nadaljnjo rast količinskega obsega proizvodnje, s ciljem zadostiti obsegu povpraševanja po Adriinih izdelkih. V sicer krajšem poslovnem obdobju (1. 1.-31. 8. 2018) je skupina Adria Mobil realizirala prihodke iz prodaje v višini 309 milijonov evrov, družba Adria Mobil, d. o. o., pa je z večjo proizvodno učinkovitostjo sledila obsegu naročil ter realizirala količinski obseg prodaje na nivoju 9.850 enot, kar je za 13 % več kot v primerljivem obdobju preteklega leta, ter pri tem dosegla prihodke iz prodaje v višini 264 milijonov evrov ter izboljšala rezultat glede na primerljivo obdobje za 12 %.

Premierna predstavitev izdelkov sezone 2019 je potrdila, da sodijo izdelki blagovne znamke Adrie med najbolj priljubljene in zaželeno na evropskem trgu počitniških vozil, saj je prodaja na sejmišnih ponovno dosegla rekordni nivo, osrednje izdelčne novosti v ponudbi pa so med kupci naletele na izrazito pozitiven odziv. Ugled blagovne znamke Adria na evropskem trgu pa vnovič potrjujejo tudi številne nagrade – nagrada za avtodom leta na italijanskem, nizozemskem ter angleškem trgu ter nagrade za program prikolic na angleškem trgu – ki smo jih prejeli s strani strokovnih združenj oziroma na podlagi glasovanja končnih kupcev, kar priznanjem daje še posebno težo.

Čeravno naj bi obseg evropskega trga počitniških vozil v letu 2018 znova presegel magično mejo 200 tisoč registriranih enot se zavedamo možnosti različnih scenarijev, na kar opozarjajo tudi različne napovedi prihodnjih gospodarskih gibanj. Svojo konkurenčnost na trgu počitniških vozil sta družba in skupina Adria Mobil pomembno nadgradili tudi z vstopom v skupino Trigano - izkoriščanje sinergij na nabavnem in tehnološkem področju ter izmenjava dobrih praks med družbami v skupini dajejo dober temelj za dvig konkurenčnosti ponudbe ter uresničevanje ambicioznih poslovnih ciljev, ki smo si jih zastavili za prihajajoče strateško obdobje.

Velik interes za sodelovanje s podjetjem, ki smo ga zabeležili na kariernem sejmu ter predvsem izredno veliko število obiskovalcev naše tovarne, ki si jo je v letošnjem letu ogledalo več kot dva tisoč obiskovalcev, potrjujejo, da je Adria Mobil, d. o. o., v nacionalnem okolju prepoznana kot ugleden in zaželen delodajalec. Ob načrtovani rasti proizvodnih količin se namreč zavedamo, da konkurenčnost in kompetence družbe kreirajo predvsem zaposleni, ki z znanjem ter angažiranim (so)delovanjem ustvarjajo možnosti za še uspešnejšo prihodnost. V družbi in skupini Adria Mobil bomo zato tudi v prihodnje stremeli k razvoju takšne organizacijske kulture in delovnega okolja, ki bosta spodbujala inovativnost, sodelovanje in ciljno naravnost na temelju skupnih vrednot.

Sonja Gole

Generalna direktorica Adrie Mobil, d. o. o.

1.2 Poudarki iz poslovanja skupine Adria Mobil in družbe Adria Mobil, d. o. o.

	Skupina Adria Mobil		Družba Adria Mobil	
v 000 EUR				
PODATKI IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA	1-8/2018	1-12/2017	1-8/2018	1-12/2017
Čisti prihodki iz prodaje	309.151	416.844	263.612	349.961
Dobiček iz poslovanja (EBIT)	42.526	47.424	31.247	33.828
Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITA)	46.571	53.328	32.942	37.104
Čisti dobiček po davku	51.592	38.512	46.723	28.771
PODATKI IZ BILANCE STANJA	31.08.2018	31.12.2017	31.08.2018	31.12.2017
Sredstva	251.080	201.922	204.153	152.592
Nekratkoročna sredstva	76.853	61.533	57.097	39.722
Kratkoročna sredstva	174.227	140.389	147.056	112.870
Kapital	104.790	72.130	71.747	43.850
Finančne obveznosti	35.693	31.291	34.104	27.268
KAZALNIKI				
Delež EBIT v prihodkih	13,8%	11,4%	11,9%	9,7%
Delež EBITA v prihodkih	15,1%	12,8%	12,5%	10,6%
Delež čistega dobička v prihodkih	16,7%	9,2%	17,7%	8,2%
Donosnost ROA	22,8%	19,1%	26,2%	18,9%
Donosnost ROE	58,3%	54,8%	80,8%	61,3%
Delež kapitala v sredstvih	41,7%	35,7%	35,1%	28,7%
Finančni dolg / EBITA	0,8	0,6	1,0	0,7
ŠTEVILO ZAPOSLENIH				
Konec leta (31.08.18)	1.819	1.721	1.044	972
Povprečje	1.800	1.640	1.021	920
ŠTEVILO PRODANIH PROIZVODOV				
Prikolice	5.030	6.149	5.030	6.149
Avtodomi	3.462	4.793	3.462	4.793
Vani	1.352	1.972	1.352	1.972
MSE in mobilni šotori	1.180	1.415		

*Poslovno leto 2018 je prehodno poslovno leto, s katerim prehajamo na uporabo poslovnega leta september – avgust. Poslovno leto 2018 vključuje 8 mesecev poslovanja (januar – avgust 2018); medtem ko primerjalno leto 2017 vključuje 12 mesecev.

EBIT = razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja

EBITA = razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja, povečana za amortizacijo

ROE = čisti dobiček/povprečno stanje kapitala v letu

ROA = čisti dobiček/povprečno stanje sredstev v letu

1.3 Predstavitev skupine Adria Mobil in družbe Adria Mobil, d. o. o.

Skupina Adria Mobil se je razvila na temelju osnovne dejavnosti matične družbe Adria Mobil, d. o. o., njene aktivne strategije generične rasti ter vlaganj v diverzifikacijo izdelkov in storitev. Skupina je iz osnovnega programa proizvodnje počitniških prikolic in avtodomov skozi vertikalne integracije prerasla v skupino proizvajalcev in ponudnikov proizvodov ter storitev za prosti čas. Podjetja v skupini Adria Mobil danes poslujejo na številnih trgih ter treh celinah – v Evropi, Aziji in Avstraliji.

Poleg matične družbe Adria Mobil, d. o. o., je skupina Adria Mobil na dan 31. 8. 2018 vključevala še 11 odvisnih družb, v katerih je Adria Mobil, d. o. o., večinski lastnik. Tri odvisne družbe imajo sedež v Sloveniji, osem družb v skupini Adria Mobil pa ima sedež v tujini.

Ko je konec leta 2017 skupina Adria Mobil postala del francoske skupine Trigano, je s tem vstopila v stabilno, strateško lastniško strukturo, v okviru katere lahko skupina Adria Mobil učinkovito izkorišča notranje sinergije ter tržne priložnosti. S tem partnerstvom znotraj celotne skupine uspešno uresničujemo tudi zastavljene strateške cilje dolgoročnega razvoja ter rasti družbe in skupine Adria Mobil.

Osnovni podatki o družbah skupine Adria Mobil

Družbe v Sloveniji			
1.	Adria Mobil, d. o. o., Novo mesto	Novo mesto	Slovenija
2.	Adria Plus, d. o. o., Novo mesto	Novo mesto	Slovenija
3.	Podgorje, d. o. o., Šentjernej	Šentjernej	Slovenija
4.	Adria Dom, d. o. o.	Črnomelj	Slovenija
Družbe v tujini			
5.	Adria Caravan Aps	Kolding	Danska
6.	Adria Mobil Schweiz GmbH	Brügg	Švica
7.	Adria Concessionaires, Ltd.	Suffolk	Anglija
8.	Adria More d.o.o.	Zadar	Hrvaška
9.	Adria Star d.o.o.	Karlovac	Hrvaška
10.	Adria Benelux B.V.	Papendrecht	Nizozemska
11.	Adria Distribution Spain, S. L. U.	Fogars de la Selva	Španija
12.	Domerium, S.L.	Fogars de la Selva	Španija

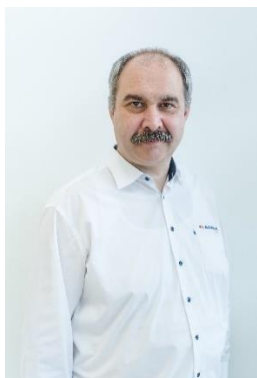
Adria Mobil, d. o. o., je eden vodilnih evropskih proizvajalcev vozil za prosti čas, ki z blagovno znamko Adria kroji evropski trg karavaninga že več kot petdeset let. Ponudba blagovne znamke Adria obsega celovito paleto avtodomov, počitniških prikolic in vanov, ki sodijo med najbolj priljubljene v evropski panogi karavaninga, to pa dopolnjuje tudi s ponudbo avtodomov in vanov pod blagovno znamko Sun Living.

Osnovni podatki o družbi Adria Mobil, d. o. o.

Ime družbe	ADRIA MOBIL, proizvodnja, trgovina in storitve, d. o. o., Novo mesto
Skrajšana oblika	ADRIA MOBIL, d. o. o., Novo mesto
Poslovni naslov	Straška cesta 50, 8000 Novo mesto, Slovenija
Standardna klasifikacija dejavnosti	29.200 Proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprikolic
Pravna oblika	Družba z omejeno odgovornostjo
Matična številka	5479541000
Davčna številka	SI51439972
Vložna številka pri reg. Sod.	5479541000 Okrožno sodišče Novo mesto
Telefon, telefaks	+386 (0)7 39 37 100 +386 (0)7 39 37 200
Spletni naslov	http://www.adria-mobil.com
Generalna direktorica	SONJA GOLE
Nadzorni svet	
Predsednik	Francois Feuillet
Namestnik	Janez Kastelec
Član	Michel Freiche
Članica	Marie-Helene Gerbeaut Feuillet

1.4 Poročilo Nadzornega sveta družbe Adria Mobil, d. o. o., za poslovno leto 2018

Na podlagi pristojnosti in pooblastil, določenih z zakonskimi predpisi in statutom družbe, je Nadzorni svet Adrie Mobil, d. o. o., Novo mesto, v poslovnem letu 2018 redno spremljal in nadziral poslovanje družbe Adria Mobil, d. o. o., Novo mesto in skupine Adria Mobil. Nadzorni svet je deloval v naslednji sestavi: Francois Feuillet – predsednik NS, Michel Freiche – član NS, Marie-Helene Feuillet – članica NS (vsi trije predstavniki večinskega lastnika) in Janez Kastelec – podpredsednik NS (predstavnik Sveta delavcev družbe Adria Mobil, d. o. o. Novo mesto). Nadzorni svet se je v letu 2018 (poslovno leto 2018 zaradi spremembe trajanja poslovnega leta traja izjemoma le 8 mesecev, torej od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018) sestal trikrat.

Člani Nadzornega sveta (z leve proti desni): predsednik Francois Feuillet, podpredsednik Janez Kastelec, članica Marie-Helene Feuillet in član Michel Freiche

Nadzorni svet je preverjal vodenje poslov družbe v poslovnem letu 2018 na sejah, za katere so bila predložena pisna gradiva in dodatne informacije v smislu 272. člena ZGD-1. Poslovodstvo je Nadzornemu svetu pravočasno in redno posredovalo pisna poročila o poslovanju in druge informacije, ki so bile podlaga za sprejemanje odločitev. Poročila so bila izčrpna in natančna, v skladu z načeli vestnosti in verodostojnosti. Za obravnavo posameznih točk dnevnega reda so bila pripravljena kakovostna, verodostojna in konsistentna pisna gradiva, ki so bila nato podrobneje obrazložena tudi na sejah, pri nekaterih točkah so bile informacije posredovane tudi ustno. Nadzornemu svetu je poročala tudi njegova revizijska komisija. Zaradi celovitega poročanja ni bilo potrebe, da bi Nadzorni svet pregledoval poslovne knjige ali dokumentacijo družbe.

Nadzorni svet se je v letu 2018 sestel na treh sejah (13.04.2018, 21.09.2018 in 16.11.2018), na katerih je obravnaval pomembnejše teme:

- preveril in potrdil je revidirani letni poročili Adrie Mobil, d. o. o., in konsolidirani letni poročili skupine Adria Mobil za poslovni leti 2017 in 2018;
- obravnaval je poslovanje družbe Adria Mobil, d. o. o., in skupine Adria Mobil v posameznih obdobjih leta 2018;
- obravnaval je poročila o aktivnostih za zagotavljanje likvidnosti, solventnosti in kapitalske ustreznosti;
- sprejel je poslovna načrta Adrie Mobil, d. o. o., za leti 2018 in 2019;
- seznanil se je s predlogom strateškega plana Adrie Mobil, d. o. o., za obdobje 2018–2022 in potrdil strateški plan Adrie Mobil, d. o. o., za obdobje 2019–2023;
- sklenil je pogodbo z generalno direktorico družbe Adria Mobil, d. o. o., Sonjo Gole, za novo mandatno obdobje štirih let, in sicer od 1. 9. 2018 do 30. 8. 2022,
- podal je soglasje k postopku odkupa obveznic ADM2 na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, ki je potekal od 21. 3. 2018 do vključno 15. 6. 2018,
- obravnaval in potrjeval je predloge investicij v tehnološko prenavo proizvodnih procesov in razširitev proizvodnih kapacitet,
- obravnaval je poročilo o poteku in izvedbi pripojitve družbe AMH, d. o. o., k družbi Adria Mobil, d. o. o.

Nadzorni svet je na podlagi 282. člena ZGD-1 v zvezi s 3. odst. 272. člena in 2. odst. 548. člena ZGD-1 na svoji 3. redni seji dne 13. 4. 2018 in zaradi spremembe poslovnega leta, na svoji 5. redni seji z dne 16.11.2018 obravnaval Letni poročili in konsolidirani letni poročili Adrie Mobil, d. o. o., za poslovni leti 2017 in 2018, vsa priložena poročila revizorja (za poslovno leto 2017 in poslovno leto 2018), priložene predloge za uporabo bilančnega dobička (za poslovno leto 2017 in poslovno leto 2018), ki ga je poslovodstvo predložilo skupščini, in priložena poročila o razmerjih s povezanimi družbami (za poslovno leto 2017 in poslovno leto 2018). Nadzorni svet je po končni preveritvi Letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila Adrie Mobil, d. o. o., za poslovno leto 2017 (na 3. redni seji) in poslovno leto 2018 (na 5. redni seji) potrdil obe Letni poročili in Konsolidirani letni poročili v obliki in vsebini, kot so bila revidirani. S tem sta Letni poročili in konsolidirani letni poročili Adrie Mobil, d. o. o., za poslovno leto 2017 in poslovno leto 2018 bili tudi sprejeti. Nadzorni svet je preveril revizorjeva poročila k Letnemu poročilu in h konsolidiranemu letnemu poročilu Adrie Mobil d. o. o., za poslovni leti 2017 in 2018, v katerih revizor podaja revizijsko mnenje brez pridržkov in brez pojasnjevalnega odstavka ter ugotavlja usklajenost poslovnih poročil z računovodskimi poročili in poslovnih poročil družb, vključenih v konsolidacijo, s konsolidiranimi računovodskimi poročili. Nadzorni svet k revizorjevim poročilom za poslovni leti 2017 in 2018 ni imel pripomb. Nadzorni svet je preveril poročila o razmerjih s povezanimi družbami, v katerih poslovodstvo nedvomno izjavlja, da v poslovnih letih 2017 in 2018 ni bilo nobenih poslov v smislu 545. člena ZGD-1. Nadzorni svet je ugotovil, da ti izjavi poslovodstva ustrezata načelom vestnosti in verodostojnosti in k poročilom poslovodstva ni imel pripomb.

Nadzorni svet je skupaj s poslovodstvom družbe skupščini družbe za poslovni leti 2017 in 2018 predlagal, da bilančni dobiček ostane nerazporejen in se kot takšen prenese v naslednje poslovno leto.

Nadzorni svet je na svoji 3. redni seji in 5. redni seji predlagal skupščini, da na podlagi sprejetih revidiranih Letnih poročil družbe za poslovni leti 2017 in 2018 in po sprejemu sklepov o uporabi bilančnega dobička na dan 31. 12. 2017 in 31. 8. 2018 podeli poslovodstvu in Nadzornemu svetu razrešnico za poslovno leto 2017 in skrajšano poslovno leto 2018.

Nadzorni svet je na vsaki redni seji obravnaval poročilo o trimesečnem poslovanju v primerjavi s poslovnim načrtom oz. letnim planom za leto 2018 in 2019, skupaj s poročilom o obvladovanju tveganj, likvidnostni in kapitalski ustreznosti družbe ter ukrepov za racionalizacijo poslovanja. Posebno pozornost je posvečal poročilom uprave o dogajanju v panogi in pozicioniranju Adrie Mobil v primerjavi s konkurenco. O vsem tem je redno podajal jasna stališča in sprejemal sklepe v dobro družbe.

Nadzorni svet je na svoji 4. redni seji dne 21. 9. 2018 potrdil predlog Strateškega plana skupine Adria Mobil in družbe Adria Mobil, d. o. o., za obdobje 2019–2023, ki podaja usmeritve in izraža ambicije družbe, povezane z nadaljnjim razvojem. Najpomembnejše strateške usmeritve so strnjene v šestih sklopih:

- rast nad rastjo trga in globalna prisotnost;
- produktne in storitvene inovacije, odličnost v dizajnu in izjemna uporabniška izkušnja;
- obvladovanje nabavne verige, logistike, proizvodnje in kakovosti za kupca;
- organizacijska kultura in razvoj zaposlenih;
- donosnost poslovanja in finančna trdnost;
- trajnostni razvoj in družbena odgovornost.

Poleg strategije organske rasti, osredotočene na dvig tržnih deležev, so prepoznane priložnosti za rast prihodkov tudi na področjih: globalizacija in potencialni trgi, storitve in dodatni programi, spremembe v panogi in na trgih, horizontalna in vertikalna integracija ter kooperacije.

Smernice Poslovnega načrta za leto 2019 izhajajo iz Strateškega plana Adrie Mobil, d. o. o., za obdobje 2019–2023.

Nadzorni svet ugotavlja, da je družba Adria Mobil, d. o. o., v poslovnih letih 2017 in 2018 s svojim poslovanjem dosegla in celo presegla planirane cilje oz. standarde poslovanja ter izrazi pohvalo družbi in generalni direktorici za poslovanje v obeh obravnavanih poslovnih letih.

Adria Mobil, d. o. o., je v skrajšanem poslovnem letu 2018 delovala v oteženih pogojih poslovanja zaradi premajhnih tehničnih zmogljivosti, zato je nadaljevala z izvedbo nove investicije v širitev proizvodnih kapacitet. Poglavitni ključ do uspeha so zaposleni in stabilnost procesa, ki se kaže v stroškovno učinkoviti proizvodnji. Visoka produktivnost in obvladovanje stroškov sta pomembno prispevali k zvišanju donosnosti poslovanja. Stroškovna učinkovitost ostaja dolgoročno konkurenčna prednost, ki družbi Adria Mobil, d. o. o., zagotavlja, da bo tudi v bodoče uspešno poslovala in krojila vrh panoge.

Francois Feuillet

Predsednik Nadzornega sveta Adrie Mobil, d. o. o.

1.5 Poročilo Revizijske komisije

Revizijska komisija Nadzornega sveta družbe Adria Mobil, d. o. o., se je v poslovnem letu 2018 sestala na treh sejah, in sicer 22. 3. 2018 (korespondenčna seja), 12. 4. 2018 ter 15. 11. 2018. Revizijska komisija je delovala v sestavi: Michel Freiche, predsednik, Marie-Helene Feuillet, članica, in Brane Kalpič, član.

Delo Revizijske komisije je potekalo skladno z Zakonom o gospodarskih družbah, predvsem pa je bilo osredotočeno na potek revizije poslovanja skupine Adria Mobil in družbe Adria Mobil, d. o. o., o čemer so tudi redno poročali Nadzornemu svetu.

Na seji revizijske komisije z dne 12. 04. 2018 je revizijska komisija sprejela sklep predloga Nadzornemu svetu, da potrdi letno poročilo skupine Adria Mobil in družbe Adria Mobil, d. o. o., za poslovno leto 2017 v predlagani vsebini, na seji revizijske komisije z dne 15.11.2018 pa je revizijska komisija sprejela sklep predloga Nadzornemu svetu, da potrdi letno poročilo skupine Adria Mobil in družbe Adria Mobil, d. o. o., Novo mesto za poslovno leto 2018 v predlagani vsebini.

1.6 Izjava o upravljanju družbe

Na podlagi 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) družba Adria Mobil, d. o. o., Novo mesto, Straška cesta 50, 8000 Novo mesto (v nadaljevanju besedila: družba) za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018 podaja sledečo **izjavo o upravljanju družbe**:

Posloводство in Nadzorni svet družbe izjavljata, da je bilo upravljanje družbe v poslovnem letu 2018 skladno z veljavno Družbeno pogodbo ter veljavnimi zakoni in drugimi predpisi.

V poslovnem letu 2017 je Nadzorni svet družbe dne 23. 1. 2017 na svoji 71. redni seji sprejel Slovenski kodeks javnih delniških družb z dne 27. 10. 2016, ki je objavljen na spletnih straneh Ljubljanske borze, s pravico, da se posamična odstopanja od predmetnega kodeksa utemeljeno obrazložijo v vsakokratnem letnem poročilu o upravljanju družbe, posebej pa družba izpostavlja dejstvo, da je po svoji pravno-organizacijski obliki družba z omejeno odgovornostjo in na organiziranem trgu vrednostnih papirjev kotirajo njene obveznice (ADM2).

Skladno z zgoraj navedenim družba v nadaljevanju tega poročila navaja, da pri svojem poslovanju spoštuje navedeni kodeks, pri čemer izpostavlja sledeča odstopanja od njega, in sicer:

- družbena pogodba družbe kot temeljni korporacijski pravni akt ne navaja ciljev družbe, kot to v poglavju z naslovom Okvir upravljanja v točki 1 določa Kodeks, jih pa družba letno razkriva v javnih objavah na borznem informacijskem sistemu SEO-net Ljubljanske borze, v kolikor je to potrebno;
- izjave o neodvisnosti članov Nadzornega sveta družbe niso objavljene na spletnih straneh družbe, kot to v drugem odstavku 11. točke določa Kodeks, so pa člani Nadzornega sveta ob imenovanju podali izjave in soglasja, s katerimi so se opredelili do kriterijev neodvisnosti in do morebitnih nasprotij interesov, po katerih ne obstajajo razlogi, ki bi lahko vplivali na njihovo nepristransko in objektivno odločanje, revizijska komisija pa je skladno z določili ZGD-1 sestavljena iz treh članov, od katerih je en član zunanji in neodvisen;
- obseg uporabe informacijskih tehnologij (Kodeks: Nadzorni svet, točka 12.5) za sklicevanje sej Nadzornega sveta in razpošiljanje gradiv njegovim članom se zaradi zagotavljanja visoke stopnje varnosti uporablja v omejenih oblikah. Poslovnik o delu Nadzornega sveta družbe opredeljuje možnosti uporabe nekaterih informacijskih tehnologij pod določenimi pogoji;
- Nadzorni svet nima oblikovane kadrovske komisije, ker ocenjuje, da glede na potrebe te komisije ne potrebuje oziroma naloge te komisije opravlja sam Nadzorni svet (Kodeks: Komisije Nadzornega sveta, točka 18.1);
- skladno z Družbeno pogodbo ima družba direktorja in kolegij generalne direktorice, ki deluje kot podporno-svetovalno telo pri opravljanju funkcije upravljanja družbe. To posvetovalno telo sestavljajo izvršni direktorji in direktorji po posameznih področjih (Kodeks: Sestava in imenovanje uprave, točka 20);
- družba nima notranje revizije, ima pa v okviru sektorja Kontroling in informatika vzpostavljen primeren in učinkovit sistem notranjih kontrol (Kodeks: Sistem notranjih kontrol, točka 26.2);
- v povezavi s transparentnostjo poslovanja, ki jo v svoji točki 27.3 ureja Kodeks, družba, ki je organizirana kot družba z omejeno odgovornostjo, ni sprejela posebnega internega akta, ki predpisuje dopustnost trgovanja z vrednostnimi papirji oseb z dostopom do notranjih informacij, družba pa vodi seznam oseb, ki so jim notranje informacije dostopne, prav tako družba v skladu z zahtevami ATVP te osebe pripravlja;
- družba ne objavlja finančnega koledarja, ki vsebuje predvidene datume pomembnejših objav družbe, saj družba po pravno-organizacijski obliki ni delniška družba in kot taka ni članica Prve kotacije na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev (Kodeks: Strategije komuniciranja družbe, točka 27.4);
- morebitne položaje članov Nadzornega sveta ali generalnega direktorja družbe v organih upravljanja ali nadzora nepovezanih družb (Kodeks: Transparentnost poslovanja, točka 29.5), ki bi jih ti lahko zasedali, letno poročilo družbe ne razkriva, so pa člani Nadzornega sveta ali generalni direktor družbe o morebitni kršitvi konkurenčne prepovedi dolžni obvestiti Nadzorni svet družbe;
- skladno z določilom 3. točke 69. člena ZGD-1 letno poročilo družbe razkriva zneske vseh prejemkov, ki so jih za opravljanje nalog v družbi v poslovnem letu prejeli člani posloводства, drugi delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani Nadzornega sveta. Zneski so prikazani ločeno za vsako od teh skupin oseb (Kodeks: Transparentnost poslovanja, točka 29.7).

Skladno s 3. točko 5. odstavka 70. člena ZGD-1 družba v nadaljevanju podaja opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja, in sicer:

- sistem notranjih kontrol in upravljanj s tveganji v povezavi z računovodskim poročanjem je vzpostavljen na način, da družbi s sistematičnim spremljanjem in analiziranjem omogoča pravočasno zaznavo pomembnih tveganj, proaktivno izvajanje korektivnih ukrepov ter poročanje o tveganjih;
- za ustrezno vodenje poslovnih knjig ter za vzpostavljanje in delovanje notranjih kontrol je odgovorno posloводство družbe. Pri tem je cilj delovanja notranjih kontrol zagotavljanje skladnosti delovanja z zakonodajo, predpisi in internimi akti družbe ter skladno z Mednarodnimi računovodskimi standardi (MRS) zagotavljanje zanesljivosti računovodskega poročanja;

- z izvajanjem notranjih kontrol na vseh področjih evidentiranja in nadziranja poslovnih dogodkov ter na podlagi jasno razmejenih dolžnosti in odgovornosti družba zagotavlja pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja;
- ob podpori zunanje revizije računovodskih izkazov ter revizijske komisije je nadzor nad delovanjem notranjih kontrol v domeni posloводства družbe.

Skupščina družbenikov

Družbeniki družbe svoje upravljalvske pravice uresničujejo na skupščini družbenikov, ki je najvišji organ družbe. Sklicovanje skupščine poteka v skladu z veljavno zakonodajo in veljavno družbeno pogodbo družbe. Skupščino družbe sklicuje direktor družbe oziroma družbeniki, ki imajo vsaj 10% glasov. Sklic skupščine se izvede s priporočenim vabilom, ki ga morajo družbeniki družbe prejeti najkasneje 7 dni pred dnevom zasedanja skupščine.

Nadzorni svet

Družba ima štiričlanski nadzorni svet. Tri člane nadzornega sveta je imenovala in izvolila skupščina družbenikov, enega pa svet delavcev. Nadzorni svet izmed svojih članov izvoli predsednika in namestnika predsednika nadzornega sveta. Delo nadzornega sveta poteka v skladu z veljavno zakonodajo, družbeno pogodbo in poslovníkom o delu nadzornega sveta.

Generalni direktor

Družbo vodi generalni direktor družbe. Generalni direktor je pristojen in odgovoren za vse upravljalvske odločitve, za sprejem in izvrševanje odločitev in zastopa družbo samostojno in v okviru omejitev, ki mu jih opredeli nadzorni svet. Generalnega direktorja imenuje in razrešuje nadzorni svet.

Posloводство in Nadzorni svet družbe v skladu s 60.a členom ZGD-1 izjavljata, da je letno poročilo z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe, sestavljeno in objavljeno v skladu ZGD-1 ter mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Izjava o upravljanju je sestavni del Letnega poročila za leto 2018.

Politika raznolikosti

V skladu s 3. odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) družba Adria Mobil, d. o. o., podaja tudi sledečo izjavo o politiki raznolikosti.

V Adrii Mobil, d. o. o., formalno nimamo določene politike raznolikosti, ki bi se izvajala v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja in nadzora glede vidikov, kot so na primer spol, starost ali izobrazba. Ne glede na navedeno pa sta organa vodenja in nadzora sestavljena na način, da zagotavljata komplementarnost znanja in izkušenj članov ter heterogenost sestave tako po spolu, starosti kot po izobrazbi.

Z zagotavljanem raznolikosti v organih vodenja in nadzora v družbi Adria Mobil, d. o. o., zasledujemo cilje zastopanja in možnosti izražanja interesov različnih skupin deležnikov podjetja. Poleg tega pa se raznolikost v obeh organih, nanašajoč se na spremembo lastništva Adrie Mobil, d. o. o., od oktobra 2017, vzpostavlja tudi z mednarodno sestavo članov v organih nadzora ter njihovo skupno ali individualno različnostjo kompetenc in pristojnosti, v komunikaciji pa se spoštuje dostojanstvo in medsebojno spoštovanje ter s tem korporativna kultura, ki zagotavlja sprejemanje dobrih poslovnih odločitev za domače in mednarodno poslovno okolje.

Sonja Gole

Generalna direktorica Adrie Mobil, d. o. o.

1.7 Izjava o nefinančnem poslovanju

V skladu z določili dvanajstega odstavka 56. člena ZGD-1 in 70. c člena ZGD-1 v družbi Adria Mobil, d. o. o., Novo mesto, Straška cesta 50, 8000 Novo mesto (v nadaljevanju besedila: družba) za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 08. 2018 podajamo sledečo **izjavo o nefinančnem poslovanju za skupino Adria Mobil in družbo Adria Mobil, d. o. o.:**

Blagovna znamka Adria je svoje temelje postavila že pred več kot 50 leti, ko je bila leta 1965 na Švedsko prodana prva prikolica pod to blagovno znamko. Danes je družba Adria Mobil, d. o. o., s celovito paleto produktov – prikolic, avtodomov in vanov – prepoznana kot eden najuspešnejših proizvajalcev vozil za prosti čas v Evropi in širše. Poslovni model družbe temelji na strategiji dolgoročne organske rasti osnovne dejavnosti z mednarodno prisotnostjo celotne palete produktov lastne blagovne znamke. Temelj uspeha zagotavljajo: lastno znanje in razvoj (know-how), inovativni pristopi k izdelavi produktov s ciljem izdelati kakovosten, funkcionalen in dizajnersko dovršen produkt. Izdelke optimalno prilagajamo potrebam različnih trgov, s katerimi smo v nenehnem stiku preko razvejane prodajne mreže širom Evrope. Zaposleni, izbrani po načelu »pravi ljudje na pravem mestu«, predano in zavzeto opravljajo svoje delo in sodijo med ključne dejavnike uspeha družbe. Odvisne družbe sledijo temu konceptu, in sicer vsaka na svojem področju delovanja (proizvodnja, trženje, storitve, naložbenje).

V družbi Adria Mobil, d. o. o., in skupini Adria Mobil se zavedamo pomena trajnostnega razvoja in njegovih treh ključnih stebrov delovanja – okoljskega, socialnega in ekonomskega. Z vidika varovanja okolja smo tako v družbi Adria Mobil, d. o. o., že v letu 2003 vzpostavili sistem ravnanja z okoljem po ISO 14001, ki ga redno posodabljam. Svoje zaposlene preko različnih komunikacijskih kanalov ozaveščamo o pomenu varovanja okolja pri vsakdanjih aktivnostih. V družbi nenehno spremljamo okoljske kazalnike učinkovitosti (pri porabi električne energije, plina, vode, količine odpadkov in deležu recikliranih odpadkov, količini hlapnih organskih snovi) in stremimo k neprestanemu izboljšanju učinkovitosti rabe le-teh. Kot pomemben okoljski vidik smo za leto 2018 ocenili količine kartonske in plastične embalaže, ki naj bi se zmanjšala za 5 % na proizvod ter zmanjšanje porabe električne energije, ki naj bi se z zamenjavo razsvetljave z LED žarnicami v celotni proizvodnji zmanjšala za 4 %. Več o delovanju na področju okolja opisujemo v poglavjih 3.4 in 3.5.

Eden izmed ključnih dejavnikov uspeha v družbi Adria Mobil so zadovoljni in zavzeti zaposleni, kar dosegamo z učinkovitimi strategijami upravljanja s človeškimi viri. V letu 2018 smo do 31. 8. v družbi Adria Mobil, d. o. o., zaposlili 72 novih sodelavcev, v Podgorju, d. o. o., 18 oseb, v Adrii Dom, d. o. o., pa se je število zaposlenih zmanjšalo za 4 osebe. Med pomembnejše vidike upravljanja s človeškimi viri sodijo jasno definirana politika zaposlovanja, nenehna skrb za razvoj in izobraževanje zaposlenih, vzpostavljen sistem nagrajevanja in napredovanja ter medgeneracijskega sodelovanja. Osredotočamo se tudi na spremljanje zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih ter na skrb za varnost in zdravje pri delu. Kazalniki kažejo, da se tako zadovoljstvo kot zavzetost pri zaposlenih iz leta v leto povečujeta. V družbi in skupini ustvarjamo konstruktivno delovno okolje in sledimo usmeritvam Kodeksa etike adriašev. V Kodeksu spodbujamo zakonito, transparentno in etično delovanje posameznika, ki temelji na spoštovanju človekovih pravic, in hkrati uveljavljamo načelo ničelne tolerance do nezakonitega in neetičnega ravnanja vseh vpletenih deležnikov. Družbe v skupini Adria Mobil sledijo usmeritvi učinkovitega upravljanja s človeškimi viri in z družbo Adria Mobil, d. o. o., iščejo učinkovite sinergije na tem področju, vse s ciljem doseganja visoke ravni zadovoljnih in zavzetih zaposlenih. Več o upravljanju s človeškimi viri opisujemo v poglavjih 3.2, 3.3 in 3.4.

Učinkovito in uspešno upravljanje s tveganji je še eno izmed področij, ki ga v skupini Adria Mobil in v družbi Adria Mobil, d. o. o., obvladujemo sistematično in odgovorno. V družbi Adria Mobil, d. o. o., imamo vsa tveganja zapisana v registru tveganj. Delimo jih na strateška tveganja in tveganja delovanja. Tveganja z najvišjo oceno se obravnavajo v sklopu delovanja Odbora za obvladovanje tveganj, ki izvaja naloge v povezavi s politiko in strategijo upravljanja s tveganji, prepoznavanjem in obvladovanjem ključnih tveganj ter nadzor nad izvajanjem in delovanjem notranjih kontrol. Tveganja z nižjo oceno so ravno tako predmet obravnave, vendar so za njihova obvladovanja odgovorni lastniki procesov na ravni posameznih delovnih področij znotraj družbe. Tveganja sicer obvladujemo po sistemu ERM (enterprise risk management) z metodologijo COSO (committee of sponsoring organizations), ki nam omogoča pravočasno zaznavo in obvladovanje kritičnih dejavnikov.

Ne nazadnje velja izpostaviti, da bomo v družbi še naprej zasledovali dolgoročne strateške usmeritve poslanstva, vizije in vrednot. Naša vizija »Dolgoročna rast in razvoj podjetja, s ciljem biti eden vodilnih proizvajalcev izdelkov in ponudnik storitev za prosti čas« nas ves čas spodbuja k proaktivnemu delovanju in iskanju novih, inovativnih rešitev na vseh poslovnih področjih, s tem da se na vsakem koraku zavedamo pomembnosti upoštevanja vseh načel trajnostnega razvoja. Družbe v skupini Adria Mobil bodo ravno tako sledile dolgoročnim strateškim usmeritvam poslanstva, vizije in vrednot – vsaka na svojem področju delovanja.

S takšnim pristopom smo in bomo tudi v bodoče zgled vsem deležnikom, ki vstopajo v proces delovanja naše družbe in skupine ter vsem ostalim, ki so kakor koli povezani z družbami v skupini Adria Mobil, d. o. o. Obenem razveseljuje dejstvo, da smo v našem novem lastniku, Triganoju, našli pomembnega strateškega partnerja, s katerim uspešno iščemo sinergije na različnih področjih delovanja za nadaljnjo rast in razvoj tako družbe Adria Mobil, d. o. o., kakor tudi skupine Adria Mobil.

Sonja Gole

Generalna direktorica Adrie Mobil, d. o. o.

1.7 Vodenje in upravljanje družb skupine Adria Mobil

Vodenje in upravljanje družb skupine Adria Mobil (v nadaljevanju besedila: skupina) poteka po dvotirnem sistemu, v nekaterih družbah v tujini pa tudi po enotirnem sistemu. Skupina deluje v skladu s Poslovnikom o vodenju, upravljanju in zastopanju družb.

Korporativno upravljanje razumemo kot sklop pravil, orodij, razmerij, procesov in sistemov podjetja, ki vplivajo na način upravljanja podjetja. Skupina kot koncern družb zahteva celovit sistem upravljanja.

Odisne družbe v večini podpirajo osnovno dejavnost matične družbe in so tako aktivno vključene kot del poslovnega procesa, za katerega je vzpostavljena infrastruktura, ki omogoča delovanje sistema kot celoto za upravljanje in odločanje ter prilagojeno organizacijo skupine za izvajanje potrebnih aktivnosti. Transakcije v okviru skupine potekajo po neodvisnem tržnem načelu (angl: »arm's lenght principle«).

Vodenje in upravljanje skupine je eno izmed ključnih aktivnosti za doseganje letnih in strateških načrtov. Zagotavlja povezovanje vseh virov, deležnikov in subjektov, potrebnih za udejanjanje aktivnosti in nalog, pomeni razreševanje problemov in prilagajanje razmeram in situacijam, vse z visokimi profesionalnimi, moralnimi in etičnimi standardi. Vse aktivnosti spremljajo organi nadzora in potekajo skladno s Pravilnikom o vodenju, strateškim in letnimi plani.

Cilj upravljanja je izkoriščanje sinergijskih učinkov ter stroškovne optimizacije in s tem povečevanja dodane vrednosti skupine.

Po družbah delujejo nadzorni sveti oziroma upravni odbori, ki imajo po tri člane. Skupščine sestavljajo vsi delničarji oz. družbeniki. Sklicuje jih uprava, in sicer najmanj enkrat letno. Odisne družbe so v letu 2018 imele po eno sejo skupščine.

1.8 Predstavitev dejavnosti

Družbe v skupini Adria Mobil so vertikalno integrirane in opravljajo dejavnosti, ki se med seboj dopolnjujejo z namenom izkoriščanja sinergijskih učinkov.

➤ Dejavnost proizvodnje

Dejavnost proizvodnje predstavlja razvoj in proizvodnja avtodomov, prikolic, vanov, mobilnih hišic, luksuznih šotorov ter pohištvenih elementov. V to skupino sta poleg matične družbe Adria Mobil, d. o. o., vključeni še odvisni družbi Podgorje, d. o. o., in Adria Dom, d. o. o. Vse družbe imajo sedež v Sloveniji.

- **Adria Mobil, d. o. o.**

Osnovna dejavnost Adrie Mobil je razvoj in proizvodnja počitniških prikolic, avtodomov in vanov, ponudba blagovne znamke Adria pa obsega celovit portfelj počitniških vozil v vseh cenovnih razredih. Poleg blagovne znamke Adria kupcem ponujamo tudi avtodome in vane vstopnega cenovnega razreda pod blagovno znamko Sun Living.

- **Podgorje, d. o. o.**

Družba Podgorje, d. o. o., iz Šentjerneja je sodobno podjetje s 60-letno tradicijo na področju razvoja, proizvodnje in trženja pohištva za karavaning in navtično industrijo, poleg tega izdelujejo tudi pohištvo specialnih izvedb.

- **Adria Dom, d. o. o.**

Družba Adria Dom, d. o. o., deluje v Kanižarici pri Črnomlju. Osnovna dejavnost družbe je razvoj, proizvodnja in trženje mobilnih hiš ter t. i. luksuznih šotorov. Družba Adria Dom, d. o. o., je v zadnjem obdobju izjemno aktivna tudi na področju širitve dejavnosti turizma, in sicer s ciljem zagotavljanja celovite storitve za kupca.

- **Dejavnost trženja**

Dejavnost trženja izvaja pet podjetij v skupini Adria Mobil, ki skrbijo za distribucijo in prodajo izdelkov blagovne znamke Adria: Adria Caravan ApS Danska, Adria Mobil Schweiz, Adria Concessionaires UK, Adria Distribution Spain, Adria Benelux. Vse navedene družbe predstavljajo podaljšano roko dejavnosti trženja v Adrii Mobil z močno distribucijsko mrežo na lokalnih trgih.

- **Dejavnost storitev**

Storitveno dejavnost izvajata družbi Adria Plus, d. o. o., in Adria More, d. o. o.

- **Adria Plus, d. o. o.**

Adria Plus, d. o. o., je izvajalec storitev prvega servisa baznih vozil za program avtodomov, izvaja storitve prodaje novih in rabljenih osebnih vozil ter dejavnost servisiranja. Družba Adria Plus, d. o. o., je tudi pooblaščen zastopnik za prodajo Adriinih produktov v Sloveniji, pri čemer je ena izmed dejavnosti družbe tudi izposoja vozil za prosti čas.

- **Adria More, d. o. o.**

Primarna dejavnost družbe Adria More, d. o. o., je trženje in upravljanje počitniških kapacitet v kampu Kozarica na Hrvaškem, kakor tudi na ostalih destinacijah v hrvaških kampih – Lopari, Zaton, Solaris in Vranjica. Zaradi pozitivnih trendov na področju turizma v prihodnosti načrtujemo krepitev te dejavnosti. Delovanje tega področja bo temeljilo na sodelovanju vseh družb v skupini Adria Mobil, in sicer s ciljem izkoriščanja medsebojnih sinergij v povezavi z razvojem in proizvodnjo počitniških vozil.

- **Dejavnost naložbenja**

Družbi Adria Star (HR) in Domerium (ES) imata v lasti nepremičnine, ki so namenjene dezinvestiranju.

1.9 Pregled pomembnih dogodkov v skupini Adria Mobil in družbi Adria Mobil, d. o. o.

1.9.1 Dogodki obračunskega obdobja 1. 1. 2018-31. 8. 2018

Januar 2018

- Adria Mobil, d. o. o., se je v sodelovanju z avstrijsko tovarniško motoristično ekipo KTM Red Bull že šesto leto zapored s svojo floto avtodomov udeležila najzahtevnejše dirke na svetu rally-ja Dakar 2018 in skupaj z njimi znova slavila zmago v kategoriji motociklov, ki ga je vozil član avstrijske tovarniške ekipe, Avstrijec Matthias Walkner. V zahvalo za Adriino podporo, je ekipa KTM-a po dirki pripeljala in razstavila v prostorih družbe Adria Mobil v Novem mestu tako zmagovalni motor kot tudi celotno opremo in zmagovalno trofejo najboljšega motociklista letošnjega Dakarja.

Februar 2018

- Na redni letni marketinški konferenci družbe Adria Mobil v Dolenjskih Toplicah je bil v ospredju tako imenovani »brand management«, ki temelji predvsem na disciplini in doslednem spoštovanju vseh dogovorjenih pravil v celotni distribucijski in trgovski mreži po Evropi in svetu. V ta namen je prišlo tudi do pomembne reorganizacije sektorja Prodaja in trženje, s ciljem, da se zagotovi najboljša možna podpora celotni trgovski mreži in še večji usmerjenosti h kupcu kot je to bilo doslej.
- Biatlonec in ambasador Adriinih produktov, Jakov Fak, je na zimskih olimpijskih igrah v Pjongčangu osvojil srebrno olimpijsko kolajno na kraljevski, 20-kilometrski preizkušnji, kar je hkrati tudi velika potrditev pravilne usmerjenosti Adriine sponzorske politike – podpirati in poslovno sodelovati z najboljšimi športniki sveta.

Foto: FotoBobo

Foto: FotoBobo

Marec 2018

- Družbo Adria Mobil je obiskala veleposlanica Francije v Sloveniji, Marion Paradas s sodelavci. Francoska gostja in visoka predstavnica Francije v Sloveniji je izrazila posebno zadovoljstvo glede obiska Adrie Mobil, saj gre za družbo, kot je dejala, ki predstavlja enega izmed izjemno pomembnih dejavnikov gospodarskega povezovanja med dvema državama. To dejstvo pa je postalo še toliko bolj pomembno ob vstopu Adrie Mobil, d. o. o., v francosko skupino Trigano.

- V družbi Adrii Mobil, d. o. o., smo gostili preko 90 udeležencev dvodnevne mednarodne konference World Class Manufacturing 2018, ki je potekala v Ljubljani v organizaciji družbe Odelo Slovenija, d. o. o. Konferenca je bila namenjena predvsem posredovanju dobrih praks s področja proizvodnje in logistike.

- Na strateški konferenci družbe Adria Mobil, d. o. o., je bila osrednja tema digitalizacija in kaj le-ta prinaša s seboj še posebej v panogi avtomobilizma in posledično v branži proizvodnje in prodaje vozil za prosti čas. V tem smislu naj bi se v bodoče spreminjale tudi nakupne navade potrošnikov, kar je problem, ki ga morajo razumeti in mu biti kos tudi proizvajalci vozil za prosti čas. Še več, v prihodnosti naj bi bilo tudi v celotni produktni dejavnosti čedalje več poudarka na storitvah in to preko mobilnih digitalnih rešitev, saj bo produkt »le« osnova za celovito doživetje in drugačno izkušnjo potrošnikov, kupcev, popotnikov.

- V Portorožu je potekala redna spomladanska distribucijska konferenca, na kateri so udeleženci konference definirali še zadnje podrobnosti, vezane na novo produktno sezono 2019, vključno z definirano marketinško kampanjo za obe blagovni znamki, Adria in Sun Living. Ob tem so se seznanili tudi z uvedbo novih tehnologij v Adrii Mobil, z izboljševanjem oskrbe proizvodnje (projekt SCOPE) in z novim razvojnim projektom (E2E), ki – poenostavljeno povedano – definira novo generacijo produktov in storitev ter poslovnih modelov in procesov v vseh fazah, od ideje do (po)prodaje. Sicer sezona 2019 ponuja celo paleto novosti v vseh prodajnih segmentih, prav posebej izstopajoča pa je nova generacija Adriinih Twinov, ki se trgu predstavlja pod novim, skupnim trženjskim motom – Escape the Ordinary (Izogni se običajnosti) ter prikolica Adria Adora z dvema vhodnima vrati.

- Na prošnjo kitajskega veleposlaništva v Sloveniji je družbo Adria Mobil obiskala veččlanska delegacija na čelu z veleposlanikom LR Kitajske v RS, Ye Haom s soprogo Cui Zhiming ter predstavniki gospodarskega oddelka kitajskega veleposlaništva v Sloveniji. Obisk je bil poslovne narave, saj so visoki gostje povabili družbo Adria Mobil, da se udeleži posebne razstave, China International Import Expo - CIIE, ki bo potekal od 5. do 10. novembra 2018 v Shanghaiu na Kitajskem.

- Družbo Adria Mobil, d. o. o., je obiskal tudi odpravnik poslov veleposlaništva Kraljevine Nizozemske v Sloveniji, Erik van Uum, ki se je v pogovoru z generalno direktorico družbe predvsem dotaknil aktualnih tem poslovanja družbe Adria Mobil, d. o. o., na trgih Beneluxa in gospodarskih odnosov med Nizozemsko in Slovenijo.

- Dne 20. 3. 2018 je družba Adria Mobil, d. o. o., na spletni strani Ljubljanske borze (SEOnet) objavila obvestilo, da na organiziranem trgu vrednostnih papirjev z 21. 3. 2018 pričenja z odkupom obveznic (ADM2) izdajatelja Adrie Mobil, d. o. o. Odkup obveznic se je zaključil dne 15. 6. 2018, skupno je Adria Mobil, d. o. o., odkupila 6.549 lotov obveznic v nominalni vrednosti 5.457.478 €.

April 2018

- S startom pred poslopjem Adrie Mobil, d. o. o., je potekala že tradicionalna, četrta po vrsti enodnevna mednarodna kolesarska dirka za Veliko nagrado Adrie Mobil, ki je zbrala 175 kolesarjev iz 25 ekip iz vse Evrope. Že drugič v minulih štirih letih je na tej dirki slavil Italijan Filipo Fortin (Team Felbermayr Sipmlon Wels).

- Nadzorni svet družbe Adria Mobil, d. o. o., je na predlog svoje revizijske komisije potrdil revidirano letno poročilo družbe za leto 2017.
- Družba Adria Dom, d. o. o. je v znanem camping letovišču San Francesco, 50 km vzhodno od Benetk, postavila 10 mobilnih hiš MLine serije in jih začela tržiti preko blagovne znamke Adria Holidays.

Maj 2018

- Družbo Adria Mobil je obiskala veččlanska gospodarska delegacija ruskega mesta Togliatti na čelu z županom Sergejem A. Antaševim, v kateri so bili tudi visoki predstavniki enega največjih ruskih proizvajalcev vozil, družbe AVTOVAZ ter predstavniki slovensko - ruskega poslovnega sveta. Delegacijo je sprejela generalna direktorica družbe Sonja Gole s sodelavci.

- Pričeli smo z aktivnostmi, ki so vezane na novo uredbo o varovanju osebnih podatkov (GDPR), in sicer s pridobivanjem soglasij zaposlenih glede zbiranja in obdelave osebnih podatkov ter uporabe fotografij in video posnetkov.
- Skupščina družbe Adria Mobil, d. o. o., je sprejela sklep, vezan na uporabo bilančnega dobička v višini 36.939.033 EUR in sicer, da dobiček ostane nerazporejen in se v celoti prenese v poslovno leto 2018. Skupščina je sočasno podelila razrešnico poslovodstvu družbe in članom nadzornega sveta za leto 2017 ter imenovala revizijsko hišo Ernest & Young, d.o.o., za pooblaščenega revizorja družbe za leto 2018.
- V družbi Adria Dom, d. o. o., so v sodelovanju z italijanskim partnerjem pričeli s trženjem inovativnih plavajočih hiš. Prvi dve hiši sta prodani v Italijo in sicer v znano letoviško mesto Lignano. Plavajoča hiša je produkt, ki naj bi zapolnil vrzel praznih marin in letovišč ob mirnih vodah.

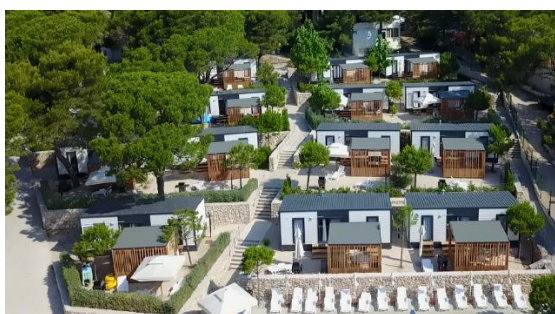
- V družbi Adria Dom, d. o. o., velja izpostaviti tudi zelo odmeven projekt na Hrvaškem, in sicer so v prvem pravem glamping resortu Arena One 99 Glamping v Pomerju v bližini Pulja postavili kar 61 atraktivnih Safari šotorov na najbolj atraktivnih lokacijah ob morju. Projekt predstavlja odlično referenco, saj je medijsko zelo izpostavljen zaradi unikatnosti in obsega investicije.

- Ne samo v tujini, temveč tudi na domačem trgu družba Adria Dom, d. o. o., gradi na svoji prepoznavnosti, saj s svojimi produkti sodelujejo pri zanimivih projektih na slovenski obali. Eden izmed njih zagotovo poteka v sodelovanju z Barbara Piran Hotel Beach&Spa, ki je s "hotelskimi" modeli mobilnih hiš Adria začel tržiti butično namestitev tik ob obali.

- Družba Adria More, d. o. o., je v Adria Village-u v Pakoštanah zaključila z aktivnostmi izgradnje bazena in postavitve ter opremljanje 17 novih mobilnih hišic.

Junij 2018

- Kolesarski klub Adria Mobil je skupaj z generalnim sponzorjem kluba, družbo Adria Mobil, d. o. o., ter številni drugimi partnerji in sponzorji projekta organiziral že 25. mednarodno kolesarsko dirko Po Sloveniji, ki jo je že drugič zapored prenašal Eurosport. Dirka je tako dosegla večmilijonski avditorij po Evropi in svetu. Častni pokrovitelj dirke, ki je slavila srebrni jubilej, je bil predsednik Republike Slovenije, Borut Pahor, dirka pa je presegla vsa pričakovanja glede medijske pokritosti in gledanosti ter promocijske učinkovitosti dogodka preko vseh komunikacijskih platform. Ob samem televizijskem prenosu dirke preko najbolj gledanega športnega kanala, Eurosporta, še najbolj razveseljujejo podatki o gledanosti in promociji tudi generalnega sponzorja kluba, družbe Adria Mobil na najbolj pomembnih evropskih trgih.

- Zunanji presojevalci certifikacijske hiše TÜV SÜD Sava, so preverili delovanje sistema vodenja kakovosti in sistema ravnanja z okoljem družbe Adria Mobil, d. o. o., ter so na podlagi dvodnevne temeljitega dela ponovno podaljšali veljavnost obeh certifikatov za nadaljnja tri leta. Tokratna presoja je bila že 15 po vrsti s področja sistemov kakovosti ter 11 po vrsti s področja ravnanja z okoljem in je imela še poseben pomen, saj je pokazala, da družba v celoti izpolnjuje tudi prenovljene zahteve obeh mednarodnih standardov, tako ISO9001:2015 (kakovost) kakor tudi ISO14001:2015 (ravnanje z okoljem).

- Po evropskih trgih so se pričele trgovske predstavitve produktne sezone 2019 blagovnih znamk Adria in Sun Living, ki so se odvijale deloma v mesecu juniju, deloma v juliju, razen na Danskem, kjer je le-ta potekala 22. 8. 2018.
- Adria Dom, d. o. o., je uspel vstop na francoski trg s pomembnim projektom, to je z mobilnimi hišami višjega cenovnega razreda. Kupec je prepoznal kvaliteto in dodano vrednost Adriinih produktov. Zelo znana turistična destinacija Nai'a Village se nahaja na jugu Francije in v bližini meje z Španijo.

- Terme Olimia Adria Village so kot prvi prejeli uradno klasifikacijo 5 zvezdic, ki določajo visok nivo in kvaliteto celotne storitve. V omenjenem Glamping resortu je postavljenih 20 Safari šotorov.

- V začetku meseca junija je upravljanje družbe Podgorje, d. o. o., prevzel nov direktor družbe, Denis Stepančič.

Julij 2018

- V mesecu juliju je družba Adria Dom, d. o. o., obeležila jubilejno, 15. obletnico izdelave prve mobilne hiše. Družba se je skozi vsa leta uspešno razvijala in nadgrajevala svoje osnovno poslanstvo in širila ponudbo izdelkov. Z inovativnim pristopom ter z mislijo na kakovost produkta in potrebe končnega uporabnika bodo svojo poslovno pot nadaljevali tudi v prihodnje.

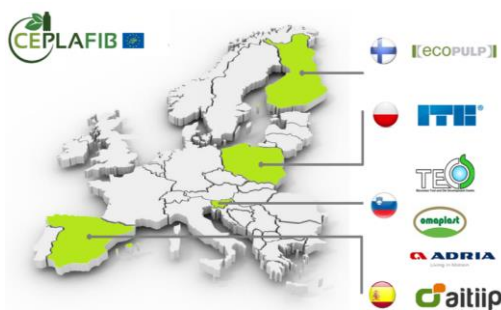

Avgust 2018

- Na 57. salonu karavaninga v Düsseldorfu je Adria Mobil, d. o. o., predstavila novo produktno sezono 2019. Na skupno 2.600 kvadratnih metrov razstavnih površin smo razstavili skupno 26 prikolic in avtodomov blagovne znamke Adria in 7 avtodomov blagovne znamke Sun Living. Hkrati smo razstavili 11 Adriinih vanov serije Twin, ki so bili tudi osrednja novost Adriine produktne sezone 2019. Na letošnjem salonu karavaninga se je prvič predstavila tudi družba Adria Dom, d. o. o., s svojim programom najbolj prestižnih mobilnih hiš xLine ter Alpline – obe primerni tudi za celoletno uporabo, še zlasti inovativna modularna hiša Alpline.

- Adria Mobil, d. o. o., se je aktivno vključila v nov evropski projekt preoblikovanja plastične embalaže in časopisnega papirja v nove visokotehnološke izdelke za avtomobilsko, embalažno in gradbeno industrijo. Gre za projekt CEPLAFIB, ki ga financira Evropska komisija in, ki v tem kontekstu sledi modelu krožnega gospodarstva. Ključni cilj projekta je zvišati stopnjo recikliranih odpadnih produktov za 40% ter hkrati za prav toliko zmanjšati emisijo toplogrednih plinov. Adria Mobil, d. o. o., nastopa v projektu kot končni uporabnik novo razvitega (recikliranega) materiala za različne aplikacije v notranji opremlitvi avtodomov.

- V Adrii Plus, d. o. o., se je v obdobju 1.1. – 31.8.2018 količinska prodaja novih in rabljenih osebnih vozil blagovnih znamk Hyundai, Fiat in Opel, glede na enako obdobje lani, povečala za 4,8%. V tem obdobju so prodali tudi 42 produktov blagovne znamke Adria (22 avtodomov in 20 prikolic), na področju rentanja pa je flota v letu 2018 štela 15 avtodomov, ki so bili v povprečju zasedeni 122 dni.
- Dne 16. 8. 2018 je bil na sodnem registru sprejet sklep, da se družba AMH, d. o. o., kot prevzeta družba, pripoji k družbi Adria Mobil, d. o. o., kot prevzemni družbi.
- Adria Mobil, d. o. o., je zaradi potrebe po konsolidaciji znotraj skupine Trigano, svojo regulativo uskladila s poslovno regulativo skupine Trigano, tako, da bo poslej njeno poslovno leto trajalo v obdobju od 1. 9. tekočega leta do 31. 8. prihodnjega leta.

1.10.2. Nagrade

Januar 2018

- Na mednarodnem sejmu za turizem in prosti čas CMT v Stuttgartu je družba Adria Mobil, d. o. o., znova prejela prestižno evropsko nagrado za inovacije EIA – European Innovation Award, to pot za produkte blagovne znamke Sun Living v kategoriji »Usmerjenost h kupcu«. Gre tako rekoč za »nagrado vseh nagrad«, ki jo podeljuje žirija 15 specializiranih medijev iz vse Evrope in ima zato še posebno težo.

- Na sejmu karavaninga CMT v Stuttgartu je blagovna znamka Adria prejela tudi 5 posebnih nagrad, ki jih podeljujejo nemške specializirane revije Promobil in Caravaning. Blagovna znamka Adria je tako osvojila:
 - 1. mesto za Adria Twin - v kategoriji uvoženih vanov;
 - 1. mesto za Adria Coral XL – v kategoriji uvoženih mansardnih vozil nad 50.000 €;
 - 1. mesto za Adria Sonic Supreme – v kategoriji integriranih avtodomov nad 80.000 €;
 - 1. mesto za Adria Aviva – v kategoriji vstopni razred uvoženih počitniških prikolic;
 - 3. mesto za Adria Twin – v kategoriji vseh vanov.
- Avtodom Adria Coral Axess 600 SL je postal Avtodom leta 2018 na Nizozemskem in sicer po izbiri predstavnikov žirije in članov enega največjih nizozemskih klubov, The Nederlandse Kampeerauto. To posebno priznanje ima še toliko večjo težo, ker vozila za prosti čas, ob strokovni žiriji, izbirajo predvsem člani kluba. Za Adriin Coral jih je tokrat glasovalo kar 44 000! Nagrajeni avtodom sodi v novo generacijo Adriine serije Coral, ki je strokovno žirijo in številne poznavalce prepričal predvsem z novim notranjim dizajnom in novimi tlorisnimi različicami. Posebnost tega avtodoma pa je tudi strešno, panoramsko okno, ki uporabnikom tega vozila za prosti čas daje poseben občutek povezanosti z naravo.

Adria Coral Axess 600 SL uitgeroepen tot NKC Kampeerauto van het Jaar 2018

1.10.3. Dogodki po zaključku obračunskega obdobja (po 31. 8. 2018)

- Generalna direktorica Sonja Gole je s 1. 9. 2018 nastopila novo mandatno obdobje štirih let in sicer do 30. 8. 2022.
- Dne 30. 9. 2018 je družba Adria Mobil, d. o. o., na spletni strani Ljubljanske borze (SEOnet) objavila nerevidirano polletno poročilo (za obdobje 1. 1. 2018 – 30. 6. 2018).

POSLOVNO POROČILO

ADRIA
Življenje v gibanju

PAMETNA OBLIKOVNA ZASNOVA

Adria Mobil, d. o. o., je vodilno podjetje na področju pametne oblikovne zasnove, tehnologije, metod izdelave in materialov.

2.1 Strateške usmeritve skupine Adria Mobil in družbe Adria Mobil, d. o. o.

Za družbo Adria Mobil, d. o. o., in skupino Adria Mobil je še eno izredno dinamično, izzivov polno in tudi uspešno poslovno obdobje, ki ga je zaznamovalo poslovanje pod novo lastniško strukturo. Večinski lastnik družbe Adria Mobil, d. o. o., in družb v skupini Adria Mobil je postala francoska družba Trigano, ki sodi med najuspešnejše skupine v evropski panogi počitniških vozil in je prisotna na številnih evropskih trgih. Adria Mobil, d. o. o., je tako pridobila izjemno pomembnega strateškega lastnika in hkrati partnerja, ki ponuja veliko prostora za nadaljnjo rast Adria Mobil, d. o. o., ter za njeno utrjevanje v samem evropskem in svetovnem branžnem vrhu.

Adriini načrti ostajajo ambiciozni, a realni ter v skladu z rastjo celotnega evropskega trga počitniških vozil, ki sicer v zadnjih letih beleži visoke stopnje rasti. Glede na aktualne mikro- in makroekonomske napovedi tudi v Adria Mobil, d. o. o., pričakujemo celo več kot zgolj pozitiven trend na trgu tudi v prihodnje, pri čemer bo naš izziv predvsem obvladovanje hitre rasti, in sicer s ciljem zagotoviti še bolj kakovostno oskrbo naših kupcev.

V Adria Mobil tudi v prihodnje načrtujemo nadaljnjo rast proizvodnje in prodaje v skladu s sprejetimi strateškimi usmeritvami. Seveda pod pogojem povečanja proizvodnih kapacitet in sprememb v produktni ponudbi tako na področju baznih vozil (nujne bodo denimo spremembe, ki sledijo avtomobilski industriji s poudarkom na elektrifikaciji) kot upoštevanja novosti s področja informacijske tehnologije ter njihove aplikacije v produkte za prosti čas. Prav tako bo v prihodnje še vedno velik poudarek tudi na dizajnu.

Z vsemi projekti in procesnimi izboljšavami skupaj z ugodnimi gospodarski obeti v Evropi, ki bodo še naprej poganjali trg počitniških vozil v srednjeročnem obdobju, ustvarjamo močne temelje za realizacijo osnovnih ciljev (stroškovna učinkovitost, povečanje produktivnosti in vnovično povečevanje evropskega tržnega deleža družbe) v naslednjem strateškem obdobju.

POSLANSTVO

Partner za prosti čas.

VIZIJA

Dolgoročna rast in razvoj podjetja, s ciljem biti eden vodilnih globalnih proizvajalcev izdelkov in ponudnik storitev za prosti čas.

VREDNOTE

- Timsko delo
- Znanje in inovativnost
- Zadovoljstvo strank in zaposlenih

2.1.1 Strateški plan Adria Mobil, d. o. o., 2019–2023

Kljub spremenjenemu lastništvu strateške usmeritve in vizija Adria Mobil, d. o. o., ostajajo nespremenjeni. Prizadevamo si ostati ena izmed treh najboljših blagovnih znamk v Evropi z globalno prisotnostjo in se osredotočiti na izboljšanje poslovne odličnosti.

Danes vidimo številne ugodne dejavnike, ki ponujajo priložnosti za izpolnjevanje ključnih strateških usmeritev. Toda za zadovoljitev naraščajočega povpraševanja po naših produktih in storitvah ter povečanju tržnih deležev se bo Adria Mobil, d. o. o., morala lotiti novega investicijskega cikla. Ključ za nadaljnjo rast na kratek rok je izvedba investicije v povečanje proizvodnih zmogljivosti P1.

Družba se bo morala preoblikovati tudi z organizacijsko strukturo in procesi, ki bodo usklajeni z izbranimi strateškimi usmeritvami. Nadaljevanje strateškega projekta SCOPE bo izboljšalo produktivnost in upravljanje oskrbovalne verige. Z izvajanjem projekta End to End bomo zagotovili stalne inovacije v razvoju produktov s hitrejšim časom vstopa na trg. Z dokumentom Adria Roadmap 2023 smo s strukturiranim postopkom izbire prepoznali ključne projekte in prednostne naloge v prihajajočem strateškem obdobju.

Adria Mobil, d. o. o., bo tako še naprej ponujala inovativno zasnovo vozil z možnostjo regionalnega prilagajanja specifičnim zahtevam posameznega trga in kombinacijo širokega spektra konfiguracij s privlačnimi cenami, kar zagotavlja dodatno konkurenčnost. Z izvajanjem marketinških programov bomo povečali zaznano vrednost blagovne znamke Adria in zagotovili enotno izkušnjo kupcev skozi celotno potovanje.

Na koncu bomo kot družbeno odgovorna družba še naprej ustvarjali in ohranjali etično in moralno povezavo z vsemi ključnimi deležniki - zaposlenimi, poslovnimi partnerji, kupci, dobavitelji in lokalno skupnostjo.

Naslednje strateško obdobje bo spet polno izzivov, vključno z višjimi cilji v smislu proizvodnje in novih investicij. Adria Mobil, d. o. o., bo še naprej rasla s prodajo, s kontinuiteto razvoja izdelkov, operativne odličnosti in investicij pa bomo še naprej oblikovali trende na svetovnem trgu počitniških vozil. Adriini produkti in storitve ter blagovna znamka Adria ostajajo v Evropi zelo prepoznavni, spoštovani in cenjeni, tudi s spremenjenim lastništvom.

2.1.2 Ključne usmeritve strateškega plana

Strategija skupine Trigano temelji na anorganski rasti ter decentralizaciji vodenja družb v njeni lasti. V tej luči je zaveza novega lastnika, da bo Adria Mobil, d. o. o., obdržala svojo avtonomnost in neodvisnost delovanja.

V maju 2018 so v Parizu na zasedanju razširjenega strateškega odbora skupine Trigano svoj pogled usmerili v prihodnost in prepoznali ključne strateške projekte in cilje za sledeče strateško obdobje.

Ključne strateške usmeritve Adrie Mobil, d. o. o., so skladne z navedenimi strateškimi cilji skupine Trigano, poleg njih pa sledimo v svojih strateških usmeritvah še investicijam, globalizaciji, kakovosti ter razvoju in inovacijam.

Izhodiščna usmeritev pri pripravi Strateškega plana za 2019 - 2023 je torej celovito izkoriščanje sinergij (nabavnih, tehnoloških in komercialnih), ki jih omogoča sprememba lastništva, kar za skupino Adria Mobil pomeni, da bo lahko tudi v prihodnje učinkovito izkoriščala tržne priložnosti, ki jih ponuja prebujena panoga počitniških vozil, ter s tem uresničevala zastavljene strateške cilje dolgoročnega razvoja in rasti. V ta kontekst sodi tudi nadaljnji razvoj dolgoletne tradicije blagovne znamke Adria, ki je v samem vrhu evropske panoge počitniških vozil kot tudi ohranjanje zaposlenosti na vseh proizvodnih lokacijah v Sloveniji ter vseh poslovnih funkcij v družbi.

V naslednjem strateškem obdobju sledimo ključnim strateškim usmeritvam, ki temeljijo na korporativni strategiji.

1. Rast nad rastjo trga in globalna prisotnost:

- Učinkovita distribucijska partnerstva;
- Globalizacija in razvijajoči se trgi (Kitajska, Avstralija, Japonska, Izrael).

2. Produktne in storitvene inovacije, odličnost v oblikovanju in izjemna uporabniška izkušnja:

- Strateški razvoj novih produktov;
- Višja raven prodajnih/ poprodajnih storitev;
- Večja prepoznavnost vrednosti/ugleda blagovne znamke.

3. Obvladovanje nabavne verige, logistike, proizvodnje in kakovosti za kupca:

- Odličnost v nabavi;
- World Class Manufacturing;
- Vrhunska kakovost proizvodov.

4. Razvoj organizacijske kulture in zaposlenih:

- Zagotavljanje najboljših kadrov z namenom uresničevanja strateških usmeritev;
- Razvoj znanja in inovativnosti ter dvig zadovoljstva zaposlenih.

5. Zagotavljanje donosnosti poslovanja in finančne trdnosti.

6. Trajnostni razvoj in družbena odgovornost:

- Vključevanje ključnih trajnostnih izzivov v celoten življenjski cikel produktov (od razvoja do odlaganja in recikliranja);
- Upoštevanje stroge okoljske zakonodaje in ozaveščanje deležnikov o izzivih trajnostnega razvoja.

Na evropskem trgu si bomo prizadevali dosegati organsko rast, ki bo višja od rasti trga, prav tako bomo še naprej razvijali in širili svojo prisotnost na globalnih razvijajočih se trgih.

Zavzeto bomo izboljševali obstoječi cikel produktnega razvoja v smeri tehnološke in oblikovne dovršenosti ter v smer izjemne uporabniške izkušnje za naše uporabnike.

Potrebno skrb bomo namenili krepitvi ugleda in dvigu percepcije svojih blagovnih znamk Adria in Sun Living z namenom zagotavljanja enotne in celovite uporabniške izkušnje.

Skupina Adria Mobil bo razvijala komplementarne storitve k svojemu t. i. core businessu, kar bo uporabnikom odpiralo nove dimenzije uporabe naših produktov, od višje ravni udobja in enostavnejše uporabe do povezljivosti z naprednimi digitalnimi rešitvami.

S projektom digitalizacije preverjamo skladnost sprejetih strateških usmeritev z digitalizacijo in razvijamo storitve in tržna digitalna orodja, s katerimi bomo bolje razumeli uporabnike in na ta način bolje prilagodili uporabniške izkušnje.

Družba si bo prizadevala v celoti izkoristiti pozitivne trende na evropskem trgu počitniških vozil z investicijami v odstranitev logističnih ozkih grl in povečanje zmogljivosti. V letu 2018 bomo investirali v širitev proizvodnih kapacitet.

Znotraj skupine krepimo vertikalno integracijo z razvojem dodatnih storitev in programov, ki ponujajo dobre možnosti za rast. Turizem kot točka diferenciacije in komplementarnosti ter razvoj trga izposoje počitniških vozil (rent) sta potencialno perspektivni področji, ki pa zahtevata takojšnje aktivnosti z vidika strokovnih presoj upravičenosti in akcijskih implementacijskih načrtov.

2.1.3 Ključne predpostavke strategije 2019–2023

Ključna začetna predpostavka letošnjega procesa planiranja je sprememba poslovnega leta. V skladu s poslovnim letom v skupini Trigano tudi Adria Mobil, d. o. o., in njene odvisne družbe prehajamo v procesih planiranja na novo poslovno leto, ki se začne s 1. 9. 2018 in konča z 31. 8. 2019.

Ugodne makroekonomske napovedi glede rasti BDP in zmanjševanje brezposelnosti v EU zagotavljata večje zanimanje za počitniška vozila.

V prvi polovici letošnjega leta beleži evropska industrija počitniških vozil odlične rezultate. Skoraj vsi evropski nacionalni trgi poročajo o znatni rasti prodaje. Napovedi prodaje za leto 2018 kažejo na pomembno rast v primerjavi z letom prej.

Za zadovoljitev naraščajočega povpraševanja po naših produktih in storitvah ter povečanju tržnih deležev se bo Adria Mobil, d. o. o., morala lotiti novega investicijskega cikla. Pogoji za planirano rast je realizacija investicije v povečanje proizvodnih zmogljivosti P1, dvig produktivnosti in izboljšanje upravljanja oskrbovalne verige (SCOPE), nove investicije v razvoj izdelkov (E2E) ter večja učinkovitost distribucije na nekaterih trgih.

Letni oz. sezonski načrti sezone 2019 so usklajeni z distribucijo in sledijo načelu, da bodo vsi izdelki dostavljeni v sprejemljivih in želenih rokih.

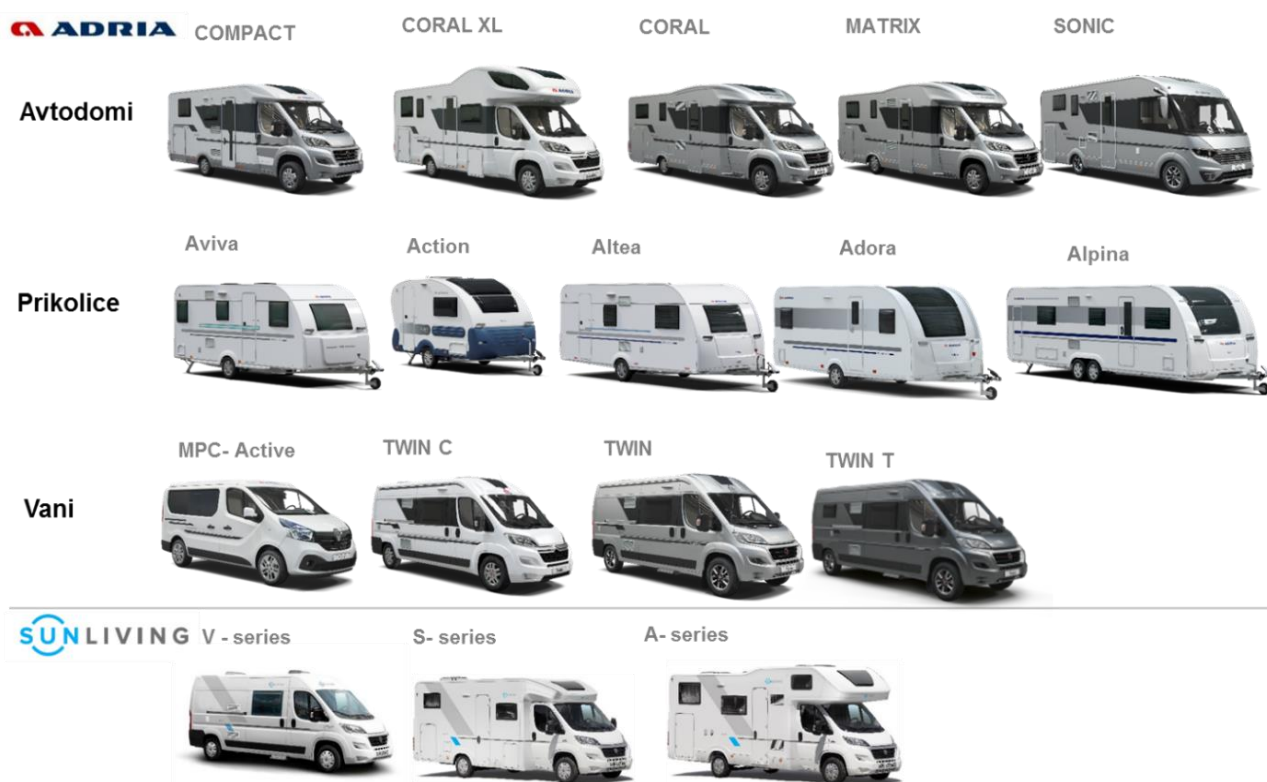
Preoblikovali bomo organizacijsko strukturo in procese, ki bodo usklajeni z izbranimi strateškimi usmeritvami. Razvijali bomo potrebne kompetence zaposlenih, ki bodo sledile zahtevam digitalizacije, mobilnosti in višjim pričakovanjem uporabnikov naših produktov in storitev.

2.2 Produktno vodenje in razvoj

Strategija družbe in skupine Adria Mobil temelji na produktni odličnosti, ki se izkazuje skozi premišljeno oblikovanje izdelkov v vseh produktnih segmentih in najpomembnejših cenovnih razredih, ter sposobnosti prilagajanja izdelkov različnim potrebam in okusom potrošnikov na širokem geografskem področju, kjer družba in skupina Adria Mobil nastopata. Proces produktnega vodenja povezuje prepoznavanje tržnih potreb, oblikovalskih sposobnosti in razvojno- tehnični know-how, ki ga podjetje gradi skozi več let.

Močan razvojni oddelek v družbi in skupini Adria Mobil, ki z dovršenim procesom produktnega testiranja v razvojni fazi zagotavlja visoko raven kakovosti in funkcionalnosti izdelkov, ter celovita in dovršena produktna ponudba sta velika strateška prednost družb v skupini, ki so podvržene nenehnemu razvoju in napredku, v kar nas sili močna dinamika konkurentov na tem področju.

Adria Mobil, d. o. o. - predstavitev celotne produktne palete blagovnih znamk Adria in Sun Living

Adria avtodomi: Blagovna znamka Adria je v letu 2017/18 osvežila svojo paleto avtodomov s prenovljeno serijo **Coral** z edinstvenim panoramskim oknom in prenovljenim notranjim ambientom. Pomembna novost v teh vozilih je tudi nova generacija ogradij varnostnih pasov, s katerimi smo zmanjšali težo vozila za okoli 10 kg. Ta izdelčna družina v letu 2017/18 vstopa v nov življenjski cikel. Poleg tega je v letu 2017/18 tudi serija **Matrix** dobila nekoliko bolj svež videz z več stila in več raznolikosti z novimi tlorisnimi rešitvami. V programu avtodomov je v letu 2017/18 novo definicijo dobil produktni nivo Adria **Supreme (Sonic, Coral, Matrix)**, ki predstavlja vrh izdelčne ponudbe brez vsakršnih kompromisov. Srebrna zunanost, najvišja raven opremljenosti in gretja ob zelo sodobnem izgledu notranjosti določajo edinstvenost teh produktov.

Inovativno panoramsko okno na novem Coralu

Novi Matrix z več tlorisnimi rešitvami

Najvišji produktni nivo Adria Supreme je v letu 2017/18 dobil novo definicijo.

Adria prikolicice: V programu prikolic je v letu 2017/18 v popolnosti zaživela serija Aviva, ki smo jo na trg lansirali že v letu 2016/17, popolno prenovu pa je v letu 2017/18 dobila serija Action. Na novo definirana originalna oblika iz leta 2005 ima svoj krog kupcev in je v njihovih očeh postala kultni izdelek. Ostale izdelčne linije Adriinih prikolic so dobile delne izboljšave in dopolnitve z novimi tlorisi in pomenijo močan temelj k hitri rasti segmenta prikolic v Adrii.

Adria vani: V programu vanov smo nadaljevali s strategijo diferenciacije na sicer močno zasedenem tržnem področju, na katerega vstopa vedno več konkurentov. Cena je večinoma edina točka razlikovanja v tem cenovno občutljivem segmentu produktov, zato smo v letu 2017/18 razširili našo ponudbo z vstopom novega dobavitelja šasij, hkrati pa naredili nekaj novih tlorisnih rešitev, ki so osvežile našo osnovno ponudbo.

NEW TWINS 2018.
WE DO THINGS DIFFERENTLY

There are many brands of camper van available but of course why as it's all in the details. At Adria we do things differently and with our 2016 range there's now even more comfort. Discover more on page 21.

Truma
Alde
Webasto

RENAULT CITROËN

7 YEAR*
ADRIA
WATER TIGHTNESS
WARRANTY

2 YEAR*
WARRANTY

*see terms & conditions apply,
see website for details

Sun Living: Paleto izdelkov družbe Adria Mobil, d. o. o., smo v letu 2017/18 dopolnili s popolnoma prenovljenim konceptom ponudbe Sun Living, blagovno znamko avtomodov in vanov vstopnega razreda. Poudariti velja, da smo pri razvoju izdelkov blagovne znamke Sun Living, upoštevajoč vse tehnične in razvojne zahteve, dodatne napore vložili tudi v cenovne primerjave in analize. Veliko aktivnosti je bilo usmerjenih v standardizacijo izdelkov ter zmanjševanje skupne teže vozila, kar pomeni tudi pomemben dejavnik v okoljskem smislu.

S ciljno usmerjenim pristopom k mlajšim kupcem, inovativnostjo in drugačnostjo je ta produktna ponudba pridobila edinstven položaj in v letu 2017/18 s postopno industrializacijo začela svoj pohod na trg, ki je v evropskem prostoru trenutno najbolj v porastu.

Adria Dom, d. o. o. - predstavitev produktne palete blagovne znamke Adria

Mobilne hiše:

Mobilni šotori:

Modularne hiše:

Plavajoče hiše:

2.3 Proizvodnja

V skupini Adria Mobil tri družbe opravljajo proizvodno dejavnost in sicer poleg krovne družbe Adria Mobil, d. o. o., še Adria Dom, d. o. o., iz Črnomlja in Podgorje, d. o. o., iz Šentjerneja. Proizvodnja Adria Mobil, d. o. o., ki se nahaja na nekaj več kot 36.000 m², je razdeljena na pet posameznih enot: proizvodnjo karoserijskih elementov, proizvodnjo prikolic, proizvodnjo avtodomov, proizvodnjo vanov in linijo za proizvodnjo integriranih avtodomov. Konec avgusta 2018 je bilo v proizvodnem procesu zaposlenih 721 delavcev. Povečano število zaposlenih je rezultat povečanega števila naročil naših produktov s tujih trgov. Z namenom povečanja proizvodnih kapacitet, oz. odprave trenutnega ozkega grla – to je proizvodnja karoserijskih elementov, je v teku projekt širitve proizvodnje karoserijskih elementov. V letu 2018 smo z namenom zagotovitve dodatnih količin v prvem polletju uvedli tudi dvoizmensko delo v proizvodnji prikolic.

V letu 2018 izvajamo tudi obširno projektno delo na temo dviga učinkovitosti proizvodnje (Scope). Pričeli smo s proizvodnjo prikolic in sedaj nadaljujemo tudi v proizvodnji vanov.

V obdobju 1. 1. – 31. 8. 2018 smo v Adria Mobil proizvedli 9.853 produktov, kar je za 17,6 % več kot v enakem obdobju minulega leta.

Poleg matične družbe Adria Mobil, d. o. o., izdeluje končne izdelke še družba Adria Dom, d. o. o., ki je v obdobju 1. 1. – 31. 8. 2018 proizvedla 910 izdelkov.

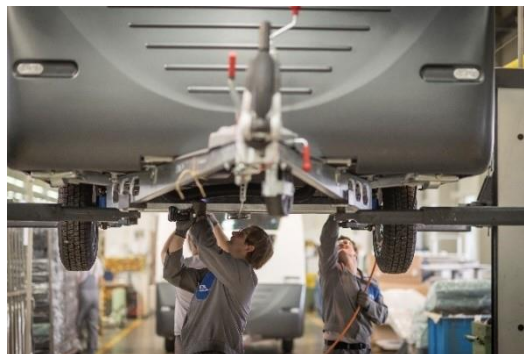
2.4 Tehnologija in investicije

Z namenom optimizacije delovanja procesov v družbi Adria Mobil, d. o. o., se je v letu 2018 oblikoval Sektor tehnologija in investicije, ki zagotavlja industrializacijo novih modelov skladno s terminskim planom in zagotavljanje nemotenega obratovanja proizvodnje, na segmentu investicij pa zagotavlja kapacitete v proizvodnji, varno delo in skrbi za stalne izboljšave.

Sektor Tehnologija in investicije s svojim delovanjem povezuje razvojni oddelek in proizvodnjo na področju celotnega proizvodnega programa, istočasno pa z izvajanjem investicij vpliva na delovanje in razvoj celotnega podjetja.

Pri industrializaciji in izboljšavah se uporabljajo različne metode (npr. FMEA), ki omogočajo sistemski pristop in konstruktivno vključitev strokovnjakov iz različnih sektorjev.

Močan tim strokovnjakov tako na nivoju skupine Adria Mobil kot v družbi Adria Mobil, d. o. o., neprestano izvaja raziskovanja na področju tehnologije in iskanja najboljše tehnološke opreme, rezultat tega pa so izboljšave procesov in vključevanje najnovejše tehnologije v tehnološke procese. S tem se omogoča dvigovanje učinkovitosti proizvodnje, ki je podlaga za visoko konkurenčnost proizvodov na svetovnem trgu.

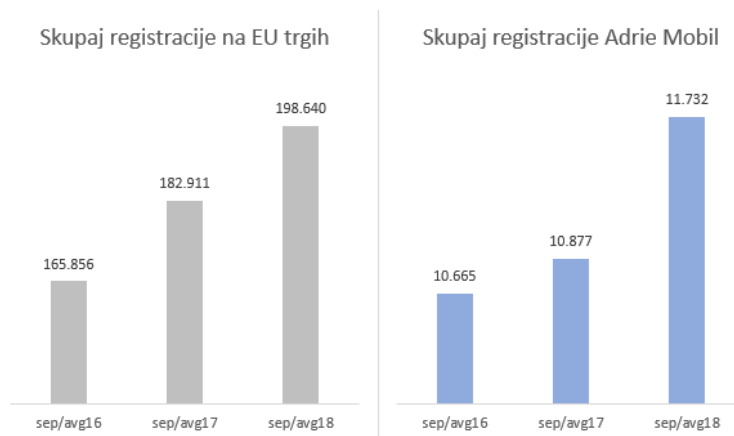

2.5 Prodaja in trženje

V letu 2018 družba in skupina Adria Mobil nadaljujeta trend izredne rasti, ki je posledica izboljšanih razmer na evropskem trgu karavaninga, dobre tržne pozicije s široko geografsko prisotnostjo blagovne znamke Adria in močne prepoznavnosti blagovne znamke kot posledica dobro izvedene strategije rasti, ki sta jo družba in skupina zasledovali v zadnjih letih. Na nivoju skupine smo tako v obdobju 1. 1. – 31. 8. 2018 realizirali prodajo nekaj več kot 11.000 produktov.

Adria Mobil, d. o. o., je v skrajšanem osemmesečnem poslovnem letu 2018 dosegla prodajni obseg v okviru dinamičnega poslovnega načrta za koledarsko leto 2018 in z 9.844 enotami presegla svoj primerljiv količinski obseg preteklega leta za 13%, medtem ko so čisti prodajni prihodki iz osnovne dejavnosti v višini 259,7 mio € zrasli za 12% glede na primerljiv obseg lanskega leta. Rast je bila izrazita v zadnjem trimesečju, ko so se v polni meri pokazali učinki povišanih proizvodnih kapacitet, ki jih je podjetje postopoma uvajalo od začetka leta 2018.

Evropski trg vozil za prosti čas je v letu 2017/18 (sep-avg) zrastel za 8,6 % na skoraj 199.000 enot (podatki so v času pisanja tega poročila še neuradni), Adria Mobil, d. o. o., pa je v enakem obdobju svoj obseg registracij dvignila za 7,9% in tako ohranila kombinirani 6 % tržni delež. S tem je podjetje uspelo zadržati stik z rastjo trga, predvsem zaradi rasti proizvodnih kapacitet in tržnega deleža na segmentu prikolic, medtem ko je bila rast trga v segmentu avtodomov višja od rasti obsega prodaje Adrie Mobil, d. o. o.

Rast evropskega trga avtodomov in vanov je bila v obdobju 1. 9. 2017-31. 8. 2018 zopet izrazitejša od prikoliškega segmenta, evropski trg avtodomov/vanov je zrastel za 13,2 % na 121.000 registriranih enot (podatki so v času pisanja tega poročila še neuradni), z enakovredno rastjo na vseh velikih evropskih trgih predvsem na račun rasti segmenta vanov in nižje cenovnih blagovnih znamk. Adria Mobil, d. o. o., je zaradi omejenih proizvodnih kapacitet rasla počasneje od trga in s 5 % tržnim deležem po lastni oceni (uradne pan-evropske statistike registracij še ni) ohranila v letu 2017/18 pozicijo med najboljšimi petimi blagovnimi znamkami po obsegu registracij avtodomov in vanov v Evropi.

Evropski trg prikolic je s 77.500 enotami v obdobju 1. 9. 2017- 31. 8. 2018 (podatki so v času pisanja tega poročila še neuradni) ostal več ali manj na enakem obsegu predhodnega leta, izrazito je rasel zgolj nemški trg prikolic, medtem ko so skandinavski in angleški trgi upadli. Adria Mobil, d. o. o., je po povečanih proizvodnih kapacitetah in posledično večjem obsegu prodaje zopet močneje dvignila obseg registracij na evropskem trgu z 11 % rastjo in tako pridobila 7 % tržni delež na tem segmentu in se tako po lastni oceni (uradne pan-evropske statistike registracij še ni) prebila med najboljše tri blagovne znamke po obsegu registracij prikolic v Evropi.

V letu 2018 je družba opazneje dvignila svojo prodajo avtodomov in prikolic na trgih izven Evrope in tako dosega že 8% svoje prodaje na geografskih področjih Azije in Pacifika. S tem Adria Mobil, d. o. o., uspešno vzdržuje svojo strategijo uravnovešenja med različnimi produktnimi segmenti in geografsko prisotnostjo.

Rast poslovanja Adrie Mobil, d. o. o., v letu 2018 je po našem mnenju rezultat kontinuirane strategije rasti, preteklih vlaganj tako v krepitev aktivnosti na prodajno-trženjski strani kot tudi posledica premišljenega in strateško zastavljenega produktnega razvoja, ki s celovito produktno paleto izdelkov zagotavlja strateško prednost podjetja in dobro razpršenost prodaje za uravnavanje cikličnosti različnih tržnih segmentov.

Družba je v opazovanem obdobju osmih mesecev leta 2018 po svojih prihodkih zopet začela rasti močneje od primerljivih družb v panogi in tako začela nadoknaditi zaostanek rasti iz prejšnjega koledarskega leta 2017. V preteklem letu je proizvodnja v industriji vozil za prosti čas rasla hitreje od obsega registracij, Adria Mobil, d. o. o., pa zaradi omejenih kapacitet in usmerjenosti v uravnoveženo proizvodnjo glede na realno povpraševanje temu tempu ni sledila in zato izgubila nekaj svoje pozicije na trgu.

Kontinuirana rast družbe in skupine Adria Mobil je rezultat zavzetosti vseh zaposlenih v družbi, odličnega sodelovanja z distribucijskimi partnerji na vseh trgih in povečanih aktivnostih tako na področju trženja, razvoja in proizvodnje z dvigovanjem proizvodnih kapacitet in učinkovitejše oskrbe trga v zadnjih šestih mesecih poslovnega leta 2018.

2.6 Nabava in dobavitelji

Vključitev v skupino Trigano nam je omogočila intenziviranje aktivnosti na področju benchmarkinga po različnih blagovnih skupinah in doseganje nabavnih sinergij tako za Adrio Mobil, d. o. o., kot tudi za celotno skupino. Vključenost v večjo skupino omogoča tudi drugačno oblikovanje nabavnih vzvodov na trgu, kar koordiniramo preko nabavnega odbora skupine Trigano.

Leto 2018 je zaznamoval trend rasti cen surovin v prvi polovici leta in potem stabilizacijo cen na visokem nivoju, kar ustvarja pritiske na rast nabavnih stroškov. Le-te obvladujemo z razvojem nabavnih strategij in krepitvijo nabavnih vzvodov z vključevanjem velikosti skupine in z razvojem novih dobaviteljev.

Obseg rasti proizvodnje in nakupov pri dobaviteljih za celotno branžo smo obvladovali z intenzivnimi naporji na področju zagotavljanja oskrbe. S tem namenom deluje v družbi Adria Mobil, d. o. o., projekt SCOPE, ki je namenjen izboljšanju in odličnosti celotne oskrbne verige, in je predvsem dal velik poudarek pretočnosti v proizvodnji in s tem potrebi po pravočasni in točni oskrbi. Izvedeni so bili ukrepi na področju prilagajanja informacijskih sistemov, povezovanja in računalniške izmenjave podatkov z dobavitelji z namenom izdajanja in sledenja naročil in dobav ter izvedene nadgradnje na področju napovedovanja in planiranja nabave. Večina teh aktivnosti je namenjena izboljšanju točnosti podatkov in s tem je narejen velik korak k digitalizaciji in brezpapirnemu poslovanju.

Povečan obseg proizvodnje pri dobaviteljih je vplival na kakovost, ključne rizike pa smo obvladovali preko izvajanja aktivnosti TOP20, presojami kritičnih dobaviteljev in razvojem alternativnih izdelkov.

Na področju razvoja novih izdelkov je bilo področje nabave ozko vključeno v sodelovanje pri projektu End to End. V okviru projekta so bile sprožene iniciative z dobavitelji za nove in inovativne izdelke, ki bodo v nadaljevanju krepili konkurenčno pozicijo Adrie Mobil, d. o. o.

Glede na aktivnosti v zadnjem obdobju ugotavljamo, da so na nivoju skupine Adria Mobil že vidni pozitivni učinki nabavnih sinergij.

2.7 Upravljanje s tveganji

Tveganja so sestavni del poslovanja vsakega podjetja. Le proaktivno zaznavanje in obravnavanje nam omogočata, da tveganja ustrezno obvladujemo in s tem minimiziramo morebitne negativne vplive na poslovanje podjetja, ki se v končni fazi lahko odražajo na poslabšanju finančnega in tržnega položaja družbe.

Družba Adria Mobil, d. o. o., obvladuje tveganja po sistemu ERM »enterprise risk management« in sicer z uporabo metodologije COSO »committee of sponsoring organizations«, ki nam s sistematičnim spremljanjem, analiziranjem omogoča pravočasno zaznavo in obvladovanje kritičnih dejavnikov s potencialno negativnim vplivom na poslovanje. Po načelu funkcijskega vodenja na prvi ravni direktorji posameznih sektorjev na dnevni bazi upravljajo in obvladujejo tveganja v družbi Adria Mobil, d. o. o. Preko usmerjanja in nadzorovanja istovrstnih poslovnih funkcij v odvisnih družbah posredno upravljajo tudi s tveganji, kjer je sicer primarna odgovornost za upravljanje s tveganji na strani direktorjev posameznih družb. Glede na dejstvo, da večina odvisnih družb deluje v karavaning panogi, se le te soočajo s praktično identičnimi pomembnimi tveganji kot matična družba Adria Mobil, d.o.o. Posledično, po analogiji delovanja družbe Adria Mobil, d.o.o., odvisne družbe prepoznavajo in upravljajo s tveganji v svoji organizaciji. Sistematično se s tveganji ukvarja Odbor za obvladovanje tveganj, ki izvaja naloge v povezavi s politiko in strategijo upravljanja s tveganji, prepoznavanjem in obvladovanjem ključnih tveganj ter nadzor nad izvajanjem in delovanjem notranjih kontrol.

V povezavi z zgoraj navedenim Odbor za obvladovanje tveganj spremlja in po potrebi ažurira register tveganj. V spodnji tabeli so predstavljena v letu 2018 ažurirana najpomembnejša in najvplivnejša tveganja razdeljena na strateška tveganja in tveganja delovanja ter usklajenosti poslovanja, ki na 5-stopenjski lestvici (vpliv = max 5 x verjetnost = max 5) dosegajo in presegajo oceno 12 in jih je posledično nujno potrebno spremljati ter obvladovati. Tveganja z nižjo oceno so ravno tako predmet obvladovanja, vendar je za njih odgovoren vsak lastnik procesa in se ne obvladujejo v okviru Odbora.

V skupini Adria Mobil kot najpomembnejša in najverjetnejša tveganja uvrščamo vsa tveganja v povezavi z ekonomsko-gospodarskimi gibanji v EU in širše in s tem tudi povezanim delovanjem konkurence. Ti dve strateški tveganji imata skupaj neposreden vpliv na prodajo karavaning produktov končnim kupcem in posledično tudi na povečevanje zalog v distribucijski verigi, kar vsekakor lahko predstavlja pritisk na tržno uspešnost skupine Adria Mobil. Proaktivno prepoznavanje in odzivanje na negativna konjunkturalna gibanja ter neugodne trende v panogi se obvladuje tako preko odbora za obvladovanje tveganj kot tudi preko posameznih poslovnih funkcij.

Visoko tvegano se obravnava tudi projekt vstopa na kitajski trg, na katerem naj bi se preko licenčne pogodbe proizvajali produkti blagovne znamke Adria. Ravno zaradi zakonodajnih preprek in kulturnih razlik je projekt začasno zamrznjen.

Poseben poudarek velja za finančna tveganja, kjer se skupina Adria Mobil v osnovi fokusira na obvladovanje likvidnostnega in kreditnega tveganja. Finančna tveganja so podrobneje predstavljena v računovodskem poročilu.

Področje tveganja	Opis strateških tveganj	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Ekonomska gibanja in politične spremembe	Vpliv političnih sprememb na ekonomsko sicer ugodno situacijo v EU; terorizem, emigranti, Brexit, špansko-katalonska kriza, odhod najboljših kadrov iz SLO in EU.	zgodnje prepoznavanje socio-političnih trendov, izdelava "pesimističnih" scenarijev, identifikacija/nabor ukrepov ob pojavu kriz (gospodarskih/političnih)	visoka
Konkurenca	Tveganje prekomernega povečevanja konkurence v povezavi vstopa novih "igralcev" v panogo, dumping/nelojalna konkurence.	iskanje sinergij in avtonomne pozicije podjetja znotraj skupine Trigano, proaktivno spremljanje delovanja konkurence in spremljanje trendov v panogi	visoka
Kupčeve zahteve	Zrelost panoge in trga, spremembe kupčevih zahtev, nastajajoče preference kupcev, pomanjkanje neposrednega stika s kupci-pravočasno zaznavanje potreb kupcev.	sistematično izvajanje poglobljenih tržnih raziskav kupčevih preferenc in sistem vgrajevanja zahtev trga v bodoči produktni razvoj, prioritarno upoštevanje potreb in zahtev končnih kupcev. Redno merjenje zadovoljstva končnih kupcev	zmerna
Obvladovanje sprememb	Tveganje neprepoznavanja sprememb in zamude pri implementaciji sprememb, nepriprava programa ukrepanja, zamude pri razvoju novih dejavnosti in storitev.	jasno postavljena organizacijska struktura z nazornimi pristojnostmi in odgovornostmi posameznih direktorjev, učinkovito komuniciranje in vodenjem procesov ter sprejemanje odgovornosti za izvedbo sprememb, pravočasno zaznavanje sprememb in posledično pravočasno izvajanje ukrepov, fleksibilnost delovne sile	zmerna
Koncentracija poslovanja	Tveganje prevelike odvisnosti od kupcev in dobaviteljev ter zunanjih izvajalcev storitev, neprimerni produktni mix.	pospeševanje rasti srednje velikih kupcev in razvoj novih kupcev ter vstop na nove prodaje trge, politika najmanj dveh dobaviteljev-obvezno na strateških materialih, produktna paleta v vseh cenovnih razredih	zmerna
Nabavna veriga	Tveganje šibkosti dobavitelja in slabe kakovosti materialov, pomanjkanje razvojnih dobaviteljev, prekinitve oziroma zamude pri dobavah, rast cene strateških surovin in energentov, nepravočasna logistika.	vzpostavitev novih B2B povezav, izvedba presoj pri dobaviteljih glede zagotavljanja kakovosti in kapacitet, iskanje sinergij in optimizacija nabavnih stroškov znotraj skupine Trigano, dolgoročni ceniki za zavarovanje pred porastom cen baznih surovin, iskanje alternativnih transportnih poti v povezavi z optimizacijo transportnih stroškov	zmerna
Tehnologija	Tveganje neustreznega tehnološkega razvoja in neučinkovitost testiranja, neustreznost priprave novih postopkov in materialov, neustrezno vodenje projektov.	pravočasen razvoj tehnologije, testiranje vseh pomembnih komponent pred redno proizvodnjo, izvedba študije tehnoloških potreb ob novih investicijskih ciklikih, ustrezno vodenje projektov	zmerna
Novi trgi- Projekt Kitajska	Tveganje kasnitve pri implementaciji, fluktuacija kadra na projektu, različno razumevanje dogovorov kot posledica kulturnih razlik, sprememba zakonodaje, davki.	odločitev o nadaljevanju licenčnega prenosa tehnologije (cost/benefit analiza), odprava problematike (zakonodaja, certifikati) pri izvozu produktov na kitajski trg	visoka

Področje tveganja	Opis tveganj deloavnja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Človeški viri:			
Ključne osebe/zaposleni	Pomanjkanje ključnih in strokovno usposobljenih kadrov, neustrezna politika zadrževanja in varovanja ključnih kadrov, visoka starostna struktura posloводства, pomanjkanje vodilnega kadra za delo v tujini, neustrezno mentoriranje.	jasno načrtan 5-letni plan kadrovanja na ključnih delovnih mestih in pravočasno kadrovanje, uvajanje namestnikov, usposabljanje za mentorstvo, vlaganje v dobro počutje zaposlenih, stimulativno nagrajevanje, mednarodni HRM, uvedba štipendijske politike	zmerna
Znanje in veščine	Pomanjkanje kadrov tehnične stroke, neustrezen prenos medgeneracijskih znanj in neustrezno varovanje "tjehga znanja."	sodelovanje z izobraževalnimi institucijami za pridobivanje kadrov tehnične stroke, vzpostavitev učinkovitega sistema prenosa znanj, pridobljenega v okviru opravljanja dela ("tjha znanja") in medgeneracijskega sodelovanja	zmerna
Organizacija in timsko delo	Prevelika usmerjenost na oddelke, neustrezna organiziranost, pomankanje timskega dela, neustrezni timi, "pravi ljudje na pravih mestih," nespoštovanje organizacije in organizacijske kulture.	v okviru projekta "Organizacijska učinkovitost" prenova notranje organizacije, priprava ukrepov ob nespoštovanju organizacije, usposabljanje in promoviranje ter nagrajevanje timskega dela	zmerna
Finance:			
Finančna tveganja	Likvidnostno tveganje, kreditno tveganje, tveganje spremembe deviznih tečajev in spremembe obrestnih mer.	dinamično spremljanje in planiranje denarnih tokov, združevanje denarnih sredstev, vnaprej dogovorjene kreditne linije, dnevno spremljanje izpostavljenosti kupcev in blokada odprej ter zavarovanje terjatev (kreditna zavarovalnica, finančni instrumenti), spremljanje finančnih trgov, ščitenje tečajnih tveganj z "naravnim" ščitenjem in po potrebi s finančnimi instrumenti, zadolževanje po fiksni obrestni meri in po potrebi ščitenje obrestnih mer z ustreznimi instrumenti	zmerna
Razvoj produktov:			
Razvoj in raziskave	Tveganje neprimernega izbora komercialnih idej, neprimerna raziskava trga, neprimeren proces razvoja produkta in designa, "prebojne" inovacije.	pomembnejše komercialne ideje se preverijo na validacijah, novi viri za prebojne inovacije (inštituti, start up...), sistematično vključevanje razvojnih dobaviteljev v proces razvoja in raziskav	zmerna
Razvoj produktov in preizkušanje produktov	Nepravočasen razvoj, neprimerni prototipi in njihovo nezadostno testiranje, prenizek obseg standardizacije produktov, stroškovna neučinkovitost.	proces razvoja skladen z veljavnimi notranjimi predpisanimi razvojnimi procesi, razvoj naprednih IT orodij za optimalno obvladovanje kompleksnosti, optimizacija modelne politike, ocena ekonomske upravičenosti modelne razdrobljenosti (cost/benefit analiza)	zmerna
Možne obveznosti	Napake oblikovanja ali proizvodnje, nenadzorovanje dobaviteljev in kakovosti njihovih materialov, produktna odgovornost proizvajalca, stroški nekakovosti (garancije), odpoklici produktov iz trga zaradi skritih napak in ogrožanja življenj.	dosledno spremljanje napak v internih procesih in tudi v reklamacijskih postopkih, obsežnejše testiranje prototipov, zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti in zahteva po prevzemu odgovornosti za vhodne materiale od dobaviteljev, ustrezno oblikovanje rezervacij za potencialne obveznosti, ocena stroškov možnega odpoklica vozil iz trga /zavarovanje odpoklica	zmerna
Pravočasnost in stroškovna učinkovitost	Kasnitve lansiranja novih produktov - postavljanje realnih terminskih planov, slaba anticipacija tržnih zahtev, preseganje stroškovnega praga produkta. Omejitve kapacitet v proizvodnji ter zamude z dobavo na trgu.	ustrezna/pravočasna definicija produkta, postavljanje realnih rokov, sistematično implementiranje metodologij (Design to cost) v celotnem razvojnem procesu, terminsko in vsebinsko obvladovanje časovnice razvoja. Ureditev/razširitev proizvodnih kapacitet oz. eliminacija zamud pri dobavi proizvodov na trg	zmerna
Marketing in komunikacije:			
Prodajna distribucija	Potencialni negativni vpliv lastniških sprememb na distribucijsko politiko in distribucijskih partnerstev.	ohranjanje močnega partnerskega odnosa z distributerji in dopolnitev zavez ob novonastali situaciji na trgu, priprava rezervnega scenarija ob morebitni prekinitev pogodb z nekaterimi distributerji	zmerna

Področje tveganja	Opis tveganj usklajenosti poslovanja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Okoljevarstveno delovanje:	Neprimerno ravnanje z embalažo, uporaba neustreznega procesa, uporaba okoljsko spornih materialov, neusklajenost s predpisi, zaostrovanje okoljskih regulativ, prekoračitev zgornje meje emisij, neprimerna reciklaža.	priprava programa ukrepov za obvladovanje količin emisij pod zakonsko dopustno mejo, izdelava programa ukrepov za zmanjševanja količine embalažnih odpadkov, pridobivanje podatkov o materialni sestavi nabavnih materialov	zmerna

2.8 Finančne zaveze

Skupina Adria Mobil ima finančne zaveze iz naslova izdaje obveznic ADM2. Prva skupna zaveza se nanaša na finančni kazalnik, ki primerja višino neto zadolženosti družbe ter njen ustvarjeni dobiček iz poslovanja pred amortizacijo (formula izračuna: nekratkoročne in kratkoročne finančne obveznosti –denarna sredstva – kratkoročno dana posojila). Z izdajo obveznic se je Adria Mobil zavezala, da razmerje neto dolg/EBITDA ne bo presegalo vrednosti 3,0. Iz spodnje preglednice je razvidno, da je razmerje tega finančnega kazalnika 0,07, kar pomeni, da zaveza ni kršena.

ELEMENTI IZRAČUNA	V evrih
	31. 08. 2018
EBITDA za 2018 (1-8)	46.582.895
Znesek neto dolga	3.372.321
Dolgovi	35.692.665
Kratkoročne finančne naložbe	1.042.276
Denarna sredstva	31.278.068
Kvocien »vzvod« neto dolg/EBITDA	0,07

Druga pomembna zaveza iz naslova ADM2 je, da bo delež kapitala skupine v obveznostih do virov sredstev minimalno 30 odstotkov. Na dan 31. 08. 2018 znaša to razmerje 41,7 %, kar je nad dovoljeno mejo. Zaveza ni kršena.

Ostale zaveze iz ADM2 (povzetek)

- Izdajatelj se zavezuje, da ne bo dodatno obremenjeval premoženja oziroma dodatna obremenitev ne sme presegati 5 odstotkov vrednosti vseh sredstev. Primerjava 31. 12. 2017 kaže, da se je obremenjenost premoženja v skupini znižala, posledično to pomeni, da ta zaveza ni kršena.
- Izdajatelj se imetnikom obveznic zavezuje, da so njihove terjatve iz naslova obveznic najmanj enakovredne terjatvam drugih nezavarovanih upnikov, ki nimajo podrejenega položaja. Zaveza ni kršena.
- Izdajatelj se zavezuje, da ne bo povečeval finančnih naložb lastnikom v obliki posojil ali v drugih oblikah, ki imajo značaj posojila. Zaveza ni kršena.
- Izdajatelj se zavezuje, da na ravni celotne skupine ne bo prevzemal obveznosti kakšne druge osebe, razen iz naslova poročstva v okviru običajne gospodarske dejavnosti. Druga poročstva za obveznosti tretjih oseb pa ne smejo presegati 1 mio evrov. Zaveza ni kršena.

2.9 Sistem vodenja kakovosti in poslovna odličnost

Družba Adria Mobil, d. o. o., uspešno vzdržuje in nadgrajuje sistem vodenja kakovosti po zahtevah evropskega standarda EN ISO 9001, ki je v družbi vpeljan že od leta 1996, ter sistem ravnanja z okoljem po zahtevah EN ISO 14001, ki je v družbi vpeljan od leta 2003 dalje.

V mesecu juniju 2018 je certifikacijska organizacija TÜV SÜD Sava opravila 5. ponovitevno presojo po ISO 9001:2015 in 7. ponovitevno presojo po ISO 14001:2015. Na zaključnem sestanku so presojevalci podali pozitivno oceno glede delovanja obeh sistemov in s tem potrdili, da smo:

- uskladili delovanje z novimi zahtevami obeh standardov,
- potrdili sposobnosti sistema vodenja pri zagotavljanju izpolnjevanja relevantnih zakonskih, pravnih in pogodbenih zahtev,
- potrdili uspešnost sistema vodenja glede na nenehno izpolnjevanje ciljev, ki smo si jih zadali v strateškem in letnem načrtu podjetja.

Nov certifikat je za Adria Mobil, d. o. o., izdan za obdobje 16. 7. 2018 do 15. 7. 2021.

Pred zunanjim preverjanem sistema vodenja kakovosti in sistema ravnanja z okoljem smo v sredini junija izvedli redni pregled ter potrdili učinkovito delovanje obeh sistemov s strani najvišjega vodstva. Prav tako smo prenovili vsebino politike kakovosti ter politike ravnanja z okoljem. Politiko kakovosti smo preimenovali v politiko kakovosti in odličnosti ter v njo vnesli zavezo za spoštovanje temeljnih načel odličnosti in tako zagotovili, da je odličnost postala del DNK podjetja.

Politika kakovosti in odličnosti	Politika ravnanja z okoljem
Cilj podjetja Adria Mobil, d. o. o., je doseči in ohraniti najvišji mednarodno priznani nivo kakovostnega delovanja. V ta namen nenehno izboljšujemo in udejanjamo načela kakovosti in odličnosti delovanja ter s pomočjo znanja in inovativnosti razvijamo, proizvajamo in prodajamo varne, funkcionalne in zanesljive proizvode (počitniške prikolice, avtodome ter vane) za kupce, ki si želijo udobno preživeti prosti čas v »harmoniji z naravo«. Z odličnimi proizvodi želimo kupcu omogočiti najboljšo uporabniško izkušnjo. Načela kakovosti in odličnosti, ki se jih pri našem delovanju zavezujemo upoštevati, so: - Nenehno iščemo priložnosti za dodajanje vrednosti končnim uporabnikom z razumevanjem, predvidevanjem in izpolnjevanjem njihovih potreb in pričakovanj; - Vodje na vseh nivojih oblikujejo in udejanjajo cilje ter delujejo kakor zgled vrednot in etike poslovanja; - Cenimo prizadevanja vseh sodelavcev ter ustvarjamo kulturo znanja, pooblaščenja in razvoja zaposlenih; - Odločitve sprejemamo na podlagi prepoznavanja in razumevanja objektivnih dejstev ter učinkovitega odzivanja na prepoznane priložnosti in tveganja; - Z razumevanjem in upravljanjem medsebojno povezanih odnosov in procesov dosegamo in ohranjamo odlične rezultate, ki izpolnjujejo tako kratkoročne kot dolgoročne potrebe in pričakovanja zainteresiranih strani v smeri trajnostne naravnosti; - Sposobnosti podjetja krepimo z upravljanjem sprememb znotraj podjetja in z vzajemnimi odnosi s partnerji; - Večjo dodano vrednost za odjemalce (distributerji, trgovci in končni uporabniki) ter višjo raven poslovanja ustvarjamo s stalnim inoviranjem, spodbujanjem ustvarjalnosti skupaj z zainteresiranimi stranmi ter uporabo najnovejših tehnologij. - S svojim delovanjem pozitivno učinkujemo na svet okoli sebe ter hkrati spodbujamo razvoj gospodarskih, okoljskih in socialnih razmer v skupnostih, s katerimi smo v stiku v prehodu na krožno gospodarstvo. Vodstvo se zavezuje, da bo politiko kakovosti in odličnosti izvajalo ter spodbujalo k njenemu spoštovanju vse, ki delajo v družbi ali za družbo ter širilo zaveze te politike v odvisne družbe Adrie Mobil, d. o. o.	Z okoljsko politiko se družba Adria Mobil, d. o. o., zavezuje k trajnostnemu razvoju, k preprečevanju in zmanjševanju vplivov na okolje. Tako bomo sedanjim in prihodnjim generacijam omogočili življenje v zdravem in čistem okolju. Z upoštevanjem zahtev mednarodnega standarda ISO 14001, zakonskih zahtev ter drugih sprejetih zahtev bomo v družbi odgovorno ravnali do naravnega okolja in: - skrb za okolje vključevali v razvojne in strateške cilje ter v vse poslovne procese z namenom izboljševanja sistema ravnanja z okoljem, - s sistematičnim postavljanjem okoljskih ciljev in programov nenehno skrbeli za učinkovito rabo energentov, vode, surovin, materialov ter varno uporabo kemikalij in v primeru odstopanj ustrezno ukrepali, - prepoznavali in zmanjševali vse vrste negativnih vplivov na okolje z upoštevanjem analize celotnega življenjskega cikla proizvodov in storitev, - zmanjševali tveganja za nastanek onesnaženja zaradi okoljskih nesreč, - z rednimi izobraževanji in usposabljanji zaposlenih ter internim komuniciranjem povečevali okoljsko zavest in delovanje, - sodelovali in obveščali zainteresirane javnosti o stanju in dosežkih pri ravnanju z okoljem. Vodstvo se zavezuje, da bo okoljsko politiko izvajalo in spodbujalo k odgovornemu odnosu vse, ki delajo v družbi ali za družbo ter širilo zaveze okoljske politike v odvisne družbe Adrie Mobil, d. o. o.
Skrb za sodelavce, zdravje, varno delo, okolje in delo brez napak – je odgovornost vsakega posameznika.	

Skupna misel in sestavni del obeh politik je: »**Skrb za sodelavce, zdravje, varno delo, okolje in delo brez napak – je odgovornost vsakega posameznika.**«

Na podlagi odločitve, da smo konec leta 2017 postali član Evropske fundacije za razvoj poslovne odličnosti – EFQM iz Bruslja - smo si omogočili tudi aktivnejše sodelovanje z ostalimi odličnimi družbami v Evropi. Tako smo v februarju 2018 izvedli študijski obiska družbe BMW iz Regensburga, ki je leta 2015 prejela najvišje evropsko priznanje na področju odličnosti poslovanja (EFQM Global Excellence Award). Na študijski obisk je odšlo kar 42 oseb iz 8 sektorjev vključno z generalno direktorico.

V skupini Adria Mobil imata ISO standard za sistem vodenja kakovosti še družbi Podgorje, d. o. o. in Adria Dom, d. o. o.

Družba Podgorje, d. o. o., je lastnik certifikata kakovosti ISO 9001:2015. Certifikat imajo podaljšan do decembra 2018.

Družba Adria Dom, d. o. o., ima standarde definirane kot ključne procese sistema vodenja kakovosti. Upoštevajo zahteve standarda ISO 9001:2015 in pa zahteve standardov EN 1647, EN 721 in EN 1649. Certifikat ISO 9001:2015 imajo podaljšan do decembra 2018.

2.10 Analiza uspešnosti poslovanja

Poslovno leto 2018 je v vseh pogledih, še posebej pa iz računovodskega vidika, posebno leto. Gre za prehodno poslovno leto, ki vključuje le prvih osem mesecev poslovanja, od januarja do avgusta 2018. Še posebej smo morali biti zelo pozorni pri pripoznavanju prihodkov in stroškov, ki se nanašajo izključno na to obdobje in ne na celo leto 2018.

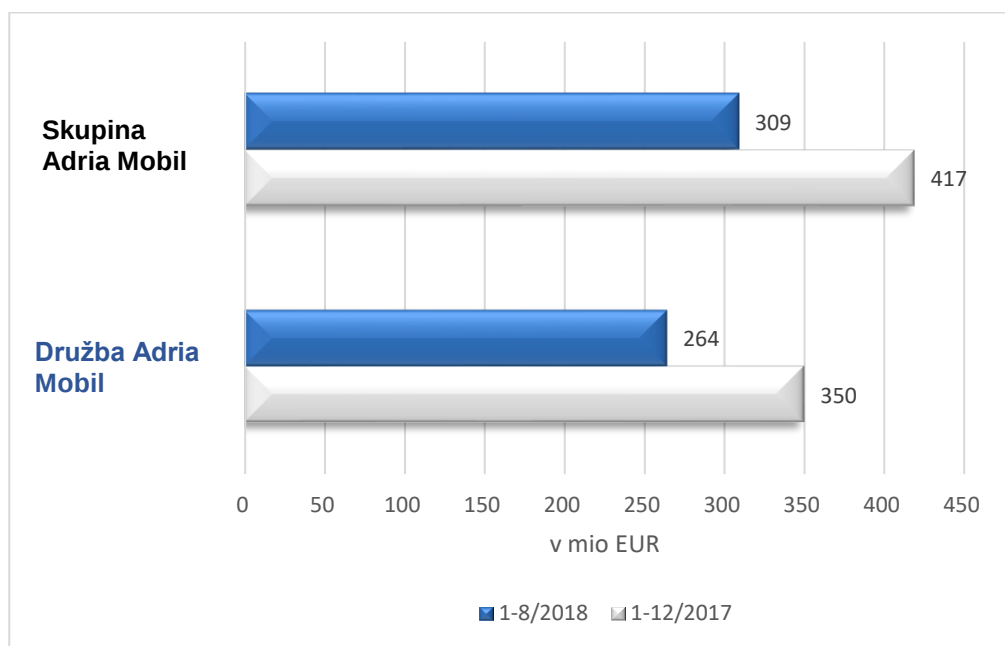
V nadaljevanju prikazujemo primerjavo kategorij izkaza poslovnega izida dveh zaporednih obdobj, ki nista enakovredni, saj letošnje poslovno leto obsega le osem mesecev, preteklo pa vseh dvanajst.

Druga zelo pomembna transakcija, ki se je zgodila tekom poslovnega leta 2018, z upoštevanjem obračunskega dne 31.12.2017, je bila pripojitev družbe AMH, d. o. o. k družbi Adria Mobil, d. o. o.. Tako izkazi družbe Adria Mobil, d. o. o. vsebujejo tudi tisto poslovanje, ki bi se sicer brez pripojitve, izkazovalo ločeno v izkazih v nepripojeni družbi.

Tudi za poslovno leto 2018 lahko trdimo, da je to še eno izjemno leto v nizu dobrih zaporednih let, od katerih vsako pomembno preseže prejšnjega. To velja tako za skupino Adria Mobil kot družbo Adria Mobil, d. o. o., ki sta v obravnavanih osmih mesecih dosegli zelo dobre rezultate.

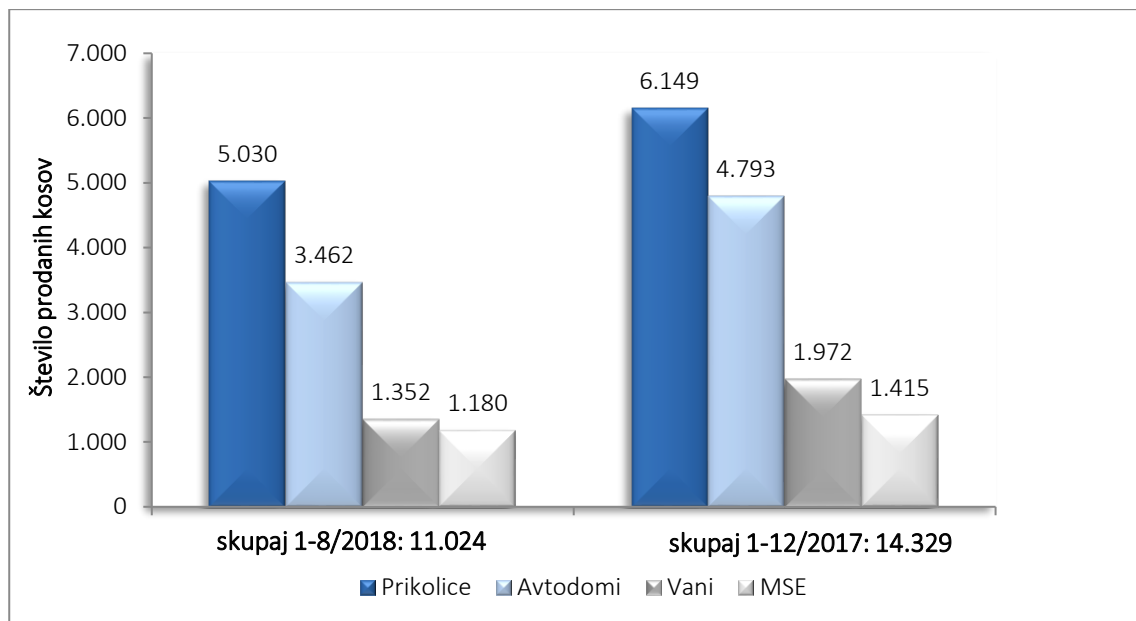
Poslovni prihodki

Prodaja skupine Adria Mobil in družbe Adria Mobil, d. o. o., v mio EUR

Skupina Adria Mobil je v osmih mesecih leta 2018 realizirala 309,1 mio EUR čistih prihodkov, kar je 74,2 % čistih prihodkov preteklega leta. Družba Adria Mobil, d. o. o., je ustvarila 263,6 mio EUR čistih prihodkov v letu 2018, kar je 75,3 % preteklega poslovnega leta.

Prodaja skupine Adria Mobil po številu prodanih proizvodov

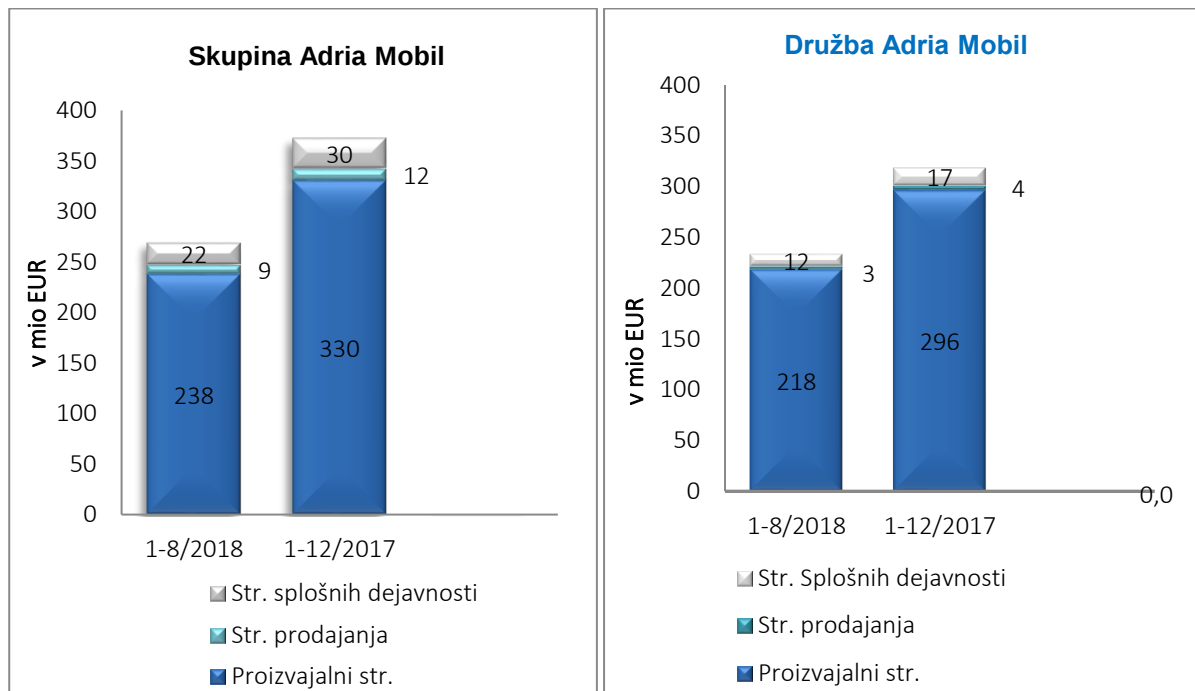
Skupina Adria Mobil je v obdobju osmih mesecev prodala 11.024 proizvodov, medtem ko je v celotnem letu 2017 prodala 14.329 proizvodov. Skupaj dosežena prodaja v osmih mesecih leta 2018 v kosih je dosegla višino 76,9 % preteklega leta. Rast prodaje še naprej poganja povpraševanje po prikolicah in mobilnih hišah, saj je bila prodaja prikolic dosežena v višini 81,8 % in prodaja mobilnih hiš v višini 83,4 % glede na leto 2017. Najmanjša rast, primerjaje preteklo leto je bila dosežena na programu vanov in sicer 68,6 %

V točki 2.5 Prodaja in trženje so navedeni tudi podatki o registracijah na EU trgih.

Drugi poslovni prihodki skupine Adria Mobil so znašali 1,9 mio EUR, v družbi Adria Mobil, d. o. o., pa 0,8 mio EUR. Njihova vsebina so izterjane dvomljive terjatve, subvencije, odškodnine in prihodki od prodaje osnovnih sredstev.

Poslovni odhodki

Poslovni odhodki po funkcijah

V skupini Adria Mobil so poslovni odhodki znašali 268,5 mio EUR in so bili za 103,7 mio EUR manjši kot v letu 2017 oziroma so bili manjši za 27,9 %. Med poslovnimi odhodki so proizvodjalni stroški in nabavna vrednost prodanega blaga v letu 2018 znašali 237,7 mio EUR in predstavljajo 76,9 % v strukturi čistih prihodkov, preteklo leto so predstavljali še 79,2 % v čistih prihodkih. Stroški prodajanja so znašali 9,2 mio EUR oziroma v strukturi čistih prihodkov 3,0 %, medtem ko so bili doseženi stroški splošnih dejavnosti v višini 21,5 mio EUR in predstavljajo v strukturi 7,0 % čistih prihodkov. Delež poslovnih odhodkov v strukturi čistih prihodkov ima ugoden trend padanja in sicer so se le ti v zadnjih treh letih gibali v višini 91,4 % v letu 2016, 89,3 % v letu 2017 in 86,8 % v letu 2018. To kaže na izrazito dobro obvladovanje vseh vrst stroškov.

Poslovni odhodki v družbi Adria Mobil, d. o. o., so v letu 2018 znašali 233,1 mio EUR, kar je za 84,7 mio EUR oziroma za 26,6 % manj kot preteklo leto. Največji delež stroškov med poslovnimi odhodki predstavljajo proizvodjalni stroški in nabavna vrednost prodanega blaga v nominalni vrednosti 218,3 mio EUR, kar v strukturi čistih prihodkov predstavlja 82,8 %. Stroški prodajanja so znašali 2,9 mio EUR in predstavljajo 1,1 % in stroški splošnih dejavnosti v višini 11,9 mio EUR oziroma 4,5 %, v strukturi čistih prihodkov. Tudi v družbi Adria Mobil, d. o. o., imajo poslovni odhodki v strukturi čistih prihodkov ugoden trend padanja in sicer so se v zadnjih treh letih gibali v višini 91,7 % v letu 2016, 90,8 % v letu 2017 in 88,4 % v letu 2018.

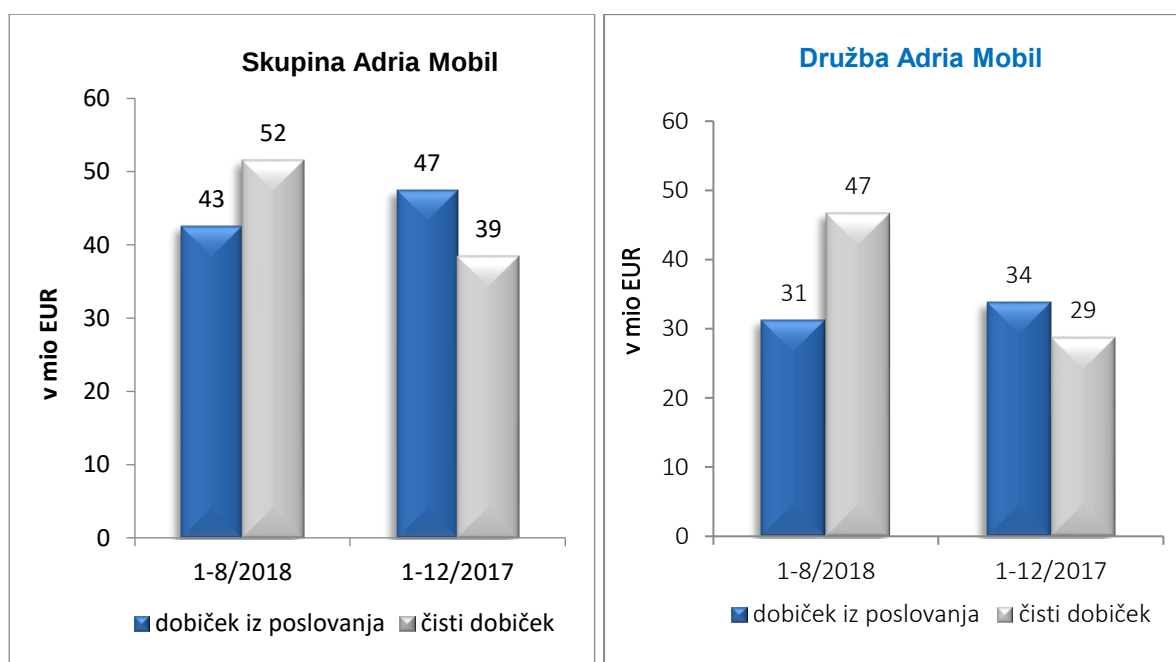
Prihodki in odhodki od financiranja

v 000 EUR	Skupina Adria Mobil		Družba Adria Mobil	
	1-8/2018	1-12/2017	1-8/2018	1-12/2017
Finančni prihodki	562	1.075	4.560	2.554
Finančni odhodki	2.067	3.140	1.124	2.051
Neto finančni izid	-1.505	-2.065	3.436	503

Neto finančni izid skupine Adria Mobil je bil v letu 2018 negativen v višini 1,5 mio EUR. Zmanjšanje neto finančnega izida je rezultat zmanjšanja zadolženosti in seveda tudi krajšega poslovnega leta. Neto finančni izid družbe Adria Mobil, d. o. o., je bil pozitiven v višini 3,4 mio EUR. Razlog za to je v izterjanih odpisanih terjativah iz financiranja kakor tudi v nekoliko višjih dividendah, prejetih od odvisnih družb, seveda pa tudi manjših finančnih odhodkih zaradi odplačila dolgov in krajšega poslovnega leta 2018.

Poslovni izidi

Dobiček iz poslovanja in čisti dobiček

Dobiček iz poslovanja (EBIT) skupine Adria Mobil v višini 42,5 mio EUR je bil za 4,9 mio EUR nižji kot preteklo leto, saj gre za primerjavo dveh neenako dolgih obdobj. Na splošno je dobiček iz poslovanja v skupini višji v primerjavi z enakim časovnim obdobjem preteklega leta predvsem zaradi višje prodaje in sinergijskih učinkov novega lastništva skupine. Čisti dobiček skupine Adria Mobil je bil dosežen v višini 51,6 mio EUR in je glede na leto 2017 višji za 13,1 mio EUR.

Družba Adria Mobil, d. o. o., je realizirala dobiček iz poslovanja (EBIT) v višini 31,2 mio EUR, kar predstavlja 2,6 mio EUR manj kot preteklo leto. Čisti dobiček družbe Adria Mobil, d. o. o., je bil dosežen v višini 46,7 mio EUR, kar je za 17,9 mio EUR več kot v letu 2017.

Vzrok za večji čisti dobiček tako v skupini Adria Mobil kot v družbi Adria Mobil, d. o. o., je v pripoznanju odloženega davka iz naslova davčnih izgub pripojene družbe AMH, d. o. o. in sicer iz naslova prej nepripoznanih odloženih davkov za prenesene izgube.

Sredstva

	Skupina Adria Mobil				Družba Adria Mobil			
		Delež		Delež		Delež		Delež
v tisoč EUR	31.08.2018	(v %)	31.12.2017	(v %)	31.08.2018	(v %)	31.12.2017	(v %)
Nekratkoročna sredstva	76.853	30,6	61.533	30,5	57.097	28,0	39.722	26,0
Kratkoročna sredstva	174.227	69,4	140.389	69,5	147.056	72,0	112.870	74,0
Zaloge	64.909	25,9	68.334	33,8	47.214	23,1	49.266	32,3
Terjatve do kupcev	61.627	24,5	54.496	27,0	59.484	29,1	50.478	33,1
Druga kratkoročna sredstva	16.413	6,5	8.825	4,4	14.393	7,0	6.804	0,0
Denarna sredstva	31.278	12,5	8.735	4,3	25.965	12,7	6.323	4,1
Skupaj sredstva	251.080	100,0	201.922	100,0	204.153	100,0	152.592	100,0

Sredstva skupine Adria Mobil so konec avgusta 2018 pomembno narasla in znašala 251 mio EUR, kar je za 49 mio EUR več kot konec leta 2017. Med nekratkoročnimi sredstvi je največji porast med odloženimi davki zaradi pripojitve družbe AMH, d. o. o. iz naslova neizkoriščenih davčnih izgub, med kratkoročnimi pa porast terjatev, ki se v enem delu izravna z znižanjem zalog. Še največji porast predstavljajo druga kratkoročna sredstva, med katerimi ima največji učinek reklasifikacija nepremičnine v Adria Star med sredstva za prodajo in likvidna denarna sredstva, ki so se povečala kar za 22,5 mio EUR. Razmerje med nekratkoročnimi in kratkoročnimi sredstvi je v strukturi bilančne vsote ostala na enakom nivoju kot konec leta 2017. Pokritost nekratkoročnih sredstev z nekratkoročnimi viri je 1,74.

Sredstva družbe Adria Mobil, d. o. o., so konec leta 2017 znašala 152,6 mio EUR, konec avgusta 2018 pa za 51,6 mio EUR več in znašajo 204,2 mio EUR. Najizrazitejši razlog za povečanje nekratkoročnih sredstev so priznani odloženi davki kot že omenjeno zgoraj. Med kratkoročnimi sredstvi pa je opazen porast terjatev in enormni porast likvidnih denarnih sredstev, saj se tudi presežki iz družb v skupini stekajo v matično družbo. Pokritost nekratkoročnih sredstev z nekratkoročnimi viri je 1,62.

Vsebinsko je razlog povečanj sredstev posledica visoke prodaje in proizvodnje v letošnjem letu, kar se odraža tako na zalogah in terjatvah ter med denarnimi sredstvi. Gre pa tudi za primerjavo različnih presečnih obdobj in letu ter so spremembe deloma odvisne tudi od strukture proizvodnje in obstoječih zalog v posameznem delu leta.

Kapital in obveznosti

	Skupina Adria Mobil				Družba Adria Mobil			
		Delež		Delež		Delež		Delež
v tisoč EUR	31.08.2018	(v %)	31.12.2017	(v %)	31.08.2018	(v %)	31.12.2017	(v %)
Kapital	104.790	41,7	72.130	35,7	71.474	35,0	43.850	28,7
Nekratkoročne obveznosti	29.507	11,8	36.808	18,2	20.980	10,3	28.234	18,5
Kratkoročne obveznosti	116.783	46,5	92.984	46,0	111.699	54,7	80.508	52,8
Skupaj sredstva	251.080	100,0	201.922	100,0	204.153	100,0	152.592	100,0

Kapital skupine Adria Mobil je na dan 31.08.2018 presegel stotisočico in je znašal 104,8 mio EUR, kar predstavlja 45,3 % rast glede na konec leta 2017. V strukturi virov predstavlja kapital že 41,7 % vseh virov. Nekratkoročne obveznosti so se tako nominalno kot v strukturi znižale. Znižanje je predvsem posledica odplačila nekaterih obveznosti in tudi reklasifikacije iz nekratkoročnih v kratkoročne. Kapital in nekratkoročne obveznosti skupaj predstavljajo 53,5 % vseh virov, kar je skoraj enako kot konec leta 2017. Kratkoročne obveznosti so se nominalno povečale za 23,8 mio EUR, vendar so v strukturi ostale na enakem nivoju kot konec preteklega leta. Podaljšanje plačilnih rokov pri dobaviteljih je rezultiralo takšnemu izboljšanju obratnega kapitala na strani obveznosti. Vpliv na kapital družbe in skupine je imela pripojitev družbe AMH d. o. o.. Pri pripojitvi je bila izločena naložba v Adrio Mobil d. o. o. v vrednosti 71.929.387 EUR, v družbo pa smo pripojili sredstva v višini 3.842.037 EUR in obveznosti v višini 21.594.162 EUR. Razlika je neto obveznost v višini 17.752.125 EUR in je priznana med prenesenimi rezultati družbe v kapitalu.

Kapital družbe Adria Mobil je tudi dosegel zgodovinsko visok nivo in z 71,5 mio EUR predstavlja že 35 % v strukturi vseh virov. Nekratkoročne obveznosti so se zaradi odplačil in reklasifikacije znižale iz 28,2 mio EUR konce leta 2017 na 20,9 mio EUR konec avgusta 2018. Kratkoročne obveznosti so se v enakem obdobju nominalno povečale za 31,2 mio EUR, vendar v strukturi virov predstavljajo le 1,9 odstotne točke več kot konec leta 2017. Razlog za povečanje kratkoročnih obveznosti je podaljšanje plačilnih rokov na strani dobaviteljev, ki ima največji vpliv ravno v družbi Adria Mobil, d. o. o..

Tako skupina Adria Mobil kot družba Adria Mobil, d. o. o., poravnava vse svoje obveznosti znotraj plačilnih rokov do dobaviteljev oziroma celo predčasno, kadar to dovoljuje kratkoročna likvidnost.

Izkaz denarnih tokov

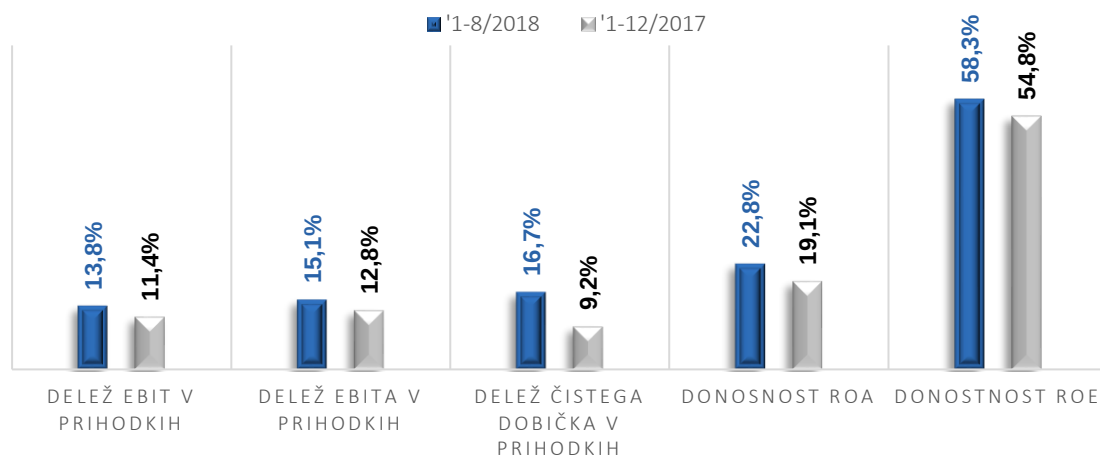
	Skupina Adria Mobil		Družba Adria Mobil	
v 000 EUR	1-8/2018	1-12/2017	1-8/2018	1-12/2017
Čisti denarni tok iz poslovanja	22.273	52.105	15.450	30.502
Čisti denarni tok iz naložbenja	-4.127	-11.714	-2.645	-1.333
Čisti denarni tok iz financiranja	4.397	-49.850	6.836	-36.150
Čista sprememba denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	22.543	-9.459	19.641	-6.982

V letu 2018 je skupina Adria Mobil ustvarila kar za 22,5 mio EUR pozitivnega denarnega toka in tako skupaj z začetnim stanjem denarja, zaključila na dan 31.08.2018 z 31,3 mio EUR likvidnih sredstev v denarni obliki. Največ je k pozitivnemu denarnemu toku prispevala družba Adria Mobil, d. o. o., ki prvič po več letnih ni izplačala dividend. Njen ustvarjen pozitiven denarni tok je bil v prvih osmih mesecih 19,6 mio EUR in stanje denarnih sredstev v višini 26 mio EUR.

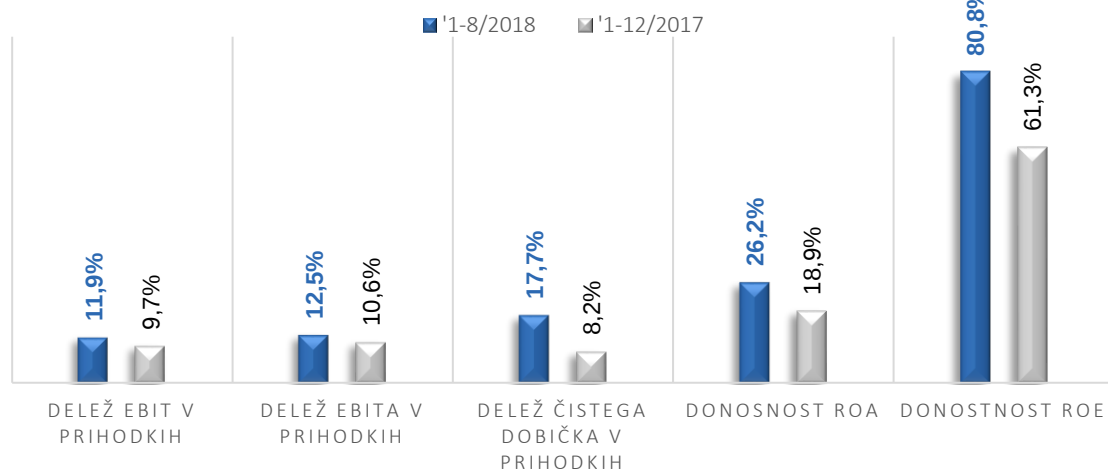
Kazalniki poslovanja

	Skupina Adria Mobil		Družba Adria Mobil	
v 000 EUR	1-8/2018	1-12/2017	1-8/2018	1-12/2017
Prihodki od prodaje	309.151	416.844	263.612	349.961
Dobiček iz poslovanja (EBIT)	42.526	47.424	31.247	33.828
Delež v prodaji	13,8%	11,4%	11,9%	9,7%
Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITA)	46.571	53.328	32.942	37.104
Delež v prodaji	15,1%	12,8%	12,5%	10,6%
Čisti dobiček	51.592	38.512	46.723	28.771
Delež v prodaji	16,7%	9,2%	17,7%	8,2%
Sredstva	251.080	201.922	204.153	152.592
ROA	22,8%	19,1%	26,2%	18,9%
Kapital	104.790	72.130	71.747	43.850
ROE	58,3%	54,8%	80,8%	61,3%

KAZALNIKI SKUPINE ADRIA MOBIL

KAZALNIKI DRUŽBE ADRIA MOBIL

TRAJNOSTNI RAZVOJ

PROIZVODNJA SVETOVNEGA RAZREDA

Izdelki blagovne znamke Adria so izdelani v najsodobnejši tovarni, družba pa je za svoje poslovanje, kakovost in skrb za okolje prejela certifikate ISO 9001, ISO 14001 in Priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost (EFQM).

3.1 Trajnostni razvoj in matrika ključnih trajnostnih izzivov

Družbeno odgovorno delovanje organizacij je postalo osrednja tema razvitejšega dela svetovnega gospodarstva v preteklih nekaj letih. Tudi zato sodobne organizacije v svoj sistem vodenja vgrajujejo vse vidike družbene odgovornosti.

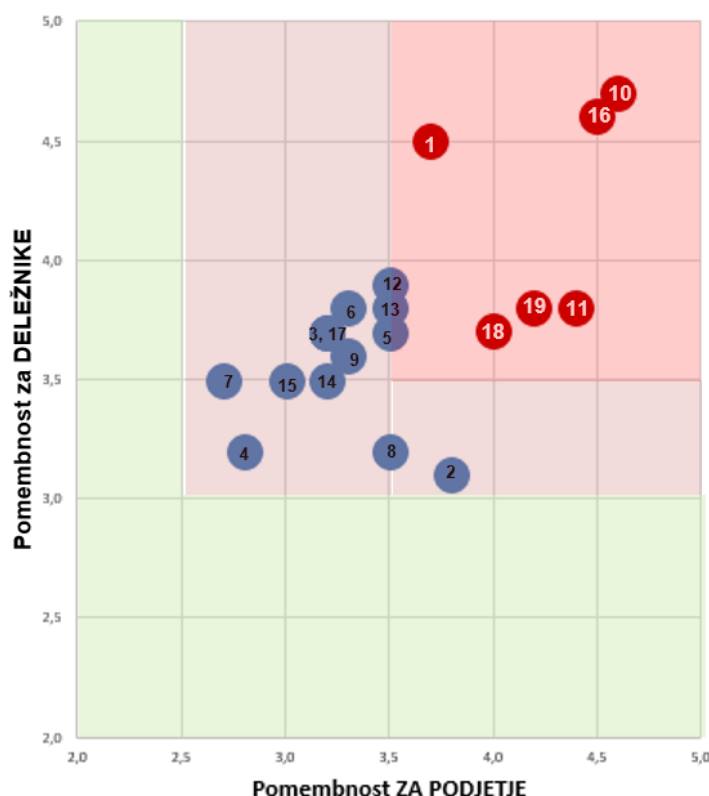
V današnjem času potrošniki, delničarji in finančna skupnost, zaposleni, pogodbeni partnerji, vlada, širša družbena skupnost, nevladne organizacije, skratka različni deležniki, zahtevajo, da organizacije odgovarjajo za družbene in okoljske vplive in da o svojem ravnanju na tem področju tudi poročajo.

Poročanje temelji na merljivih kazalnikih trajnostnega razvoja, katerega osnovni stebri so ekonomski, družbeni in okoljski vpliv organizacije. Ti spodbujajo organizacije, da razvojno strategijo razumejo širše in da si ob ciljih na področju finančnega poslovanja zastavljajo tudi širše gospodarske, okoljske in družbene cilje. Smernice omogočajo organizaciji, da izbere kazalnike v skladu z lastnimi usmeritvami trajnostnega razvoja.

V letu 2018 smo v Adrii Mobil, d. o. o., sistematično pristopili k vzpostavitvi matrike ključnih trajnostnih izzivov ter za vse zaposlene v režijskih službah izvedli usposabljanje s tega področja in sicer za 180 zaposlenih v trajanju 333,5 ur. Matrika ključnih trajnostnih izzivov tako pomaga prepoznati in razumeti za družbo in skupino Adria Mobil ter vse deležnike, povezane z njima, kot rečeno, najpomembnejše gospodarske, socialne in okoljske izzive. Na ta način ugotavljamo prednostne naloge tako znotraj družbe kakor tudi skupine Adria Mobil ter posledično tudi naloge in usmeritve ključnih strateških partnerjev, ki s svojim delovanjem pomembno vplivajo na rezultate družbe in skupine Adria Mobil.

		Pomembno za PODJETJE	Pomembno za DELEŽNIKE
1	Znižanje porabe kemikalij (HOS) in nevarnih snovi	3,7	4,5
2	Znižanje porabe energentov	3,8	3,1
3	Zmanjšanje količin mešanih komunalnih odpadkov	3,2	3,7
4	Zmanjšanje emisij (svetloba, hrup, prah, kemikalije, ...)	2,8	3,2
5	Povečanje uporabe okolju prijaznih materialov (sestavnih delov)	3,5	3,7
6	Izdelava produktov z majhnim <u>okoljskim</u> odtisom med uporabo (npr. poraba goriva v odvisnosti od teže, aerodinamike,)	3,3	3,8
7	Izdelava produktov z majhnim <u>okoljskim</u> odtisom po uporabi (npr. delež materialov, ki jih je možno po uporabi reciklirati)	2,7	3,5
8	Povečanje uporabe povratne embalaže za materiale in sestavne dele	3,5	3,2
9	Povečanje deleža <u>recikliranja</u> odpadkov nastalih v tovarni	3,3	3,6
10	Zagotavljanje zdravega, varnega in urejenega delovnega okolja	4,6	4,7
11	Integracija novo zaposlenih v sistem vrednot in delovanja AM	4,4	3,8
12	Spodbujanje zdravih navad za zdravo življenje	3,5	3,9
13	Celovito in transparentno komuniciranje z javnostmi (splošno in strokovno) o trajnostnem delovanju podjetja	3,5	3,8
14	Domišljeno (trajnostno usmerjeno) sponzoriranje in <u>doniranje</u>	3,2	3,5
15	Spodbujanje lokalnih podjetniških aktivnosti	3,0	3,5
16	Varnost proizvodov med uporabo (med vožnjo in med mirovanjem)	4,5	4,6
17	Transparentno informiranje kupcev o trajnostnih lastnostih produkta	3,2	3,7
18	Vključevanje partnerjev v trajnostno zasnovano in razvoj produktov	4,0	3,7
19	Sodelovanje in izbira trajnostno naravnanih dobaviteljev	4,2	3,8

MATRIKA KLJUČNIH TRAJNOSTNIH IZZIVOV

3.2 Upravljanje s človeškimi viri

Eden ključnih dejavnikov uspeha tako v družbi kot tudi v skupini Adria Mobil so zadovoljni in zavzeti zaposleni, kar dosegamo z učinkovitimi strategijami razvoja in ravnanja s kadri. Med pomembnejše vidike upravljanja s kadri nedvomno sodijo jasno definirana politika zaposlovanja, nenehna skrb za razvoj in izobraževanje zaposlenih, vzpostavljen sistem nagrajevanja in napredovanja, spremljanje zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih, skrb za varnost in zdravje pri delu ter nenazadnje usklajevanje družinskega in poslovnega življenja.

Učinkovito delovanje celotnega kolektiva Adrie Mobil temelji na kontinuiranem razvoju kompetenc, potrebnih za kakovostno, učinkovito ter inovativno izvajanje procesov ter na prevzemanju odgovornosti vseh zaposlenih za skupne rezultate. V preteklem obdobju je potekalo implementiranje in spremljanje programa za izboljšanja zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih, pri čemer so bile aktivnosti usmerjene v povečanje agilnosti zaposlenih s poudarjanjem vrednot, ki so nujne za uspešno sodelovanje. To so timsko delo, znanje ter inovativnost. Prevladujoče kompetence so bile motiviranje sodelavcev, pozitivna komunikacija, čustvena inteligentnost, medosebna učinkovitost, samoiniciativnost, sposobnost obvladovanja tveganj, upravljanje sprememb in usmerjenost v rezultate.

Velik poudarek smo dajali tudi odprti in neposredni komunikaciji med in z zaposlenimi, s ciljem optimalnega razvoja kadrov, nagrajevanja inovativnosti, zagotavljanja potrebnih znanj, veščin ter kompetenc. Le na ta način smo lahko dosegali optimalen učinek pri vsakodnevnih aktivnostih in želeno dodano vrednost pri procesnem delovanju.

Odločilno vlogo pri zagotavljanju pozitivne organizacijske energije v delovnem okolju imajo vodje na vseh ravneh vodenja. Pomembna naloga na področju razvoja in ravnanja s kadri je zagotoviti takšne standarde vodenja, ki poleg strokovnih znanj in kompetenc vodij prinašajo visoko stopnjo motiviranja, usposabljanja in takšno komunikacijo, ki bo zagotavljala pozitivno timsko dinamiko s poudarkom na doseganju zastavljenih ciljev ter prispevala k učinkovitosti in poslovni uspešnosti skupine kot celote. Vse družbe v skupini so z vidika zaposlovanja v okolju prepoznane kot zaželeni delodajalci, katerih prepoznani prednosti sta značilna visoka strokovnost in možnost osebnega razvoja zaposlenih; na tem temelju uresničujemo tudi strateško naravnost družbe in skupine - pravi ljudje na pravem mestu.

3.2.1 Izobraževanje zaposlenih in osebna rast na delovnem mestu

Celostni osebni razvoj posameznika je pomemben za podjetja v skupini, saj se le-ta lahko razvija tako hitro, kot se razvijajo ljudje v njih, zato smo razvoj (osebne) agilnosti prepoznali kot eno izmed pomembnih veščin in kompetenc posameznika. Učinkovit način razvoja osebne agilnosti je učenje s pomočjo izkušenj in hkrati pomeni preseganje osebnih omejitev – vse to z namenom doseganja optimalnih rezultatov pri delu.

V prvi polovici leta 2018 smo izvedli usposabljanja s področja Trajnostnega delovanja in okoljskega ravnanja, varstva okolja in ravnanja z nevarnimi snovmi, usposabljali smo Skupinovodje in Glavne skupinovodje za uspešno opravljanje delovnih nalog in kompetenc, ki jih zahteva njihovo delovno mesto; krepili smo znanje uporabe različnih računalniških programov, zaposlene smo usposabljali za varno delo s stroji in napravami, zaposlene v proizvodnji smo usposabljali po matriki usposobljenosti, nadgrajevali smo znanja tujih jezikov.

Sodelavce smo vključevali v specialistične programe, vezane na kakovostno opravljanje nalog delovnega mesta, ki ga zasedajo. Nadaljevali smo tudi z izvajanjem praktičnega izobraževanja za dijake in študente različnih študijskih smeri.

Izpostaviti velja tudi prepoznavanje nadarjenih sodelavcev z neposrednim oblikovanjem osebnih kariernih načrtov. Letne osebne in karierne pogovore smo bogatili z nadgradnjo pogovora v smeri poudarjanja delovne uspešnosti zaposlenega. Visoko delovno učinkovitost želimo doseči (izboljšujemo) z dialogom o potrebah in pričakovanjih zaposlenega ter potrebah in pričakovanjih podjetij v skupini. Uspešen izid dosegamo tako, da zna vodja razgovora identificirati in ubesediti želeno vedenje posameznika v prihodnosti in z zaposlenim doseči maksimalni dogovor ter izsledke uporabiti za motiviranje in bodoči razvoj.

3.2.2 Inovativnost

Kot vsako leto doslej smo tudi v preteklem letu zaposlene usmerjali in motivirali k proaktivnemu in inovativnemu razmišljanju, saj le takšno razmišljanje zagotavlja dolgoročno ter stabilno rast družbe. Matična družba deluje po načelih učeče se organizacije, katerim sledijo tudi odvisne družbe, za vse pa lahko rečemo, da prehajajo v misleča podjetja s poudarkom na inovativnosti kot ključnemu vzvodu ustvarjanja dodane vrednosti. Uvedeni sistem obravnave malih koristnih predlogov kaže svojo učinkovitost zlasti v tem, da predlagatelji v zelo kratkem času vidijo realizirane predloge, kar je, poleg denarne nagrade, ključen motivator za zadovoljstvo. S tega vidika se strateško načelo »vsak dan nova inovacija« kontinuirano izvaja v vseh procesih. Inovativnost smo dokazovali tudi z uspešnim delovanjem razvojno-raziskovalne skupine na strateški ravni, katere cilj je definirati trajnostno naravnani avtomobil, ki temelji na čim večji energetski učinkovitosti, zmanjšanju uporabe fosilnih goriv ter okolju bolj prijazni proizvodnji.

3.2.3 Strategija in politika strateškega komuniciranja

Strategija in politika strateškega komuniciranja Adrie Mobil, d. o. o., izhajata iz strategije družbe, njenega poslanstva, vizije in vrednot. Okvirna politika strateškega komuniciranja družbe je usmerjena v izgradnjo načrtovanega, vodenega in nadzorovanega dialoga s strateškimi javnostmi (interne in eksterne) oziroma v vzpostavitev pozitivne, dvosmerne komunikacije na vseh ravneh ter upravljanja z njo v skladu s politiko razvoja družbe. Gre za načrtovan in usmerjen proces vplivanja na oblikovanje naklonjenosti javnosti preko obojestransko zadovoljivega, interaktivnega komuniciranja, ki temelji na odprtem delovanju »obeh« strani: nas in javnosti. Slednje pa ima tudi določene omejitve, ki izvirajo iz dejstva, da je Adria Mobil, d. o. o., javna družba, katere vrednostni papirji (obveznice) so uvrščeni v borzno kotacijo, zato družba sledi tudi pravilom borznega poslovanja in v tem okviru predpisanega načina komuniciranja (jasno definirane vsebine in tudi kanali komuniciranja).

Cilji strateškega komuniciranja Adrie Mobil, d. o. o., in odvisnih družb so predvsem doseganje pozitivnega in visokega ugleda družb, promocija družb in blagovne znamke Adria, naklonjenost vseh deležnikov in tudi premagovanje napačnih predstav in predsodkov, upravljanje s problemi in usmerjanje toka sprememb.

V družbi Adria Mobil, d. o. o., (odvisne družbe sledijo tej usmeritvi) uporabljamo več vrst internih in eksternih orodij komuniciranja. Med pomembna orodja internega komuniciranja sodijo: Informator (140 na letni ravni), oglasne deske (po potrebi), Info točke, ki smo jih uspešno vzpostavili v preteklem letu, časopis Adriaš.si (3-krat letno) ter zbor delavcev (2x letno). Med pomembna eksterna orodja komuniciranja sodijo: sporočila za javnost, novinarske konference, intervjuji, okrogle mize.

Tako korporativna kot produktna komunikacija potekata tudi preko medijev, kar v družbi spremljamo sproti ter skladno s politiko strateškega komuniciranja. V letni analizi medijskih objav, ki jo opravlja družba Kliping, d. o. o., smo v obdobju do 31. avgusta 2018 zabeležili skupno 581 objav. Tako kot preteklo leto so največ objav prispevali spletni mediji, ki so imeli tudi največji doseg, najvišjo vrednost objav pa še vedno beležimo pri tiskanih medijih. Najpogostejše komunicirana tema je bilo uspešno poslovanje družbe, sicer so mediji pogosto poročali tudi o sponzorstvih in družbeni odgovornosti družbe.

Kakovostno komuniciranje pomembno vpliva tudi na obvladovanje tveganj v procesu kadrovanja in razvoja zaposlenih. Zato v družbi in tudi skupini uporabljamo vse razpoložljive oblike komuniciranja z internimi in eksternimi javnostmi, in sicer s ciljem ozaveščanja vseh, ki so vključeni v poslovni proces, o pomembnosti lastnega dela in vplivu posameznika na rezultat. Svojim zaposlenim dajemo jasne usmeritve pri delu in zagotavljamo nenehen pretok povratnih informacij. Na ta način se povečujejo tako posameznikova samoiniciativnost kot hitrost odzivanja na spremembe, poleg tega pa tudi lojalnost, sodelovanje in zavzetost pri delu.

3.2.4 Organizacijska učinkovitost

V letu 2018 so potekale aktivnosti nadgradnje IT podpore procesom upravljanja s človeškimi viri (program Upravljanje delovne uspešnosti), s ciljem vzpostavitve enakih standardov razumevanja vlog, temeljnih delovnih nalog in standardov delovne uspešnosti posamičnih delovnih mest v poslovnih procesih, ter vpliva vodij na delovno uspešnost, zavzetost in razvoj sodelavcev.

Rezultate raziskave dejanske organizacijske kulture uporabljamo pri odločanju o uvajanju potrebnih sprememb, usmerjenih v ustvarjanje konstruktivnega delovnega okolja, ki spodbuja medsebojno sodelovanje. Tako prihaja do boljšega uresničevanja potreb vseh zaposlenih. Vsi zaposleni imajo tudi Kodeks etike adriašev, dokument, čigar cilj je približati vedenje zaposlenih doslednemu izvajanju načel kodeksa, ki med drugim spodbuja zakonito, transparentno in etično delovanje posameznika ter opozarja na mejo med dopustnim in nedopustnim.

V družbah merimo tudi organizacijsko klimo, in sicer z Anketo o zadovoljstvu in zavzetosti zaposlenih. V letu 2018 smo na podlagi rezultatov, kako sodelavci dojemajo svoje delovno okolje, pripravili plan ukrepov in aktivnosti, ki jih v družbah izvajamo za izboljšanje organizacijske kulture in klime ter posledično povečanje zavzetosti zaposlenih. Med ukrepe sodi nadgradnja področja razvoja vodij in vodenja in strateško upravljanje Organizacijske kulture, usposabljanje vodij ode I in ode II, priprava Akademije vodenja za vodstveni nivo sistema Adrie Mobil. Doslednost, poštenost in korektnost do sodelavcev morajo predstavljati vrednote vsakega člana kolektiva. Aktivnosti so potekale tudi na področju nadgradnje informacijske podpore procesom upravljanja s človeškimi viri (program Upravljanje delovne uspešnosti) kot orodja vodenja. Učinkovito vodenje je namreč nujno povezano z neposrednim dostopom do ustreznih podatkov in njihovo uporabo za doseganje čim večje učinkovitosti pri vodenju (postavljanje ciljev, doseganje ciljev, zapisi kot trajna vrednost za nadgradnjo razvoja).

3.2.5 Podatki o zaposlenih v skupini Adria Mobil

Skupina je po stanju na dan 31. 8. 2018 zaposlovala 1.819 oseb, kar pomeni, da se je število zaposlenih v primerjavi s stanjem konec leta 2017 povečalo za 98 zaposlenih. Od skupnega števila zaposlenih je 66 odstotkov moških in 34 odstotkov žensk. Iz primerjave stanja je razvidno, da se je skupno število zaposlenih glede na stanje 31. 12. 2017 najbolj povečalo v matični družbi Adria Mobil, d. o. o., in sicer za 72 oseb, v Podgorju, d. o. o., za 18 oseb, v Adria Dom, d. o. o., se je število zaposlenih zmanjšalo za 4. V ostalih družbah se število zaposlenih ni bistveno spremenilo.

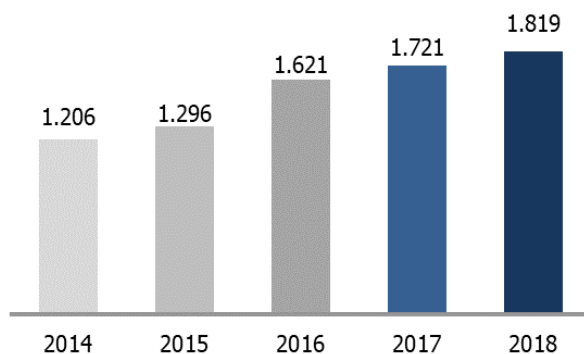
Izobrazbena struktura

Po stanju na dan 31. 8. 2018 je bilo v skupini 16 odstotkov zaposlenih z ravno izobrazbo od I do III stopnje, 66 odstotkov zaposlenih z izobrazbo IV in V stopnje ter 17 odstotkov zaposlenih z izobrazbo VI in VII stopnje. Poleg tega je imela skupina 1 odstotek zaposlenih z VIII in IX stopnjo izobrazbe in je zaposlovala 4 doktorje znanosti. Zaradi načrtnega zaposlovanja mladega kadra s pretežno srednjo ravno izobrazbo ter izobraževanjem zaposlenih s študijem ob delu se povprečna raven izobrazbe kontinuirano dviguje.

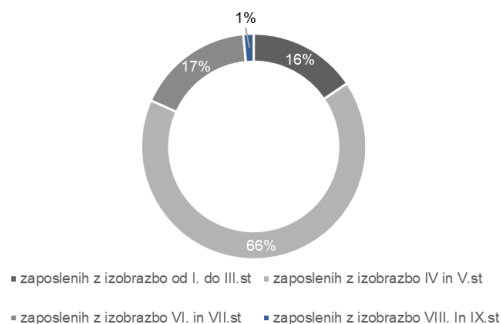
Starostna struktura

Starostna struktura zaposlenih se spreminja v smeri pomlajevanja delovnih skupin. V starostni skupini zaposlenih do 29 let je bilo v skupini Adria Mobil zaposlenih 420 oseb, v skupini od 30 do 39 let je bilo zaposlenih 529 oseb, v starostni skupini od 40 do 49 let je bilo zaposlenih 509 oseb, v starostni skupini nad 50 let pa je skupina zaposlovala skupno 361 oseb. Spreminjanje starostne strukture v smeri zniževanja starosti zaposlenih za skupino predstavlja poseben izziv na vseh povezanih področjih delovanja kadrovske funkcije in priložnost ustvarjanja konkurenčne prednosti na način, da se izrabi polna produktivnost starejših umskih delavcev s prenosom tihega znanja na naslednike, ki prevzemajo naloge oziroma dopolnjujejo vrzeli, nastale v timih zaradi odhoda starejših sodelavcev tako v režijskih službah kot v neposrednem proizvodnem procesu.

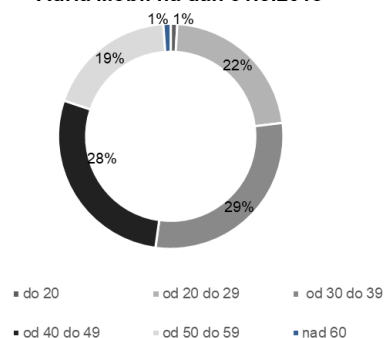
Število zaposlenih v skupini Adria Mobil

Izobrazbena struktura zaposlenih v skupini Adria Mobil na dan 31.8.2018

Starostna struktura zaposlenih v skupini Adria Mobil na dan 31.8.2018

3.2.6 Podatki o zaposlenih v družbi Adria Mobil, d. o. o.

Adria Mobil, d. o. o., je na dan 31. 8. 2018 zaposlovala 1.044 oseb, kar pomeni, da se je število zaposlenih glede na stanje 31. 12. 2017 povečalo za 72 oseb.

Od skupnega števila zaposlenih je 67 odstotkov moških ter 33 odstotkov žensk.

Povprečna delovna doba v podjetju je 11,1 let, skupna povprečna delovna doba pa 17,3 leta.

Od skupnega števila zaposlenih jih ima 830 pogodbe za nedoločen čas, 214 pa še za določen

čas z možnostjo vnovične sklenitve pogodbe o zaposlitvi za določen čas oziroma spremembe v zaposlitev za nedoločen čas po kriteriju uspešnosti pri delu, ustrezne smeri in ravni strokovne izobrazbe in pripravljenosti zaposlenega na prekvalifikacijo ali pridobitev ustrezne kvalifikacije.

Fluktuacija v obdobju do 31. avgusta 2018 znaša 5 %: zaposlilo se je 128 sodelavcev, 56 pa jih je prekinilo pogodbo o zaposlitvi. Najpogostejša razloga sta bila sporazumna prekinitev delovnega razmerja ter prekinitev pogodbe za določen čas.

Starostna struktura

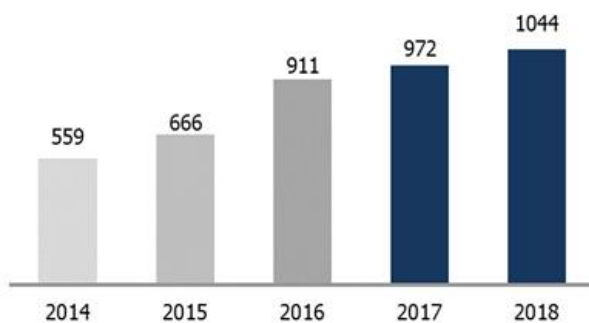
Starostna struktura zaposlenih kaže pretežno število zaposlenih, to je 46 % odstotkov, v starostni kategoriji do 39 let, v starostni kategoriji od 40 do 49 let se število zaposlenih ni bistveno spremenilo in ostaja pri 26 %. Odstotek zaposlenih v starostni kategoriji nad 50 let ostaja majhen, znaša 20 %. Strateške usmeritve delovanja na področju kadrov ključen poudarek prav zaradi spreminjanja starostne strukture zaposlenih namenjaajo načrtovanju nasledstev ter dolgoročno zahtevajo intenzivno delo s talenti ter prepoznavanje potenciala v mladih perspektivnih kadrih. Prav tako so potrebni drugačni pristopi in ukrepi pri rekrutiranju kandidatov za zaposlitev kot tudi pri vseh nadaljnjih fazah kadrovanja. Posebno pozornost je zaradi spreminjanja starostne strukture v korist mlade generacije potrebno posvetiti uporabi novih orodij pri vodenju pomlajenih timov na področju upravljanja z medsebojnimi odnosi (agilnost, motiviranje, zavzetost, komunikacija, ocenjevanje, spodbujanje, empatija, umirjenost, odločnost, pogum...), kar predstavlja nov izziv tudi prihajajočim vodjem mlajše generacije.

Izobrazbena struktura

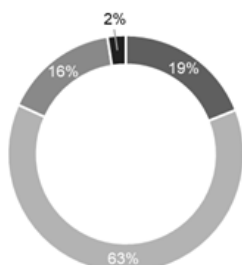
Izobrazbena struktura od I. do III. ravni strokovne izobrazbe je ostala na ravni preteklega leta, to je 19 %, največ, dobrih 62 odstotkov zaposlenih ima izobrazbo od IV. do V. ravni, kar kaže, da se izobrazbena struktura zaradi vse zahtevnejših tehnoloških postopkov in posledično zaposlovanja kadra s pretežno srednjo ravno izobrazbe izboljšuje. Odstotek zaposlenih z višjo ravno strokovne izobrazbe – nad VI. do IX., je na nivoju 18 % zaposlenih, od tega so štirje doktorji znanosti.

Izobrazbena struktura se iz leta v leto izboljšuje v prid visoke izobrazbe tudi zaradi vključevanja zaposlenih v študij ob delu, v študijske programe za pridobitev visoke strokovne izobrazbe. Podjetje deluje po načelih učeče se organizacije, kar pomeni, da so učenje, znanje in prilagajanje spremembam temeljne značilnosti organizacije, ki se odvijajo na osebni, skupinski ter organizacijski ravni. Tak način delovanja konstantno išče odgovor na vprašanje, kaj spremeniti, da družba pridobi, ohrani oz. poveča konkurenčne prednosti. Pri tem je osredotočena na razvoj bistvenih znanj in kompetenc zaposlenih ter strateške usmeritve podjetja. Z oblikovanjem zahtevanih kompetenc kadrov je lažje doseči želene in načrtovane rezultate. Po stanju na dan 31. 8. 2018 kar 55 zaposlenih študira ob delu, največ (39 oseb) v proizvodnem sektorju, s ciljem pridobiti poklic, srednjo, višjo oziroma visoko raven izobrazbe tehnične smeri, v drugih sektorjih pa predvsem iz razloga visoke ravni strokovne izobrazbe, izboljšanja komunikacijskih, prezentacijskih, vodstvenih in organizacijskih veščin.

Število zaposlenih v družbi Adria Mobil, d. o. o.

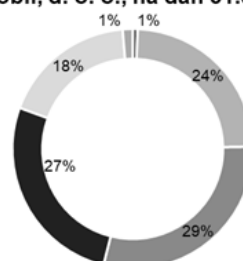

Izobrazbena struktura zaposlenih v družbi Adria Mobil, d. o. o., na dan 31.8.2018

- zaposlenih z izobrazbo od I. do III. st
- zaposlenih z izobrazbo IV in V. st
- zaposlenih z izobrazbo VI. in VII. st
- zaposlenih z izobrazbo VIII. in IX. st

Starostna struktura zaposlenih v družbi Adria Mobil, d. o. o., na dan 31.8.2018

- do 20
- od 20 do 29
- od 30 do 39
- od 40 do 49
- od 50 do 59
- nad 60

3.3 Družbena odgovornost do zaposlenih

Evropska panoga počitniških vozil, v okviru katere deluje tudi Adria Mobil, d. o. o., je izrazito sezonske narave in posledično narekuje dinamičen poslovni kontekst in raznoliko delo, kjer je potrebna velika mera fleksibilnosti in inovativnosti pri vsakdanjih aktivnostih. Adria Mobil, d. o. o., zato svojim zaposlenim ponuja različne možnosti dodatnega usposabljanja, izobraževanja ter možnosti za delo na projektih.

Pomemben del družbene odgovornosti do zaposlenih izražamo tudi skozi načrtovanje kariernega razvoja zaposlenih, skozi medgeneracijsko sodelovanje in razvito interno komunikacijo, o čemer podrobneje pišemo v razdelku 3.2 Upravljanje s človeškimi viri.

V družbi aktivno skrbimo tudi za zadovoljstvo in motiviranje zaposlenih. Poleg stimulativnega nagrajevanja je predvsem pomembna tudi možnost ustvarjalnega (so)delovanja, ki je zaželeno in potrebno v dinamičnem mednarodnem in globalnem poslovnem okolju. Vzporedno s tem skrbimo za strokovni in osebni razvoj zaposlenih – predvsem s spodbujanjem študija ob delu in z možnostmi dodatnega usposabljanja in izobraževanja skozi delo na različnih projektih, skozi delovanje v raziskovalni skupini. Raziskovalno delo in raziskave presegajo podjetniški okvir, saj spodbujamo in oblikujemo time in projekte z vsebinami razvoja produktov in storitev, v katere so vključeni inštituti, univerze in visokošolska središča.

Spodbujanje inovativnosti je motivirano ne le materialno, ampak tudi s sodelovanjem na razpisih in prejemanju nagrad v okviru gospodarske zbornice in širše. Smo prejemnik polnega certifikata Družini prijazno podjetje, v okviru katerega skrbimo za usklajevanje družinskega in poslovnega življenja. Poleg tega imajo zaposleni tudi možnost prehoda med družbami znotraj skupine Adria Mobil, torej v Sloveniji in tujini.

3.3.1 Zdravje na delovnem mestu

»Skrb za zdravje je odgovornost vsakega posameznika in skupna naložba za prihodnost,« je zapisano vodilo, ki ga v zloženki Zdravi na delu komuniciramo našim zaposlenim. Tudi v Kodeksu etike adriašev med načeli navajamo, da je odgovornost vsakega posameznika, da skrbi za lastno zdravje in dobro počutje. V smeri ohranjanja zdravja in dobrega počutja so v preteklem letu potekale naslednje aktivnosti: izvedba zdravstvene ocene tveganja z oblikovanjem strokovnih podlag in zahtev zdravniških pregledov za zagotavljanje zdravstvenih pogojev za opravljanje zahtev delovnih mest in oblikovanje ukrepov za ustvarjanje napredka ergonomskega oblikovanja delovnih mest. Obenem smo krepili vlogo promotorjev zdravja, ki po enotah (sektorjih) opravljajo pogovore z zaposlenimi z namenom obvladovanja absentizma ter hkrati skrbijo za izvajanje preventivnih aktivnosti kot so merjenje krvnega tlaka in podobno.

V družbi izvajamo tudi aktivnosti za promocijo zdravja na delovnem mestu, vsem zaposlenim pa omogočamo tudi vključitev v dodatno kolektivno pokojninsko zavarovanje. Sodelavci se lahko vključijo tudi v športno in kulturno društvo, znotraj katerih se lahko aktivno udeležujejo na različnih področjih družbenega življenja.

3.3.2 Kulturo adriašev krepimo s sprejemom upokoencev, jubilarntov ter tradicionalnimi srečanji

Izdelki Adrie Mobil, d. o. o., so plod znanja in dela zaposlenih in kot taki prejemniki številnih priznanj ter nagrad v mednarodnem okolju. Ti rezultati zaposlenim dajejo zagon, ponos in motiviranost za doseg dolgoročnih ciljev v družbi, ki se nenehno spreminja, razvija in narekuje trende v evropski panogi karavaninga. Pot, ki jo zaposleni v Adrii Mobil, d. o. o., gradimo skupaj in na temelju skupnih vrednot, je tista, ki odlikuje kulturo adriašev in zaradi katere vsako leto podeljujemo priznanja jubilarantom, ki skozi desetletja ustvarjajo zgodbo naše družbe. Ta prav tako ohranja trajno vez z upokojenimi sodelavci, ki ostajajo povezani v okviru Društva upokoencev Adria Mobil.

Sprejem jubilarntov Adrie Mobil, d. o. o., v letu 2018.

Sprejem upokojencev Adrie Mobil, d. o. o., v letu 2018.

Za ohranjanje in krepitev pozitivnih odnosov med širšimi sodelavci skrbimo tudi na ravni skupine Adria Mobil. V ta namen dvakrat letno organiziramo zdaj že tradicionalna srečanja, in sicer družinski piknik adriašev in silvestrovanje. Zavedamo se, da smo skupaj močnejši in da lahko le z iskanjem medsebojnih sinergij ustvarjamo uspešno prihodnost.

Tradicionalni piknik skupine Adria Mobil v letu 2018.

3.4 Družbena odgovornost do širšega okolja

Adria Mobil, d. o. o., se zaveda svoje vključenosti ter povezanosti z okoljem in je zato zavezana k družbeno odgovornemu delovanju, kar pomeni vzpostavljanje in ohranjanje etičnega in moralnega odnosa do vseh ključnih deležnikov – zaposlenih, poslovnih partnerjev, kupcev, dobaviteljev ter lokalne skupnosti. V družbi se namreč zavedamo, da pozitivni in konstruktivni odnosi pomenijo potencialno konkurenčno prednost družbe v vse bolj dinamičnem poslovnem okolju.

V Adrii Mobil, d. o. o., je družbena odgovornost sestavni del poslovne strategije in jo uresničujemo s sponzorstvi in donatorstvi na različnih področjih tako v lokalnem, nacionalnem kot tudi mednarodnem obsegu. S tem želimo prispevati k ustvarjanju takšnih pogojev v okolju, ki bodo omogočali razvoj ustvarjalnih posameznikov in društev na področju znanosti, kulture in športa tako na regionalni kot nacionalni ravni.

Adria Mobil, d. o. o., skozi družbeno odgovorno ravnanje nenehno prepleta poslovno zgodbo z okoljem. Podjetje sponzorira kolesarstvo v klubu, ki nosi ime Adria Mobil, s ciljem, da razvija in navdušuje mlade za vrednote zdravega življenjskega sloga, skrb za zdravje, tekmovalnost in doseganje rezultatov ter osebnih in ekipnih zmag, strasti in tolerance. V partnerstvu s klubom tako v ospredje postavljamo vrednote timskega dela, športa in tudi zelene mobilnosti, s katero je kolo neizogibno povezano. S tovrstnimi aktivnostmi širimo in

komuniciramo vrednote aktivnega življenjskega sloga med mladimi, ki jih lahko kasneje s pridom uporabijo tako v zasebnem kot tudi poslovnem življenju.

V sklopu jubilejne, že 25. kolesarske dirke Po Sloveniji, ki je v letu 2018 vnovič potekala v organizaciji kolesarskega kluba, je družba Adria Mobil, d. o. o., v sodelovanju s klubom komunicirala trajnostni vidik kolesarstva in s sloganom »*Fight for green*«, poudarjala tako boj za zeleno majico vodilnega kot tudi prizadevanja vseh nas za ohranitev zelenega planeta in trajnostni razvoj. Kolesarski klub Adria Mobil je z organizacijo jubilejne, 25. izvedbe kolesarske dirke Po Sloveniji presegel pričakovanja in z vnovičnim prenosom dirke na mednarodni televizijski mreži Eurosport dosegel rekordno gledanost in publiciteto tega športnega dogodka. Na ta način je bila blagovna znamka Adria intenzivno promovirana v mednarodnem okolju, skozi kolesarsko zgodbo pa smo mednarodni javnosti predstavili tudi Slovenijo in jo kot privlačno turistično destinacijo približali milijonom ljubiteljem kolesarstva in športa po svetu.

Tudi sicer so sponzorske aktivnosti Adrie Mobil, d. o. o., ciljno usmerjene in vodene tako, da vzpostavljajo vzajemno koristen odnos tako za družbo (sponzorja) kot tudi za društva, klube in ostale deležnike. Pri tem so glavni kriteriji za izbiro sponzorskih projektov predvsem ujemanje vrednot sponzorirane aktivnosti z vrednotami družbe in blagovne znamke Adria ter program aktivnosti ali dogodkov, preko katerih bo družba gradila svoj ugled ter povezanost s ključnimi ciljnim javnostmi, tudi kupci. Poleg sodelovanja s kolesarskim klubom je Adria Mobil, d. o. o., v preteklem letu sklenila vnovično sodelovanje z biatloncem Jakovom Fakom. Družba je tudi v letu 2018 nadaljevala s sponzoriranjem ostalih športnih kolektivov v regiji ter ostala podpornik vseslovenskega humanitarnega projekta Botrstvo.

3.4.1 Odprta vrata za zainteresirane skupine obiskovalcev

V nenehni skrbi za kupce, uporabnike naših produktov in ob dejstvu, da želimo vse obstoječe in številne nove kupce pritegniti bodisi k ponovnemu bodisi k prvemu nakupu izdelkov Adrie Mobil, d. o. o., že vrsto let redno odpiramo vrata naše družbe in proizvodnje tudi različnim organiziranim skupinam obiskovalcev. Tako smo v obdobju do 31. avgusta 2018 v družbi sprejeli 34 organiziranih skupin oziroma skupno 802 osebi, ki smo jim predstavili družbo Adria Mobil, d. o. o., in jim predstavili koncepte delovanja proizvodnega procesa. Število zainteresiranih za obisk družbe ostaja na tradicionalno visoki ravni in potrjuje ugled in privlačnost družbe v regionalnem in nacionalnem okolju.

V strukturi naših obiskovalcev beležimo največ dijakov in študentov, sledijo predstavniki trgovske in distribucijske mreže Adrie Mobil, d. o. o., z različnih trgov (Nizozemska, Danska, Švedska, Norveška, Finska, Velika Britanija, Nemčija, Španija, Italija, Francija, Švica), člani karavaning klubov (UK, Avstrija, Nemčija), strokovna združenja iz Slovenije (različne sekcije GZS in GZDBK, Društvo za marketing Slovenije, Sindikat SKEI), poslovni partnerji s področja nabave in drugi.

Sicer smo v letu 2018 v poslovnih prostorih Adrie Mobil, d. o. o., organizirali tudi vrsto drugih dogodkov in v tem okviru gostili številne druge obiskovalce. Dogodki so bili različni: novinarske konference, start kolesarske dirke za VN AM, cilj jubilejne, 25. kolesarske dirke Po Sloveniji, redne distribucijske konference v februarju, marcu in oktobru. Pri sprejemih skupin gre za specifično obliko komunikacije, s katero krepimo ugled in poznanost tako družbe Adria Mobil, d. o. o., in njenih zaposlenih kakor tudi blagovne znamke Adria ter nadgrajujemo politiko odprtosti družbe do ožjega in širšega družbenega okolja. Hkrati (zlasti med mlajšo generacijo) s takšnim pristopom vzbujamo zanimanje za poklice, ki so aktualni za družbo in skupino Adria Mobil.

3.5 Varovanje okolja

Med osnovne okoljske vidike štejemo porabo energentov in vode, odpadke, nevarne kemikalije, emisije v zrak in vodo, spremljamo pa tudi hrup in svetlobno onesnaževanje. Okoljske vplive smo upoštevali tudi pri načrtu širitve proizvodnega objekta (P1).

Na področju razvoja novih proizvodov preučimo okoljske vplive in zakonodajne zahteve z namenom izdelati okolju in potrošniku varen in prijazen proizvod.

Notranje komuniciranje je potekalo preko prenosa informacij članov skupine za okolje v svoje delovne sredine, preko Informatorja in internega glasila Adriaš.si. Za vse novo zaposlene pripravimo uvajalno predavanje na temo sistema ravnanja z okoljem, ravnanja z odpadki ter varnega ravnanja s kemikalijami. Teh predavanj se je udeležilo 90 novo zaposlenih v trajanju 180 ur. Izvedena so bila tudi okoljska usposabljanja za skupinovodje in glavne skupinovodje v trajanju 34 ur. Iz okoljskega področja smo se udeležili tudi zunanjih usposabljanj v trajanju 26 ur. Smo tudi aktivni člani v Sekciji za okolje in energijo pri Gospodarski zbornici Dolenjske in Bele krajine (GZDBK).

V marcu smo za Agencijo RS za okolje izdelali letno poročilo o porabi hlapnih organskih snovi, količinah embalaže in količinah odpadkov. O uvoženih kemikalijah smo poročali Uradu za kemikalije ter Carinskemu uradu Jesenice o vneseni embalaži iz tujine.

Količine hlapnih organskih snovi (HOS) smo uspeli obdržati na zakonski meji in sicer na vrednosti 0,36 kg na proizvod.

Kot pomemben okoljski vidik smo za leto 2018 ocenili količine kartonske in plastične embalaže, ki naj bi se zmanjšala za 5 % na proizvod ter zmanjšanje porabe električne energije, ki naj bi se z zamenjavo razsvetljave z LED žarnicami v celotni proizvodnji zmanjšala za 4 %.

Z odpadki ravnamo gospodarno ter v skladu z zakonodajo. Predstavljajo pomemben ekonomski vir in tudi vir surovin. Velik poudarek dajemo na pravilno ločevanje odpadkov pri nastanku. Največji delež v skupni količini odpadkov predstavljata žagovina ter embalaža. Glavni cilj je izboljševanje razmerja med komunalnimi in reciklrnimi odpadki.

V obdobju 1. 1.-31. 8. 2018 je sončna elektrarna proizvedla 392.854 kWh, od tega smo porabili 344.363 kWh za lastne potrebe, razlika je bila oddana v javno omrežje.

V omenjenem obdobju nismo imeli pregledov s strani Inšpekcije za okolje in naravo ali Inšpekcije za kemikalije.

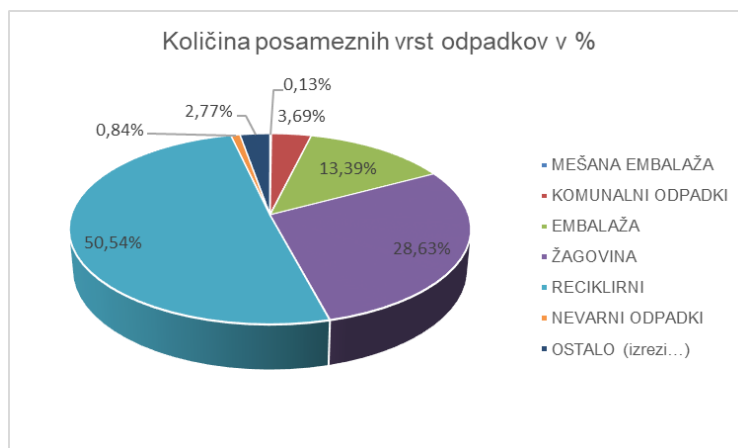
Od zunanje zainteresirane javnosti se z okoljskimi vprašanji na podjetje ni obrnil nihče.

Izrednih dogodkov, ki bi ogrožali okolje ali varnost ljudi nismo imeli.

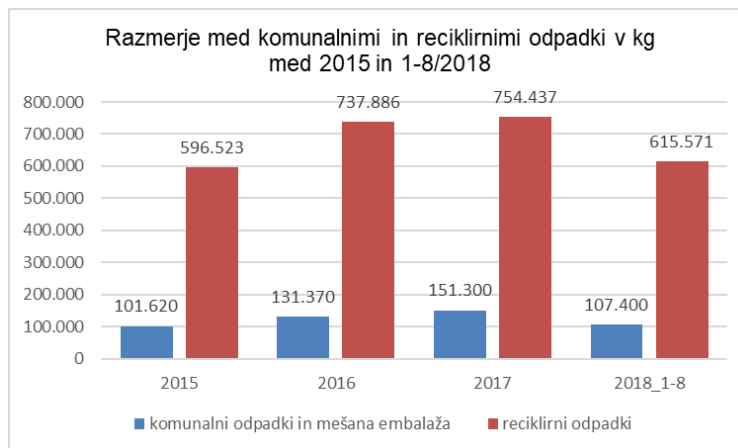
Redno spremljamo okoljsko zakonodajo ter ostale zahteve (področja vode, zraka, odpadkov, kemikalij, energentov, embalaže, hrupa, svetlobnega onesnaževanja). S trgov izven EU pridobivamo morebitne okoljske zahteve za ta tržišča. Na osnovi tega, rezultatov okoljskih monitoringov, tako notranjih kot zunanjih, izvedbe vodstvenega pregleda in notranje presoje v maju, smatramo, da je delovanje Adrie Mobil skladno z okoljsko in drugo zakonodajo.

3. 5 Kazalniki trajnostnega razvoja za področje okolja

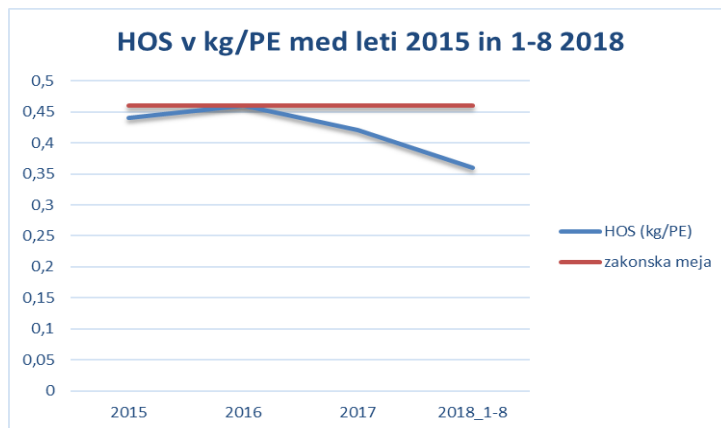
V obdobju 1. 1.-31. 8. 2018 smo spremljali okoljske kazalnike učinkovitosti za električno energijo, plin, vodo, delež reciklrnih odpadkov v skupni količini odpadkov, stroške, količino oddanih nevarnih odpadkov, skupno količino odpadkov, porabljene količine hlapnih organskih snovi in število ur okoljskih usposabljanj tako v skupni količini kot na proizvod ter jih preverjali z doseženimi rezultati v letu 2017.

Graf 1: Količine posameznih vrst odpadkov v % za obdobje januar-avgust 2018

Graf 2: Razmerje med komunalnimi in reciklrnimi odpadki v kg v letih 2015-2018

Graf 3: Količine hlapnih organskih snovi v kg/proizvedeno enoto v letih 2015 - 2018

RAČUNOVODSKO POROČILO

 ADRIA
Living in Motion

KAKOVOST

Adrijini produkti so znani po kakovosti, zanesljivosti in vzdržljivosti, saj so narejeni s preizkušenimi, vrhunskimi proizvodnimi tehnikami.

4.1 Uvodna pojasnila k pripravi računovodskih izkazov

Računovodski del letnega poročila sestavljata dve vsebinsko zaokroženi poglavji.

Prvo poglavje obsega konsolidirane računovodske izkaze s pojasnili Skupine Adria Mobil, drugo poglavje pa računovodske izkaze s pojasnili družbe Adria Mobil. Vsi izkazi so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Skupinski računovodski izkazi vključujejo računovodske izkaze odvisnih družb, kjer je matična družba Adria Mobil v večini 100-odstotni lastnik. V konsolidacijo so vključene spodaj navedene družbe.

	Ime družbe (odvisna družbe)	Sedež družbe	Država družbe	Delež	Vrednost deleža	Znesek kapitala 31. 8. 2018
	Družbe v tujini					v EUR
1.	Adria Caravan, Aps	Kolding	Danska	100,00%	107.368	1.371.200
2.	Adria Mobil (Schweiz), GmbH	Brügg	Švica	99,00%	0	1.210.250
3.	Adria Concessionaries, Ltd.	Suffolk	Anglija	100,00%	694.163	3.754.633
4.	Adria More, d.o.o.	Zadar	Hrvaška	100,00%	2.766.324	10.156.171
5.	Adria Star, d.o.o.	Karlovac	Hrvaška	100,00%	4.968.637	3.367.911
6.	Adria Benelux, BV	Papandrecht	Nizozemska	100,00%	300.000	2.179.404
7.	Adria Distribution Spain, S.L.	Fogars de la Selva	Španija	100,00%	0	625.801
8.	Domerium, S.L.U.	Fogars de la Selva	Španija	100,00%	3.780.000	4.675.624
	Družbe v Sloveniji				0	
9.	Adria Plus, d.o.o.	Novo mesto	Slovenija	100,00%	515.610	1.871.580
10.	Podgorje, d.o.o.	Šentjernej	Slovenija	99,52%	1.154.503	13.187.195
11.	Adria Dom, d.o.o.	Črnomelj	Slovenija	100,00%	1.350.000	9.744.984

Skupina Adria Mobil je sprejela odločitev, da svoje poslovno leto zaradi bolj usklajenega notranjega poročanja prilagodi poslovnemu letu skupine Trigano, ki je 1.9.-31.8. Zato primerjave podatkov s podatki primerjalnega obdobja niso popolnoma primerljive. Ker gre za prvo leto uveljavitve spremembe poslovnega leta so računovodski izkazi pripravljeni za obdobje 8 mesecev torej od 1.1.2018 do 31.8.2018.

4.2 Izjava o odgovornosti Uprave

Generalna direktorica, 15. 11. 2018, potrjuje konsolidirane računovodske izkaze za obdobje, za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018 in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom ter računovodske izkaze družbe Adria Mobil, d. o. o., in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom družbe Adria Mobil, d. o. o..

Uprava je odgovorna za pripravo letnega poročila tako, da to predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja skupine in izidov njenega poslovanja za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018.

Uprava potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja. Uprava tudi potrjuje, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na osnovi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja ter v skladu z veljavno zakonodajo in veljavnimi Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Uprava je tudi odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma zakonitosti.

Davčne oblasti lahko v roku 5 let po preteku leta, v katerem je bilo treba davek odmeriti, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov ter dajatev. Uprava družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Sonja Gole

Generalna direktorica Adrie Mobil, d. o. o.

4.3 Konsolidirani računovodski izkazi skupine Adria Mobil

4.3.1 Konsolidirani izkaz poslovnega izida skupine Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018

V EUR	Pojasnila	2018 1-8	2017 1-12
1. a) Prihodki iz pogodb s kupci	5	308.944.044	416.632.222
b) Dohodek od najemnin		206.915	211.955
2. Proizvajalni stroški prodanih proizvodov ali NV prodanega blaga	6	-237.744.598	-330.244.722
3. Kosmati poslovni izid od prodaje		71.406.361	86.599.455
4. Stroški prodavanja	6	-9.194.673	-11.670.859
5. Stroški splošnih dejavnosti	6	-21.540.051	-30.222.515
6. Drugi poslovni prihodki	7	1.854.699	2.718.092
7. Poslovni izid iz poslovanja		42.526.336	47.424.173
8. Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	8	9.749	0
9. Finančni prihodki iz danih posojil	8	15.474	18.639
10. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	8	537.314	1.055.982
11. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		-999.996	-1.319.325
12. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	8	-1.067.358	-1.820.493
13. Dobiček pred davkom		41.021.519	45.358.976
14. Davki iz dobička	9	10.570.470	-6.846.666
15. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	10	51.591.989	38.512.310
ČISTI POSLOVNI IZID PRIPADA:			
a) lastnikom obvladujoče družbe		51.581.095	38.500.337
b) neobvladujočemu deležu		10.894	11.973

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.2 Konsolidirani izkaz drugega vseobs. donosa skupine Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018

	Pojasnila	2018 1-8	2017 1-12
I. Čisti dobiček leta po obdavčitvi	11	51.591.989	38.512.310
II. Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje pripoznani v izkazu poslovnega izida (po davku)		107.394	139.060
Spremembe poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov in uskupinjevalnega popravka kapitala (po davku)		107.394	139.060
III. Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida (po davku)		-1.278.204	-55.672
1. Aktuarski dobički/izgube iz odpravnin ob upokojitvi (po davku)		-1.278.204	-51.699
2. Drugi vseobsegajoči donosi v obdobju (po davku)		0	-3.973
IV. Vseobsegajoči donos poslovnega izida po obdavčitvi (po davku)		50.421.179	38.595.698
Vseobsegajoči donos poslovnega izida po obdavčitvi, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe		50.410.285	38.587.698
Vseobsegajoči donos poslovnega izida po obdavčitvi, ki pripada neobvladujočemu deležu		10.894	8.000

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.3 Konsolidirani izkaz finančnega položaja skupine Adria Mobil na dan 31. 8. 2018

V EUR	Pojasnila	31. 8. 2018	31. 12. 2017
SREDSTVA		251.079.841	201.922.064
A. NEKRATKOROČNA SREDSTVA		76.852.715	61.533.145
I. Neopredmetena sredstva	12	552.617	522.949
II. Nepremičnine in oprema	13	49.448.413	49.407.549
III. Naložbene nepremičnine	14	3.765.321	6.796.690
IV. Nekratkoročne finančne naložbe	15	761.526	857.099
1. Nekratkoročne finančne naložbe, razen posojil	15	127.649	127.649
2. Nekratkoročna posojila	16	633.877	729.450
V. Nekratkoročne poslovne terjatve		1.563.454	1.613.486
VI. Odložene terjatve za davek	9	20.761.384	2.335.372
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		174.227.126	140.388.919
I. Sredstva za prodajo	14	3.031.166	0
II. Zaloge	18	64.909.114	68.333.531
III. Kratkoročne finančne naložbe		1.042.276	543.032
1. Kratkoročna posojila	16	1.042.276	543.032
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	17	73.966.502	62.777.261
1. Kratkoročne terjatve do kupcev		61.627.098	54.495.779
2. Druge kratkoročne poslovne terjatve		12.339.404	8.281.482
V. Denarna sredstva	19	31.278.068	8.735.095
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		251.079.841	201.922.064
A. KAPITAL	20	104.789.590	72.130.053
A1. Kapital lastnikov obvladujoče družbe		104.721.542	72.068.141
I. Vpoklicani kapital		3.417.681	3.417.681
II. Kapitalske rezerve		624.187	624.187
III. Rezerve iz dobička	21	3.032.223	3.032.223
IV. Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti in uskupinjevalni popravek kapitala	22	-1.566.069	-395.259
V. Preneseni čisti poslovni izid		47.632.425	26.888.972
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta		51.581.095	38.500.337
A2. Kapital neobvladujočemu deležu		68.048	61.912
B. NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI		29.507.277	36.807.514
I. Rezervacije	24	17.386.344	18.027.635
II. Odloženi prihodki	24	683.026	953.996
III. Nekratkoročne finančne obveznosti	25	11.274.306	17.662.282
IV. Nekratkoročne poslovne obveznosti	26	163.601	163.601
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		116.782.974	92.984.497
I. Kratkoročne finančne obveznosti	25	24.418.359	13.628.219
II. Kratkoročne poslovne obveznosti	26	90.892.041	78.747.099
1. Obveznosti iz pogodb		74.719.577	64.841.777
2. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		16.172.464	13.905.322
III. Kratkoročne obveznosti za davek od dobička	26	1.472.574	609.179
OBVEZNOSTI SKUPAJ		146.290.251	129.792.011

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz gibanja kapitala skupine Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018

Od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid	Rezerve, nastale zaradi vred. poštene vrednosti in uskupin. popravek kapitala	Skupaj kapital, ki pripada last. obv. d.	Kapital, ki pripada neobvlad. delu	SKUPAJ KAPITAL
Zač. stanje v poslovnem obdobju 1. 1. 2018	3.417.681	624.187	3.032.223	26.888.972	38.500.337	-395.259	72.068.141	61.912	72.130.053
Sprememba lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	-4.759	0	0	-4.759	-4.759	-9.518
Izplačilo dividend	0	0	0	-4.759	0	0	-4.759	-4.759	-9.518
Drugo	0	0	0		0	0	0	0	0
Celoten vseobsegajoči donos leta	0	0	0	0	51.581.095	-1.170.810	50.410.285	10.894	50.421.179
Vnos čistega poslovnega izida leta	0	0	0	0	51.581.095	0	51.581.095	10.894,0	51.591.989
Sprememba rezerv, nastalih zaradi vrednotenja FN po poštene vrednosti	0	0	0	0	0	-1.278.204	-1.278.204		-1.278.204
Druge sestavine vseobsegajočega odnosa	0	0	0	0	0	107.394	107.394	0	107.394
Spremembe v kapitalu	0	0	0	20.748.212	-	0	-17.752.125	0	-17.752.125
Vpliv pripojitve AMH				-17.752.125		0	-17.752.125		-17.752.125
Razporeditev čistega dobička	0	0	0	38.500.337	-	0	0	0	0
Stanje 31. 8. 2018	3.417.681	624.187	3.032.223	47.632.425	51.581.095	-1.566.069	104.721.542	68.047	104.789.590

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz gibanja kapitala skupine Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017

Od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid	Rezerve, nastale zaradi vred. poštene vrednosti in uskupin. popravek kapitala	Skupaj kapital, ki pripada last. obv. d.	Kapital, ki pripada neobvlad. delu	SKUPAJ KAPITAL
Zač. stanje v poslovnem obdobju 1. 1. 2017	3.417.681	624.187	3.032.223	33.708.433	28.185.299	-482.620	68.485.202	53.912	68.539.114
Sprememba lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	-35.004.760	0	0	-35.004.760	0	-35.004.760
Izplačilo dividend	0	0	0	-35.004.760	0	0	-35.004.760	0	-35.004.760
Drugo	0	0	0		0	0	0	0	0
Celoten vseobsegajoči donos leta	0	0	0	0	38.500.337	87.361	38.587.698	8.000	38.595.698
Vnos čistega poslovnega izida leta	0	0	0	0	38.500.337	0	38.500.337	11.973	38.512.310
Sprememba rezerv, nastalih zaradi vrednotenja FN po poštene vrednosti	0	0	0	0	0	-51.699	-51.699	-3.973	-55.672
Druge sestavine vseobsegajočega odnosa	0	0	0	0	0	139.060	139.060	0	139.060
Spremembe v kapitalu	0	0	0	28.185.299	-	0	0	0	0
Razporeditev čistega dobička	0	0	0	28.185.299	-	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2017	3.417.681	624.187	3.032.223	26.888.972	38.500.337	-395.259	72.068.141	61.912	72.130.053

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.4 Konsolidirani izkaz denarnih tokov za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Postavke izkaza poslovnega izida		
Čisti dobiček	51.591.989	38.512.310
Popravki poslovnega izida		
Neto stroški financiranja	1.675.141	957.697
Finančni prihodki od deležev v pridruženih družbah	0	0
Učinek pri odtujitvi osnovnih sredstev	227.264	289.254
Amortizacija neopredmetenih sredstev	103.126	127.647
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	2.159.349	3.074.656
Amortizacija naložbenih nepremičnin	1.163.705	1.665.274
Popravek vrednosti zalog in terjatev	544.041	1.597.582
Oblikovanje in odprava rezervacij	912.261	-986.143
Davek iz dobička	-10.570.470	6.846.666
Dobiček iz rednega delovanja pred spremembami v obratnem kapitalu	47.806.406	52.084.944
Povečanje /zmanjšanje poslovnih in drugih terjatev	-11.273.862	-4.627.498
Povečanja/zmanjšanje odloženih terjatev za davek	-18.426.012	2.244.475
Povečanja/zmanjšanje zalog	2.940.877	-1.992.545
Drugo	0	0
Povečanje /zmanjšanje rezervacij	-912.261	986.143
Povečanja/zmanjšanje poslovnih in drugih dolgov	3.713.379	10.847.106
Plačani davek iz dobička	-1.048.020	-7.193.044
Denarni tok iz poslovanja	22.800.507	52.349.580
Prejemki od obresti in drugih finančnih prihodkov	472.501	1.074.621
Izdatki za obresti in drugih finančnih odhodkov	-999.996	-1.319.326
Prebitek prejemkov pri poslovanju in prebitek izdatkov pri poslovanju	22.273.012	52.104.875
DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
Prejemki pri investiranju	-403.671	-200.598
Prejemki od deležev pridruženih družb	0	0
Prejemki od odtujitve drugih finančnih naložb, razen posojil	0	-5.676
Prejemki od vrnjenih posojil in predujmov	-403.671	-194.922
Izdatki pri investiranju	-3.723.773	-11.513.011
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-132.794	-287.149
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	0	0
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-3.590.979	-11.225.863
Izdatki za pridobitev za prodajo razpoložljivih finančnih naložb	0	0
Prebitek prejemkov pri naložbenju in prebitek izdatkov pri naložbenju	-4.127.444	-11.713.609
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Prejemki pri financiranju	10.790.140	-7.359.253
Prejemki od povečanja nekratkoročnih finančnih obveznosti	0	0
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	10.790.140	-7.359.253
Izdatki pri financiranju	-6.392.735	-42.491.124
Izdatki za odplačila nekratkoročnih finančnih obveznosti	-6.387.976	-7.486.365
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	0	0
Izdatki za izplačilo dividend	-4.759	-35.004.760
Prebitek prejemkov pri financiranju in prebitek izdatkov pri financiranju	4.397.405	-49.850.377
GIBANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		
Stanje denarja in denarnih ustreznikov na začetku obdobja	8.735.095	18.194.206
Povečanje denarnih sredstev zaradi pripojitve	127.494	0
Povečanje – zmanjšanje denarja in denarnih ustreznikov	22.415.479	-9.459.111
Stanje denarja in denarnih ustreznikov ob koncu obdobja	31.278.068	8.735.095

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.5 Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom skupine Adria Mobil

Pojasnilo 1: Izjava o skladnosti

Poslovodstvo družbe Adria Mobil je izkaze družbe in konsolidirane računovodske izkaze skupine odobrilo dne 15. 11. 2018.

Računovodski izkazi skupine Adria Mobil so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela Evropska unija, s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja in jih je sprejela tudi Evropska unija, ter v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah.

Pojasnilo 2: Pomembne računovodske usmeritve

Računovodski izkazi predstavljajo konsolidirane računovodske izkaze družb v okviru skupine Adria Mobil.

Osnove za uskupinjevanje

Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni iz računovodskih izkazov skupine Adria Mobil in njenih odvisnih družb na dan 31. 8. 2018 oziroma za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018. Za vse odvisne družbe se uporablja metoda popolnega uskupinjevanja od dne, ko skupina Adria Mobil obvladuje odvisno družbo. Iz skupine so odvisne družbe izključene v trenutku, ko preneha kontrolni vpliv matične družbe ali družbe v skupini. Računovodski izkazi družb v skupini so pripravljeni za isto poročevalsko obdobje kot računovodski izkazi matične družbe, z uporabo istih računovodskih usmeritev. Ob pripravi skupinskih računovodskih izkazov so izločeni vsi posli, stanja in nerealizirani dobički ter izgube, ki so posledica notranjih poslov znotraj skupine, in dividende med povezanimi družbami. Izguba odvisne družbe se pripiše neobvladujočemu deležu tudi, če je posledica tega primanjkljaj. Sprememba v lastniškem deležu odvisne družbe, pri kateri ne pride do izgube vpliva, se obračuna v kapitalu. Ob izgubi vpliva v odvisni družbi mora skupina:

- odpraviti pripoznanje sredstev (vključno z dobrim imenom) in obveznosti odvisne družbe;
- odpraviti pripoznanje knjigovodske vrednosti vseh neobvladujočih deležev;
- odpraviti celotni znesek tečajnih razlik, ki so bile pripoznane v kapitalu;
- pripoznati pošteno vrednost prejetega nadomestila;
- pripoznati pošteno vrednost vseh preostalih naložb;
- pripoznati vse presežke ali primanjkljaje v izkazu poslovnega izida;
- ustrezno prerazvrstiti delež matične družbe v postavkah, ki so bile predhodno pripoznane v drugem vseobsegajočem dobičku, v izkaz poslovnega izida ali zadržani dobiček.

Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Poslovne združitve in dobro ime

Poslovne združitve se obračunajo z uporabo prevzemne metode. Stroški v zvezi s prevzemom se določijo v skupni višini nadomestila po poštenu vrednosti na dan prevzema, povečani za znesek vseh neobvladujočih deležev v prevzeti družbi. Za vsako poslovno združitve mora prevzemna družba izmeriti višino neobvladujočega deleža v prevzeti družbi bodisi po poštenu vrednosti bodisi po sorazmernem delu opredeljivih čistih sredstev prevzete družbe. Prevzemna družba pripozna stroške, povezane s prevzemom med odhodki, v postavki Splošni administrativni stroški.

Ob prevzemu skupina oceni, ali je razporeditev pridobljenih finančnih sredstev in prevzetih obveznosti skladna s pogodbenimi določili, gospodarskim položajem in pomembnimi okoliščinami na datum prevzema. Poleg tega mora prevzeta družba ločiti vstavljene izpeljane instrumente od gostiteljske pogodbe.

Pri poslovni združitvi, izvedeni na več stopnjah, se poštena vrednost prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzete družbe znova izmeri na pošteno vrednost na datum prevzema skozi izkaz poslovnega izida. Znesek pogojnega nadomestila, ki bo predvidoma preneseno na prevzemno družbo, se pripozna po poštenu vrednosti na datum prevzema. Kasnejše spremembe poštene vrednosti pogojnega nadomestila, ki se šteje za sredstvo ali obveznost, se po MRS 39 pripoznajo bodisi v izkazu poslovnega izida bodisi kot sprememba drugega vseobsegajočega donosa. Če se pogojno nadomestilo pripozna v kapitalu, se ga ne sme znova izmeriti, vse dokler ni poračunano s kapitalom.

Dobro ime se pri prvotnem merjenju pripozna po nabavni vrednosti, ki je presežek skupnega zneska prenesenega nadomestila in pripoznanega zneska neobvladujočega deleža nad zneskom opredeljivih pridobljenih sredstev ter prevzetih obveznosti. Če je nadomestilo nižje od poštene vrednosti čistih sredstev prevzete odvisne družbe, se razlika pripozna v izkazu poslovnega izida.

Po prvotnem pripoznanju se dobro ime izmeri po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano izgubo iz oslabitve. Zaradi preizkusa dobrega imena zaradi oslabitve se od dneva prevzema dobro ime, pridobljeno pri poslovni združitvi, razporedi na vsako denar ustvarjajočo enoto skupine, za katero se pričakuje, da bodo k njej pritekale koristi od poslovne združitve ne glede na to, ali so druga sredstva in obveznosti prevzete družbe dodeljena tem enotam.

Kadar je dobro ime del denar ustvarjajoče enote in se del poslovanja te denar ustvarjajoče enote odtuji, se pri določanju dobička in izgube ob odtujitvi poslovanja dobro ime, ki je povezano s to odtujeno denar ustvarjajočo enoto, pripozna v knjigovodski vrednosti poslovanja odtujene enote. Dobro ime, ki je odsvojeno v teh okoliščinah, se meri na osnovi relativne vrednosti odtujene dejavnosti in dela denar ustvarjajoče enote, ki jo skupina obdrži.

Ker MSRP ne določajo računovodskih usmeritev za obračunavanje poslovnih združitev pod skupnim upravljanjem, je poslovodstvo v skladu z MRS 8 določilo način obračuna pripojitev odvisnih družb ob upoštevanju strokovnih napotkov in ekonomske vsebine poslovnih združitev. Pripojitev družbe AMH, d. o. o., k družbi Adria Mobil d. o. o., je bila obračunana po knjigovodskih vrednostih z obračunom razlike med naložbo in knjigovodsko vrednostjo čistih sredstev v okviru kapitala preko prenesenega poslovnega izida.

Pračun tujih valut

Skupinski izkazi so predstavljeni v EUR, ki so funkcionalna in poročevalna valuta, ki jo uporabljajo matična družba in njene odvisne družbe v Sloveniji. Transakcije v tuji valuti so v začetku pripoznane v funkcionalni valuti in so preračunane po tečaju na dan transakcije. Monetarna sredstva in obveznosti v tuji valuti so preračunani po tečaju funkcionalne valute na dan bilance stanja. Vse razlike, ki izhajajo iz preračuna tujih valut, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Nemonetarna sredstva in obveznosti, pripoznana na podlagi izvirnih vrednosti v tuji valuti, so preračunana po tečaju na dan transakcije. Nemonetarna sredstva in obveznosti merjena po pošteni vrednosti v tuji valuti so preračunana po tečaju, ko je bila poštna vrednost ugotovljena. Tu so navedene funkcionalne valute tujih odvisnih podjetij.

Adria Caravan, Aps	DKK
Adria Mobil (Schweiz), GmbH	CHF
Adria Concessionaries, Ltd.	GBP
Adria More, d.o.o.	HRK
Adria Star, d.o.o.	HRK
Adria Plus, d.o.o.	EUR
Podgorje, d.o.o.	EUR
Adria Dom, d.o.o.	EUR
Adria Benelux	EUR
Domerium, S.R.U	EUR
Adria Distribution Spain, S.L.	EUR

Na dan poročanja so izkazi navedenih odvisnih družb preračunani v poročevalno valuto skupinskih računovodskih izkazov. Za bilanco stanja je uporabljen tečaj Banke Slovenije na dan poročanja, medtem ko je za izkaz poslovnega izida uporabljen povprečni tečaj skozi celotno poslovno leto.

Tečajne razlike, ki izhajajo iz preračuna funkcionalne valute v poročevalno valuto, se pripoznajo neposredno v kapitalu in izkazu vseobsegajočega drugega vseobsegajočega donosa kot prevedbena rezerva do trenutka odprodaje odvisne družbe, ko se te tečajne razlike pripoznajo v izkazu poslovnega izida in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega donosa.

Poslovni izid iz poslovanja

Poslovni izid iz poslovanja je opredeljen kot poslovni izid pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih bank, depozitov, naložb, plačane obresti od posojil ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

Pomembne poslovodske ocene

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstva določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti skupine ter razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov skupine v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja. Ocene in predpostavke temeljijo na prejšnjih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah smatrajo kot utemeljeni, na podlagi katerih so izražene presoje o knjigovodskih vrednostih sredstev in obveznosti.

Poslovodske ocene zajemajo med drugim naslednje postavke: amortizacijsko dobo in preostalo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih nekratkoročnih sredstev, popravke vrednosti zalog in dvomljivih terjatev ter tožbene zahtevke, nekratkoročne pasivne časovne razmejitve za garancijska popravila, rezervacije v povezavi z bodočimi stroški zaposlencev – odpravnine, jubilejne nagrade. Bodočih dogodkov in njihovega vpliva ni možno določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem skupina deluje. Dejanske posledice se lahko razlikujejo od ocenjenih.

Glavne ocene in predpostavke na dan bilance stanja, ki se nanašajo na prihodnje poslovanje in lahko povzročijo pomembne popravke knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti v naslednjem poslovnem letu, so navedene v nadaljevanju.

Rezervacije za jamstva

Rezervacije za jamstva so oblikovane v višini pričakovanih odhodkov za popravila prodanih produktov v garancijskem roku. Oblikovane so glede na izkušnje iz preteklosti in glede na sedanjo prodajo. Rezervacije so oblikovane individualno tudi za predvidene dodatne stroške popravil in odpravo napak, ki so bile že zaznane na trgu.

Popravki vrednosti terjatev in slabitev finančnih naložb se oblikujejo na osnovi preverbe in ocene iztržljivosti.

Odložene terjatve za davek

Pripoznanje odloženih terjatev za davek zahteva pomembne ocene posloводства glede višine bodočih obdavčljivih dobičkov in bodočih strategij davčnega planiranja.

Pomembne poslovodske presoje

Pri uporabi računovodskih usmeritev je moralo posloводство poleg ocen, ki najbolj vplivajo na vrednosti v računovodskih izkazih, presoditi o postavkah, navedenih v nadaljevanju.

Opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena nekratkoročna sredstva

Posloводство ocenjuje, da ni nikakršnih dejavnikov, ki bi nakazovali potrebo po oslabitvi opredmetenih ali neopredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. 8. 2018.

Zemljišča, zgradbe in oprema

Zemljišča so vrednotena po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno oslabitev. Zgradbe in oprema so vrednotene po nabavni vrednosti, zmanjšani za obračunano amortizacijo in morebitno oslabitev vrednosti. V nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva so všteti njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter vsi stroški usposobitve sredstva za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve. Nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v skupini, tvorijo stroški, ki jih povzroči njegova zgraditev ali izdelava in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva se razporedi na njegove dele, če je njihova vrednost pomembna, imajo različne dobe koristnosti. Pravila za razporeditev na dele osnovnih sredstev temeljijo na opredelitvi delov osnovnih sredstev z različnimi dobami koristnosti in/ali vzorci uporabe. Kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečujejo njegovo nabavno vrednost, če gre za njegovo nadomestitev in/ali je verjetno, da bodo njegove bodoče gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Ob tem se njegova preostala doba koristnosti znova oceni. V primeru kasnejših izdatkov za popolnoma amortizirano opredmeteno osnovno sredstvo se sredstvo pripozna kot novo sredstvo z novo dobo koristnosti. Vsi ostali kasnejši izdatki za opredmeteno osnovno sredstvo so pripoznani kot odhodek ob nastanku. Skupina obračunava amortizacijo po metodi enakomernega časovnega razmejevanja v skladu z ocenjeno dobo koristnosti.

	Najnižja amortizacijska stopnja	Najvišja amortizacijska stopnja
Nepremičnine	5,0 %	5,0 %
Naložbene nepremičnine	2,5 %	2,5 %
Oprema	10,0 %	20,0 %
Programska oprema	10,0 %	10,0 %
Strojna oprema	33,3 %	50,0 %
Transportna vozila	12,5 %	20,0 %
Osebna vozila	12,5 %	20,0 %

Amortizacijske stopnje v letu 2018 so enake, kot so bile leta 2017.

Opredmetena osnovna sredstva se zaradi oslabitve prevrednotijo, če njihova neodpisana knjigovodska vrednost presega njihovo nadomestljivo vrednost. Kot nadomestljiva vrednost se šteje poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje ali vrednost pri uporabi, odvisno od tega, katera je večja. Ocenjevanje vrednosti pri uporabi obsega ocenjevanje prejemkov in izdatkov, ki bodo izhajali iz nadaljnje uporabe sredstva in njegove končne odtujitve, in uporabo ustrezne diskontne mere (pred davkom od dobička), ki odraža sedanjo tržno oceno časovne vrednosti denarja in morebitno tveganje, povezano s posameznim sredstvom. Pri sredstvu, kjer so bodoči denarni tokovi odvisni tudi od ostalih sredstev v posamezni denar ustvarjajoči enoti, se vrednost v uporabi izračuna na podlagi bodočih denarnih tokov te denar ustvarjajoče enote. Izgube, ki nastanejo na podlagi oslabitve, se pripoznajo med poslovnimi odhodki.

Za zemljišča, zgradbe in opremo se pripoznanje odpravi, ko se sredstvo proda ali se več ne pričakujejo ekonomske koristi, ki bi lahko pritekale ob nadaljnji uporabi posameznega sredstva. Dobički in izgube zaradi odprave pripoznanja posameznega sredstva se vključijo v izkaz poslovnega izida v letu, ko se sredstvo izknjiži.

Za posamezna sredstva se letno preverja njihova preostala vrednost, doba koristnosti, uporabljena metoda amortizacije in se opravi sprememba, če je to potrebno.

Razkritja pomembnih računovodskih presoj, ocen in predpostavk v zvezi s prihodki iz pogodb s kupci so navedena v delu Prihodki iz pogodb s kupci.

Oslabitev sredstev

Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost svojih nefinančnih sredstev, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot), in to sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je večja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.

Za potrebe preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše denar ustvarjajoče enote, ki so najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Za potrebe preizkusa oslabitve se dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, razporedi na denar ustvarjajoče enote, za katere se pričakuje, da bodo od združitve imele koristi.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa skupina izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum poročanja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo ne obstaja več. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih skupina določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena,

potem ko se odšteje amortizacijski odpis, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so vrednotene po nabavni vrednosti, zmanjšani za obračunano amortizacijo in morebitno oslabitev vrednosti. Ob začetnem pripoznanju se ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena in stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Takšni stroški vključujejo stroške za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge stroške posla.

Oslabitev nastopi, ko je nadomestljiva vrednost naložbene nepremičnine manjša od njene knjigovodske vrednosti. Izguba zaradi oslabitve naložbene nepremičnine je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

Stroški izposojanja

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, so del nabavne vrednosti zadevnega sredstva. Drugi stroški izposojanja so pripoznani kot odhodki v obdobju, v katerem so nastali. Stroški izposojanja vključujejo obresti in druge stroške, ki nastajajo v zvezi z izposojanjem finančnih sredstev.

Skupina usredstvi stroške izposojanja na sredstvih, pridobljenih od 1. 1. 2009. Stroški izposojanja, ki se nanašajo na pridobitev sredstev pred 1. 1. 2009, pa ostajajo pripoznani med odhodki obdobja. V letih 2017 in 2018 ni bilo usredstvenih stroškov izposojanja.

Neopredmetena sredstva, pridobljena posamezno in na podlagi poslovnih združitvev

Neopredmetena sredstva, ki so pridobljena posamezno, so pripoznana po nabavni vrednosti, medtem ko so neopredmetena sredstva, pridobljena v poslovnih združitvah, pripoznana po pošteni vrednosti na dan prevzema. Po začetem prepoznavanju se uporablja model nabavne vrednosti. Skupina izkazuje neopredmetena sredstva z določljivimi dobami koristnosti. Obračunana amortizacija neopredmetenega sredstva je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

Neopredmetena sredstva, ustvarjena znotraj skupine, razen stroškov razvoja, se ne usredstvi. Stroški predstavljajo odhodek obdobja, v katerem so nastali.

Zaradi oslabitve skupina letno preverja knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev (posameznih ali kot del denar ustvarjajoče enote) ter uporabljene dobe koristnosti. Če obstajajo znaki oslabitve, se vrednost sredstev preverja več kot enkrat letno. Amortizacija neopredmetenih sredstev je obračunana z metodo enakomerne časovne razmejitve v skladu z ocenjeno dobo koristnosti od 3 do 10 let. Dobički in izgube iz izločitve ali odtujitve neopredmetenega sredstva se ugotovijo kot razlika med prodajno vrednostjo iz odtujitve in knjigovodsko vrednostjo sredstva. Pripoznajo se kot dobički ali izgube v izkazu poslovnega izida, ko se neopredmeteno sredstvo izloči ali odtuji.

Stroški raziskav in razvoja

Stroški raziskav predstavljajo stroške obdobja in niso pripoznani kot neopredmeteno sredstvo. Stroški razvoja se pripoznajo v bilanci stanja kot neopredmeteno sredstvo, kadar je razumno pričakovati, da bodo v zvezi s posameznim projektom pritekale gospodarske koristi in ko so izpolnjeni pogoji po MRS 38 za neopredmetena osnovna sredstva. Po začetnem pripoznanju stroškov razvoja je uporabljen model nabavne vrednosti. Doba koristnosti je določena na podlagi pričakovanih prihodkov, ki bodo pritekali v naslednjih letih na podlagi usredstvenega projekta.

Nadomestljiva vrednost nekratkoročnih sredstev

Na dan poročanja skupina oceni, ali obstajajo morebitni dejavniki, ki nakazujejo na to, da bi bilo potrebno nekratkoročna sredstva oslabiti. Ob prisotnosti znamenj oslabitve sredstev skupina pridobi oceno nadomestljive vrednosti posameznih sredstev. Kot nadomestljiva vrednost sredstva se upošteva poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, ali vrednost v uporabi, in sicer tista, ki je večja. V primeru, ko knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost, se vrednost sredstva oslabi na vrednost nadomestljivega zneska posameznega sredstva ali denar ustvarjajoče enote.

Nekratkoročna sredstva, vključena v skupino za odtujitev

Nekratkoročna sredstva (ali skupina za odtujitev, ki obsega sredstva in obveznosti), za katera se pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo, se razvrstijo med sredstva za prodajo.

Zaloge

Zaloge so količine materiala in trgovskega blaga v skladišču, dodelavi in predelavi pa tudi na poti od dobavitelja do kupca ter količine nedokončane proizvodnje, polproizvodov in dokončanih proizvodov. Za material se šteje tudi drobn inventar z ocenjeno dobo uporabnosti največ leto dni.

Zaloge materiala so v bilanci ovrednotene po planskih cenah in prilagojene za odmike od dejanskih cen, ki poleg nakupne cene vključuje tudi odvisne stroške nabave.

Zaloge polproizvodov in dokončanih proizvodov so vrednotene po proizvajalnih stroških, tako da so v vrednost zalog poleg neposrednih stroškov izdelavnega materiala všteti še stroški neposrednega dela, neposredni stroški amortizacije ter splošni del proizvajalnih stroškov.

Zaloge se zaradi okrepitve ne prevrednotijo, zaradi oslabitve pa se prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost. Znesek oslabitve se knjiži med prevrednotovalne poslovne odhodke obratnih sredstev.

Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo denar pri banki in v blagajni ter kratkoročne depozite z zapadlostjo do treh mesecev.

Kapital

Osnovni kapital skupine Adria Mobil predstavlja vpoklicani kapital.

V primeru, da skupina Adria Mobil pridobi delnice obvladujoče družbe, je vrednost plačila za nakup delnic izkazana v postavki lastnih delnic do datuma, ko se te delnice znova izdajo, prodajo ali umaknejo. Vrednost plačanega zneska za lastne delnice vključuje neposredne transakcijske stroške in je zmanjšana za davčne učinke. V primeru kasnejše prodaje ali izdaje teh delnic so vsi učinki prodaje ali izdaje vključeni v kapital.

Rezervacije

Skupina priznava rezervacije v primeru, ko obstajajo sedanje obveze (pravne ali posredne) zaradi preteklega dogodka in je verjetno, da bo poravnava obveze privedla do zmanjšanja sredstev ter je mogoče zanesljivo oceniti znesek obveze. Znesek, priznan kot rezervacija, je najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo obveze na dan poročanja.

V primeru, ko je pomembna tudi časovna vrednost denarja, se vrednost rezervacije izračuna z diskontiranjem denarnih tokov z uporabo diskontne stopnje (pred davkom od dobička), ki odraža časovno vrednost denarja in morebitnega tveganja posamezne obveze. Razlika, ki se pojavi zaradi izračuna neto sedanje vrednosti rezervacije, se priznava med finančnimi odhodki.

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan poročanja in popravljene z ocenjenim faktorjem fluktuacije zaposlenih. Skupina je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Kjer se pričakuje, da bodo nekatere ali vse izdatke, potrebne za poravnavo rezervacije, povrnile druge stranke, se povračila priznajo kot posebno sredstvo, vendar le v primeru, če je prejem skoraj gotov. V tem primeru se rezervacije izkažejo v vrednosti, zmanjšani za pričakovano povračilo stroškov.

Rezervacije za pokrivanje stroškov garancijskih popravil se oblikujejo individualno na podlagi ocene, ki temelji na izkušnjah in historičnih podatkih, in sicer pred sklenitvijo posla. Oblikovane so kot zmanjšanje prihodkov za določeno obdobje in se črpajo na podlagi dejanskih stroškov odprave napak v času garancijske dobe. Skupina izkazuje te rezervacije v celoti med dolgoročnimi rezervacijami, saj ni mogoče natančno oceniti časovnega vidika denarnih tokov. Rezervacije so namenjene pokrivanju stroškov garancijskih popravil.

Državne podpore

Prihodki iz naslova državnih podpor se v začetku pripoznajo, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo skupina prihodke prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Prihodki, prejeti za kritje stroškov, se dosledno pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili. S sredstvi povezani prihodki se v izkazu poslovnega izida pripoznajo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva. Državne podpore se pripoznajo po pošteni vrednosti, vendar ne do takrat, dokler ne obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo skupina izpolnila pogoje v zvezi z njimi in podpore prejela. Državne podpore se pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih se vzporejajo z zadevnimi stroški, ki naj bi jih nadomestile. Če se državna podpora nanaša na določeno sredstvo, se pripozna kot odloženi prihodek, ki je pripoznan v izkazu poslovnega izida v obdobju pričakovane dobe uporabnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

Zasluzki zaposlencev

Prispevki v državni pokojninski sklad, socialno zavarovanje, zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za brezposelnost so pripoznani med tekočimi stroški obdobja. Skupina pripoznava tudi morebitne bodoče stroške na podlagi kolektivne pogodbe v zvezi z zaposlenimi. Omenjeni stroški so preračunani na podlagi aktuarske metode in so pripoznani čez celotno obdobje posameznih zaposlenih, na katere se nanaša kolektivna pogodba. Pri izračunu je uporabljena metoda projicirane enote. V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oziroma nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub pa v drugem vseobsegajočem donosu.

Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo ob prenosu obvladovanja blaga ali storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega skupina meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve. Skupina je ugotovila, da v zvezi s prihodki nastopa kot principal, saj pred prenosom blaga ali storitev na kupca, to blago in storitve obvladuje.

Prodaja proizvodov

Prihodki od prodaje proizvodov se pripoznajo ob prenosu obvladovanja nad sredstvom na kupca, kar je običajno ob dobavi proizvoda. Običajni rok plačila je od 30 do 90 dni po datumu dobave.

Skupina presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene (npr. jamstva, točke zvestobe kupcev). Pri ugotavljanju transakcijske cene prodane opreme skupina upošteva učinke variabilnega nadomestila, obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi, nedensarno nadomestilo in nadomestilo kupcu (kot je ustrezno).

Variabilno nadomestilo

Če je pogodbeno nadomestilo variabilno, skupina oceni znesek nadomestila, do katerega bo upravičena v zameno za prenos blaga na kupca. Omejeno variabilno nadomestilo, ki ga podjetje oceni ob začetku pogodbe ostane omejeno dokler ni več zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom.

Po nekaterih pogodbah za prodajo izdelkov imajo kupci pravico količinskih popustov. Posledica pravice količinskih popustov je variabilno nadomestilo.

• Količinski popusti

Skupina določenim kupcem naknadno odobri količinske popuste ko količina kupljenih izdelkov v določenem obdobju presega mejno vrednost, ki je določena v pogodbi. Popusti se pobotajo z zneski, ki jih je dolžan poravnati kupec. Za oceno variabilnega nadomestila za naknadno odobritev pričakovanih količinskih popustov uporablja skupina metodo najverjetnejšega zneska za pogodbe z enotno mejno vrednostjo in metodo pričakovane vrednosti za pogodbe z več mejnimi vrednostmi. Izbrana metoda, ki najbolje odraža variabilno nadomestilo, temelji predvsem na številu količinskih mejnih vrednosti v pogodbi. Skupina nato na podlagi zahtev pri omejeni oceni variabilnega nadomestila pripozna obveznost vračila iz naslova naknadne odobritve pričakovanih količinskih popustov.

Obveznosti iz jamstev

V skladu z zakonom in uveljavljeno poslovno prakso skupina običajno kupcem nudi jamstvo za odpravo napak, ki so obstajale ob prodaji. Tovrstna jamstva se obračunajo v skladu z MRS 37 Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva. Skupina nudi garancijo za popravilo napak po datumu prodaje. Tovrstne storitvene garancije nudi podjetje skupaj v paketu ob prodaji proizvodov. Pogodbe o paketni prodaji proizvoda in storitve garancije vsebujejo eno izvršitveno obvezo, saj ni možno obljube o prenosu proizvoda in zagotavljanju storitvene garancije ločiti.

Sredstva iz pogodb

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupca. Če skupina opravi prenos blaga ali storitev na kupca pred kupčevim plačilom nadomestila ali preden

nadomestilo zapade v plačilo, se nadomestilo pripozna kot pogojna obveznost iz pogodbe. Skupina nima sredstev iz pogodb.

Terjatve iz poslovanja

Terjatev predstavlja pravico skupine do brezpogojnega zneska nadomestila, tj. nadomestilo zapade v plačilo v določenem roku. Glejte računovodske usmeritve za pripoznanje finančnih sredstev v razdelku Finančni instrumenti - začetno pripoznanje in naknadno merjenje.

Obveznosti iz pogodb

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je skupina prejela od kupca (ali ga je kupec dolžan poravnati). Če kupec nadomestilo poravnava, pred prenosom blaga ali storitev na kupca, se obveznost iz pogodbe pripozna na dan poravnave ali na dan zapadlosti v plačilo (kar nastopi prej). Obveznosti iz pogodbe se pripoznajo kot prihodki, ko skupina izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Finančna sredstva

Začetno pripoznanje in merjenje

Ob začetnem pripoznanju podjetje razvrsti finančna sredstva kot naknadno izmerjena po odplačni vrednosti, poštenu vrednosti skozi izkaz drugega vseobsegajočega donosa (IDVD) in po poštenu vrednosti skozi poslovni izid.

Razvrstitev finančnih sredstev ob začetnem pripoznanju je odvisna od značilnosti pogodbenega denarnega toka finančnega sredstva in poslovnega modela skupine za upravljanje z njimi. Z izjemo terjatev iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je skupina uporabila praktično korist. Skupina ob prvotnem pripoznanju finančno sredstvo izmeri po poštenu vrednosti, ki je v primeru finančnega sredstva, ki ni pripoznano po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je skupina uporabila praktično korist, se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z MSRP 15. Glejte računovodske usmeritve v razdelku Prihodki od pogodb s kupci.

Za razvrstitev in merjenje finančnega sredstva po odplačni vrednosti ali po poštenu vrednosti skozi IDVD, mora finančno sredstvo ustvariti denarne tokove, ki so "izključno plačila glavnice in obresti (SPPI)" na znesek preostale glavnice. Ocena se imenuje test SPPI in se izvaja na ravni posameznega instrumenta.

Poslovni model skupine za upravljanje s finančnimi sredstvi določa kako skupina obvladuje svoja finančna sredstva da zagotovi denarne tokove. Poslovni model določa, ali bodo denarni tokovi posledica zbiranja pogodbenih denarnih tokov, prodaje finančnih sredstev ali obojega. Nakup ali prodaja finančnih sredstev, ki zahtevajo dobavo sredstev v roku, določenem z uredbo ali konvencijo na trgu (redni promet), se pripoznajo na datum trgovanja, tj. na dan ko skupina sprejme zavezo o nakupu ali prodaji sredstva.

Naknadno merjenje

Po prvotnem merjenju so finančna sredstva razvrščena v štiri kategorije:

- Finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti)
- Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi OCI z recikliranjem kumulativnih dobičkov in izgub (dolžniški instrumenti)
- Finančna sredstva, pripoznana po poštenu vrednosti skozi OCI brez recikliranja kumulativnih dobičkov in izgub po odpravi pripoznanja (kapitalski instrumenti)
- Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti)

Skupina meri finančna sredstva po odplačni vrednosti, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

- skupina ima finančno sredstvo v okviru poslovnega modela s ciljem posedovanja finančnih sredstev za ustvarjanje pogodbenih denarnih tokov in
- Pogodbeni pogoji finančnega sredstva določajo, da podjetje pripozna denarne tokove iz naslova finančnih sredstev, ki so izključno plačila glavnice in obresti na glavnico

Finančna sredstva po odplačni vrednosti se po prvotnem pripoznanju merijo z uporabo metode efektivne obrestne mere (EOM) in so predmet oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi spremembi ali oslabitvi teh sredstev.

Finančna sredstva skupine po odplačni vrednosti vključujejo terjatve iz poslovanja ter posojila pridruženemu podjetju in direktorju, ki so pripoznana med drugimi dolgoročnimi finančnimi naložbami.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi IDVD (dolžniški instrumenti)

Skupina meri dolžniške instrumente po poštenu vrednosti skozi IDVD, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

- skupina ima finančno sredstvo v okviru poslovnega modela s ciljem posedovanja finančnih sredstev za ustvarjanje pogodbenih denarnih tokov in za prodajo in
- Pogodbeni pogoji finančnega sredstva določajo, da skupina pripozna denarne tokove iz naslova finančnih sredstev, ki so izključno plačila glavnice in obresti na glavnico

Za dolžniške instrumente, ki so pripoznani po poštenu vrednosti skozi IDVD, se prihodki iz obresti, tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve ali razveljavitve pripoznajo v izkazu poslovnega izida in se izračunajo na enak način kot pri finančnih sredstvih, merjenih po odplačni vrednosti. Vse ostale spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v IDVD. Po odpravi pripoznanja se kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki je pripoznana v IDVD, reciklira v poslovni izid.

Dolžniški instrumenti skupine po poštenu vrednosti skozi IDVD vključujejo naložbe v dolžniške instrumente, ki kotirajo na delujočem trgu in, ki so pripoznane med drugimi dolgoročnimi finančnimi naložbami.

Finančna sredstva, pripoznana po poštenu vrednosti skozi IDVD (kapitalski instrumenti)

Ob začetnem pripoznanju se lahko skupina odloči za nepreklicno razvrstitev svojih kapitalskih naložb v skupino kapitalskih instrumentov po poštenu vrednosti skozi IDVD, če izpolnjujejo opredelitev kapitala iz MRS 32 *Finančni Instrumenti: Predstavitev* in jih podjetje nima v posesti za namen trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem instrumentu.

Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne reciklirajo v poslovni izid. Dividende se pripoznajo kot drugi prihodki v izkazu poslovnega izida, ko je ugotovljena pravica skupine do plačila, razen če Skupina takšne prihodke koristi kot povračilo dela stroškov finančnega sredstva, pri čemer se taki dobički pripoznajo v IDVD. Lastniški instrumenti po poštenu vrednosti skozi IDVD niso predmet slabitve.

Skupina je v to skupino nepreklicno razporedila svoje naložbe, ki ne kotirajo na delujočem trgu.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid ali finančna sredstva, ki jih mora podjetje izmeriti po poštenu vrednosti. Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z ločenimi vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, so razvrščeni v skupino finančnih sredstev ki so namenjena trgovanju, razen v primeru instrumentov učinkovitega varovanja pred tveganjem. Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove, ki niso le plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, ne glede na poslovni model. Ne glede na merila za pripoznanje dolžniških instrumentov, ki so razvrščeni po odplačni vrednosti ali po poštenu vrednosti skozi IDVD, kot je opisano zgoraj, se pri prvotnem pripoznanju dolžniški instrumenti razvrstijo v skupino po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, če se s tem odpravi ali bistveno zmanjša računovodska neusklajenost.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid so v izkazu finančnega položaja izkazana po poštenu vrednosti z neto spremembami poštene vrednosti, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Ta skupina vključuje izvedene finančne instrumente in naložbe, ki kotirajo na borzi, ki jih skupina ni nepreklicno razporedila.

Odprava pripoznanja

Skupina odpravi pripoznanje finančnega sredstva (ali, kadar je primerno, del finančnega sredstva ali del skupine sorodnih finančnih sredstev) iz konsolidiranega izkaza finančnega položaja), če:

- so potekle pravice do prejemanja denarnih tokov iz naslova sredstva ali
- Skupina je svoje pravice do prejema denarnih tokov iz naslova sredstva prenesla ali prevzela obvezo, da v doglednem času plača prejete denarne tokove tretjim osebam v okviru "prehodne" ureditve in ali (a) je skupina prenesla vsa tveganja in koristi iz naslova sredstva ali (b) skupina ni niti prenesla niti zadržala vseh tveganj in koristi iz naslova sredstva, temveč je prenesla nadzor nad sredstvom

Ob prenosu svoje pravice do prejema denarnih tokov iz naslova sredstva ali ob sprejemu prehodne ureditve,

skupina oceni, če in v kolikšni meri je ohranila tveganja in koristi iz naslova lastništva. Če skupina ni niti prenesla niti ohranila vseh bistvenih tveganj in koristi iz naslova sredstva niti ni prenesla nadzora nad sredstvom, skupina še naprej pripozna preneseno sredstvo v obsegu svoje nadaljnje udeležbe v sredstvu. V tem primeru skupina pripozna s tem povezano obvezo. Preneseno sredstvo in z njim povezana obveza se merita z uporabo metode, ki odraža pravice in obveznosti, ki jih je skupina ohranila.

Nadaljnje sodelovanje v obliki jamstva nad prenesenim sredstvom, se izmeri v znesku prvotne knjigovodske vrednosti sredstva ali najvišjega zneska nadomestila, ki bi ga morala skupina plačati, in sicer tistega, ki je nižji.

Oslabitev finančnih sredstev

Nadaljnja razkritja v zvezi z oslabitvami finančnih sredstev so navedena v naslednjih pojasnilih k računovodskim izkazom:

- Razkritja pomembnih predpostavk
- Dolžniški instrumenti po poštenu vrednosti skozi IDVD

Terjatve iz poslovanja in sredstva iz pogodb

Skupina pripozna popravek pričakovanih kreditnih izgub (PPKI) za vse dolžniške instrumente, ki niso izkazani po poštenu vrednosti skozi poslovni izid. PPKI predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere skupina pričakuje, da jih bodo prejela, diskontirani na približek prvotne efektivne obrestne mere. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja ali drugih povečanj kreditov, ki so sestavni del pogodbenih pogojev.

PPKI se priznavajo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se PPKI pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil, ki so možne v naslednjih 12 mesecih (12-mesečni PPKI). Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, mora skupina pripoznati popravek iz naslova izgube, ki jo pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila (življenjska doba PPKI).

Za terjatve iz poslovanja in sredstva iz pogodb skupina uporablja poenostavljen pristop za izračun PPKI. Zato za dolžniške instrumente po poštenu vrednosti skozi IDVD skupina uporablja poenostavitev nizkega kreditnega tveganja. Na vsak datum poročanja skupina na podlagi vseh ustreznih in podpornih informacij, ki so na voljo brez nepotrebnih stroškov ali naporov oceni, ali je z dolžniškim instrumentom povezano nizko kreditno tveganje. Pri tem skupina ponovno oceni notranjo bonitetno oceno dolžniškega instrumenta. Poleg tega skupina presodi, da je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja v primeru, da so pogodbeni plačila zapadla v plačilo več kot 30 dni.

Dolžniški instrumenti po poštenu vrednosti skozi IDVD zajemajo izključno navadne obveznice, ki so razvrščene v kategorijo najdonosnejših naložb (zelo dobro in dobro) s strani *bonitetne agencije* in zato veljajo za naložbe z nizkim kreditnim tveganjem. Na podlagi izbrane usmeritve skupina izmeri PPKI- za takšne instrumente enkrat letno. V primeru, da je od pripoznanja prišlo do bistvenega povečanja kreditnega tveganja, skupina pripozna popravek na podlagi življenjske dobe PPKI. Za določitev ali je prišlo pri dolžniškem instrumentu do bistvenega povečanja kreditnega tveganja, in za oceno PPKI, skupina uporablja ocene kreditne sposobnosti, ki jih objavlja *bonitetna agencija*.

Skupina oceni, da gre pri finančnem sredstvu za neizpolnjevanje obveznosti v primeru, ko so pogodbeni plačila zapadla 90 dni. V nekaterih primerih pa lahko Skupina oceni, da gre pri finančnem sredstvu za neizpolnjevanje obveznosti tudi v primeru, da je na podlagi notranje ali zunanje informacije verjetno, da skupina ne bo prejela neporavnanih pogodbenih zneskov v celoti, preden bo upoštevala morebitno izboljšanje kreditov, ki jih ima skupina. Skupina pripozna odpis finančnega sredstva kadar utemeljeno pričakuje, da pogodbenih denarnih tokov ne bo uspela izterjati.

Finančne obveznosti

Začetno pripoznanje in merjenje

Finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju razvrstijo med finančne obveznosti po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, dana posojila in prejeta posojila, obveznosti iz poslovanja ali kot izvedeni finančni instrumenti, ki so določeni kot instrumenti učinkovitega varovanja pred tveganjem. Vse finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju merijo po poštenu vrednosti, dana posojila in prejeta posojila ter obveznosti se prav tako pripoznajo po poštenu vrednosti, zmanjšani za neposredne stroške transakcij.

Finančne obveznosti skupine vključujejo obveznosti iz poslovanja in druge obveznosti, dana in prejeta posojila vključno z dovoljenimi prekoračitvami stanja na bančnem računu ter izvedene finančne instrumente.

Naknadno merjenje

Merjenje finančnih obveznosti je odvisno od njihove razvrstitve, kot je opisano v nadaljevanju:

Finančne obveznosti po poštenu vrednosti skozi poslovni izid

Finančne obveznosti po poštenu vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančne obveznosti namenjene trgovanju, in finančne obveznosti, ki so ob začetnem pripoznanju merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid. Finančne obveznosti so razvrščene med obveznostmi, ki so namenjene trgovanju, če so pridobljena z namenom ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. V to skupino spadajo tudi izvedeni finančni instrumenti skupine, ki niso instrumenti varovanja pred tveganjem v odnosu do varovanja pred tveganjem, kot jih opredeljuje MSRP 9. Ločeni vgrajeni izvedeni finančni instrumenti so prav tako razvrščeni v skupino finančnih obveznosti, ki so namenjena trgovanju, razen v primeru instrumentov učinkovitega varovanja pred tveganjem. Dobički ali izgube iz finančnih obveznosti, ki so namenjene trgovanju, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Finančne obveznosti, ki so ob začetnem pripoznanju merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid so ob prvotnem pripoznanju razvrščene v to skupino le, če so izpolnjena merila iz MSRP 9. Skupina nima finančnih obveznosti po poštenu vrednosti preko poslovnega izida.

Dana in prejeta posojila

Ta skupina finančnih obveznosti je za skupino najpomembnejša. Po začetnem pripoznanju se dana in prejeta posojila merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode EOM. Vsi dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi pripoznanja finančne obveznosti in okviru amortizacije EOM.

Odplačni stroški se izračunajo upoštevajoč morebitne popuste ali premije ob nakupu ter pristojbine ali stroške, ki so sestavni del EOM. Amortizacija EOM se v izkazu poslovnega izida prikaže v okviru finančnih stroškov.

V to skupino običajno sodijo obrestovana dana in prejeta posojila.

Odprava pripoznanja

Pripoznanje finančne obveznosti se odpravi, ko je obveznost plačana, preklicana ali preneha veljati. Kadar podjetje obstoječo finančno obveznost zamenja z drugo od istega posojilodajalca z bistveno drugačnimi pogoji ali se pogoji obstoječe obveznosti bistveno spremenijo, se taka zamenjava ali sprememba šteje za odpravo pripoznanja prvotne obveznosti in pripoznanje nove obveznosti. Razlika v knjigovodski vrednosti finančne obveznosti se pripozna v izkazu poslovnega izida

Pobotanje finančnih instrumentov

Finančna sredstva in finančne obveznosti se pobotajo, neto znesek pa je prikazan v konsolidiranem izkazu finančnega položaja, če obstaja trenutno izvršljiva pravna pravica za pobotanje pripoznanih zneskov in obstaja namera poravnave na neto osnovi, za hkratno unovčenje sredstev in poravnavo obveznosti.

Izvedeni finančni instrumenti in računovodsko varovanje pred tveganji

Začetno pripoznanje in merjenje po prvotnem pripoznanju

Skupina uporablja izvedene finančne instrumente, kot so terminske valutne pogodbe, obrestne zamenjave in terminske pogodbe o prodaji blaga za varovanje valutnega in obrestnega tveganja in tveganja sprememb cen blaga. Ti izpeljani finančni instrumenti se ob začetnem pripoznanju merijo po poštenu vrednosti na dan sklenitve pogodbe o izvedenem finančnem instrumentu; po prvotnem pripoznanju se merijo po poštenu vrednosti. Izvedeni finančni instrumenti se izkazujejo kot finančna sredstva, če je njihova poštena vrednost pozitivna in kot finančne obveznosti, če je njihova poštena vrednost negativna.

Za namen obračuna varovanja pred tveganji so instrumenti varovanja pred tveganji razvrščeni kot:

- Varovanje poštene vrednosti pri varovanju izpostavljenosti spremembam poštene vrednosti pripoznanega sredstva ali obveznosti ali nepripoznane trdne zaveze
- Varovanje denarnih tokov pred tveganjem pri varovanju izpostavljenosti sprememb denarnih tokov, ki se lahko pripiše posebnemu tveganju, ki je povezano s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo, ali zelo verjetno napovedano transakcijo ali valutnim tveganjem pri nepripoznani trdni zavezi
- Varovanje čistih naložb v poslovne enote v tujini

Ob začetku varovanja pred tveganjem skupina formalno določi in zabeleži tista varovanja pred tveganjem, za katera želi uporabiti računovodsko varovanje pred tveganjem, ter cilj in strategijo upravljanja s tveganji pri

varovanju pred tveganjem.

Pred 1. januarjem 2018 mora biti v dokumentaciji zabeležena identifikacija instrumenta za varovanje pred tveganjem, varovana postavka ali transakcija, narava varovanega tveganja, in kako bo skupina ocenila učinkovitost sprememb poštene vrednosti instrumenta varovanja pred tveganjem pri pobotanju izpostavljenosti spremembam poštene vrednosti ali denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati varovanju pred tveganjem. Pričakuje se, da bodo takšne varovane postavke zelo učinkovite pri pobotanju sprememb poštene vrednosti ali denarnih tokov in jih bodo podjetja stalno ocenjevala, da bi ugotovila, ali so bile dejansko zelo učinkovite v celotnem obdobju poročanja za katerega so bila namenjena.

S 1. januarjem 2018 mora dokumentacija vsebovati naslednje podatke: identifikacijo instrumenta za varovanje pred tveganjem, varovano postavko, naravo varovanega tveganja in kako bo skupina ocenila, ali varovanje pred tveganjem ustreza zahtevam učinkovitega varovanja pred tveganjem (vključno z analizo virov neučinkovitega varovanja pred tveganjem in kako skupina določi količnik varovanja pred tveganji). Varovanje pred tveganjem izpolnjuje pogoje za pripoznanje računovodskega varovanja pred tveganjem, če izpolnjuje vse naslednje zahteve v zvezi z učinkovitostjo:

- Med varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem obstaja "gospodarski odnos".
- Učinek kreditnega tveganja ne "prevlada nad spremembami vrednosti", ki izhajajo iz tega gospodarskega razmerja.
- Količnik varovanja pred tveganjem je enak količniku med količino varovane postavke, ki jo skupina dejansko varuje, in količino instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga skupina dejansko uporablja za varovanje te količine varovane postavke.

Varovanje pred tveganjem, ki izpolnjujejo vsa merila za pripoznanje varovanja pred tveganjem, se obračuna na način, ki je opisan v nadaljevanju:

Varovanje poštene vrednosti

Sprememba poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem se pripozna v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki. Sprememba poštene vrednosti varovane postavke, ki jo je moč pripisati varovanju pred tveganjem, se evidentira kot del knjigovodske vrednosti varovane postavke in se v izkazu poslovnega izida pripozna v postavki drugi odhodki.

Pri varovanju poštene vrednosti, ki se nanaša na postavke po odplačni vrednosti, se vsaka prilagoditev knjigovodske vrednosti amortizira skozi poslovni izid v preostalem trajanju varovanja pred tveganjem z uporabo metode EIR. Amortizacijo EIR lahko podjetje pripozna nemudoma ob pripoznanju popravka, in najkasneje ob zaključku prilagoditve spremembe poštene vrednosti varovane postavke, ki jo je mogoče pripisati varovanemu tveganju.

Ob odpravi pripoznanja postavke, se neamortizirana poštena vrednost nemudoma pripozna v izkazu poslovnega izida.

Če se nepripoznana trdna zaveza določi kot varovana postavka, se kasnejša kumulativna sprememba poštene vrednosti prevzete zaveze, ki se nanaša na varovano tveganje, pripozna kot sredstvo ali obveznost v izkazu poslovnega izida vključno z ustreznim dobičkom ali izgubo.

Varovanje denarnega toka

Učinkoviti del dobička ali izgube pri instrumentu za varovanje pred tveganjem se pripozna v IDVD v postavki rezerve za varovanje denarnega toka pred tveganjem, medtem ko se neučinkovit del nemudoma pripozna v izkazu poslovnega izida. Podjetje znesek rezerve za varovanje pred tveganjem denarnega toka popravi na znesek skupnega dobička ali izgube iz naslova instrumentu za varovanje pred tveganjem ali kumulativno spremembo poštene vrednosti varovane postavke in sicer na tistega, ki je nižji.

Za varovanje pred izpostavljenostjo valutnemu tveganju pri napovedanih transakcijah in trdnih zavezah skupina uporablja terminske valutne pogodbe in terminske pogodbe za prodajo blaga za varovanje njene izpostavljenosti spremembam cen surovin. Neučinkovit del varovanja pred tveganjem, ki se nanaša na pogodbe v tuji valuti, se pripozna med drugimi odhodki, neučinkoviti del varovanja pred tveganjem, ki se nanaša na blagovne pogodbe, pa se pripozna v drugih poslovnih prihodkih ali odhodkih.

Pred 1. januarjem 2018 je skupina vse terminske pogodbe določila kot instrument za varovanje pred tveganjem. Vse dobičke ali izgube, ki izhajajo iz sprememb poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, je skupina prenesla neposredno v izkaz poslovnega izida, razen učinkovitega dela varovanja

denarnih tokov, ki ga je pripoznala v IDVD in kasneje prerazvrstila v izkaz poslovnega izida, če je varovana postavka imela vpliv na izkaz poslovnega izida.

Pred 1. januarjem 2018 je skupina le datum valute v terminskih pogodbah določila kot instrumente za varovanje pred tveganjem. Terminski element se pripozna v IDVD v ločeni postavki kapitala med stroški varovanja pred tveganjem in se obračunavajo glede na naravo osnovne transakcije, ki je predmet varovanja pred tveganjem. Če se pri varovani transakciji kasneje pripozna nefinančna postavka, se nabrani znesek v kapitalu odstrani iz ločene sestavine kapitala in se pripozna v začetni nabavni vrednosti ali knjigovodski vrednosti varovanega sredstva ali obveznosti. Pri tem ne gre za prilagoditev prerazvrstitve in se ne priznana v IDVD obračunskega obdobja. Enako velja tudi v primeru, da varovana transakcija nefinančnega sredstva ali nefinančne obveznosti, postane trdna zaveza, za katero podjetje uporablja računovodsko varovanje poštene vrednosti.

Pri vseh drugih postavkah varovanja denarnega toka se nabrani znesek v IDVD, prerazvrsti v izkaz poslovnega izida kot prilagoditev prerazvrstitve v istem obdobju ali obdobjih, v katerih varovani denarni tok vpliva na izkaz poslovnega izida.

Pri odpravi računovodskega varovanja denarnega toka nabrani znesek IDVD ostane v IDVD, če v prihodnosti skupina pričakuje, denarne okove iz varovane postavke. V nasprotnem primeru mora znesek nemudoma prerazvrstiti v izkaz poslovnega izida kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve. Po ukinitvi in prejemu varovanega denarnega toka, se vsi zneski v akumuliranem IDVD obračunajo glede na naravo osnovne transakcije na način, kot je opisano zgoraj.

Factoring

V skupini Adria Mobil je bila na 31. 12. 2016 izpostavljenost iz naslova faktoringa prikazana v finančnih izkazih skupine; v bilanci stanja je to vplivalo na povečanje zalog in finančnih obveznosti, v izkazu poslovnega izida se je pripoznalo ustrezno znižanje prihodkov in stroškov, razlika v znižani bruto marži iz naslova faktoringa se je ustrezno odrazila v znižanem čistem poslovnem izidu.

V drugi polovici leta 2017 je bil s faktoring družbo podpisan aneks k pogodbi, ki dodatno omejuje pogoje dejanskega izvajanja regresne pravice s strani faktorja. Po vnovični presoji določil MSRP 39 se je ugotovilo, da so se kriteriji za pripoznanje faktoringa, kot jih določa standard, pomembno spremenili, s tem so bili izpolnjeni pogoji za zmanjšanje terjatev do kupcev na osnovi prejetih plačil iz naslova faktoringa. V letu 2018 je faktoring voden izvenbilančno kot potencialna obveznost.

Davki

Tekoči davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčno priznanih stopenj, veljavnih na dan poročanja.

Odložene terjatve in obveznosti za davek iz dobička se obračunavajo po metodi obveznosti v bilanci stanja. Pripoznavajo se samo odložene terjatve in obveznosti, ki izhajajo iz začasnih razlik. Odložena terjatev za davek se pripozna tudi za neizkoriščene davčne izgube in neizkoriščene davčne dobropise, ki se prenašajo v naslednje obdobje, če je verjetno, da bo v prihodnje na razpolago obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti neizkoriščene davčne izgube in neizkoriščene davčne dobropise. Odložene terjatve za davek se pregledujejo na dan poročanja in se oslabijo za tisti del terjatev, za katerega ni več mogoče pričakovati, da bo v prihodnosti obstajal ustrezen obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti neizkoriščene davčne izgube. Obveznosti ali terjatve za odložene davke se izmerijo na podlagi davčnih stopenj, za katere se pričakuje, da bodo uporabljene, ko bo sredstvo realizirano ali obveznost plačana. Pri tem se upoštevajo davčne stopnje (in davčni predpisi), veljavni ali blizu sprejetja na dan poročanja. Odloženi davek se pripozna neposredno v breme ali dobro kapitala, če se davek nanaša na postavke, pripoznane neposredno v breme ali dobro kapitala.

Na novo sprejeti standardi in pojasnila

Računovodske usmeritve, ki jih je skupina uporabila pri pripravi svojih računovodskih izkazov, so enake usmeritvam, ki jih je uporabila pri pripravi računovodskih izkazov za predhodno poslovno leto. Izjema so dopolnjeni standardi, ki jih je skupina sprejela za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2018 in ki so opisana v nadaljevanju.

Računovodske usmeritve, ki jih je skupina uporabila pri pripravi svojih računovodskih izkazov, so enake usmeritvam, ki jih je uporabila pri pripravi računovodskih izkazov za predhodno poslovno leto. Izjema so na novo sprejeti oziroma prenovljeni standardi in pojasnila, ki jih je skupina sprejela za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2018 ali kasneje in, ki so opisana v nadaljevanju:

• **MSRP 9 Finančni instrumenti: Razvrščanje in merjenje**

Končna različica MSRP 9 Finančni instrumenti vsebuje zahteve vseh posameznih faz projekta prenove MSRP 9 in nadomešča standard MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje ter vse predhodne različice MSRP 9. Standard uvaja nove zahteve pri razvrščanju, merjenju in oslabitvi finančnih instrumentov in obračunavanju varovanja pred tveganji. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda in meni, da standard nima pomembnega vpliva na izkaze skupine.

Na dan 1. januar 2018		Kategorija za merjenje po MSRP 9		
Kategorija za merjenje po MRS 39	v EUR	Poštena vrednost skozi izkaz poslovnega izida	Odplačna vrednost	Poštena vrednost skozi IDVD
Posojila in terjatve				
Dana posojila (nekratkoročna in kratkoročna)	1.272.482		1.272.482	
Terjatve iz poslovanja (nekratkoročne in kratkoročne)	56.109.265		56.109.265	
Sredstva za prodajo				
Naložbe v kapital družb, ki ne kotirajo na borzi	127.649			127.649

• **MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci**

MSRP 15 določa petstopenjski model, ki ga bodo morala podjetja upoštevati pri pripoznanju prihodkov iz naslova pogodb s kupci (z omejenimi izjemami), ne glede na vrsto transakcij, ki prinašajo prihodke ali industrijsko panogo. Zahteve standarda veljajo tudi za pripoznanje in merjenje dobičkov in izgub pri prodaji nekaterih nefinančnih sredstev, ki niso posledica običajne dejavnosti podjetja (npr. prodaja nepremičnin, naprav in opreme ali neopredmetenih sredstev). Standard zahteva od podjetja obsežna razkritja, vključno z razčlenitvijo skupnega zneska prihodkov; informacije o obveznostih v zvezi s prodajo sredstev ali posredovanjem storitev; spremembe v višini pogodbenih sredstev in obveznosti med dvema obdobjema ter ključne poslovodske presoje in ocene. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze skupine in meni, da standard nima pomembnega vpliva na izkaze skupine.

• **MSRP 15: Prihodki iz pogodb s kupci (pojasnila)**

Namen pojasnil je obrazložiti, kaj je želel doseči UOMRS pri sprejemanju zahtev MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci, zlasti z vidika obračunavanja opredeljenih obveznosti iz pogodb s kupci, ki spreminja besedilo načela "ločene opredelitve", nadomestilo principalu v nasprotju z nadomestilom agentu vključno z oceno, ali nastopa podjetje kot principal ali agent ter uporabo načela nadzora in licenciranja, ki zagotavlja dodatne smernice za obračunavanje intelektualne lastnine in licenčnine. Pojasnila prav tako uvajajo dodatne praktične koristi za podjetja, ki bodisi uporabljajo MSRP 15 v celoti za predhodna obdobja, ali tista, ki se odločijo za uporabo prilagojenega pristopa. Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil standarda na računovodske izkaze skupine in meni, da pojasnila nimajo vpliva na računovodske izkaze skupine.

• **MSRP 2: Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij z delnicami (dopolnila)**

Dopolnila uvajajo zahteve v zvezi z obračunavanjem učinkov zahtevanih in netržnih pogojev pri merjenju gotovinske poravnave plačilnih transakcij z delnicami, pri merjenju poravnave plačilnih transakcij z delnicami z možnostjo neto poravnave z davčnim odtegljajem in za spremembe pogojev pri plačilnih transakcijah z delnicami, ki vpliva na prerazvrstitev gotovinske poravnave plačilnih transakcij z delnicami v s kapitalom poravnane plačilne transakcije z delnicami. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine in meni, da dopolnila nimajo vpliva na izkaze skupine.

• **MSRP 4: Uporaba MSRP 9 Finančni instrumenti v povezavi z MSRP 4 Zavarovalne pogodbe (dopolnila)**

Dopolnila obravnavajo pomisleke, ki izhajajo iz uporabe novega MSRP 9 Finančni instrumenti, pred uvedbo novega standarda, ki je trenutno v pripravi in, ki obravnava zavarovalne pogodbe ter bo nadomestil MSRP 4. Dopolnila dovoljujejo zavarovalnim družbam uporabo dveh rešitev pri obračunavanju zavarovalnih pogodb: začasno oprostitev uporabe MSRP 9 in uporabo prekrivnega pristopa, ki podjetjem, ki izdajajo pogodbe, ki spadajo v okvir MSRP 4, dovoljuje prerazvrstitev nekaterih prihodkov ali odhodkov iz naslova ustreznih finančnih sredstev iz izkaza poslovnega izida v drugi vseobsegajoči donos. Poslovodstvo je

ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine in meni, da dopolnila nimajo pomembnega vpliva na izkaze skupine.

- **MRS 40: Prenos naložbenih nepremičnin (dopolnila)**

Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila pojasnjujejo, kdaj mora podjetje nepremičnine, vključno s tistimi, ki so v gradnji ali razvoju, prerazvrstiti v ali iz naložbenih nepremičnin. Dopolnila pojasnjujejo, da pride do spremembe v uporabi takrat, ko nepremičnina izpolnjuje ali preneha izpolnjevati opredelitev naložbene nepremičnine in obstajajo dokazi o spremembi v njeni uporabi. Sprememba namere posloводства družbe v zvezi z uporabo nepremičnine sama po sebi ne predstavlja spremembe v uporabi. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil standarda na računovodske izkaze skupine in meni, da dopolnila standarda nimajo vpliva na izkaze skupine.

- **OPMSRP 22: Transakcije v tuji valuti in predplačila**

Zgodnja uporaba pojasnil je dovoljena. Pojasnilo uvaža obrazložitev obračunavanja transakcij, ki vključujejo potrdilo o prejemu ali plačilu predplačila v tuji valuti. Pojasnilo se nanaša na transakcije v tuji valuti, kadar podjetje pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost iz naslova plačila ali prejema predplačila preden pripozna s tem povezana sredstva, odhodke ali prihodke. Pojasnilo navaja, da morajo za določitev menjalnega tečaja, podjetja uporabiti datum prvotnega pripoznanja nedenarnega predplačila ali odloženih prihodkov (obveznosti). V primeru večjega števila izplačil ali predplačil, mora podjetje določiti datum transakcije vsakega izplačila ali predplačila. Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze skupine in meni, da pojasnila nimajo vpliva na izkaze skupine.

- Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde IASB je objavil sklop letnih izboljšav MSRP za obdobje 2014-2016, ki predstavlja zbirko dopolnil in sprememb MSRP. Poslovodstvo je ocenilo vpliv izboljšav na računovodske izkaze skupine in meni, da izboljšave nimajo pomembnega vpliva na izkaze skupine.

- MSRP 1 Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja: Dopolnilo odpravlja kratkoročne izjeme od razkritij v zvezi s finančnimi instrumenti, zaslužki zaposlencev in investicijskimi družbami, ki sicer veljajo pri prvi uporabi MSRP.
- MRS 28: Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Dopolnila pojasnjujejo, da lahko podjetje ob začetnem pripoznanju, vsako naložbo v pridruženo podjetje ali skupno podjetje, ki je v lasti podjetja, ki je kapitalna organizacija ali druga kvalificirana oseba, izmeri po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida.

Standardi, ki še niso v veljavi in jih skupina ni predčasno sprejela

- **MSRP 16: Najemi**

MSRP 16 velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. MSRP 16 tako določa usmeritve za pripoznavanje, merjenje, predstavitev in razkrivanje najemov obeh pogodbenih strank: najemnika in najemodajalca. Novi standard od najemnika zahteva, da v svojih računovodskih izkazih pripozna večino najemnih pogodb na podlagi enotnega računovodskega modela za vse najemne pogodbe, razen nekaterih izjem. Pri obračunavanju najemov s strani najemodajalca ni bistvenih sprememb. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze skupine in meni, da standard ne bo imel pomembnega vpliva na izkaze skupine.

- **MSRP 17: Zavarovalne pogodbe**

Standard velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2021 ali kasneje, pri čemer je dovoljena zgodnja uporaba pod pogojem, da družba poroča tudi v skladu z MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci in MSRP 9 Finančni instrumenti. MSRP 17 Zavarovalne pogodbe tako določa usmeritve za pripoznavanje, merjenje, predstavitev in razkrivanje zavarovalnih pogodb, ki jih je sklenila zavarovalnica. Standard prav tako zahteva uporabo podobnih načel tudi pri pozavarovalnih in investicijskih pogodbah z možno diskrecijsko udeležbo. Namen standarda je, da podjetja zagotovijo ustrezne informacije o pogodbah na način, ki zvesto odraža njihovo vsebino. Uporabnikom računovodskih izkazov ti podatki služijo za oceno učinka pogodb, ki spadajo v okvir MSRP 17, na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja. Standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze skupine in meni, da standard ne bo imel pomembnega vpliva na izkaze skupine.

- **Dopolnila MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom**
Dopolnila obravnavajo priznano neskladje med zahtevami MSRP 10 in tistimi iz MRS 28 pri obravnavanju prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom. Dopolnila zahtevajo, da mora podjetje pripoznati celoten znesek dobička ali izgube kadar transakcija vključuje poslovanje in to ne glede na to, ali je del hčerinske družbe ali ne. Pri drugih transakcijah, ki ne vključujejo poslovanje, mora podjetje pripoznati del dobička ali izgube tudi v primeru, da so sredstva del hčerinske družbe. Odbor za mednarodne računovodske standarde je decembra 2015 datum začetka veljavnosti standarda odložil za nedoločen čas, v pričakovanju rezultatov projekta raziskave obračunavanja sredstev po kapitalski metodi. Dopolnil standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine in meni, da dopolnila ne bo imel pomembnega vpliva na izkaze skupine.
- **Dopolnila MSRP 9: Lastnosti predplačil z negativnim nadomestilom**
Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila omogočajo podjetju, da finančna sredstva z lastnostmi predplačil, ki pogodbeni stranki omogočajo prejem oziroma zahtevajo plačilo razumnega nadomestila za predčasno prekinitev pogodbe (z vidika imetnika finančnega sredstva gre za "negativno nadomestilo"), izmeri po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na izkaze skupine.
- **Dopolnila MRS 28: Dolgoročne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige**
Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila obravnavajo vprašanje, ali spada merjenje dolgoročnih naložb (zlasti z vidika zahtev po slabitvi dolgoročnih naložb v pridružene družbe in skupne podvige, ki so po vsebini del "čiste naložbe" v pridruženi družbi ali skupnem podvigu), v okvir MSRP 9, MRS 28 ali kombinacijo obeh. Dopolnila pojasnjujejo, da mora podjetje pri pripoznanju dolgoročnih naložb, ki niso merjena po kapitalski metodi, uporabiti določila MSRP 9 Finančni instrumenti, preden začne uporabljati MRS 28. Pri uporabi MSRP 9 podjetje ne upošteva nikakršnih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih naložb, ki sicer izhajajo iz MRS 28. Dopolnil standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil standarda na računovodske izkaze skupine in meni, da dopolnila standarda ne bodo imela pomembnega vpliva na izkaze skupine.
- **OPMSRP 23: Negotovost pri obračunavanju davka od dobička**
Pojasnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba pojasnil je dovoljena. Pojasnilo obravnava obračunavanje davka od dobička takrat, ko davčna obravnava vključuje negotovost, ki vpliva na uporabo MRS 12 Davek iz dobička. Pojasnilo uvaja smernice za: obračunavanje negotovih davčnih obravnav ločeno ali skupaj; inšpekcijske preglede davčnih organov; uporabo ustrezne metode, ki odraža te negotovosti in obenem upošteva spremembe dejstev in okoliščin.. Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze skupine in meni, da pojasnila ne bodo imela vpliva na izkaze skupine.
- **MRS 19: Sprememba, omejitev ali poravnava programov (dopolnila)**
Dopolnila standarda veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila računovodskega standarda od podjetij zahtevajo, da pri določanju stroškov zaslužkov zaposlencev in neto zneska obresti v preostalem letnem obdobju poročanja po opravljeni spremembi, omejitvi ali poravnavi programa zaslužkov zaposlencev, uporabijo posodobljene aktuarske predpostavke. Dopolnila obenem pojasnjujejo vpliv obračunavanja sprememb, omejitev ali poravnave programa na zahtevane mejne vrednosti sredstev. Evropska unija še ni odobrila dopolnil standarda. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze skupine in meni, da dopolnila ne bodo imela vpliva na izkaze skupine.
- **Temeljni okvir standardov MSRP**
Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) je 29. marca 2018 objavil prenovo temeljnega okvira standardov pri računovodskem poročanju. Temeljni okvir določa celovit niz konceptov pri finančnem poročanju, določanju standardov, navodil za pripravljavce doslednih računovodskih usmeritev in za lažje razumevanje in interpretacijo standardov. OMRS je objavil tudi ločen spremni dokument "Spremembe sklicev na temeljni okvir standardov MSRP", ki je predstavitev dopolnil zadevnih standardov in služi za posodobitev sklicev na prenovljen temeljni okvir. Cilj odbora je nuditi podporo pri prehodu na prenovljen temeljni okvir podjetjem, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi navodil temeljnega okvira

v primeru, ko določene transakcije ne obravnava noben standard MSRP. Za pripravljavce, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi temeljnega okvira, velja prenovljen temeljni okvir za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali kasneje.

- **MSRP 3 Poslovne združitve (dopolnila)**

OMRS je objavil dopolnila pri opredelitvi poslovanja (dopolnila standarda MSRP 3), katerih namen je odpraviti negotovost pri določanju, ali gre za prevzem poslovanja ali skupine sredstev. Dopolnila veljajo za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema na dan prvega letnega obdobja poročanja z začetkom 1. januarja 2020 ali kasneje in za prevzeme sredstev ob začetku tega obdobja ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Evropska unija še ni odobrila dopolnil standarda. Poslovodstvo je ocenilo, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na izkaze skupine.

Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) je objavil sklop letnih izboljšav MSRP za obdobje 2015-2017, ki predstavlja zbirko dopolnil in sprememb standardov MSRP. Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Teh izboljšav še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo, da izboljšave ne bodo imela pomembnega vpliva na izkaze skupine.

- **MSRP 3 Poslovne združitve in MSRP 11 Skupni dogovori:** Dopolnila standarda MSRP 3 pojasnjujejo, da mora podjetje ob pridobitvi nadzora nad skupnim poslovanjem, ki je skupno delovanje, ponovno izmeriti vse predhodno posedovane deleže v tem poslovanju. Dopolnila standarda MSRP 11 pojasnjujejo, da podjetju, ki pridobi skupni nadzor nad skupnim poslovanjem, ki je skupno delovanje, ni treba ponovno izmeriti prej posedovanih deležev v tem poslovanju.
- **MRS 12 Davek iz dobička:** Dopolnila računovodskega standarda pojasnjujejo, da mora podjetje davčne posledice iz naslova plačil finančnih instrumentov, ki so razvrščeni v kapital, pripoznati v isti postavki, v kateri je pripoznalo pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili bilančni dobiček.
- **MRS 23 - Stroški izposojanja:** Dopolnila računovodskega standarda pojasnjujejo 14. člen standarda, ki pravi, da mora podjetje v trenutku, ko sredstvo izpolnjuje pogoje za njegovo nameravano uporabo ali prodajo in je del posojila, ki se nanaša na to sredstvo neporavnan, to posojilo vključiti med sredstva prejetih posojil.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

Priopjitev družbe AMH d.o.o. družbi Adria Mobil d.o.o.

Priopjitvena pogodba je bila sklenjena pri notarju dne 27.7.2018. Priopjitev je bila računovodsko evidentirana na dan 1.1.2018. Družba AMH d.o.o. je z vpisom v sodni register dne 16.8.2018 bila izbrisana in je prenehala poslovati. Pri priopjitvi je bila izločena naložba v Adria Mobil d.o.o. v vrednosti 71.929.387 EUR, v družbo pa smo pripojili sredstva v višini 3.842.037 EUR in obveznosti v višini 21.594.162 EUR. Razlika je neto obveznost v višini 17.752.125 EUR in je pripoznana med prenesenimi dobički družbe. Od dne 1.1.2018 do dne izbrisa iz sodnega registra, je družba AMH d.o.o. ustvarila 46.590 EUR prihodkov in 204.372 EUR odhodkov, kateri so v celoti vključeni v poslovni izid družbe Adria Mobil d.o.o. v poslovnem letu 2018. Priopjitev je imela tudi vpliv na denarni tok skupine Adria Mobil, saj je družba Adria Mobil d. o. o. pripojila 127.494 EUR denarnih sredstev. V obdobju od priopjitve 1.1.2018 do dneva vpisa v register 16.8.2018 je bil vpliv na denarni tok iz poslovanja pozitiven v višini 259.730 EUR iz naslova zmanjšanja poslovnih terjatev ter negativen v višini 144.789 EUR iz naslova zmanjšanja poslovnih obveznosti. Vpliva na denarni tok iz financiranja in investiranja iz naslova priopjitve v tem obdobju ni bilo.

Knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti, pripoznanih s priopjitvijo

V EUR	01.01.2018
	knjigovodska vrednost
SREDSTVA	3.842.037
A. NEKRATKOROČNA SREDSTVA	3.454.813
V. Nekratkoročne poslovne terjatve	101
VI. Odložene terjatve za davek	3.454.712
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	387.224
III. Kratkoročne poslovne terjatve	259.730
2. Ostale kratkoročne poslovne terjatve	259.730
IV. Denarna sredstva	127.494
KAPITAL IN OBVEZNOSTI	21.594.162
A. KAPITAL	0
I. Vpoklicani kapital	
II. Kapitalske rezerve	
III. Rezerve iz dobička	
IV. Preneseni čisti poslovni izid	
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti	
B. NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI	17.755
IV. Nekratkoročne poslovne obveznosti	17.755
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	21.576.407
I. Kratkoročne finančne obveznosti	21.276.443
II. Kratkoročne poslovne obveznosti	299.964
1. Obveznosti do dobaviteljev	89.340
2. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	210.624
OBVEZNOSTI SKUPAJ	21.594.162
NETO SREDSTVA	-17.752.125

Pojasnilo 3 Poštena vrednost sredstev

Glede na računovodske usmeritve skupine Adria Mobil in zahtevana razkritja skupina določa pošteno vrednost finančnih in nefinančnih sredstev ter obveznosti.

Poštena vrednost je znesek, za katerega je mogoče sredstva zamenjati oziroma obveznost poravnati med dobro obveščenimi in voljnimi strankami v premišljenem poslu. Poštena vrednost finančnih instrumentov (kratkoročne in nekratkoročne finančne naložbe, kratkoročne in nekratkoročne finančne obveznosti, kratkoročne poslovne terjatve, kratkoročne poslovne obveznosti) ne odstopa bistveno od njihove knjigovodske vrednosti. Podrobneje so poštene vrednosti razkrite v sklopu pojasnil **Poštena vrednost**.

Pojasnilo 4: Poročanje po odsekih

Skupina je kot primarni odsek za poročanje določila področni odsek. Skupina ocenjuje, da so tveganja in donosi iz različnih proizvodnih programov podobni, zato ima za potrebe izkazovanja v računovodskih izkazih samo en poslovni odsek, za katerega izkaz poslovnega izida v nadaljevanju ni prikazan. V nadaljevanju je prikazana informacija o geografskih področjih.

Naslednja tabela prikazuje prihodke, sredstva in poslovne terjatve, kot se ti razdeljujejo po območnih oziroma geografskih odsekih. Prihodki so prikazani glede na geografsko lokacijo kupcev. Večina prihodkov je ustvarjenih preko prodaje uvoznikom in lastnim podjetjem v tujini, katerih lokacija so države Evropske unije. Obdobje 2018 1-8

V EUR	Države EU	Države JV Evrope	Države V Evrope	Ostali svet	Skupaj
Prihodki od prodaje zunaj skupine	290.643.395	672.505	90.074	17.744.986	309.150.959
Prihodki od prodaje v skupini					
Skupaj prihodki	290.643.395	672.505	90.074	17.744.986	309.150.959
Drugi podatki po odsekih					
Sredstva po odsekih	244.096.993	54.436	0	6.928.412	251.079.841
Poslovne terjatve	66.983.654	54.436	0	6.928.412	73.966.502

Obdobje 2017 1-12

V EUR	Države EU	Države JV Evrope	Države V Evrope	Ostali svet	Skupaj
Prihodki od prodaje zunaj skupine	394.475.743	554.679	15.745	21.798.010	416.844.177
Prihodki od prodaje v skupini					
Skupaj prihodki	394.475.743	554.679	15.745	21.798.010	416.844.177
Drugi podatki po odsekih					
Sredstva po odsekih	197.671.760	45.824	25.730	4.178.750	201.922.064
Poslovne terjatve	58.526.957	45.824	25.730	4.178.750	62.777.261

Pojasnilo 5: Prihodki iz pogodb s kupci

v EUR	2018 1-8	2017 1-12
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu tretjim	12.086.494	33.493.772
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu tretjim	297.064.465	383.350.405
SKUPAJ	309.150.959	416.844.177

v EUR	2018 1-8	2017 1-12
Prihodki iz pogodb s kupci	308.944.044	416.632.222
Dohodek od najemnin	206.915	211.955
SKUPAJ	309.150.959	416.844.177

Skupina Adria Mobil predstavlja prihodke obdobja iz pogodb s kupci in ločeno dohodke od najemnin. Prihodki iz prodaje so nastali iz pogodb s kupci s prodajo proizvodov in storitev. Večina prihodkov je ustvarjenih na tujem trgu s prodajo prikolic in avtomobov. Glede na delež po območjih prevladuje trg držav Evropske unije, sledijo prihodki, ustvarjeni na domačem trgu, ostalo pa na drugih trgih. Prihodki po geografskih odsekih so razkriti v pojasnilu 4. Dohodki od najemnin kot del prihodkov so predvsem iz naslova oddajanja nepremičnin družbe Adria Mobil d. o. o. in Adria More d. o. o., ter del iz naslova oddajanja v najem vozil in avtomobov v družbi Adria Plus d. o. o..

Pojasnilo 6: Stroški po naravnih vrstah

Stroški po naravnih vrstah v EUR	2018 1-8	2017 1-12
I. SPREM. VRED. ZALOG PROIZVODOV IN NEDOK. PROIZVODNJE	-5.294.476	-746.971
II. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	229.452.412	313.643.282
1. Nabavna vrednost prodanega blaga	14.714.461	14.591.094
2. Stroški materiala	204.627.476	284.997.704
3. Stroški storitev	10.110.475	14.054.484
III. STROŠKI DELA	39.522.290	52.406.352
1. Plače in nadomestila plač	29.500.964	38.306.691
2. Stroški socialnih zavarovanj	3.266.185	4.027.104
3. Stroški pokojninskih zavarovanj	2.218.499	3.101.571
4. Drugi stroški dela	4.536.642	6.970.986
IV. AMORTIZACIJA	3.379.002	4.597.354
1. Amortizacija neopredmetenih sredstev	103.126	127.647
2. Amortizacija nepremičnin	1.163.705	1.665.274
3. Amortizacija opreme	2.112.171	2.804.433
V. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	1.420.095	2.238.079
1. Prevrednotovalni popravki pri neopred. osnovnih sredstvih/izguba pri prodaji OS	0	0
2. Prevrednotovalni popravki pri opred. osnovnih sredstvih/izguba pri prodaji OS	47.178	270.223
3. Popravki vrednosti pri obratnih sredstvih	618.193	1.035.832
4. Drugi odhodki poslovanja	754.724	932.024
VI. POSLOVNI ODHODKI SKUPAJ	268.479.323	372.138.096

Pojasnilo 7: Drugi poslovni prihodki

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Dobiček od prodaje ali odtujitve osnovnih sredstev	227.264	289.254
Prejete subvencije in dotacije	68.942	406.372
Prihodki od škodnih zahtevkov	227.429	183.671
Izterjane popravljene terjatve in odprava oslabitve zalog	198.996	22.677
Drugi poslovni prihodki	1.132.068	1.816.118
SKUPAJ	1.854.699	2.718.092

Največji nominalni znesek drugih poslovnih prihodkov predstavlja prispevek distributerjev na vpliv spremembe deviznega tečaja.

Pojasnilo 8: Finančni prihodki in odhodki v poslovnem izidu

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Finančni prihodki iz odprodaje finančne naložbe v pridruženo družbo	0	0
Drugi finančni prihodki	9.749	0
Finančni prihodki iz danih posojil	15.474	18.639
Finančni prihodki iz izvedenih finančnih inštrumentov	316.184	149.984
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	140.843	905.998
Pozitivne tečajne razlike	80.287	0
SKUPAJ FINANČNI PRIHODKI	562.537	1.074.621
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	-999.996	-1.319.326
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	-1.067.358	-1.266.742
Negativne tečajne razlike	0	-553.750
SKUPAJ FINANČNI ODHODKI	-2.067.354	-3.139.818

Pojasnilo 9: Davki iz dobička (obračunani in odloženi davki)

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Poslovni izid pred obdavčitvijo	41.021.519	45.358.976
Prihodki, ki so izločeni iz davčne osnove oziroma povečujejo davčno osnovo	-6.214.714	-3.386.577
Davčno nepriznani odhodki	2.209.153	-9.121.574
Davčne olajšave	-3.513.005	-7.253.624
Davčne izgube iz preteklih let - vpliv pripojitve AMH (prej ne priznane odložene davčne terjatve)	-15.073.098	0
SKUPAJ	18.429.855	25.597.201
Davek od dobička	10.570.470	-6.846.666
Efektivna davčna stopnja (obračunani davek od dobička/poslovni izid pred obdavčitvijo)	-25,77%	15,09%

Efektivna davčna stopnja v poslovnem letu 1-8 2018 je -25,77%. V kolikor ne upoštevamo odloženih davkov od pripojitve družbe AMH d.o.o. bi bila 10,98 %. Skupina Adria Mobil je oblikovala odložene davke iz naslova preteklih davčnih izgub v pripojeni družbi AMH d.o.o.. Skupina je v poslovnem letu oblikovala odložene davke iz naslova preteklih davčnih izgub pripojene družbe AMH d.o.o. v višini 17.940.179€ in zmanjšala odložene davke za koriščenje davčnih izgub v višini 2.863.888€. Vse terjatve za odložene davke od AMH d.o.o. niso pripojene, ampak le iz naslova davčnih izgub. Odložene terjatve za davek je potem na 31. 8. 2018 priznala družba Adria Mobil d.o.o..

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Davek od dobička v izkazu poslovnega izida	10.570.470	-6.846.666
Odmerjen davek iz dobička	-4.399.241	-4.601.271
Odloženi davki	-106.580	-2.245.394
Odloženi davki-pripojitev AMH	15.076.291	0

ODLOŽENI DAVEK V EUR	31.08.2018	31.12.2017	2018 1-8	2017 1-12
Postavke, na katerih so se oblikovali odloženi davki	Odložene terjatve za davek	Odložene terjatve za davek	Vpliv na IPI	Vpliv na IPI
Nekratkoročne finančne naložbe	209.281	209.281	0	-2.226.044
Poslovne terjatve	66.041	83.009	-16.968	-107.137
Zaloge	375.443	279.938	95.505	16.515
Rezervacije	1.579.616	1.764.733	-185.117	71.272
Pripojitev AMH - davčne izgube	18.531.003	0	15.076.291	0
Skupaj odložene terjatve za davek	20.761.384	2.336.961		
Skupaj odloženi davek na dobiček v izkazu poslovnega izida			14.969.711	-2.245.394

Razlika med oblikovanimi odloženimi davki iz naslova pripojitve AMH - davčne izgube v višini 18.531.003 EUR in vplivom na izkaz poslovnega izida v višini 15.076.291 EUR predstavlja stanje odloženih terjatev za davek iz pripojene družbe AMH na dan 1. 1. 2018 v višini 3.454.712 EUR in zato nima učinka na izkaz poslovnega izida v obdobju januar - avgust 2018.

Pojasnilo 10: Čisti poslovni izid obračunskega obdobja

Čisti poslovni izid leta je glede na preteklo leto višji za 34 %.

Pojasnilo 11: Vseobsegajoči donos

Drugi vseobsegajoči donos vsebuje tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznane v poslovnem izidu, vplivajo pa na velikost lastniškega kapitala. Celotni vseobsegajoči donos so spremembe kapitala v obdobju, razen tistih, ki so posledica poslov z lastniki.

Pojasnila h konsolidiranemu izkazu finančnega položaja**Pojasnilo 12: Neopredmetena osnovna sredstva**

31. 8. 2018 V EUR	Nekratkoročno odloženi stroški razvijanja	Nekratkoročne premoženjske pravice	SKUPAJ
Nabavna vrednost			
Stanje 01.01.2018	210.405	1.843.822	2.054.227
Pridobitve	1.779	199.129	200.908
Odtujitve	0	-77.443	-77.443
Prevrednotenje iz tečajnih razlik	0	-58.667	-58.667
Stanje 31.08.2018	212.184	1.906.841	2.119.025
Popravek vrednosti			
Stanje 01.01.2018	207.625	1.256.468	1.464.093
Odtujitve	0	-1.090	-1.090
Amortizacija	2.814	100.591	103.405
Stanje 31.08.2018	210.439	1.355.969	1.566.408
Neodpisana vrednost 01.01.2018	2.779	520.170	522.949
Neodpisana vrednost 31.08.2018	1.745	550.872	552.617

Stanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti na dan 1. 1. 2018 je bilo usklajeno z dejansko ugotovljenimi stanji ter popravljen glede na končne predstavljene vrednosti v tabeli gibanja za poslovno leto končano 31. 12. 2017. Gre za v preteklosti dokončno amortizirana in izločena sredstva, ki ni so bila ustrezno zmanjšana v tabeli gibanj neopredmetenih sredstev v preteklosti. Na sedanjo vrednost uskladitev nima vpliva.

31. 12. 2017 V EUR	Nekratkoročno odloženi stroški razvijanja	Nekratkoročne premoženjske pravice	SKUPAJ
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2017	172.140	7.211.331	7.383.471
Pridobitve	0	245.712	245.712
Odtujitve	-43.097	-18.810	-61.907
Stanje 31. 12. 2017	129.043	7.438.233	7.567.276
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2017	170.561	6.849.463	7.020.024
Odtujitve	-44.297	-52.714	-97.011
Amortizacija	0	121.314	121.314
Stanje 31. 12. 2017	126.264	6.918.063	7.044.327
Neodpisana vrednost 1. 1. 2017	1.579	361.868	363.447
Neodpisana vrednost 31. 12. 2017	2.779	520.170	522.949

Pojasnilo 13: Nepremičnine in oprema

31.08.2018 V EUR	Zemljišča	Zgradbe	proizvajane naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Nepr. in oprema v izgradnji ali izdelavi	SKUPAJ
Nabavna vrednost						
Stanje 01.01.2018	12.699.277	37.268.535	21.347.982	19.393.367	4.284.725	94.993.886
Pridobitve	448.436	469.316	706.247	1.815.435	663.628	4.103.063
odtuitve	0	0	-100.766	-1.186.359	0	-1.287.125
Prenos v uporabo	0	2.806.977	843.527	768.716	-4.437.369	-18.149
Prevrednotenje iz tečajnih razlik	0	0	0	5.753	0	5.753
Stanje 31.08.2018	13.147.713	40.544.828	22.796.990	20.796.912	510.985	97.797.428
Popravek vrednosti	0	0	0	0	0	
Stanje 01.01.2018	0	19.485.443	14.541.046	11.543.815	0	45.570.304
Odtuitve	0	0	-53.259	-457.766	0	-511.025
Amortizacija	0	1.132.750	992.667	1.164.319	0	3.289.736
Stanje 31.08.2018	0	20.618.193	15.480.454	12.250.368	0	48.349.015
Neodpisana vrednost 01.01.2018	12.699.277	17.783.092	6.806.936	7.849.552	4.284.725	49.423.582
Neodpisana vrednost 31.08.2018	13.147.713	19.926.635	7.316.536	8.546.544	510.985	49.448.413

V letu 2018 je skupina Adria Mobil pridobila za 4.103.063 EUR nepremičnin in opreme. V večini je bila nabavljena proizvodna oprema in nepremičnine, namenjene za širitev dejavnosti. Stopnja odpisanosti gradbenih objektov znaša 51 % (31. 12. 2017 je znašala 53 %), proizvodne opreme 68 % (31. 12. 2017 je znašala 74 %). Nabavna vrednost osnovnih sredstev, ki so popolnoma amortizirana in še vedno v uporabi, je 18.680.423 EUR (31. 12. 2017 je znašala 19.341.806 EUR). Skupina na dan 31. 8. 2018 nima pogodbenih obveznosti iz naslova nakupa osnovnih sredstev. Nepremičnine v skupini Adria Mobil so obremenjene s hipotekami v skupni vrednosti 6.589.281 EUR (31. 12. 2017 je bila vrednost hipotek 6.825.992 EUR). Stanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti na dan 1. 1. 2018 je bilo usklajeno z dejansko ugotovljenimi stanji ter popravljeno glede na končne predstavljene vrednosti v tabeli gibanja za poslovno leto končano 31. 12. 2017. Gre za v preteklosti dokončno amortizirana in izločena sredstva, ki ni so bila ustrezno zmanjšana v tabeli gibanj nepremičnin in opreme v preteklosti. Na sedanjo vrednost uskladitev nima vpliva.

31. 12. 2017 V EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajane naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Nepr. in oprema v izgradnji ali izdelavi	SKUPAJ
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2017	10.226.007	37.366.269	23.249.219	19.170.034	905.457	90.916.986
Pridobitve	2.660.399	702.933	2.423.842	2.674.980	5.180.102	13.642.256
Odtuitve	-186.532	-305.833	-569.094	-1.560.315	0	-2.621.774
Prenos v uporabo	0	0	762.581	362.055	-1.746.555	-621.920
Stanje 31. 12. 2017	12.699.874	37.763.370	25.866.548	20.646.753	4.339.004	101.315.549
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2017	0	18.485.477	18.220.912	12.065.025	0	48.771.414
Odtuitve	0	-158.682	-547.278	-581.679	0	-1.287.640
Amortizacija	0	1.619.792	1.378.951	1.425.483	0	4.424.226
Stanje 31. 12. 2017	0	19.946.587	19.052.584	12.908.828	0	51.908.000
Neodpisana vrednost 1. 1. 2017	10.226.007	18.880.792	5.028.307	7.105.009	905.457	42.145.572
Neodpisana vrednost 31. 12. 2017	12.699.874	17.816.782	6.813.964	7.737.925	4.339.004	49.407.549

Pojasnilo 14: Naložbene nepremičnine in sredstva za prodajo

31. 8. 2018 V EUR	Zemljišča in zgradbe	SKUPAJ
Nabavna vrednost		
Stanje 1. 1. 2018	6.796.690	6.796.690
Pridobitve	0	0
Odtujitve	0	0
Prevrednotenje iz tečajnih razlik	-203	-203
Amortizacija		0
Prerazporeditev na sredstva namenjena prodaji	-3.031.166	-3.031.166
Stanje 31. 8. 2018	3.765.321	3.765.321

V obdobju 1-8 2018 je bila narejena prerazporeditev naložbene nepremičnine v družbi Adria Star iz naložbenih nepremičnin na sredstva namenjena prodaji, saj se glede na sklenjene pogodbe pričakuje, da bodo nepremičnine prodane v roku 1 leta. Poštena vrednost naložbenih nepremičnin se pomembno ne razlikuje od knjigovodske vrednosti.

31. 12. 2017 V EUR	Zemljišča in zgradbe	SKUPAJ
Nabavna vrednost		
Stanje 1. 1. 2017	7.861.987	7.861.987
Pridobitve	0	0
Odtujitve	-1.110.778	-1.110.778
Amortizacija	45.482	45.482
Stanje 31. 12. 2017	6.796.690	6.796.690

Pojasnilo 15: Nekratkoročne finančne naložbe, razen posojil

V EUR	31.08.2018	31. 12. 2017
Začetno stanje	127.649	121.973
Sprememba	0	5.676
Končno stanje	127.649	127.649

Pojasnilo 16: Nekratkoročno in kratkoročno dana posojila

V EUR	Nekratkoročna posojila		Kratkoročna posojila		Skupaj posojila	
	31.08.2018	31.12.2017	31.08.2018	31.12.2017	31.08.2018	31.12.2017
Posojila drugim	633.878	729.450	1.042.276	543.032	1.676.154	1.272.482
SKUPAJ	633.878	729.450	1.042.276	543.032	1.676.154	1.272.482

Dana nekratkoročna posojila na dan 31. 8. 2018 predstavlja finančni najem, za katerega so zaračunane povprečne 7-odstotne obresti p.a. za kratkoročna pa 6,7 odstotne p.a..

Pojasnilo 17: Poslovne terjatve

V EUR	31.08.2018	31. 12. 2017
Nekratkoročne poslovne terjatve	1.563.454	1.613.486
SKUPAJ	1.563.454	1.613.486
Kratkoročne poslovne terjatve		
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev brez popravkov vrednosti	62.432.167	55.300.243
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	1.497.059	1.582.152
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	60.935.108	53.718.091
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev brez popravkov vrednosti SKUPAJ	62.432.167	55.300.243
Popravek vrednosti terjatev do kupcev	-805.069	-804.466
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev SKUPAJ	61.627.098	54.495.777
Dani predujmi in varščine	5.070.897	292.512
Kratkoročne terjatve do države in drugih institucij	5.993.140	7.791.599
Druge kratkoročne poslovne terjatve	1.275.367	197.373
Druge kratkoročne poslovne terjatve brez popravkov vrednosti SKUPAJ	12.339.404	8.281.484
Popravek vrednosti drugih terjatev	0	0
Druge kratkoročne poslovne terjatve SKUPAJ	12.339.404	8.281.484
SKUPAJ KRATKOROČNE POSLOVNE NETO TERJATVE	73.966.502	62.777.261
Znesek nepopravljenih kratkoročnih poslovnih terjatev	31.08.2018	31.12.2017
Nezapadle	57.548.551	57.545.589
Do 30 dni	10.625.750	3.470.092
Od 31 do 90 dni	3.931.992	337.202
Nad 91 dni	2.665.278	2.228.845
SKUPAJ	74.771.571	63.581.727
Gibanje popravka vrednosti poslovnih terjatev		
Stanje 1. 1.	804.466	1.573.858
Odprava/izbris	603	-769.392
Stanje konec obdobja	805.069	804.466

Kot instrument zavarovanja terjatev se upoštevajo prvovrstna zavarovanja, med katere štejemo: zavarovanje pri kreditni zavarovalnici, bančne garancije in dokumentarne akreditive. Zavarovanje kratkoročnih poslovnih terjatev do neodvisnih kupcev dosega nivo 83% (31. 12. 2017 je dosegalo nivo 81%).

Pojasnilo 18: Zaloge

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Material	18.266.954	25.173.793
Nedokončana proizvodnja	11.112.422	8.780.036
Proizvodi	34.362.084	32.892.880
Trgovsko blago	1.167.654	1.486.822
SKUPAJ	64.909.114	68.333.531

Zaloge na dan 31. 8. 2018 in na dan 31. 12. 2017 niso zastavljene. Ugotovljeni viški pri popisu zalog na dan 31. 8. 2018 so znašali 18.087 EUR, manki pa 34.441 EUR. V obdobju januar - avgust 2018 je bilo oblikovanega popravka vrednosti v višini 483.540 EUR in imajo učinek na poslovni izid.

Pojasnilo 19: Denarna sredstva

V EUR	31. 8. 2018	31.12.2017
Denarna sredstva v blagajni in na računih	9.839.215	7.896.859
Bančni depoziti do treh mesecev	21.438.853	838.236
SKUPAJ	31.278.068	8.735.095

Pojasnilo 20: Kapital

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Vpoklicani kapital	3.417.681	3.417.681
Kapitalske rezerve	624.187	624.187
Rezerve iz dobička	3.032.223	3.032.223
Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-1.566.069	-430.153
Uskupinjevalni popravek kapitala	0	34.894
Preneseni čisti poslovni izid	47.632.425	26.888.972
Čisti poslovni izid leta	51.581.095	38.500.337
Kapital, ki pripada neobvladujočemu delu	68.048	61.912
Skupaj kapital	104.789.590	72.130.053

V letu 2018 je bilo lastnikom izplačanih 4.759 EUR dividend.

Pojasnilo 21: Rezerve iz dobička

Rezerve se nanašajo na oblikovane rezerve v preteklih obdobjih. Stanje se glede na preteklo obdobje ni spremenilo. Druge rezerve iz dobička so nenamenske in se jih lahko nameni za izplačilo dividend v naslednjih letih.

Pojasnilo 22: Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti

Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, se nanašajo na aktuarski izračun za zaslužke zaposlencev in na spremembo poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov.

Pojasnilo 23: Uskupinjevalni popravek kapitala

Uskupinjevalni popravek kapitala je vpliv preračuna računovodskih izkazov odvisnih družb iz njihovih nacionalnih valut.

Ugotovitev bilančnega dobička

V EUR	2018 1-12	2017 1-12
Obvezna uporaba dobička		
Čisti dobiček	51.591.989	38.512.310
Oblikovanje zakonskih rezerv	0	0
Kritje prenesene izgube	0	0
Dobiček po obvezni uporabi	51.591.989	38.512.310
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu	0	0
Preostanek dobička	51.591.989	38.512.310
Ugotovitev bilančnega dobička		
Preostanek dobička	51.591.989	38.512.310
Preneseni dobiček	47.632.425	26.888.972
Dolgoročno odloženi stroški razvoja	-1.745	-2.779
Bilančni dobiček konec obdobja	99.222.669	65.398.503

Pojasnilo 24: Rezervacije in nekratkoročno odloženi prihodki

V EUR	Stanje 1. 1. 2018	Oblikovanje	Poraba	Odprava	Stanje 31. 8. 2018
I. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	3.819.317	1.551.336	-91.861	-25.569	5.253.223
II. Druge rezervacije	1.485.073	0	0	0	1.485.073
III. Rezervacije za jamstva	12.723.245	4.295.587	-2.686.925	-3.683.859	10.648.048
IV. Druge nekratkoročno razmejene donacije, subvencije, odloženi prih.	953.996	368.643	-329.576	-310.037	683.026
SKUPAJ	18.981.631	6.215.566	-3.108.362	-4.019.465	18.069.370

Za rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti je bila v skladu z MRS 19 izdelana analiza občutljivosti aktuarskih predpostavk, in sicer donosnosti, rasti plač ter fluktuacije za zneske sedanjih obvez za odpravnine ob upokojitvi na dan 31. 8. 2018.

Druge rezervacije se nanašajo na oblikovane rezervacije za tožbo delavcev Sun Roller Španija, za katero sodni postopek še ni zaključen, ker so se delavci na odločitev druge stopnje znova pritožili. Večina rezervacij in nekratkoročno odloženih prihodkov predstavljajo rezervacije za jamstva za popravila proizvodov v garancijski dobi, ki se oblikujejo na podlagi izkušenj kot odstotek od doseženih čistih prihodkov od prodaje, odpravljajo po amortizacijskem načrtu in porabljajo na osnovi dejansko prejetih reklamacijskih zahtevkov kupcev. Rezervacije so oblikovane individualno tudi za predvidene dodatne stroške popravil in odpravo napak, ki so bile že zaznane na trgu.

Pojasnilo 25: Nekratkoročne in kratkoročne finančne obveznosti

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Nekratkoročne finančne obveznosti	11.274.306	17.662.282
Kratkoročne finančne obveznosti	24.418.359	13.628.219
SKUPAJ	35.692.665	31.290.501

Zapadlost finančnih obveznosti v EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Zapadlost v enem letu	24.418.359	13.628.219
Zapadlost v enem do pet let	9.703.930	15.902.058
Zapadlost nad pet let	1.570.376	1.760.224
SKUPAJ	35.692.665	31.290.501
Zavarovanje finančnih obveznosti z zastavo nepremičnin	6.589.281	6.825.992
Zavarovanje finančnih obveznosti z zastavo vrednostnih papirjev	186.971	292.021
SKUPAJ	6.776.252	7.118.013

Podrobneje so finančne obveznosti razkrite v sklopu razkritij Likvidnostno tveganje in Obrestno tveganje.

Pojasnilo 26: Poslovne obveznosti in obveznosti iz pogodb

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Nekratkoročne poslovne obveznosti	163.601	163.601
1. Obveznosti iz pogodb	74.719.577	64.841.777
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	71.777.599	63.358.545
Obveznosti za prejete predujme iz pogodb s kupci	549.579	1.271.430
Vkalkulirani popusti in odloženi prihodki iz pogodb s kupci	2.392.398	211.802
2. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	16.172.465	13.905.322
Kratkoročne obveznosti do države	3.739.884	3.278.099
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	5.062.310	6.055.835
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	1.001.176	1.197.260
Vkalkulirani stroški dela	3.715.864	2.144.913
Vkalkuliranih stroški tožb	28.000	10.000
Stroški revizije	17.483	30.479
Ostalo	2.607.748	1.188.734
Kratkoročne poslovne obveznosti skupaj	90.892.042	78.747.099
Kratkoročne obveznosti za davek od dobička	1.472.574	609.179
Valuta kratkoročnih poslovnih obveznosti	31.08.2018	31. 12. 2017
EUR	90.472.886	78.301.431
GBP	426.181	204.313
CHF	239.120	194.469
DKK	714.450	280.214
HRK	510.481	361.149
AUD	1.499	14.702
SKUPAJ	92.364.616	79.356.278

Pojasnilo 27: Povezane stranke in ostala pojasnila

Dne 22. 9. 2017 je francoska družba Trigano vstopila v obvladujočo družbo Protej, d. o. o., z nakupom njenega 84,1-odstotnega deleža. Povezane stranke so družbe v skupini Trigano, s katerimi ima skupina Adria Mobil poslovne in kapitalske povezave. V preglednici je prikazan promet skupine Adria Mobil z družbami skupine Trigano.

Skupina Adria Mobil nima terjatev/obveznosti do lastnikov, posloводства in pridruženih družb, razen obveznosti iz naslova delovnih razmerij. V obdobju 1-8 2018 ni bilo izvedenih nakupov/prodaje osnovnih sredstev s strani povezanih oseb. Stanje prihodkov iz prodaje/odhodkov iz nabave ter terjatev/obveznosti je razvidno iz spodnje preglednice.

Povezane družbe v skupini Trigano – kreditna in poslovna razmerja

V EUR	31. 8. 2018
Prejeto posojilo Protej (v letu 2018 pridobljeno s pripojitvijo družbe AMH)	17.125.550
Trigano kratkoročni depozit - denarna sredstva	19.792.156
Terjatve do družbe Trigano	4.362
Obveznosti do družbe Trigano	1.502
Prihodki od obresti družba Trigano	5.129
Terjatve do podjetja Benimar Ocarsa	63.962
Obveznosti do podjetja Benimar Ocarsa	77.394

V EUR	Finančni odhodki od 1. 1. do 31. 12. 2017	Stanje obveznosti iz naslova posojil 31. 12. 2017
Trigano, Francija	6.822	4.006.822
Skupaj	6.822	4.006.822

Pojasnilo 28: Pogojna sredstva in obveznosti ter zaveze

V EUR	31.08.2018	31. 12. 2017
Prejete garancije in poročstva ter menice za zavarovanje danih posojil	4.684.139	7.007.060
Izdane garancije in poročstva – Slovenija	3.944.116	5.875.802
Izdane garancije in poročstva – tujina	223.200	509.002
Factoring	17.200.746	17.296.678

Zunajbilančne postavke se nanašajo na prejete garancije in poročstva ter menice za zavarovanje danih posojil ter na izdane garancije in poročstva. Na dan 31. 8. 2018 je v skupini Adria Mobil pogojna izpostavljenost iz naslova faktoringa znašala 17.200.746 EUR. Na dan 31. 12. 2017 pa 17.296.678 EUR.

Poslovni najemi

Pogodbene obveznosti v EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Do 1 leta	189.580	464.189
Od 1 do 5 let	596.202	52.806
Več kot 5 let	0	0

Po vsebini gre za najeme nepremičnin, poslovnih prostorov, vozil in druge poslovne opreme.

Pojasnilo 29: Finančni inštrumenti in upravljanje s finančnimi tveganji

Najpomembnejše vrste finančnih tveganj skupine predstavljajo: obrestno tveganje, likvidnostno tveganje, valutno tveganje in kreditno tveganje. Poslovodstvo redno preverja in potrjuje politiko obvladovanja posameznih vrst tveganj, ki so opisana v nadaljevanju.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje negativnega vpliva spremembe tržnih obrestnih mer na poslovanje družbe. Obrestna struktura aktivnih in pasivnih bilančnih postavk ni usklajena, saj ima družba več prejetih posojil kot obrestovanih naložb. Izpostavljenost obrestnemu tveganju za skupino predstavlja neugodno gibanje (dvig) spremenljive obrestne mere Euribor v primeru prejetih posojil. Večina prejetih posojil se obrestuje z fiksno obrestno mero. Obveznice (ADM2) v višini 11.785.998 EUR predstavljajo 35 % vseh finančnih obveznosti in se obrestujejo s fiksno obrestno mero. Vse finančne obveznosti (posojila in obveznice) po fiksni obrestni meri predstavljajo 94 % vseh finančnih obveznosti. Iz navedenega ocenjujemo obrestno tveganje v skupini Adria Mobil v letu 2018 kot nizko.

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Finančni inštrumenti po fiksni obrestni meri		
Finančna sredstva (nekratkoročne in krat. fin. naložbe)	1.676.153	1.272.482
Finančne obveznosti (nekratkoročne in krat. fin. obvez.)	33.800.106	25.166.007
Finančni inštrumenti po variabilni obrestni meri		
Finančna sredstva	0	0
Finančne obveznosti	1.892.559	6.124.494

Spremembe poslovnega izida pri spremembi obrestne mere

	Zvišanje/ znižanje osnovne obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v EUR
2018 1-8		
EUR	+50 točk	+118.976
EUR	-50 točk	-118.976
2017 1-12		
EUR	+50 točk	+156.453
EUR	-50 točk	-156.453

Likvidnostno tveganje

Temeljna funkcija finančnega upravljanja je zagotavljanje plačilne sposobnosti skupine, ki omogoča tudi nemoteno delovanje vseh ostalih poslovnih aktivnosti. Likvidnostno tveganje je osrednje finančno tveganje in je neposredno odvisno od vseh ostalih poslovnih in finančnih tveganj. O njem govorimo, ko se zaradi tveganja v poslovnem procesu spremeni finančnoposredniški položaj skupine, to je razmerje med dolgovi in terjatvami.

V skupini Adria Mobil se s ciljem proaktivnega upravljanja z likvidnostnim tveganjem redno mesečno pripravljajo kratkoročni plani denarnih tokov (letni denarni tok, trimesečni dinamični in tedenski denarni tok). Če se pokaže presežek/primanjkljaj, se pripravi načrt uporabe presežka ali pokritje primanjkljaja, in sicer:

- financiranje znotraj skupine Adria,
- financiranje s strani poslovnih bank,
- druge oblike financiranja (faktoring, odprodaja terjatev).

S tem, ko je skupina Adria Mobil postala del skupine Trigano, se ji je dostop do finančnih virov še dodatno povečal (financiranje v skupini Trigano).

V povezavi z nizkim kreditnim tveganjem (podrobneje razkrito v naslednji točki) je prilivni denarni tok s strani kupcev v vseh družbah v skupini stabilen in predvidljiv. Posledično se skupina Adria Mobil sooča z nizkim likvidnostnim tveganjem, kar se tudi odraža v plačevanju obveznosti brez zamud oziroma v dogovorjenih plačilnih rokih.

Zapadlost obveznosti skupine na dan 31. 8. 2018

V EUR	Knjigovodska vrednost na dan 31. 8. 2018	Zapadlost v enem letu	Zapadlost v enem do pet let	Zapadlost nad pet let	SKUPAJ
Poslovne obveznosti (brez obveznosti do države, zaposlenih in predujmov)	71.941.200	71.777.599	163.601	0	71.941.200
Finančne obveznosti	23.719.696	18.320.673	3.828.647	1.570.376	23.719.696
Finančne obveznosti na podlagi obvez.	11.785.998	5.969.231	5.816.767	0	11.785.998
Druge finančne obveznosti	186.971	128.455	58.516	0	186.971
SKUPAJ	107.633.865	96.195.958	9.867.531	1.570.376	107.633.865
Obresti za bodoča leta za bančna posojila	0	83.606	158.734	42.888	285.228
Obresti za obveznice	0	381.828	163.515	0	545.343

Zapadlost obveznosti skupine na dan 31. 12. 2017

V EUR	Knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2017	Zapadlost v enem letu	Zapadlost v enem do pet let	Zapadlost nad pet let	SKUPAJ
Poslovne obveznosti (brez obveznosti do države, zaposlenih in predujmov)	63.522.146	63.358.545	163.601	0	63.522.146
Finančne obveznosti	10.856.780	5.276.180	3.820.376	1.760.224	10.856.780
Finančne obveznosti na podlagi obvez.	20.141.700	8.141.940	11.999.760	0	20.141.700
Druge finančne obveznosti	292.021	210.098	81.923	0	292.021
SKUPAJ	94.812.647	76.986.763	16.065.660	1.760.224	94.812.647
Obresti za bodoča leta za bančna posojila	0	104.516	192.265	43.428	340.209
Obresti za obveznice	0	674.640	449.280	0	1.123.920

Spremembe obveznosti, ki izhajajo iz financiranja

V EUR	01.01.2018	Denarni tok	Nedenarne spremembe Pridob./odtujitve	Drugo	31.08.2018
Kratkoročne finančne obveznosti	13.628.219	10.790.140	0	0	24.418.359
Dolgoročne finančne obveznosti	17.662.282	-6.387.976	0	0	11.274.306
Dividende	0	-4.759	4.759	0	0
Skupaj obveznosti iz financiranja	31.290.501	4.397.405	4.759	0	35.692.665

V EUR	1.1. 2017	Denarni tok	Nedenarne spremembe Pridob./odtujitve	Izločitev faktoringa	31. 12. 2017
Kratkoročne finančne obveznosti	20.987.472	-7.359.253	13.520.195	-13.520.195	13.628.219
Dolgoročne finančne obveznosti	25.148.647	-7.486.365	0	0	17.662.282
Dividende	0	-35.004.760	35.004.760	0	0
Skupaj obveznosti iz financiranja	46.136.119	-49.850.378	48.524.955	-13.520.195	31.290.501

Kreditno tveganje

Učinkovita kreditna politika v skupini Adria Mobil je po eni strani odraz tesnega sodelovanja med sektorjem Prodaje in trženje ter sektorjem Finance pri upravljanju s terjatvami in kvalitetnimi kupci (B2B – distributerji in trgovci z visoko bonitetno oceno ter dolgoletnim poslovnim odnosom z družbami v skupini Adria Mobil) ter odraz ugodnih gospodarsko-finančnih razmer po drugi strani. Proaktivno delovanje na področju upravljanja s terjatvami je v skupini Adria Mobil še toliko bolj pomembno z vidika koncentracije kreditnega tveganja, saj več kot 64 % vseh terjatev do kupcev predstavljajo terjatve do 5 največjih neodvisnih kupcev (distributerjev).

Proces vzpostavitve učinkovite kreditne politike kot najpomembnejše postavke obratnega kapitala se v skupini Adria Mobil prične pri oceni kreditnega tveganja vsakega novega kupca in vsaj enkrat na leto pri presoji obstoječih kupcev. Na podlagi bonitetne ocene se določi oblika in potreben obseg zavarovanja ter posledično kreditni limit maksimalne izpostavljenosti do posameznega kupca. Skupina ima vzpostavljene kontrolne postopke, ki med drugim vključujejo zavarovanje terjatev do neodvisnih kupcev (kreditna zavarovalnica, loro bančne garancije in v manjšem obsegu dokumentarni akreditivi ter pridržki lastninske pravice do popolnega poplačila produktov), proaktivno operativno spremljanje terjatev do kupcev (spremljanje starostne strukture terjatev, zamud plačil, preseganje kreditnih limitov, izvedbo ukrepov pri unovčevanju terjatev in ocene tveganj

potencialnih odpisov oziroma slabitev terjatev). V primeru preseganja kreditnega limita in/ali v primeru zamud kupcev pri poravnavanju obveznosti se izvede informacijska blokada odpreme izdelkov kupcem.

Distribucijske družbe v skupini v veliki meri uporabljajo instrument odprodaje terjatev (specializirani faktoring), ki tudi pozitivno vpliva na znižanje kreditnega tveganja. Pri tej obliki financiranja ima sicer faktor, v primeru neplačila s strani kupca, regresno pravico do družb v skupini Adria Mobil, vendar le za zasežene produkte, ki jih fizično vrne v last distribucijski družbi v skupini Adria Mobil. Poleg tega distribucijske družbe znižujejo kreditno tveganje tudi s tem, da pri sebi zadržijo homologacijske dokumente, ki so nujni za registracijo, do polnega poplčila terjatev s strani kupcev.

Povprečje zavarovanih terjatev do neodvisnih kupcev (v največjem obsegu pri kreditni zavarovalnici) v letu 2018 dosega 83 % terjatev do kupcev (31. 12. 2017 je dosegalo nivo 81%).

Poslovodstvo ocenjuje kreditno tveganje kot zmerno in obvladljivo, kar dokazuje tudi nizek obseg odpisov terjatev ne samo v letu 2018, ampak v vsej zgodovini poslovanja skupine Adria Mobil.

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Nekratkoročne in kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	63.190.552	56.109.263
Dana posojila	1.676.153	1.272.481
Denarna sredstva in depoziti	31.278.068	8.735.095
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	127.649	127.649
SKUPAJ	96.272.422	66.244.488

Valutno tveganje

Valutno tveganje je finančno tveganje in pomeni nevarnost pred finančno izgubo zaradi sprememb vrednosti ene valute v primerjavi z drugo. Bistveni računovodski kategoriji, ki kažeta na valutno tveganje, je valutna pozicija oziroma razmerje med terjatvami in obveznostmi z vidika različnih valut.

Skupina Adria Mobil večino svojih izdelkov proda na trgih Evropske unije, kjer skupina ustvarja prihodke, nominirane v EUR. Po drugi strani imajo družbe v skupini večino svojih obveznosti, tako iz naslova obveznosti do dobaviteljev kot tudi iz naslova investicijskih aktivnosti ter obveznosti do delavcev in države, nominiranih v EUR. Iz navedenega ocenjujemo valutno tveganje kot zmerno, saj je več kot 90 % terjatev in obveznosti nominiranih v EUR. Splošna politika v skupini Adria Mobil je opravljanje transakcij v domicilni valuti in v pretežni meri ima samo družba Adria Mobil transakcije tudi v valutah, ki niso domicilne. Posledično se z valutnim tveganjem in obvladovanjem le-tega neposredno srečuje le matična družba Adria Mobil.

V EUR	Sprememba deviznega tečaja v %	Vpliv na poslovni izid pred davkom od dohodka
GBP	+/-10 %	25.057
DKK	+/-2 %	41.740
CHF	+/-2 %	23.850
SKUPAJ		90.646

Kljub nizki povprečni valutni izpostavljenosti pa je prisotna razmeroma visoka izpostavljenost valutnemu tveganju za terjatve v GBP (visoka volatilnost GBP), delno tudi za terjatve v CHF in v manjšem obsegu za terjatve, nominirane v DKK. Kot instrument obvladovanja valutnega para EUR/GBP v družbi Adria Mobil sklepamo termenske posle v (FX Forward).

Večino finančnih naložb in finančnih obveznosti v skupini Adria Mobil je prav tako nominiranih v EUR.

Upravljanje s kapitalom

V skupini se zavedamo, da mora skupina z namenom zagotavljanja nemotenega poslovanja vedno razpolagati z dovolj lastniškega kapitala, saj ta pomeni varnostno stanje za nepredvidene spremembe vrednosti sredstev in dolgov. Zato še vedno sledimo konzervativnejši politiki finančnega vzvoda, kot je povprečje panoge, kar nam zagotavlja boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja ter za doseganje čim višje vrednosti za lastnike.

Skupina spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto obveznosti s skupnim zneskom obveznosti in celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti skupina vključuje nekratkoročne in kratkoročne finančne obveznosti, znižane za stanja denarnih sredstev na računih. Izračun je razviden iz spodnje preglednice.

V EUR			
Finančni vzvod		31. 8. 2018	31. 12. 2017
1.	Nekratkoročne in kratkoročne finančne obveznosti	35.692.665	31.290.501
2.	Denarna sredstva in kratkoročni depoziti	31.278.068	8.735.095
3.	Neto obveznosti (dolg. fin. obvez. + kratk. fin. obvez. – denarna sredstva)	4.414.597	22.555.406
4.	Kapital	104.789.589	72.130.053
5.	Kapital in neto obveznost (3+4)	109.204.186	94.685.459
6.	Kazalnik finančnega vzvoda – koef. (4/5)	0,96	0,76

Tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih inštrumentov

Poštena vrednost

Poštena vrednost je znesek, za katerega je mogoče sredstva zamenjati oziroma obveznost poravnati med dobro obveščenimi in voljnimi strankami v preišljenem poslu. Poštena vrednost finančnih inštrumentov (kratkoročne in nekratkoročne finančne naložbe, kratkoročne in nekratkoročne finančne obveznosti, kratkoročne poslovne terjatve, kratkoročne poslovne obveznosti) ne odstopa bistveno od njihove knjigovodske vrednosti.

Skupina razdeljuje merjene poštene vrednosti finančnih sredstev (kategoriziranih v skladu z MRS 39) v izkazu finančnega položaja po naslednjih ravneh:

- raven 1: poštene vrednosti izhajajo iz tržnih cen (brez njihovih prilagoditev) na aktivnih trgih vrednostnih papirjev;
- raven 2: poštene vrednosti so neposredno ali posredno izpeljane iz drugih virov na trgu, ki jih je mogoče spreminjati, razen tržnih cen na aktivnih trgih vrednostnih papirjev;
- raven 3: poštene vrednosti izhajajo iz tehnik vrednotenja, ki temeljijo na virih, ki jih na trgih ni mogoče spreminjati.

V EUR	Knjigovodska vred. 31. 8. 2018	Poštena vrednost Raven 1	Poštena vrednost Raven 2	Poštena vrednost Raven 3	Poštena vrednost Skupaj 31. 8. 2018
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti					
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	127.649	127.649			127.649
Sredstva, merjena po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita					
Dana posojila	1.676.153			1.676.153	1.676.153
Poslovne terjatve do kupcev (nekratkoročne in kratkoročne)	63.190.552			63.190.552	63.190.552
Denarna sredstva in depoziti	31.278.068			31.278.068	31.278.068
Obveznosti, merjene po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita					
Finančne obveznosti	35.692.665			35.692.665	35.692.665
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	71.777.599			71.777.599	71.777.599

V EUR	Knjigovodska vred. 31. 12. 2017	Poštena vrednost Raven 1	Poštena vrednost Raven 2	Poštena vrednost Raven 3	Poštena vrednost Skupaj 31. 12. 2017
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti					
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	127.649	127.649			127.649
Sredstva, merjena po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita					
Dana posojila	1.272.481			1.272.481	1.272.481
Poslovne terjatve do kupcev (nekratkoročne in kratkoročne)	56.109.263			56.109.263	56.109.263
Denarna sredstva in depoziti	8.735.095			8.735.095	8.735.095
Obveznosti, merjene po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita					
Finančne obveznosti	31.290.501			31.290.501	31.290.501
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	63.358.545			63.358.545	63.358.545

Dogodki po zaključku poslovnega leta

Ocenjujemo, da se po datumu izdelave konsolidiranega izkaza finančnega položaja niso pojavili dogodki, ki bi lahko vplivali na računovodske izkaze in zaradi katerih bi morali opraviti dodatne postopke, da bi ugotovili, ali so ti dogodki pravilno prikazani v konsolidiranih računovodskih izkazih.

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe Adria Mobil d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze Skupine Adria Mobil (skupina), ki vključujejo konsolidiran izkaz finančnega položaja na dan 31. avgust 2018 ter konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz gibanja kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za obdobje od 1. januarja 2018 do 31. avgusta 2018 ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteni predstavitev konsolidiranega finančnega položaja Skupine Adria Mobil na dan 31. avgust 2018 ter njenega konsolidiranega poslovnega izida in denarnih tokov za obdobje od 1. januarja 2018 do 31. avgusta 2018 v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov tekočega obdobja. Te zadeve smo upoštevali pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov kot celote ter pri oblikovanju našega mnenja o teh konsolidiranih računovodskih izkazih in o teh ključnih revizijskih zadevah ne izražamo ločenega mnenja. Za vsako zadevo, ki jo posebej navajamo v nadaljevanju, opisujemo, kako smo jo obravnavali v okviru naše revizije.

Izpolnili smo vse svoje obveznosti, ki so opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*, vključno s tistimi, ki so povezane s temi zadevami. Zato je revizija vključevala izvedbo postopkov, ki smo jih določili na podlagi naše ocene tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih. Rezultati naših revizijskih postopkov, vključno s postopki, ki smo jih opravili v zvezi z zadevami, ki jih navajamo v nadaljevanju, služijo kot podlaga za naše revizijsko mnenje o priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

Rezervacije za jamstva

Kot izhaja iz *Pojasnila 24 Rezervacije in nekratkoročno odloženi prihodki*, rezervacije za jamstva na dan 31. avgust 2018 znašajo 10,6 milijona EUR. Skupina izdaja za proizvode različne vrste garancij, na podlagi katerih je delovanje prodanih proizvodov na splošno zagotovljeno za določeno obdobje ali za določene pogoje. Rezervacije za jamstva za proizvode vključujejo pričakovane stroške garancijskih obveznosti, ki jih določa zakon ali pogodba. Ocenjeni prihodnji stroški garancijskih storitev temeljijo predvsem na izkušnjah iz preteklosti glede reklamacijskih zahtevkov za proizvode skupine. Na to področje smo se osredotočili, ker spremembe predpostavk lahko pomembno vplivajo na višino rezervacij za jamstva, ki so vključena v konsolidiranih računovodskih izkazih.

Pridobili smo razumevanje procesa rezervacij za jamstva in ovrednotili ter pretestirali zasnovo ustreznih kontrol. Osredotočili smo se na ocenjevanje primernosti metodologije skupine, vrednotenje in testiranje osnov za predpostavke, razvite in uporabljene pri določanju rezervacij za jamstva, izvedbo analize trenda višine rezervacij za jamstvo na proizvod v garancijskem roku, stroške popravila na proizvod iz garancijskih zahtevkov kot tudi čas nastanka garancijskih zahtevkov v garancijskem roku za ovrednotenje presoje, ki jih je sprejelo poslovodstvo, ter preverjanje veljavnosti podatkov, uporabljenih pri izračunih. Ocenili smo primernost razkritij rezervacij za jamstva v *Pojasnilu 24: Rezervacije in nekratkoročno odloženi prihodki* v konsolidiranih računovodskih izkazih.

Udenarljivost odloženih terjatve za davek iz naslova nekoristnih davčnih izgub

Kot izhaja iz *Pojasnila 9 Davki iz dobička*, odložene terjatve za davke na dan 31. avgust 2018 znašajo 20,7 milijona EUR, od katerih se jih večina nanaša na nekoristne davčne izgube. Obstaja tveganje, da prihodnji obdavčljivi dobički ne bodo na razpolago v zadostni višini, da bi bile odložene terjatve za davke v celoti porabljene. Poslovodstvo zagovarja udenarljivost odloženih terjatev za davek v glavnem s projekcijami dobičkov, ki vključujejo ocene in davčne strategije za prihodnje obdavčljive dobičke. Spremembe, na primer v razvoju industrije, v poslovanju in trgih ter spremembe predpisov, lahko vplivajo na te projekcije. Vrednotenje odloženih terjatev za davek je pomembno za našo revizijo, ker je postopek ocenjevanja zapleten in temelji na ocenah prihodnjega obdavčljivega dohodka.

Izvedli smo revizijske postopke za vrednotenje in pravilnost zneskov, pripoznanih za odmerjen davek iz dobička in odloženi davek, korespondenco z davčnimi organi in oceno davčnih izpostavljenosti. Poleg tega smo v zvezi z odloženimi terjatvami za davek ocenili in preizkusili analizo in predpostavke uprave, ki podpirajo verjetnost, da bodo odložene terjatve za davek, pripoznane v konsolidiranem izkazu finančnega položaja, v prihodnjih letih porabljene preko obdavčljivega dobička ter razpoložljive strategije za načrtovanje davkov. V našo ekipo smo vključili lokalne davčne strokovnjake za analizo davčnih položajev in za presojo predpostavk, uporabljenih pri določanju davčnih položajev. Ocenili smo primernost razkritij odloženih terjatev za davek, vključenih v *Pojasnilu 9: Davki iz dobička* v konsolidiranih računovodskih izkazih.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen konsolidiranih računovodskih izkazov in našega mnenja o teh konsolidiranih računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi oziroma, ali na podlagi informacij, ki smo jih pridobili pri reviziji ali sicer menimo, da so pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost da ocenimo, ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presojo, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v konsolidiranih računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene s konsolidiranimi računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost da, na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost posloводства, revizijske komisije in nadzornega sveta za konsolidirane računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče skupina, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizijska komisija in nadzorni svet sta odgovorna za nadzor nad pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v konsolidiranih računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje skupine kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- pri reviziji skupine pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v zvezi s finančnimi informacijami podjetij ali poslovnih dejavnosti v skupini, da izrazimo mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za ustrezno usmerjanje, nadzor in izvedbo revizije skupine. Obenem smo izključno mi sami odgovorni za naše revizijsko mnenje.

Revizijsko komisijo in nadzorni svet med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Obenem smo revizijski komisiji in nadzornemu svetu predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s tem povezanimi nadzornimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili revizijsko komisijo in nadzorni svet, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve.

Druge zahteve v zvezi z vsebino revizorjevega poročila v skladu z Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Imenovanje in potrditev revizorja

Za zakonitega revizorja revidirane družbe nas je imenoval njen z zakonom določen organ dne 13. april 2018, naše imenovanje pa je potrdila skupščina delničarjev družbe dne 31. maja 2018. Celotno neprekinjeno obdobje, vključno s predhodnimi podaljšanji našega sodelovanja z družbo (podaljšanje prvotnega obdobja za katerega smo bili imenovani za revizorja družbe) in ponovnimi imenovanji za zakonitega revizorja družbe, znaša 14 let.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

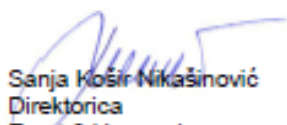
Naše mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu je skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe Adria Mobil d.o.o., ki smo ga izdali na isti dan kot revizijsko.

Nerevizijske storitve

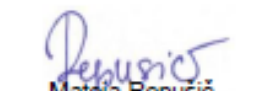
Za revidirano družbo nismo opravili nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz prvega odstavka petega člena Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, in smo pri opravljanju revizije zagotovili našo neodvisnost od revidirane družbe.

Poleg storitev obvezne revizije in tistih, ki so razkrite v letnem poročilu in računovodskih izkazih, nismo za družbo in njene odvisne družbe opravili nobenih drugih storitev.

Ljubljana, 15. november 2018

Sanja Košir Nikašinić
Direktorica
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

Mateja Repušić
Pooblaščenka revizorka

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

4.5 Računovodski izkazi družbe Adria Mobil

4.5.1 Izkaz poslovnega izida družbe Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31.8.2018

V EUR	Pojasnilo	2018 1-8	2017 1-12
1. a) Prihodki iz pogodb s kupci	5	263.548.824	349.885.089
b) Dohodek od najemnin	5	62.963	75.959
2. Proizvajalni stroški prodanih proizvodov ali NV prod. bl.	6	-218.297.120	-296.118.505
3. Kosmati poslovni izid od prodaje (1-2)		45.314.667	53.842.543
4. Stroški prodajanja	6	-2.880.722	-4.174.075
5. Stroški splošnih dejavnosti	6	-11.954.237	-17.493.677
6. Drugi poslovni prihodki	7	767.432	1.653.529
7. Poslovni izid iz poslovanja		31.247.140	33.828.320
8. Finančni prihodki iz deležev	8	1.848.265	1.533.407
9. Finančni prihodki iz danih posojil	8	2.296.419	68.054
10. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	8	414.846	952.671
11. Finančni odhodki za oslabitve in odpise finančnih naložb	8	0	0
12. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	8	-949.469	-1.256.866
13. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	8	-174.206	-794.579
14. Dobiček pred obdavčitvijo	9	34.682.995	34.331.007
15. Davki iz dobička	10	12.039.704	-5.559.888
16. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	11	46.722.699	28.771.119

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.5.2 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018

V EUR	Pojasnilo	2018 1-8	2017 1-12
I. Čisti dobiček leta po obdavčitvi	11	46.722.699	28.771.119
II. Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje pripoznani v IPI (po davku)		-34.895	34.893
1. Spremembe poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov (po davku)		-34.895	34.893
III. Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida (po davku)		-1.311.741	42.125
1. Aktuarski dobički/izgube iz odpravnin ob upokojitvi (po davku)		-1.311.741	42.125
IV. Vseobsegajoči donos poslovnega izida po obdavčitvi IPI (po davku)		45.376.063	28.848.137

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.5.3 Izkaz finančnega položaja družbe Adria Mobil na dan 31. 8. 2018

V EUR	Pojasnila	31.08.2018	31. 12. 2017
SREDSTVA		204.152.878	152.592.345
A. NEKRATKOROČNA SREDSTVA		57.097.121	39.722.015
I. Neopredmetena sredstva	12	265.965	241.386
II. Nepremičnine in oprema	13	17.159.532	17.701.230
III. Naložbene nepremičnine	14	1.245.692	1.276.013
IV. Nekratkoročne finančne naložbe	15	17.263.988	17.236.114
1. Nekratkoročne finančne naložbe, razen posojil	16	15.764.255	15.764.255
a) Delnice in deleži v družbah v skupini	16	15.636.606	15.636.606
b) Druge nekratkoročne finančne naložbe	16	127.649	127.649
2. Nekratkoročna posojila	17	1.499.733	1.471.859
VI. Odložene terjatve za davek	10	21.161.944	3.267.272
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		147.055.757	112.870.330
I. Zaloge	19	47.213.880	49.265.633
II. Kratkoročne finančne naložbe		3.948.601	625.745
1. Kratkoročna posojila	17	3.948.601	625.745
III. Kratkoročne poslovne terjatve	18	69.928.453	56.655.707
1. Kratkoročne terjatve do kupcev		59.484.343	50.477.754
2. Ostale kratkoročne poslovne terjatve		10.444.110	6.177.953
IV. Denarna sredstva	20	25.964.823	6.323.245
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		204.152.878	152.592.345
A. KAPITAL	21	71.474.001	43.850.063
I. Vpoklicani kapital		3.417.681	3.417.681
II. Kapitalske rezerve	22	624.187	624.187
III. Rezerve iz dobička	22	3.032.223	3.032.223
IV. Preneseni čisti poslovni izid		19.186.908	8.167.915
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	23	-1.509.697	-163.062
VI. Čisti poslovni izid poslovnega obdobja		46.722.699	28.771.119
B. NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI		20.979.785	28.234.264
I. Rezervacije	24	13.577.383	14.419.656
II. Odloženi prihodki	24	4.796	4.821
III. Nekratkoročne finančne obveznosti	25	7.397.606	13.809.787
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		111.699.092	80.508.018
I. Kratkoročne finančne obveznosti	25	26.706.501	13.457.949
II. Kratkoročne poslovne obveznosti	26	84.992.591	67.050.069
1. Obveznosti iz pogodb	26	77.088.672	61.606.167
2. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	26	7.584.141	5.443.902
III. Kratkoročne obveznosti za davek iz dobička		319.777	0
OBVEZNOSTI SKUPAJ		132.678.876	108.742.282

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.5.4 Izkaz gibanja kapitala družbe Adria Mobil za obdobje 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018

Od 01.01.2018 do 31.8.2018	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid	Rezerve, nastale zaradi vred. po PV	SKUPAJ KAPITAL
Zač. stanje 1. 1. 2018	3.417.681	624.187	3.032.223	8.167.915	28.771.119	-163.062	43.850.063
Sprememba lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
Izplačilo dividend							0
Celoten vseobsegajoči donos leta	0	0	0	0	46.722.699	-1.346.636	45.376.063
Vnos čistega poslovnega izida leta					46.722.699		46.722.699
Sprememba rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti						-1.346.636	-1.346.636
Druge sestavine vseobsegajočega odnosa							0
Spremembe v kapitalu	0	0	0	11.018.994	-28.771.119	0	-17.752.125
Vpliv pripojitve AMH				-17.752.125			-17.752.125
Razporeditev čistega dobička				28.771.119	-28.771.119		0
Stanje 31. 8. 2018	3.417.681	624.187	3.032.223	19.186.909	46.722.699	-1.509.698	71.474.001

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz gibanja kapitala družbe Adria Mobil za leto 2017

Od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid	Rezerve, nastale zaradi vred. po PV	SKUPAJ KAPITAL
Zač. stanje 1. 1. 2017	3.417.681	624.187	3.032.223	15.888.304	27.279.611	-240.080	50.001.926
Sprememba lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	-35.000.000	0	0	-35.000.000
Izplačilo dividend				-35.000.000			-35.000.000
Celoten vseobsegajoči donos leta	0	0	0	0	28.771.119	77.018	28.848.137
Vnos čistega poslovnega izida leta					28.771.119		28.771.119
Sprememba rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti						77.018	77.018
Druge sestavine vseobsegajočega odnosa							0
Spremembe v kapitalu	0	0	0	27.279.611	-27.279.611	0	0
Razporeditev čistega dobička				27.279.611	-27.279.611		0
Stanje 31. 12. 2017	3.417.681	624.187	3.032.223	8.167.915	28.771.119	-163.062	43.850.063

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.5.5 Izkaz denarnega toka družbe Adria Mobil za obdobje 01.01.2018 do 31.8.2018

DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU	2018 1-8	2017 1-12
Postavke izkaza poslovnega izida		
Čisti dobiček	46.722.699	28.771.119
Neto stroški financiranja	-1.508.376	-151.491
Dobički odvisnih družb	-1.838.516	-1.533.407
Finančni prihodki od deležev v pridruženih družbah	-9.749	0
Učinek pri odtujitvi osnovnih sredstev	46.602	93.136
Amortizacija neopredmetenih sredstev	25.735	26.455
Amortizacija nepremičnih	795.460	1.192.734
Amortizacija opreme	822.004	1.107.694
Popravek vrednosti zalog in terjatev	11.953	1.539.663
Oblikovanje in odprava rezervacij	842.297	111.194
Davek iz dobička	-12.039.704	5.559.888
Dobiček iz rednega delovanja pred spremembami v obratnem kapitalu	33.870.405	36.716.985
Povečanje /zmanjšanje poslovnih in drugih terjatev	-13.324.307	381.530
Povečanja/zmanjšanje odloženih terjatev za davek	-17.894.672	2.439.171
Povečanja/zmanjšanje zalog	2.051.753	-10.579.627
Povečanje/zmanjšanje rezervacij	-842.297	-111.194
Povečanja/zmanjšanje poslovnih in drugih dolgov	10.508.303	8.337.974
Plačani davek iz dobička	-641.343	-6.446.830
Denarni tok iz poslovanja	13.727.842	30.738.009
Prejemki od obresti in drugih finančnih prihodkov	2.671.658	1.020.725
Izdatki za obresti in drugih finančnih odhodkov	-949.469	-1.256.867
Prebitek prejemkov pri poslovanju in prebitek izdatkov pri poslovanju	15.450.031	30.501.867
DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
Prejemki pri investiranju	1.848.265	1.533.407
Prejemki od dobljenih deležev v dobičku odvisnih/pridruženih družb	1.848.265	1.533.407
Prejemki od vrnjenih posojil in predujmov	0	0
Izdatki pri investiranju	-4.493.090	-2.866.764
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-50.314	-48.811
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	0	0
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-1.092.046	-2.499.826
Izdatki za dana posojila družbam v skupini	-3.350.633	-312.451
Izdatki za povečanje DFN	0	-5.676
Izdatki za dane predujme	-97	0
Prebitek prejemkov pri Investiranju in prebitek izdatkov pri investiranju	-2.644.825	-1.333.357
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Prejemki pri financiranju	13.248.552	7.150.719
Prejemki od povečanja nekratkoročnih finančnih obveznosti	0	0
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	13.248.552	7.150.719
Izdatki pri financiranju	-6.412.180	-43.300.886
Izdatki za odplačila finančnih obveznosti	-6.412.180	-8.300.886
Izdatki za izplačilo dividend	0	-35.000.000
Prebitek prejemkov pri financiranju in prebitek izdatkov pri financiranju	6.836.372	-36.150.167
GIBANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		
Stanje denarja in denarnih ustreznikov na začetku obdobja	6.323.245	13.304.902
Povečanje denarnih sredstev zaradi pripojitve	127.494	0
Povečanje/zmanjšanje denarja in denarnih ustreznikov	19.641.578	-6.981.657
Stanje denarja in denarnih ustreznikov ob koncu obdobja	25.964.823	6.323.245

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.5.6 Pojasnila k računovodskim izkazom družbe Adria Mobil

Družba Adria Mobil je sprejela odločitev, da svoje poslovno leto zaradi bolj usklajenega notranjega poročanja prilagodi poslovnemu letu skupine Trigano, ki je 1.9.-31.8. Zato primerjave podatkov s podatki primerjalnega obdobja niso popolnoma primerljive. Ker gre za prvo leto uveljavitve spremembe poslovnega leta so računovodski izkazi pripravljeni za obdobje 8 mesecev torej od 1.1.2018 do 31.8.2018.

Pojasnilo 1 Podlaga za sestavo

Izjava o skladnosti

Uprava družbe Adria Mobil je računovodske izkaze družbe potrdila dne 15. 11. 2018.

Računovodski izkazi družbe Adria Mobil so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija, ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in jih je sprejela Evropska unija, in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Pojasnilo 2 Računovodske usmeritve

Osnovne usmeritve

Računovodski izkazi družbe so pripravljeni na podlagi izvirnih vrednosti, razen za sredstva, vrednotena po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, in sredstva, namenjena za prodajo, ki so vrednotena po pošteni vrednosti. Računovodski izkazi družbe so prikazani tako, da so vrednosti izražene v EUR. Zneski v računovodskem poročilu so zaokroženi na 1 EUR, pri čemer se od 00 do 49 zaokrožuje navzdol in od 50 do 99 navzgor.

Poslovne združitve podjetij pod skupnim upravljanjem

Ker MSRP ne določajo računovodskih usmeritev za obračunavanje poslovnih združitev pod skupnim upravljanjem, je poslovodstvo v skladu z MRS 8 določilo način obračuna pripojitev odvisnih družb ob upoštevanju strokovnih napotkov in ekonomske vsebine poslovnih združitev. Pripojitev družbe AMH d. o. o., ki je bila nadrejena družba več let, je bila obračunana po knjigovodskih vrednostih z obračunom razlike med naložbo in knjigovodsko vrednostjo čistih sredstev v okviru kapitala preko prenesenega poslovnega izida.

Funkcionalna valuta

Računovodski izkazi Adrie Mobil, d. o. o., so predstavljeni v EUR, ki je funkcionalna in predstavitevna valuta matične družbe ter odvisnih družb v Sloveniji. Transakcije, izražene v tuji valuti, so preračunane v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Denarna sredstva in obveznosti so na dan bilance stanja preračunana v funkcionalno valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjena po izvirni vrednosti, so preračunane z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti, merjena po pošteni vrednosti, so preračunana z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

Poslovni izid iz poslovanja

Poslovni izid iz poslovanja je opredeljen kot poslovni izid pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih bank, depozitov, naložb, plačane obresti od posojil ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

Pomembne računovodske ocene

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstva določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe ter razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družbe v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja. Ocene in predpostavke temeljijo na prejšnjih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah smatrajo kot utemeljeni, na podlagi katerih so izražene presoje o knjigovodskih vrednostih sredstev in obveznosti.

Poslovodske ocene zajemajo med drugim naslednje postavke: amortizacijsko dobo in preostalo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih nekratkoročnih sredstev, popravke vrednosti zalog in dvomljivih terjatev in tožbene zahtevke, nekratkoročne pasivne časovne razmejitve za garancijska popravila, rezervacije v povezavi z bodočimi stroški zaposlencev – odpravnine, jubilejne nagrade. Bodočih dogodkov in njihovega vpliva ni možno določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot

posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem družba deluje. Dejanske posledice se lahko razlikujejo od ocenjenih.

Rezervacije za jamstva

Rezervacije za jamstva so oblikovane v višini pričakovanih odhodkov za popravila prodanih produktov v garancijskem roku. Oblikovane so glede na izkušnje iz preteklosti in glede na sedanjo prodajo. Rezervacije so oblikovane individualno tudi za predvidene dodatne stroške popravil in odpravo napak, ki so bile že zaznane na trgu.

Odložene terjatve za davek

Pripoznanje odloženih terjatev za davek zahteva pomembne ocene posloводства glede višine bodočih obdavčljivih dobičkov in bodočih strategij davčnega planiranja.

Pomembne poslovodske presoje

Pri uporabi računovodskih usmeritev je moralo posloводство poleg ocen, ki najbolj vplivajo na vrednosti v računovodskih izkazih, presoditi o naslednjih postavkah.

Opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena nekratkoročna sredstva

Posloводство ocenjuje, da ni nikakršnih dejavnikov, ki bi nakazovali potrebo po oslabitvi opredmetenih ali neopredmetenih osnovnih sredstev.

Zemljišča, zgradbe in oprema

Zemljišča so vrednotena po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno oslabitev. Zgradbe in oprema so vrednotene po nabavni vrednosti, zmanjšani za obračunano amortizacijo in morebitno oslabitev vrednosti. V nabavni vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva so všteti njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter vsi stroški usposobitve sredstva za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v družbi, tvorijo stroški, ki jih povzročijo njegova zgraditev ali izdelava in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva se razporedi na njegove dele, če je njihova vrednost pomembna, imajo različne dobe koristnosti. Pravila za razporeditev na dele osnovnih sredstev temeljijo na opredelitvi delov osnovnih sredstev z različnimi dobami koristnosti in/ali vzorci uporabe. Kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečujejo njegovo nabavno vrednost, če gre za njegovo nadomestitev in/ali je verjetno, da bodo njegove bodoče gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Ob tem se njegova preostala doba koristnosti vnovič oceni. V primeru kasnejših izdatkov za popolnoma amortizirano opredmeteno osnovno sredstvo se sredstvo pripozna kot novo sredstvo z novo dobo koristnosti. Vsi ostali kasnejši izdatki za opredmeteno osnovno sredstvo so pripoznani kot odhodek ob nastanku. Družba obračunava amortizacijo po metodi enakomernega časovnega razmejevanja v skladu z ocenjeno dobo koristnosti.

Vrsta osnovnega sredstva	Najnižja amortizacijska stopnja	Najvišja amortizacijska stopnja
Nepremičnine (zid. zgradbe)	5,0 %	5,0 %
Naložbene nepremičnine	2,5 %	2,5 %
Oprema	10,0 %	20,0 %
Programska oprema	10,0 %	10,0 %
Strojna oprema	33,3 %	50,0 %
Transportna vozila	12,5 %	20,0 %
Osebna vozila	12,5 %	20,0 %

Amortizacijske stopnje v letu 2018 so enake, kot so bile leta 2017.

Opredmetena osnovna sredstva se zaradi oslabitve prevrednotijo, če njihova neodpisana knjigovodska vrednost presega njihovo nadomestljivo vrednost. Kot nadomestljiva vrednost se šteje poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, ali vrednost pri uporabi, odvisno od tega, katera je večja. Ocenjevanje vrednosti pri uporabi obsega ocenjevanje prejemkov in izdatkov, ki bodo izhajali iz nadaljnje uporabe sredstev in njihove končne odtujitve, in uporabo ustrezne diskontne mere (pred davkom od dobička), ki odraža sedanjo tržno oceno časovne vrednosti denarja in morebitno tveganje, povezano s posameznim sredstvom. Pri sredstvu, kjer so bodoči denarni tokovi odvisni tudi od ostalih sredstev v posamezni denar ustvarjajoči enoti, se vrednost

v uporabi izračuna na podlagi bodočih denarnih tokov te denar ustvarjajoče enote. Izgube, ki nastanejo na podlagi oslabitve, se pripoznajo med poslovnimi odhodki. Za zemljišča, zgradbe in opremo se pripoznanje odpravi, ko se sredstvo proda ali se več ne pričakujejo ekonomske koristi, ki bi lahko pritekale ob nadaljnji uporabi posameznega sredstva. Dobički in izgube zaradi odprave pripoznanja posameznega sredstva se vključijo v izkaz poslovnega izida v letu, ko se sredstvo izknjiži. Za posamezna sredstva se letno preverja njihova preostala vrednost, doba koristnosti, uporabljena metoda amortizacije in se opravi sprememba, če je to potrebno.

Razkritja pomembnih računovodskih presoj, ocen in predpostavk v zvezi s prihodki iz pogodb s kupci so navedena v delu Prihodki iz pogodb s kupci.

Oslabitev sredstev

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so vrednotene po nabavni vrednosti, zmanjšani za obračunano amortizacijo in morebitno oslabitev vrednosti. Ob začetnem pripoznanju se ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena in stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Takšni stroški vključujejo stroške za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge stroške posla.

Oslabitev nastopi, ko je nadomestljiva vrednost naložbene nepremičnine manjša od njene knjigovodske vrednosti. Izguba zaradi oslabitve naložbene nepremičnine je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

Stroški izposojanja

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, so del nabavne vrednosti zadevnega sredstva. Drugi stroški izposojanja so pripoznani kot odhodki v obdobju, v katerem so nastali. Stroški izposojanja vključujejo obresti in druge stroške, ki nastajajo v zvezi z izposojanjem finančnih sredstev.

Družba usredstvi stroške izposojanja na sredstvih, pridobljenih od 1. 1. 2010. Družba Adria Mobil v letih od 2012 do 2018 ni imela stroškov izposojanja. Stroški izposojanja, ki se nanašajo na pridobitev sredstev pred 1. 1. 2009, pa ostajajo pripoznani med odhodki obdobja.

Neopredmetena sredstva, pridobljena posamezno in na podlagi poslovnih združenj

Neopredmetena sredstva, ki so pridobljena posamezno, so pripoznana po nabavni vrednosti, medtem ko so neopredmetena sredstva, pridobljena v poslovnih združitvah, pripoznana po pošteni vrednosti na dan prevzema. Po začetem prepoznavanju se uporablja model nabavne vrednosti. Družba izkazuje neopredmetena sredstva z določljivimi dobami koristnosti. Obračunana amortizacija neopredmetenega sredstva je pripoznana v izkazu poslovnega izida. Neopredmetena sredstva, ustvarjena znotraj družbe, razen stroškov razvoja, se ne usredstvi. Stroški predstavljajo odhodek obdobja, v katerem so nastali.

Zaradi oslabitve družba letno preverja knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev (posameznih ali kot del denar ustvarjajoče enote) ter uporabljene dobe koristnosti. Če obstajajo znaki oslabitve, se vrednost sredstev preverja več kot enkrat letno. Amortizacija neopredmetenih sredstev je obračunana z metodo enakomerne časovne razmejitve v skladu z ocenjeno dobo koristnosti od 3 do 10 let. Dobički in izgube iz izločitve ali odtujitve neopredmetenega sredstva se ugotovijo kot razlika med prodajno vrednostjo iz odtujitve in knjigovodsko vrednostjo sredstva. Pripoznajo se kot dobički ali izgube v izkazu poslovnega izida, ko se neopredmeteno sredstvo izloči ali odtuji.

Nekratkoročna sredstva, vključena v skupino za odtujitev

Nekratkoročna sredstva (ali skupina za odtujitev, ki obsega sredstva in obveznosti), za katera se pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo, se razvrstijo med sredstva za prodajo.

Stroški raziskav in razvoja

Stroški raziskav predstavljajo stroške obdobja in niso pripoznani kot neopredmeteno sredstvo. Stroški razvoja se pripoznajo v bilanci stanja kot neopredmeteno sredstvo, kadar je razumno pričakovati, da bodo v zvezi s posameznim projektom pritekale gospodarske koristi in ko so izpolnjeni pogoji po MRS 38 »neopredmetena sredstva«. Po začetnem pripoznanju stroškov razvoja je uporabljen model nabavne vrednosti. Doba koristnosti je določena na podlagi pričakovanih prihodkov, ki bodo pritekali v naslednjih letih na podlagi usredstvenega projekta.

Nadomestljiva vrednost nekratkoročnih sredstev

Na dan poročanja družba oceni, ali obstajajo morebitni dejavniki, ki nakazujejo na to, da bi bilo potrebno nekratkoročna sredstva oslabiti. Ob prisotnosti znamenj oslabitve sredstev družba pridobi oceno nadomestljive vrednosti posameznih sredstev. Kot nadomestljiva vrednost sredstva se upošteva poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje ali vrednost v uporabi, in sicer tista, ki je večja. V primeru, ko knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost, se vrednost sredstva oslabi na vrednost nadomestljivega zneska posameznega sredstva ali denar ustvarjajoče enote.

Zaloge

Zaloge so količine materiala in trgovskega blaga v skladišču, dodelavi in predelavi ter tudi na poti od dobavitelja do kupca in količine nedokončane proizvodnje, polproizvodov in dokončanih proizvodov. Za material se šteje tudi drobni inventar z ocenjeno dobo uporabnosti največ leto dni. Zaloge in poraba materiala se vodijo po stalnih planskih cenah. Zaloge materiala so v bilanci ovrednotene po planskih cenah in prilagojene za odmike od dejanskih cen, ki poleg nakupne cene vključuje tudi odvisne stroške nabave. Zaloge polproizvodov in dokončanih proizvodov so vrednotene po proizvajalnih stroških, tako da so v vrednost zalog poleg neposrednih stroškov izdelavnega materiala všteti še stroški neposrednega dela, neposredni stroški amortizacije ter splošni del proizvajalnih stroškov. Zaloge se zaradi okrepitve ne prevrednotijo, zaradi oslabitve pa se prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost. Zneski oslabitve se knjižijo med prevrednotovalne poslovne odhodke obratnih sredstev.

Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo denar pri banki in v blagajni ter kratkoročne depozite z zapadlostjo do treh mesecev.

Kapital

Osnovni kapital družbe predstavlja vpisan osnovni delež kapitala. Ostali sestavni deli kapitala se nanašajo na kapitalske rezerve in druge rezerve.

Če družba pridobi delnice obvladujoče družbe, je vrednost plačila za nakup delnic izkazana v postavki lastnih delnic do datuma, ko se te delnice znova izdajo, prodajo ali umaknejo. Vrednost plačanega zneska za lastne delnice vključuje neposredne transakcijske stroške in je zmanjšana za davčne učinke. V primeru kasnejše prodaje ali izdaje teh delnic so vsi učinki prodaje ali izdaje vključeni v kapital.

Rezervacije

Družba pripozna rezervacije v primeru, ko obstajajo sedanje obveze (pravne ali posredne) zaradi preteklega dogodka in je verjetno, da bo poravnava obveze privedla do zmanjšanja sredstev ter je mogoče zanesljivo oceniti znesek obveze. Znesek, pripoznan kot rezervacija, je najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo obveze na dan poročanja.

V primeru, ko je pomembna tudi časovna vrednost denarja, se vrednost rezervacije izračuna z diskontiranjem denarnih tokov z uporabo diskontne stopnje (pred davkom od dobička), ki odraža časovno vrednost denarja in morebitnega tveganja posamezne obveze. Razlika, ki se pojavi zaradi izračuna neto sedanje vrednosti rezervacije, se pripozna med finančnimi odhodki. Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan poročanja in popravljene z ocenjenim faktorjem fluktuacije zaposlenih. Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Kjer se pričakuje, da bodo nekatere ali vse izdatke, potrebne za poravnavo rezervacije, povrnila druge stranke, se povračila pripoznajo kot posebno sredstvo, vendar le v primeru, če je prejem skoraj gotov. V tem primeru se rezervacije izkažejo v vrednosti, zmanjšani za pričakovano povračilo stroškov.

Rezervacije za pokrivanje stroškov garancijskih popravil se oblikujejo individualno na podlagi ocene, ki temelji na izkušnjah in historičnih podatkih pred sklenitvijo posla. Oblikovane so kot zmanjšanje prihodkov za določeno obdobje in se črpajo na podlagi dejanskih stroškov odprave napak v času garancijske dobe. Družba izkazuje te rezervacije v celoti med dolgoročnimi rezervacijami, saj ni mogoče natančno oceniti časovnega vidika denarnih tokov. Rezervacije so namenjene pokrivanju stroškov garancijskih popravil.

Državne podpore

Prihodki iz naslova državnih podpor se v začetku pripoznajo, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo skupina prihodke prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Prihodki, prejeti za kritje stroškov, se dosledno pripoznavajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili. S sredstvi

povezani prihodki se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Zasluzki zaposlencev

Prispevki v državni pokojninski sklad, socialno zavarovanje, zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za brezposelnost so pripoznani med tekočimi stroški obdobja. Družba pripoznava tudi morebitne bodoče stroške na podlagi kolektivne pogodbe v zvezi z zaposlenimi. Omenjeni stroški so preračunani na podlagi aktuarske metode in so pripoznani čez celotno obdobje posameznih zaposlenih, na katere se nanaša kolektivna pogodba. Pri izračunu je uporabljena metoda projicirane enote. V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oziroma nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub pa v drugem vseobsegajočem donosu.

Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo ob prenosu obvladovanja blaga ali storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve. Družba je ugotovila, da v zvezi s prihodki nastopa kot principal, saj pred prenosom blaga ali storitev na kupca, to blago in storitve obvladuje.

Prodaja proizvodov

Prihodki od prodaje proizvodov se pripoznajo ob prenosu obvladovanja nad sredstvom na kupca, kar je običajno ob dobavi proizvoda. Običajni rok plačila je od 30 do 90 dni po datumu dobave.

Družba presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene (npr. jamstva, točke zvestobe kupcev). Pri ugotavljanju transakcijske cene prodane opreme družba upošteva učinke variabilnega nadomestila, obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi, nedenarno nadomestilo in nadomestilo kupcu (kot je ustrezno).

Variabilno nadomestilo

Če je pogodbeno nadomestilo variabilno, družba oceni znesek nadomestila, do katerega bo upravičena v zameno za prenos blaga na kupca. Omejeno variabilno nadomestilo, ki ga podjetje oceni ob začetku pogodbe ostane omejeno dokler ni več zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom.

Po nekaterih pogodbah za prodajo izdelkov imajo kupci pravico količinskih popustov. Posledica pravice količinskih popustov je variabilno nadomestilo.

• Količinski popusti

Družba določenim kupcem naknadno odobri količinske popuste ko količina kupljenih izdelkov v določenem obdobju presega mejno vrednost, ki je določena v pogodbi. Popusti se pobotajo z zneski, ki jih je dolžan poravnati kupec. Za oceno variabilnega nadomestila za naknadno odobritev pričakovanih količinskih popustov uporablja družba metodo najverjetnejšega zneska za pogodbe z enotno mejno vrednostjo in metodo pričakovane vrednosti za pogodbe z več mejnimi vrednostmi. Izbrana metoda, ki najbolje odraža variabilno nadomestilo, temelji predvsem na številu količinskih mejnih vrednosti v pogodbi. Družba nato na podlagi zahtev pri omejeni oceni variabilnega nadomestila pripozna obveznost vračila iz naslova naknadne odobritve pričakovanih količinskih popustov.

Obveznosti iz jamstev

V skladu z zakonom in uveljavljeno poslovno prakso družba običajno kupcem nudi jamstvo za odpravo napak, ki so obstajale ob prodaji. Tovrstna jamstva se obračunajo v skladu z MRS 37 Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva. Družba nudi garancijo za popravilo napak po datumu prodaje. Tovrstne storitvene garancije nudi podjetje skupaj v paketu ob prodaji proizvodov. Pogodbe o paketni prodaji proizvoda in storitve garancije vsebujejo eno izvršitveno obvezo, saj ni možno obljube o prenosu proizvoda in zagotavljanju storitvene garancije ločiti.

Sredstva iz pogodbe

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki so prenesene na kupca. Če družba opravi prenos blaga ali storitev na kupca pred kupčevim plačilom nadomestila ali preden nadomestilo zapade v plačilo, se nadomestilo pripozna kot pogojna obveznost iz pogodbe. Družba nima sredstev iz pogodb.

Terjatve iz poslovanja

Terjatev predstavlja pravico družbe do brezpogojnega zneska nadomestila, tj. nadomestilo zapade v plačilo v določenem roku. Glejte računovodske usmeritve za pripoznanje finančnih sredstev v razdelku Finančni instrumenti - začetno pripoznanje in naknadno merjenje.

Obveznosti iz pogodb

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je družba prejela od kupca (ali ga je kupec dolžan poravnati). Če kupec nadomestilo poravnava, pred prenosom blaga ali storitev na kupca, se obveznost iz pogodbe pripozna na dan poravnave ali na dan zapadlosti v plačilo (kar nastopi prej). Obveznosti iz pogodbe se pripoznajo kot prihodki, ko Družba izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Finančna sredstva

Začetno pripoznanje in merjenje

Ob začetnem pripoznanju podjetje razvrsti finančna sredstva kot naknadno izmerjena po odplačni vrednosti, poštene vrednosti skozi izkaz drugega vseobsegajočega donosa (IDVD) in po poštene vrednosti skozi poslovni izid.

Razvrstitev finančnih sredstev ob začetnem pripoznanju je odvisna od značilnosti pogodbenega denarnega toka finančnega sredstva in poslovnega modela družbe za upravljanje z njimi. Z izjemo terjatev iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je Družba uporabila praktično korist, družba ob prvotnem pripoznanju finančno sredstvo izmeri po poštene vrednosti, ki je, v primeru finančnega sredstva, ki ni pripoznano po poštene vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je družba uporabila praktično korist, se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z MSRP 15. Glejte računovodske usmeritve v razdelku Prihodki od pogodb s kupci.

Za razvrstitev in merjenje finančnega sredstva po odplačni vrednosti ali po poštene vrednosti skozi IDVD, mora finančno sredstvo ustvariti denarne tokove, ki so "izključno plačila glavnice in obresti (SPPI)" na znesek preostale glavnice. Ocena se imenuje test SPPI in se izvaja na ravni posameznega instrumenta.

Poslovni model družbe za upravljanje s finančnimi sredstvi določa kako družba obvladuje svoja finančna sredstva da zagotovi denarne tokove. Poslovni model določa, ali bodo denarni tokovi posledica zbiranja pogodbenih denarnih tokov, prodaje finančnih sredstev ali obojega. Nakup ali prodaja finančnih sredstev, ki zahtevajo dobavo sredstev v roku, določenem z uredbo ali konvencijo na trgu (redni promet), se pripoznajo na datum trgovanja, tj. na dan ko družba sprejme zavezo o nakupu ali prodaji sredstva.

Naknadno merjenje

Po prvotnem merjenju so finančna sredstva razvrščena v štiri kategorije:

- Finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti)
- Finančna sredstva po poštene vrednosti skozi OCI z recikliranjem kumulativnih dobičkov in izgub (dolžniški instrumenti)
- Finančna sredstva, pripoznana po poštene vrednosti skozi OCI brez recikliranja kumulativnih dobičkov in izgub po odpravi pripoznanja (kapitalski instrumenti)
- Finančna sredstva po poštene vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti)

Ta kategorija finančnih sredstev je najpomembnejša za Skupino. Družba meri finančna sredstva po odplačni vrednosti, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

- Podjetje ima finančno sredstvo v okviru poslovnega modela s ciljem posedovanja finančnih sredstev za ustvarjanje pogodbenih denarnih tokov in
- Pogodbeni pogoji finančnega sredstva določajo, da podjetje pripozna denarne tokove iz naslova finančnih sredstev, ki so izključno plačila glavnice in obresti na glavnico

Finančna sredstva po odplačni vrednosti se po prvotnem pripoznanju merijo z uporabo metode efektivne obrestne mere (EOM) in so predmet oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi spremembi ali oslabitvi teh sredstev.

Finančna sredstva družbe po odplačni vrednosti vključujejo terjatve iz poslovanja ter posojila pridruženemu podjetju in direktorju, ki so pripoznana med drugimi dolgoročnimi finančnimi naložbami.

Finančna sredstva po poštene vrednosti skozi IDVD (dolžniški instrumenti)

Družba meri dolžniške instrumente po poštene vrednosti skozi IDVD, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

- Podjetje ima finančno sredstvo v okviru poslovnega modela s ciljem posedovanja finančnih sredstev za

ustvarjanje pogodbenih denarnih tokov in za prodajo in

- Pogodbeni pogoji finančnega sredstva določajo, da podjetje pripozna denarne tokove iz naslova finančnih sredstev, ki so izključno plačila glavnice in obresti na glavnico

Za dolžniške instrumente, ki so pripoznani po pošteni vrednosti skozi IDVD, se prihodki iz obresti, tečajne razlike in izgube zaradi oslabilitve ali razveljavitve pripoznajo v izkazu poslovnega izida in se izračunajo na enak način kot pri finančnih sredstvih, merjenih po odplačni vrednosti. Vse ostale spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v IDVD. Po odpravi pripoznanja se kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki je pripoznana v IDVD, reciklira v poslovni izid.

Dolžniški instrumenti Družbe po pošteni vrednosti skozi IDVD vključujejo naložbe v dolžniške instrumente, ki kotirajo na delujočem trgu in, ki so pripoznane med drugimi dolgoročnimi finančnimi naložbami.

Finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti skozi IDVD (kapitalski inštrumenti)

Ob začetnem pripoznanju se lahko družba odloči za nepreklicno razvrstitev svojih kapitalskih naložb v skupino kapitalskih inštrumentov po pošteni vrednosti skozi IDVD, če izpolnjujejo opredelitev kapitala iz MRS 32 Finančni Instrumenti: Predstavitev in jih podjetje nima v posesti za namen trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem instrumentu.

Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstvih se nikoli ne reciklirajo v poslovni izid. Dividende se pripoznajo kot drugi prihodki v izkazu poslovnega izida, ko je ugotovljena pravica družbe do plačila, razen če Družba takšne prihodke koristi kot povračilo dela stroškov finančnega sredstva, pri čemer se taki dobički pripoznajo v IDVD. Lastniški instrumenti po pošteni vrednosti skozi IDVD niso predmet slabitve.

Družba je v to skupino nepreklicno razporedila svoje naložbe, ki ne kotirajo na delujočem trgu.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid ali finančna sredstva, ki jih mora podjetje izmeriti po pošteni vrednosti. Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z ločenimi vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, so razvrščeni v skupino finančnih sredstev ki so namenjena trgovanju, razen v primeru instrumentov učinkovitega varovanja pred tveganjem. Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove, ki niso le plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, ne glede na poslovni model. Ne glede na merila za pripoznanje dolžniških instrumentov, ki so razvrščeni po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti skozi IDVD, kot je opisano zgoraj, se pri prvotnem pripoznanju dolžniški instrumenti razvrstijo v skupino po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, če se s tem odpravi ali bistveno zmanjša računovodska neusklajenost.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti z neto spremembami poštene vrednosti, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Ta družba vključuje izvedene finančne instrumente in naložbe, ki kotirajo na borzi, ki jih družba ni nepreklicno razporedila.

Odprava pripoznanja

Družba odpravi pripoznanje finančnega sredstva (ali, kadar je primerno, del finančnega sredstva ali del skupine sorodnih finančnih sredstev) iz konsolidiranega izkaza finančnega položaja), če:

- so potekle pravice do prejemanja denarnih tokov iz naslova sredstva ali
- Družba je svoje pravice do prejema denarnih tokov iz naslova sredstva prenesla ali prevzela obvezo, da v doglednem času plača prejete denarne tokove tretjim osebam v okviru "prehodne" ureditve in ali (a) je družba prenesla vsa tveganja in koristi iz naslova sredstva ali (b) družba ni niti prenesla niti zadržala vseh tveganj in koristi iz naslova sredstva, temveč je prenesla nadzor nad sredstvom

Ob prenosu svoje pravice do prejema denarnih tokov iz naslova sredstva ali ob sprejemu prehodne ureditve, družba oceni, če in v kolikšni meri je ohranila tveganja in koristi iz naslova lastništva. Če družba ni niti prenesla niti ohranila vseh bistvenih tveganj in koristi iz naslova sredstva niti ni prenesla nadzora nad sredstvom, družba še naprej pripozna preneseno sredstvo v obsegu svoje nadaljnje udeležbe v sredstvu. V tem primeru Družba pripozna s tem povezano obvezo. Preneseno sredstvo in z njim povezana obveza se merita z uporabo metode, ki odraža pravice in obveznosti, ki jih je družba ohranila.

Nadaljnje sodelovanje v obliki jamstva nad prenesenim sredstvom, se izmeri v znesku prvotne knjigovodske vrednosti sredstva ali najvišjega zneska nadomestila, ki bi ga morala družba plačati, in sicer tistega, ki je nižji.

Oslabitev finančnih sredstev

Nadaljnja razkritja v zvezi z oslabitvami finančnih sredstev so navedena v naslednjih pojasnilih k računovodskemu izkazu:

- Razkritja pomembnih predpostavk
- Dolžniški instrumenti po poštenu vrednosti skozi IDVD

Terjatve iz poslovanja in sredstva iz pogodb

Družba pripozna popravek pričakovanih kreditnih izgub (PPKI) za vse dolžniške instrumente, ki niso izkazani po poštenu vrednosti skozi poslovni izid. PPKI predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bodo prejela, diskontirani na približek prvotne efektivne obrestne mere. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja ali drugih povečanj kreditov, ki so sestavni del pogodbenih pogojev.

PPKI se priznavajo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se PPKI pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil, ki so možne v naslednjih 12 mesecih (12-mesečni PPKI). Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, mora družba pripoznati popravek iz naslova izgube, ki jo pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila (življenjska doba PPKI).

Za terjatve iz poslovanja in sredstva iz pogodb družba uporablja poenostavljen pristop za izračun PPKI. Zato za dolžniške instrumente po poštenu vrednosti skozi IDVD družba uporablja poenostavitev nizkega kreditnega tveganja. Na vsak datum poročanja družba na podlagi vseh ustreznih in podpornih informacij, ki so na voljo brez nepotrebnih stroškov ali naporov oceni, ali je z dolžniškim instrumentom povezano nizko kreditno tveganje. Pri tem družba ponovno oceni notranjo bonitetno oceno dolžniškega instrumenta. Poleg tega družba presodi, da je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja v primeru, da so pogodbeni plačila zapadla v plačilo več kot 30 dni.

Dolžniški instrumenti po poštenu vrednosti skozi IDVD zajemajo izključno navadne obveznice, ki so razvrščene v kategorijo najdonosnejših naložb (zelo dobro in dobro) s strani bonitetne agencije in zato veljajo za naložbe z nizkim kreditnim tveganjem. Na podlagi izbrane usmeritve družba izmeri PPKI- za takšne instrumente enkrat letno. V primeru, da je od pripoznanja prišlo do bistvenega povečanja kreditnega tveganja, družba pripozna popravek na podlagi življenjske dobe PPKI. Za določitev ali je prišlo pri dolžniškem instrumentu do bistvenega povečanja kreditnega tveganja, in za oceno PPKI, družba uporablja ocene kreditne sposobnosti, ki jih objavlja bonitetna agencija.

Družba oceni, da gre pri finančnem sredstvu za neizpolnjevanje obveznosti v primeru, ko so pogodbeni plačila zapadla 90 dni. V nekaterih primerih pa lahko Družba oceni, da gre pri finančnem sredstvu za neizpolnjevanje obveznosti tudi v primeru, da je na podlagi notranje ali zunanje informacije verjetno, da družba ne bo prejela neporavnanih pogodbenih zneskov v celoti, preden bo upoštevala morebitno izboljšanje kreditov, ki jih ima družba. Družba pripozna odpis finančnega sredstva kadar utemeljeno pričakuje, da pogodbenih denarnih tokov ne bo uspela izterjati.

Finančne obveznosti

Začetno pripoznanje in merjenje

Finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju razvrstijo med finančne obveznosti po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, dana posojila in prejeta posojila, obveznosti iz poslovanja ali kot izvedeni finančni instrumenti, ki so določeni kot instrumenti učinkovitega varovanja pred tveganjem. Vse finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju merijo po poštenu vrednosti, dana posojila in prejeta posojila ter obveznosti se prav tako pripoznajo po poštenu vrednosti, zmanjšani za neposredne stroške transakcij.

Finančne obveznosti družbe vključujejo obveznosti iz poslovanja in druge obveznosti, dana in prejeta posojila vključno z dovoljenimi prekoračitvami stanja na bančnem računu ter izvedene finančne instrumente.

Naknadno merjenje

Merjenje finančnih obveznosti je odvisno od njihove razvrstitve, kot je opisano v nadaljevanju:

Finančne obveznosti po poštenu vrednosti skozi poslovni izid

Finančne obveznosti po poštenu vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančne obveznosti namenjene trgovanju, in finančne obveznosti, ki so ob začetnem pripoznanju merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid.

Finančne obveznosti so razvrščene med obveznostmi, ki so namenjene trgovanju, če so pridobljena z namenom ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. V to skupino spadajo tudi izvedeni finančni instrumenti družbe, ki niso instrumenti varovanja pred tveganjem v odnosu do varovanja pred tveganjem, kot jih opredeljuje MSRP 9. Ločeni vgrajeni izvedeni finančni instrumenti so prav tako razvrščeni v skupino finančnih obveznosti, ki so namenjena trgovanju, razen v primeru instrumentov učinkovitega varovanja pred tveganjem. Dobički ali izgube iz finančnih obveznosti, ki so namenjene trgovanju, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Finančne obveznosti, ki so ob začetnem pripoznanju merjene po poštenu vrednosti skozi poslovni izid so ob prvotnem pripoznanju razvrščena v to skupino le, če so izpolnjena merila iz MSRP 9. Družba nima finančnih obveznosti po poštenu vrednosti preko poslovnega izida.

Dana in prejeta posojila

Ta družba finančnih obveznosti je za skupino najpomembnejša. Po začetnem pripoznanju se dana in prejeta posojila merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode EOM. Vsi dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi pripoznanja finančne obveznosti in okviru amortizacije EOM.

Odplačni stroški se izračunajo upoštevajoč morebitne popuste ali premije ob nakupu ter pristojbine ali stroške, ki so sestavni del EOM. Amortizacija EOM se v izkazu poslovnega izida prikaže v okviru finančnih stroškov.

V to skupino običajno sodijo obrestovana dana in prejeta posojila.

Odprava pripoznanja

Pripoznanje finančne obveznosti se odpravi, ko je obveznost plačana, preklicana ali preneha veljati. Kadar podjetje obstoječo finančno obveznost zamenja z drugo od istega posojilodajalca z bistveno drugačnimi pogoji ali se pogoji obstoječe obveznosti bistveno spremenijo, se taka zamenjava ali sprememba šteje za odpravo pripoznanja prvotne obveznosti in pripoznanje nove obveznosti. Razlika v knjigovodski vrednosti finančne obveznosti se pripozna v izkazu poslovnega izida.

Pobotanje finančnih instrumentov

Finančna sredstva in finančne obveznosti se pobotajo, neto znesek pa je prikazan v konsolidiranem izkazu finančnega položaja, če obstaja trenutno izvršljiva pravna pravica za pobotanje pripoznanih zneskov in obstaja namera poravnave na neto osnovi, za hkratno unovčenje sredstev in poravnavo obveznosti.

Izvedeni finančni instrumenti in računovodsko varovanje pred tveganji**Začetno pripoznanje in merjenje po prvotnem pripoznanju**

Družba uporablja izvedene finančne instrumente, kot so terminske valutne pogodbe, obrestne zamenjave in terminske pogodbe o prodaji blaga za varovanje valutnega in obrestnega tveganja in tveganja sprememb cen blaga. Ti izpeljani finančni instrumenti se ob začetnem pripoznanju merijo po poštenu vrednosti na dan sklenitve pogodbe o izvedenem finančnem instrumentu; po prvotnem pripoznanju se merijo po poštenu vrednosti. Izvedeni finančni instrumenti se izkazujejo kot finančna sredstva, če je njihova poštena vrednost pozitivna in kot finančne obveznosti, če je njihova poštena vrednost negativna.

Za namen obračuna varovanja pred tveganji so instrumenti varovanja pred tveganji razvrščeni kot:

- Varovanje poštene vrednosti pri varovanju izpostavljenosti spremembam poštene vrednosti pripoznanega sredstva ali obveznosti ali nepripoznane trdne zaveze
- Varovanje denarnih tokov pred tveganjem pri varovanju izpostavljenosti sprememb denarnih tokov, ki se lahko pripiše posebnemu tveganju, ki je povezano s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo, ali zelo verjetno napovedano transakcijo ali valutnim tveganjem pri nepripoznani trdni zavezi
- Varovanje čistih naložb v poslovne enote v tujini

Ob začetku varovanja pred tveganjem družba formalno določi in zabeleži tista varovanja pred tveganjem, za katera želi uporabiti računovodsko varovanje pred tveganjem, ter cilj in strategijo upravljanja s tveganji pri varovanju pred tveganjem.

Pred 1. januarjem 2018 mora biti v dokumentaciji zabeležena identifikacija instrumenta za varovanje pred

tveganjem, varovana postavka ali transakcija, narava varovanega tveganja, in kako bo družba ocenila učinkovitost sprememb poštene vrednosti instrumenta varovanja pred tveganjem pri pobotanju izpostavljenosti spremembam poštene vrednosti ali denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati varovanju pred tveganjem. Pričakuje se, da bodo takšne varovane postavke zelo učinkovite pri pobotanju sprememb poštene vrednosti ali denarnih tokov in jih bodo podjetja stalno ocenjevala, da bi ugotovila, ali so bile dejansko zelo učinkovite v celotnem obdobju poročanja za katerega so bila namenjena.

S 1. januarjem 2018 mora dokumentacija vsebovati naslednje podatke: identifikacijo instrumenta za varovanje pred tveganjem, varovano postavko, naravo varovanega tveganja in kako bo družba ocenila, ali varovanje pred tveganjem ustreza zahtevam učinkovitega varovanja pred tveganjem (vključno z analizo virov neučinkovitega varovanja pred tveganjem in kako družba določi količnik varovanja pred tveganji). Varovanje pred tveganjem izpolnjuje pogoje za pripoznanje računovodskega varovanja pred tveganjem, če izpolnjuje vse naslednje zahteve v zvezi z učinkovitostjo:

- Med varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem obstaja "gospodarski odnos".
- Učinek kreditnega tveganja ne "prevlada nad spremembami vrednosti", ki izhajajo iz tega gospodarskega razmerja.
- Količnik varovanja pred tveganjem je enak količniku med količino varovane postavke, ki jo družba dejansko varuje, in količino instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga družba dejansko uporablja za varovanje te količine varovane postavke.

Varovanje pred tveganjem, ki izpolnjujejo vsa merila za pripoznanje varovanja pred tveganjem, se obračuna na način, ki je opisan v nadaljevanju:

Varovanje poštene vrednosti

Sprememba poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem se pripozna v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki. Sprememba poštene vrednosti varovane postavke, ki jo je moč pripisati varovanju pred tveganjem, se evidentira kot del knjigovodske vrednosti varovane postavke in se v izkazu poslovnega izida pripozna v postavki drugi odhodki.

Pri varovanju poštene vrednosti, ki se nanaša na postavke po odplačni vrednosti, se vsaka prilagoditev knjigovodske vrednosti amortizira skozi poslovni izid v preostalem trajanju varovanja pred tveganjem z uporabo metode EIR. Amortizacijo EIR lahko podjetje pripozna nemudoma ob pripoznanju popravka, in najkasneje ob zaključku prilagoditve spremembe poštene vrednosti varovane postavke, ki jo je mogoče pripisati varovanemu tveganju.

Ob odpravi pripoznanja postavke, se neamortizirana poštena vrednost nemudoma pripozna v izkazu poslovnega izida.

Če se nepripoznana trdna zaveza določi kot varovana postavka, se kasnejša kumulativna sprememba poštene vrednosti prevzete zaveze, ki se nanaša na varovano tveganje, pripozna kot sredstvo ali obveznost v izkazu poslovnega izida vključno z ustreznim dobičkom ali izgubo.

Varovanje denarnega toka

Učinkoviti del dobička ali izgube pri instrumentu za varovanje pred tveganjem se pripozna v IDVD v postavki rezerve za varovanje denarnega toka pred tveganjem, medtem ko se neučinkovit del nemudoma pripozna v izkazu poslovnega izida. Podjetje znesek rezerve za varovanje pred tveganjem denarnega toka popravi na znesek skupnega dobička ali izgube iz naslova instrumentu za varovanje pred tveganjem ali kumulativno spremembo poštene vrednosti varovane postavke in sicer na tistega, ki je nižji.

Za varovanje pred izpostavljenostjo valutnemu tveganju pri napovedanih transakcijah in trdnih zavezah družba uporablja terminske valutne pogodbe in terminske pogodbe za prodajo blaga za varovanje njene izpostavljenosti spremembam cen surovin. Neučinkovit del varovanja pred tveganjem, ki se nanaša na pogodbe v tuji valuti, se pripozna med drugimi odhodki, neučinkoviti del varovanja pred tveganjem, ki se nanaša na blagovne pogodbe, pa se pripozna v drugih poslovnih prihodkih ali odhodkih.

Pred 1. januarjem 2018 je družba vse terminske pogodbe določila kot instrument za varovanje pred tveganjem. Vse dobičke ali izgube, ki izhajajo iz sprememb poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, je družba prenesla neposredno v izkaz poslovnega izida, razen učinkovitega dela varovanja denarnih tokov, ki ga je pripoznala v IDVD in kasneje prerazvrstila v izkaz poslovnega izida, če je varovana postavka imela vpliv na izkaz poslovnega izida.

Pred 1. januarjem 2018 je družba le datum valute v terminskih pogodbah določila kot instrumente za varovanje

pred tveganjem. Terminski element se pripozna v IDVD v ločeni postavki kapitala med stroški varovanja pred tveganjem in se obračunavajo glede na naravo osnovne transakcije, ki je predmet varovanja pred tveganjem. Če se pri varovani transakcija kasneje pripozna nefinančna postavka, se nabrani znesek v kapitalu odstrani iz ločene sestavine kapitala in se pripozna v začetni nabavni vrednosti ali knjigovodski vrednosti varovanega sredstva ali obveznosti. Pri tem ne gre za prilagoditev prerazvrstitve in se ne priznava v IDVD obračunskega obdobja. Enako velja tudi v primeru, da varovana transakcija nefinančnega sredstva ali nefinančne obveznosti, postane trdna zaveza, za katero podjetje uporablja računovodsko varovanje poštene vrednosti.

Pri vseh drugih postavkah varovanja denarnega toka se nabrani znesek v IDVD, prerazvrsti v izkaz poslovnega izida kot prilagoditev prerazvrstitve v istem obdobju ali obdobjih, v katerih varovani denarni tok vpliva na izkaz poslovnega izida.

Pri odpravi računovodskega varovanja denarnega toka nabrani znesek IDVD ostane v IDVD, če v prihodnosti družba pričakuje, denarne okove iz varovane postavke. V nasprotnem primeru mora znesek nemudoma prerazvrstiti v izkaz poslovnega izida kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve. Po ukinitvi in prejemu varovanega denarnega toka, se vsi zneski v akumuliranem IDVD obračunajo glede na naravo osnovne transakcije na način, kot je opisano zgoraj.

Davki

Tekoči davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto ob uporabi davčno priznanih stopenj, veljavnih na dan poročanja.

Odložene terjatve in obveznosti za davek iz dobička se obračunavajo po metodi obveznosti v bilanci stanja. Pripoznavajo se samo odložene terjatve in obveznosti, ki izhajajo iz začasnih razlik. Odložena terjatev za davek se pripozna tudi za neizkoriščene davčne izgube in neizkoriščene davčne dobropise, ki se prenašajo v naslednje obdobje, če je verjetno, da bo v prihodnje na razpolago obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti neizkoriščene davčne izgube in neizkoriščene davčne dobropise. Odložene terjatve za davek se pregledujejo na dan poročanja in se oslabijo za tisti del terjatev, za katerega ni več mogoče pričakovati, da bo v prihodnosti obstajal ustrezen obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti neizkoriščene davčne izgube. Obveznosti ali terjatve za odložene davke se izmerijo na podlagi davčnih stopenj, za katere se pričakuje, da bodo uporabljene, ko bo sredstvo realizirano ali obveznost plačana. Pri tem se upoštevajo davčne stopnje (in davčni predpisi), veljavni ali blizu sprejetja na dan poročanja. Odloženi davek se pripozna neposredno v breme ali dobro kapitala, če se davek nanaša na postavke, pripoznane neposredno v breme ali dobro kapitala.

Novosprejeti standardi, pojasnila

Računovodske usmeritve, ki jih je družba uporabila pri pripravi svojih računovodskih izkazov, so enake usmeritvam, ki jih je uporabila pri pripravi računovodskih izkazov za predhodno poslovno leto. Izjema so na novo sprejeti oziroma prenovljeni standardi in pojasnila, ki jih je družba sprejela za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2018 ali kasneje in, ki so opisana v nadaljevanju:

- MSRP 9 Finančni instrumenti: Razvrščanje in merjenje**

Končna različica MSRP 9 Finančni instrumenti vsebuje zahteve vseh posameznih faz projekta prenove MSRP 9 in nadomešča standard MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje ter vse predhodne različice MSRP 9. Standard uvaja nove zahteve pri razvrščanju, merjenju in oslabitvi finančnih instrumentov in obračunavanju varovanja pred tveganji. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda in meni, da standard nima pomembnega vpliva na izkaze družbe.

Na dan 1. januar 2018		Kategorija za merjenje po MSRP 9		
Kategorija za merjenje po MRS 39	v EUR	Poštena vrednost skozi izkaz poslovnega izida	Odplačna vrednost	Poštena vrednost skozi IDVD
Posojila in terjatve				
Dana posojila (nekratkoročna in kratkoročna)	2.097.604		2.097.604	
Terjatve iz poslovanja (nekratkoročne in kratkoročne)	56.655.707		56.655.707	
Sredstva za prodajo				
Naložbe v kapital družb, ki ne kotirajo na borzi	127.649			127.649

- **MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci**

MSRP 15 določa petstopenjski model, ki ga bodo morala podjetja upoštevati pri pripoznanju prihodkov iz naslova pogodb s kupci (z omejenimi izjemami), ne glede na vrsto transakcij, ki prinašajo prihodke ali industrijsko panogo. Zahteve standarda veljajo tudi za pripoznanje in merjenje dobičkov in izgub pri prodaji nekaterih nefinančnih sredstev, ki niso posledica običajne dejavnosti podjetja (npr. prodaja nepremičnin, naprav in opreme ali neopredmetenih sredstev). Standard zahteva od podjetja obsežna razkritja, vključno z razčlenitvijo skupnega zneska prihodkov; informacije o obveznostih v zvezi s prodajo sredstev ali posredovanjem storitev; spremembe v višini pogodbenih sredstev in obveznosti med dvema obdobjema ter ključne poslovodske presoje in ocene. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze družbe in meni, da standard nima pomembnega vpliva na izkaze družbe.

- **MSRP 15: Prihodki iz pogodb s kupci (pojasnila)**

Namen pojasnil je obrazložiti, kaj je želel doseči UOMRS pri sprejemanju zahtev MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci, zlasti z vidika obračunavanja opredeljenih obveznosti iz pogodb s kupci, ki spreminja besedilo načela "ločene opredelitve", nadomestilo principalu v nasprotju z nadomestilom agentu vključno z oceno, ali nastopa podjetje kot principal ali agent ter uporabo načela nadzora in licenciranja, ki zagotavlja dodatne smernice za obračunavanje intelektualne lastnine in licenčnine. Pojasnila prav tako uvajajo dodatne praktične koristi za podjetja, ki bodisi uporabljajo MSRP 15 v celoti za predhodna obdobja, ali tista, ki se odločijo za uporabo prilagojenega pristopa. Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil standarda na računovodske izkaze družbe in meni, da pojasnila nimajo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

- **MSRP 2: Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij z delnicami (dopolnila)**

Dopolnila uvajajo zahteve v zvezi z obračunavanjem učinkov zahtevanih in netržnih pogojev pri merjenju gotovinske poravnave plačilnih transakcij z delnicami, pri merjenju poravnave plačilnih transakcij z delnicami z možnostjo neto poravnave z davčnim odtegljajem in za spremembe pogojev pri plačilnih transakcijah z delnicami, ki vpliva na prerazvrstitev gotovinske poravnave plačilnih transakcij z delnicami v s kapitalom poravnane plačilne transakcije z delnicami. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe in meni, da dopolnila nimajo vpliva na izkaze družbe.

- **MSRP 4: Uporaba MSRP 9 Finančni instrumenti v povezavi z MSRP 4 Zavarovalne pogodbe (dopolnila)**

Dopolnila obravnavajo pomisleke, ki izhajajo iz uporabe novega MSRP 9 Finančni instrumenti, pred uvedbo novega standarda, ki je trenutno v pripravi in, ki obravnava zavarovalne pogodbe ter bo nadomestil MSRP 4. Dopolnila dovoljujejo zavarovalnim družbam uporabo dveh rešitev pri obračunavanju zavarovalnih pogodb: začasno oprostitev uporabe MSRP 9 in uporabo prekrivnega pristopa, ki podjetjem, ki izdajajo pogodbe, ki spadajo v okvir MSRP 4, dovoljuje prerazvrstitev nekaterih prihodkov ali odhodkov iz naslova ustreznih finančnih sredstev iz izkaza poslovnega izida v drugi vseobsegajoči donos. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe in meni, da dopolnila nimajo pomembnega vpliva na izkaze družbe.

- **MRS 40: Prenos naložbenih nepremičnin (dopolnila)**

Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila pojasnjujejo, kdaj mora podjetje nepremičnine, vključno s tistimi, ki so v gradnji ali razvoju, prerazvrstiti v ali iz naložbenih nepremičnin. Dopolnila pojasnjujejo, da pride do spremembe v uporabi takrat, ko nepremičnina izpolnjuje ali preneha izpolnjevati opredelitev naložbene nepremičnine in obstajajo dokazi o spremembi v njeni uporabi. Sprememba namere poslovodstva družbe v zvezi z uporabo nepremičnine sama po sebi ne predstavlja spremembe v uporabi. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil standarda na računovodske izkaze družbe in meni, da dopolnila standarda nimajo vpliva na izkaze družbe.

- **OPMSRP 22: Transakcije v tuji valuti in predplačilo**

Zgodnja uporaba pojasnil je dovoljena. Pojasnilo uvaja obrazložitev obračunavanja transakcij, ki vključujejo potrdilo o prejemu ali plačilu predplačila v tuji valuti. Pojasnilo se nanaša na transakcije v tuji valuti, kadar podjetje pripozna nadenarno sredstvo ali nadenarno obveznost iz naslova plačila ali prejema predplačila preden pripozna s tem povezana sredstva, odhodke ali prihodke. Pojasnilo navaja, da morajo za določitev menjalnega tečaja, podjetja uporabiti datum prvotnega pripoznanja nadenarnega predplačila ali odloženih prihodkov (obveznosti). V primeru večjega števila izplačil ali predplačil, mora podjetje določiti datum transakcije vsakega izplačila ali predplačila. Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze družbe in meni, da pojasnila nimajo vpliva na izkaze družbe.

- Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde IASB je objavil sklop letnih izboljšav MSRP za obdobje 2014-2016, ki predstavlja zbirko dopolnil in sprememb MSRP. Poslovodstvo je ocenilo vpliv izboljšav na računovodske izkaze družbe in meni, da izboljšave nimajo pomembnega vpliva na izkaze družbe.
 - MSRP 1 Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja: Dopolnilo odpravlja kratkoročne izjeme od razkritij v zvezi s finančnimi instrumenti, zaslužki zaposlencev in investicijskimi družbami, ki sicer veljajo pri prvi uporabi MSRP.
 - MRS 28: Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Dopolnila pojasnjujejo, da lahko podjetje ob začetnem pripoznanju, vsako naložbo v pridruženo podjetje ali skupno podjetje, ki je v lasti podjetja, ki je kapitalska organizacija ali druga kvalificirana oseba, izmeri po poštenu vrednosti skozi izkaz poslovnega izida.

Standardi, ki še niso v veljavi in jih družba ni predčasno sprejela

- **MSRP 16: Najemi**
MSRP 16 velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. MSRP 16 tako določa usmeritve za pripoznavanje, merjenje, predstavitev in razkrivanje najemov obeh pogodbenih strank: najemnika in najemodajalca. Novi standard od najemnika zahteva, da v svojih računovodskih izkazih pripozna večino najemnih pogodb na podlagi enotnega računovodskega modela za vse najemne pogodbe, razen nekaterih izjem. Pri obračunavanju najemov s strani najemodajalca ni bistvenih sprememb. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze družbe in meni, da standard ne bo imel pomembnega vpliva na izkaze družbe.
- **MSRP 17: Zavarovalne pogodbe**
Standard velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2021 ali kasneje, pri čemer je dovoljena zgodnja uporaba pod pogojem, da družba poroča tudi v skladu z MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci in MSRP 9 Finančni instrumenti. MSRP 17 Zavarovalne pogodbe tako določa usmeritve za pripoznavanje, merjenje, predstavitev in razkrivanje zavarovalnih pogodb, ki jih je sklenila zavarovalnica. Standard prav tako zahteva uporabo podobnih načel tudi pri pozavarovalnih in investicijskih pogodbah z možno diskrecijsko udeležbo. Namen standarda je, da podjetja zagotovijo ustrezne informacije o pogodbah na način, ki zvesto odraža njihovo vsebino. Uporabnikom računovodskih izkazov ti podatki služijo za oceno učinka pogodb, ki spadajo v okvir MSRP 17, na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja. Standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze družbe in meni, da standard ne bo imel pomembnega vpliva na izkaze družbe.
- **Dopolnila MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom**
Dopolnila obravnavajo priznane neskladje med zahtevami MSRP 10 in tistimi iz MRS 28 pri obravnavanju prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom. Dopolnila zahtevajo, da mora podjetje pripoznati celoten znesek dobička ali izgube kadar transakcija vključuje poslovanje in to ne glede na to, ali je del hčerinske družbe ali ne. Pri drugih transakcijah, ki ne vključujejo poslovanje, mora podjetje pripoznati del dobička ali izgube tudi v primeru, da so sredstva del hčerinske družbe. Odbor za mednarodne računovodske standarde je decembra 2015 datum začetka veljavnosti standarda odložil za nedoločen čas, v pričakovanju rezultatov projekta raziskave obračunavanja sredstev po kapitalski metodi. Dopolnil standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe in meni, da dopolnila ne bo imela pomembnega vpliva na izkaze družbe.
- **Dopolnila MSRP 9: Lastnosti predplačil z negativnim nadomestilom**
Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila omogočajo podjetju, da finančna sredstva z lastnostmi predplačil, ki pogodbeni stranki omogočajo prejem oziroma zahtevajo plačilo razumnega nadomestila za predčasno prekinitev pogodbe (z vidika imetnika finančnega sredstva gre za "negativno nadomestilo"), izmeri po odplačni vrednosti ali po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na izkaze družbe.
- **Dopolnila MRS 28: Dolgoročne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige**
Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila obravnavajo vprašanje, ali spada merjenje dolgoročnih naložb (zlasti z vidika zahtev po slabitvi dolgoročnih naložb v pridružene družbe in skupne podvige, ki so po vsebini del "čiste naložbe"

v pridruženi družbi ali skupnem podvigu), v okvir MSRP 9, MRS 28 ali kombinacijo obeh. Dopolnila pojasnjujejo, da mora podjetje pri pripoznanju dolgoročnih naložb, ki niso merjena po kapitalski metodi, uporabiti določila MSRP 9 Finančni instrumenti, preden začne uporabljati MRS 28. Pri uporabi MSRP 9 podjetje ne upošteva nikakršnih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih naložb, ki sicer izhajajo iz MRS 28. Dopolnil standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil standarda na računovodske izkaze družbe in meni, da dopolnila standarda ne bodo imela pomembnega vpliva na izkaze družbe.

OPMSRP 23: Negotovost pri obračunavanju davka od dobička

Pojasnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba pojasnil je dovoljena. Pojasnilo obravnava obračunavanje davka od dobička takrat, ko davčna obravnava vključuje negotovost, ki vpliva na uporabo MRS 12 Davek iz dobička. Pojasnilo uvaja smernice za: obračunavanje negotovih davčnih obravnav ločeno ali skupaj; inšpekcijske preglede davčnih organov; uporabo ustrezne metode, ki odraža te negotovosti in obenem upošteva spremembe dejstev in okoliščin.. Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze družbe in meni, da pojasnila ne bodo imela vpliva na izkaze družbe.

- **MRS 19: Sprememba, omejitev ali poravnava programov (dopolnila)**

Dopolnila standarda veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila računovodskega standarda od podjetij zahtevajo, da pri določanju stroškov zaslužkov zaposlencev in neto zneska obresti v preostalem letnem obdobju poročanja po opravljeni spremembi, omejitvi ali poravnavi programa zaslužkov zaposlencev, uporabijo posodobljene aktuarske predpostavke. Dopolnila obenem pojasnjujejo vpliv obračunavanja sprememb, omejitev ali poravnave programa na zahtevane mejne vrednosti sredstev. Evropska unija še ni odobrila dopolnil standarda. Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnil na računovodske izkaze družbe in meni, da dopolnila ne bodo imela vpliva na izkaze družbe.

- **Temeljni okvir standardov MSRP**

Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) je 29. marca 2018 objavil prenovo temeljnega okvira standardov pri računovodskem poročanju. Temeljni okvir določa celovit niz konceptov pri finančnem poročanju, določanju standardov, navodil za pripravljavce doslednih računovodskih usmeritev in za lažje razumevanje in interpretacijo standardov. OMRS je objavil tudi ločen spremni dokument "Spremembe sklicev na temeljni okvir standardov MSRP", ki je predstavitev dopolnil zadevnih standardov in služi za posodobitev sklicev na prenovljen temeljni okvir. Cilj odbora je nuditi podporo pri prehodu na prenovljen temeljni okvir podjetjem, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi navodil temeljnega okvira v primeru, ko določene transakcije ne obravnava noben standard MSRP. Za pripravljavce, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi temeljnega okvira, velja prenovljen temeljni okvir za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali kasneje.

- **MSRP 3 Poslovne združitve (dopolnila)**

OMRS je objavil dopolnila pri opredelitvi poslovanja (dopolnila standarda MSRP 3), katerih namen je odpraviti negotovost pri določanju, ali gre za prevzem poslovanja ali družbe sredstev. Dopolnila veljajo za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema na dan prvega letnega obdobja poročanja z začetkom 1. januarja 2020 ali kasneje in za prevzeme sredstev ob začetku tega obdobja ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Evropska unija še ni odobrila dopolnil standarda. Poslovodstvo je ocenilo, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na izkaze družbe.

Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) je objavil sklop letnih izboljšav MSRP za obdobje 2015-2017, ki predstavlja zbirko dopolnil in sprememb standardov MSRP. Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Teh izboljšav še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo, da izboljšave ne bodo imela pomembnega vpliva na izkaze družbe.

- **MSRP 3 Poslovne združitve in MSRP 11 Skupni dogovori:** Dopolnila standarda MSRP 3 pojasnjujejo, da mora podjetje ob pridobitvi nadzora nad skupnim poslovanjem, ki je skupno delovanje, ponovno izmeriti vse predhodno posedovane deleže v tem poslovanju. Dopolnila standarda MSRP 11 pojasnjujejo, da podjetju, ki pridobi skupni nadzor nad skupnim poslovanjem, ki je skupno delovanje, ni treba ponovno izmeriti prej posedovanih deležev v tem poslovanju.

- **MRS 12 Davek iz dobička:** Dopolnila računovodskega standarda pojasnjujejo, da mora podjetje davčne posledice iz naslova plačil finančnih instrumentov, ki so razvrščeni v kapital, pripoznati v isti postavki, v kateri je pripoznalo pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili bilančni dobiček.
- **MRS 23 - Stroški izposojanja:** Dopolnila računovodskega standarda pojasnjujejo 14. člen standarda, ki pravi, da, mora podjetje v trenutku, ko sredstvo izpolnjuje pogoje za njegovo nameravano uporabo ali prodajo in je del posojila, ki se nanaša na to sredstvo neporavnan, to posojilo vključiti med sredstva prejetih posojil.

Pojasnilo 3 Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve družbe Adria Mobil in zahtevana razkritja družba določa pošteno vrednost finančnih in nefinančnih sredstev ter obveznosti.

Poštena vrednost je znesek, za katerega je mogoče sredstva zamenjati oziroma obveznost poravnati med dobro obveščenimi in voljnimi strankami v premišljenem poslu. Poštena vrednost finančnih instrumentov (kratkoročne in nekratkoročne finančne naložbe, kratkoročne in nekratkoročne finančne obveznosti, kratkoročne poslovne terjatve, kratkoročne poslovne obveznosti) ne odstopa bistveno od njihove knjigovodske vrednosti.

Pripojitev družbe AMH d.o.o.

Pripojitevna pogodba je bila sklenjena pri notarju dne 27.7.2018. Pripojitev je bila računovodsko evidentirana na dan 1.1.2018. Družba AMH d.o.o. je z vpisom v sodni register dne 16.8.2018 bila izbrisana in je prenehala poslovati. Pri pripojitvi je bila izločena naložba v Adrio Mobil d.o.o. v vrednosti 71.929.387 EUR, v družbo pa smo pripojili sredstva v višini 3.842.037 EUR in obveznosti v višini 21.594.162 EUR. Razlika je neto obveznost v višini 17.752.125 EUR in je pripoznana med prenesenimi dobički družbe. Od dne 1.1.2018 do dne izbrisa iz sodnega registra, je družba AMH d.o.o. ustvarila 46.590 EUR prihodkov in 204.372 EUR odhodkov, kateri so v celoti vključeni v poslovni izid družbe Adria Mobil d.o.o. v poslovnem letu 2018. Pripojitev je imela tudi vpliv na denarni tok saj je družba Adria Mobil d. o. o. pripojila 127.494 EUR denarnih sredstev. V obdobju od pripojitve 1.1.2018 do dneva vpisa v register 16.8.2018 je bil vpliv na denarni tok iz poslovanja pozitiven v višini 259.730 EUR iz naslova zmanjšanja poslovnih terjatev ter negativen v višini 144.789 EUR iz naslova zmanjšanja poslovnih obveznosti. Vpliva na denarni tok iz financiranja in investiranja iz naslova pripojitve v tem obdobju ni bilo.

Knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti, pripoznanih s pripojitvijo

V EUR	01.01.2018
	knjigovodska vrednost
SREDSTVA	3.842.037
A. NEKRATKOROČNA SREDSTVA	3.454.813
V. Nekratkoročne poslovne terjatve	101
VI. Odložene terjatve za davek	3.454.712
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	387.224
III. Kratkoročne poslovne terjatve	259.730
2. Ostale kratkoročne poslovne terjatve	259.730
IV. Denarna sredstva	127.494
KAPITAL IN OBVEZNOSTI	21.594.162
A. KAPITAL	0
I. Vpoklicani kapital	
II. Kapitalske rezerve	
III. Rezerve iz dobička	
IV. Preneseni čisti poslovni izid	
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	
B. NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI	17.755
IV. Nekratkoročne poslovne obveznosti	17.755
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	21.576.407
I. Kratkoročne finančne obveznosti	21.276.443
II. Kratkoročne poslovne obveznosti	299.964
3. Obveznosti do dobaviteljev	89.340
4. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	210.624
OBVEZNOSTI SKUPAJ	21.594.162
NETO SREDSTVA	-17.752.125

Pojasnilo 4 Poročanje po odsekih

Družba je kot primarni odsek za poročanje določila področni odsek. Družba ocenjuje, da so tveganja in donosi iz različnih proizvodnih programov podobni, zato ima za potrebe izkazovanja v računovodskih izkazih samo en poslovni odsek, za katerega izkaz poslovnega izida v nadaljevanju ni prikazan. V nadaljevanju je prikazana informacija o geografskih področjih.

Naslednja preglednica prikazuje prihodke, sredstva in poslovne terjatve, kot se ti razdeljujejo po območnih oziroma geografskih odsekih. Prihodki so prikazani glede na geografsko lokacijo kupcev. Večina prihodkov je ustvarjenih preko prodaje uvoznikom v tujini in lastnim podjetjem, katerih lokacija so države Evropske unije.

Obdobje 1-8 2018

V EUR	Države EU	Države JV Evrope	Države V Evrope	Ostali svet	Skupaj
Prihodki od prodaje zunaj skupine	173.805.470	672.505	90.074	17.744.986	192.313.034
Prihodki od prodaje v skupini	71.298.753	0	0	0	71.298.753
Skupaj prihodki	245.104.222	672.505	90.074	17.744.986	263.611.787
Drugi podatki po odsekih					
Sredstva po odsekih	197.170.029	54.436	0	6.928.412	204.152.878
Poslovne terjatve	62.945.605	54.436	0	6.928.412	69.928.453

Leto 2017

V EUR	Države EU	Države JV Evrope	Države V Evrope	Ostali svet	Skupaj
Prihodki od prodaje zunaj skupine	242.434.739	554.679	15.745	21.609.917	264.615.080
Prihodki od prodaje v skupini	85.345.969	0	0	0	85.345.969
Skupaj prihodki	327.780.707	554.679	15.745	21.609.917	349.961.048
Drugi podatki po odsekih					
Sredstva po odsekih	148.342.041	45.824	25.730	4.178.750	152.592.345
Poslovne terjatve	52.405.403	45.824	25.730	4.178.750	56.655.707

Pojasnilo 5: Prihodki iz pogodb s kupci

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu v skupini Adria Mobil	1.316.063	1.906.062
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu v skupini Trigano	7.278	0
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu tretjim	2.363.567	3.361.512
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu v skupini Adria Mobil	69.982.690	83.439.907
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu tretjim	189.942.189	261.253.567
Skupaj	263.611.787	349.961.048

v EUR	2018 1-8	2017 1-12
Prihodki iz pogodb s kupci	263.548.824	349.885.089
Dohodek od najemnin	62.963	75.959
SKUPAJ	263.611.787	349.961.048

Družba Adria Mobil d. o. o. predstavlja prihodke obdobja iz pogodb s kupci in ločeno dohodke od najemnin. Prihodki iz prodaje so nastali iz pogodb s kupci s prodajo proizvodov in storitev. Večina prihodkov je ustvarjenih na tujem trgu s prodajo prikolic in avtodomov. Glede na delež po območjih prevladuje trg držav Evropske unije, sledijo prihodki, ustvarjeni na domačem trgu, ostalo pa na drugih trgih. Prihodki po geografskih odsekih so razkriti v pojasnilu 4. Dohodki od najemnin kot del prihodkov so iz naslova oddajanja nepremičnin v najem.

Pojasnilo 6: Stroški po naravnih vrstah

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
I. SPREM. VRED. ZALOG PROIZVODOV IN NEDOK. PROIZVODNJE	-4.580.025	1.124.476
II. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	212.084.954	282.007.726
1. Nabavna vrednost prodanega blaga	1.882.417	2.970.036
2. Stroški materiala	206.364.136	273.296.764
3. Stroški storitev	3.838.401	5.740.926
III. STROŠKI DELA	23.410.091	30.701.576
1. Plače in nadomestila plač	17.627.848	22.505.449
2. Stroški pokojninskih zavarovanj	1.861.737	2.591.298
3. Stroški drugih socialnih zavarovanj	1.572.139	1.624.578
4. Drugi stroški dela	2.348.367	3.980.251
IV. AMORTIZACIJA	1.640.767	2.320.960
1. Amortizacija neopredmetenih sredstev	25.735	26.455
2. Amortizacija nepremičnin	765.139	1.147.253
3. Amortizacija naložbenih nepremičnin	30.321	45.482
4. Amortizacija opreme	819.572	1.101.770
V. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	576.292	1.631.519
1. Prevrednotovalni popravek osnovnih sredstev/izguba pri prodaji	2.432	5.924
2. Prevrednotovalni popravek obratnih sredstev	51.559	948.557
3. Drugi odhodki poslovanja	522.301	677.038
VI. POSLOVNI ODHODKI SKUPAJ	233.132.079	317.786.257

Stroški razvoja, razporejeni kot stalni stroški v obdobju januar-avgust 2018, so znašali 2.332.463 EUR. V letu 2017 so stroški razvoja znašali 3.356.497 EUR.

Stroški plač in nadomestil posloводства družbe Adria Mobil ter zaposlenih po individualnih pogodbah za obdobje januar-avgust 2018 so znašali 2.849.352 EUR, delavcev po kolektivni pogodbi pa 20.560.738 EUR. Prejemki članov Nadzornega sveta in Revizijske komisije so v obdobju januar-avgust 2018 znašali 2.479 EUR. V letu 2017 so znašali stroški plač in nadomestil posloводства in zaposlenih po individualnih pogodbah 4.160.889 EUR, delavcev po kolektivni pogodbi pa 26.540.687 EUR. Prejemki članov Nadzornega sveta in Revizijske komisije so v letu 2017 znašali 35.213 EUR.

Popravki vrednosti pri obratnih sredstvih predstavljajo popravke vrednosti zalog repromateriala in gotovih proizvodov ter popravek vrednosti terjatev.

Znesek drugih odhodkov poslovanja predstavlja odhodke za članarine združenjem, odhodke, povezane z družabnim življenjem zaposlenih, in ostale davčno nepriznane odhodke.

Pojasnilo 7 Drugi poslovni prihodki

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Dobiček od prodaje ali odtujitve osnovnih sredstev	46.602	93.136
Prejete subvencije in dotacije	37.295	97.375
Prihodki od škodnih zahtevkov	47.210	36.033
Izterjane popravljene terjatve in odprava oslabilte zalog	0	0
Drugi poslovni prihodki	636.325	1.426.985
SKUPAJ	767.432	1.653.529

Največji nominalni znesek drugih poslovnih prihodkov predstavlja prispevek distributerjev na vpliv spremembe deviznega tečaja.

Pojasnilo 8 Finančni prihodki in odhodki v poslovnem izidu

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Finančni prihodki iz deležev v skupini Adria Mobil	1.838.516	1.533.407
Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	0	0
Finančni prihodki iz drugih finančnih naložb	9.749	0
SKUPAJ FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	1.848.265	1.533.407
Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	2.290.836	59.295
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	5.584	8.759
SKUPAJ FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	2.296.420	68.054
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	12.371	704.854
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	46.684	97.833
Finančni prihodki iz izvedenih finančnih instrumentov	316.184	149.984
Pozitivne tečajne razlike	39.607	0
SKUPAJ FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	414.846	952.671
SKUPAJ FINANČNI PRIHODKI	4.559.531	2.554.132
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	-113.341	-11.575
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	-17.262	-54.713
Finančni odhodki od obveznic	-605.850	-890.222
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	-213.017	-300.356
SKUPAJ FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	-949.470	-1.256.866
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	0	0
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	-43.838	-42.582
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti – faktoring	-130.368	-160.891
Negativne tečajne razlike	0	-591.106
SKUPAJ FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	-174.206	-794.579
FINANČNI ODHODKI SKUPAJ	-1.123.676	-2.051.445

Tečajne razlike so predvsem posledica gibanja paritete tečaja EUR/GBP. V izkazu poslovnega izida so zajete v neto znesku.

Pojasnilo 9 Davek iz dobička

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Poslovni izid pred obdavčitvijo	34.682.995	34.331.007
Prihodki, ki so izločeni iz davčne osnove oziroma povečujejo davčno osnovo	-6.106.455	-3.232.583
Popravek odhodkov na raven davčno priznanih	1.569.656	-10.296.900
Davčne olajšave	-2.440.176	-4.376.699
Davčne izgube iz preteklih let - vpliv pripojitve (prej nepripoznane odložene davčne terjatve)	-15.073.098	0
SKUPAJ	12.632.922	16.424.825
Davek od dobička	12.039.704	-5.559.888
Efektivna davčna stopnja (obračunani davek od dobička/poslovni izid pred obdavčitvijo)	-34,71%	16,19%

Efektivna davčna stopnja v poslovnem letu 1-8 2018 je -34,71%. V kolikor ne upoštevamo odloženih davkov od pripojitve družbe AMH d.o.o bi bila 8,76 %. Družba Adria Mobil je oblikovala odložene davke iz naslova preteklih nekoriščenih davčnih izgub v pripojeni družbi AMH d.o.o.. Družba je v poslovnem letu oblikovala odložene davke iz naslova preteklih davčnih izgub pripojene družbe AMH d.o.o. v višini 17.940.179€ in zmanjšala odložene davke za koriščenje davčnih izgub v višini 2.863.888€. Vse terjatve za odložene davke od AMH d. o. o. niso pripojene, ampak le iz naslova davčnih izgub. Odložene terjatve za davek je potem na 31. 8. 2018 pripoznala družba Adria Mobil d.o.o..

V izkazu poslovnega izida so davki prikazani v neto znesku (obračunani – odloženi davki)

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Davek od dobička v izkazu poslovnega izida	12.039.705	-5.559.888
Odmerjeni davek iz dobička	-2.400.255	-3.120.717
Odloženi davki	-636.331	-2.439.171
Odloženi davki-prihodev AMH	15.076.291	0

Pojasnilo 10: Odloženi davki

Postavke, na katerih so se oblikovali odloženi davki v EUR	31.08.2018	31. 12. 2017	2018 1-8	2017 1-12
	Odložene terjatve za davek	Odložene terjatve za davek	Vpliv na izkaz poslovnega izida	Vpliv na izkaz poslovnega izida
Nekratkoročne finančne naložbe	1.280.787	1.280.786	1	-2.366.881
Poslovne terjatve	146.392	149.926	-3.534	-61.504
Kratkoročne finančne naložbe		425.934	-425.934	0
Rezervacije in nekratkoročne PČR	1.203.762	1.410.626	-206.864	-10.786
Prihodev AMH - davčne izgube	18.531.003	0	15.076.291	0
Skupaj odložene terjatve za davek	21.161.944	3.267.272		
Skupaj odloženi davek na dobiček v izkazu poslovnega izida			14.439.960	-2.439.171

Razlika med oblikovanimi odloženimi davki iz naslova prihoditve AMH - davčne izgube v višini 18.531.003 EUR in vplivom na izkaz poslovnega izida v višini 15.076.291 EUR predstavlja stanje odloženih terjatev za davek iz prihoditve družbe AMH na dan 1. 1. 2018 v višini 3.454.712 EUR in zato nima učinka na izkaz poslovnega izida v obdobju januar - avgust 2018.

Pojasnilo 11: Čisti poslovni izid za obdobje januar-avgust 2018 znaša 46.722.699 EUR (za leto 2017 je znašal 28.771.119 EUR).

Pojasnila k izkazu finančnega položaja

Pojasnilo 12 Neopredmetena sredstva

31. 8. 2018 v EUR	Nekratkoročno odloženi stroški razvijanja	Nekratkoročne premoženjske pravice	Druge nekratkoročne AČR	SKUPAJ
Nabavna vrednost				
Stanje 1. 1. 2018	153.108	708.300	64.000	925.407
Pridobitve	0	126.666	0	126.666
Odtujitve	0	-71.019	-5.333	-76.353
Stanje 31. 8. 2018	153.108	763.947	58.667	975.721
Popravek vrednosti				
Stanje 1. 1. 2018	153.108	530.913	0	684.021
Odtujitve	0	0	0	0
Amortizacija	0	25.735	0	25.735
Stanje 31. 8. 2018	153.108	556.648	0	709.756
Neodpisana vrednost 1. 1. 2018	0	177.386	64.000	241.386
Neodpisana vrednost 31. 8. 2018	0	207.299	58.667	265.965

Družba nima neopredmetenih sredstev v finančnem najemu.

31. 12. 2017 v EUR	Nekratkoročno odloženi stroški razvijanja	Nekratkoročne premoženjske pravice	Druge nekratkoročne AČR	SKUPAJ
Nabavna vrednost				
Stanje 1. 1. 2017	153.108	670.611	72.000	895.718
Pridobitve	0	102.551	0	102.551
Odtujitve	0	-64.862	-8.000	-72.862
Stanje 31. 12. 2017	153.108	708.300	64.000	925.407
Popravek vrednosti				
Stanje 1. 1. 2017	153.108	523.581	0	676.688
Odtujitve	0	-19.122	0	-19.122
Amortizacija	0	26.455	0	26.455
Stanje 31. 12. 2017	153.108	530.913	0	684.021
Neodpisana vrednost 1. 1. 2017	0	147.030	72.000	219.030
Neodpisana vrednost 31. 12. 2017	0	177.386	64.000	241.386

Pojasnilo 13 Nepremičnine in oprema

od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018 v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Oprema v izgradnji ali izdelavi	SKUPAJ
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2018	1.701.472	23.356.394	7.712.400	12.692.498	203.926	45.666.689
Pridobitve	0	0	-20.922	700.558	481.914	1.161.550
Odtujitve	0	0	-782	-244.874	0	-245.656
Prenos v uporabo	0	0	139.176	66.638	-205.814	0
Stanje 31. 8. 2018	1.701.472	23.356.394	7.829.872	13.214.820	480.025	46.582.582
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2018	0	13.763.173	5.726.330	8.475.956	0	27.965.459
Odtujitve	0	0	-782	-126.310	0	-127.092
Amortizacija	0	765.139	224.626	594.918	0	1.584.683
Stanje 31. 8. 2018	0	14.528.313	5.950.174	8.944.564	0	29.423.050
Neodpisana vrednost 1. 1. 2018	1.701.472	9.593.220	1.986.070	4.216.542	203.926	17.701.230
Neodpisana vrednost 31. 8. 2018	1.701.472	8.828.081	1.879.698	4.270.256	480.025	17.159.532

Družba nima opredmetenih sredstev v finančnem najemu. Nabavna vrednost osnovnih sredstev, ki so popolnoma amortizirana in še vedno v uporabi, je 12.400.241 EUR (31. 12. 2017 je bilo takšnih sredstev 12.061.663 EUR). Nepremičnine v družbi Adria Mobil so obremenjene s hipotekami v skupni vrednosti 1.888.279 EUR (31. 12. 2017 v vrednosti 2.117.672 EUR). Družba na dan 31. 8. 2018 nima pogodbenih obveznosti iz naslova nakupa osnovnih sredstev.

31. 12. 2017 V EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Oprema v izgradnji ali izdelavi	SKUPAJ
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2017	1.701.472	23.356.394	7.150.327	11.618.194	201.496	44.027.883
Pridobitve	0	0	272.659	1.239.481	1.120.651	2.632.791
Odtujitve	0	0	-466.753	-527.232	0	-993.985
Prenos v uporabo	0	0	756.167	362.055	-1.118.221	0
Stanje 31. 12. 2017	1.701.472	23.356.394	7.712.400	12.692.498	203.926	45.666.689
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2017	0	12.615.921	5.934.569	7.927.907	0	26.478.397
Odtujitve	0	0	-465.780	-296.181	0	-761.960
Amortizacija	0	1.147.253	257.541	844.230	0	2.249.023
Stanje 31. 12. 2017	0	13.763.173	5.726.330	8.475.956	0	27.965.459
Neodpisana vrednost 1. 1. 2017	1.701.472	10.740.473	1.215.759	3.690.287	201.496	17.549.486
Neodpisana vrednost 31. 12. 2017	1.701.472	9.593.220	1.986.070	4.216.542	203.926	17.701.230

Pojasnilo 14 Naložbene nepremičnine

V EUR za obdobje od 1. 1. 2018 do 31. 8. 2018	Zemljišča	Zgradbe	SKUPAJ
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2018	402.835	1.433.938	1.836.773
Pridobitve	0	0	0
Odtujitve	0	0	0
Stanje 31. 8. 2018	402.835	1.433.938	1.836.773
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2018	0	560.760	560.760
Odtujitve	0	0	0
Amortizacija	0	30.321	30.321
Stanje 31. 8. 2018	0	591.081	591.081
Neodpisana vrednost 1. 1. 2018	402.835	873.178	1.276.013
Neodpisana vrednost 31. 8. 2018	402.835	842.857	1.245.692

V EUR za obdobje od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017	Zemljišča	Zgradbe	SKUPAJ
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2017	402.835	1.433.938	1.836.773
Pridobitve	0	0	0
Odtujitve	0	0	0
Stanje 31. 12. 2017	402.835	1.433.938	1.836.773
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2017	0	515.278	515.278
Odtujitve	0	0	0
Amortizacija	0	45.482	45.482
Stanje 31. 12. 2017	0	560.760	560.760
Neodpisana vrednost 1. 1. 2017	402.835	918.660	1.321.495
Neodpisana vrednost 31. 12. 2017	402.835	873.178	1.276.013

Poštena vrednost naložbenih nepremičnin ustreza knjigovodski vrednosti.

Pojasnilo 15 Nekratkoročne finančne naložbe, razen posojil
Nekratkoročne finančne naložbe

V EUR	Delnice in deleži v odvisnih družbah	Lastniški instrumenti po poštenu vrednosti skozi IDVD	SKUPAJ
Stanje 1. 1. 2018	15.636.606	127.649	15.764.255
Sprememba	0	0	0
Stanje 31. 8. 2018	15.636.606	127.649	15.764.255

Pojasnilo 16 Finančne naložbe v odvisne družbe
Stanje finančnih naložb v odvisne družbe na dan 31. 8. 2018

Ime družbe (odvisna družbe)	Sedež družbe	Država družbe	Delež	Vrednost deleža	Znesek kapitala 31. 8. 2018
Družbe v tujini					v EUR
1. Adria Caravan, Aps	Kolding	Danska	100,00%	107.368	1.371.200
2. Adria Mobil (Schweiz), GmbH	Brugg	Švica	99,00%	0,00	1.210.249
3. Adria Concessionaries, Ltd.	Suffolk	Anglija	100,00%	694.163	3.754.633
4. Adria More, d.o.o.	Zadar	Hrvaška	100,00%	2.766.324	10.156.171
5. Adria Star, d.o.o.	Karlovac	Hrvaška	100,00%	4.968.637	3.367.911
6. Adria Benelux	Papandrecht	Nizozemska	100,00%	300.000	2.179.404
7. Adria Distribution Španija	Fogars de la Selva	Španija	100,00%	0,00	625.801
8. Domerium, S.L.U.	Fogars de la Selva	Španija	100,00%	3.780.000	4.675.624
Družbe v Sloveniji					
9. Adria Plus, d.o.o.	Novo mesto	Slovenija	100,00%	515.610	1.871.580
10. Podgorje, d.o.o.	Šentjernej	Slovenija	99,52%	1.154.503	13.187.195
11. Adria Dom, d.o.o.	Črnomelj	Slovenija	100,00%	1.350.000	9.744.984
Skupaj finančne naložbe v odvisne družbe				15.636.606	52.144.752

Pojasnilo 17 Posojila

V EUR	Nekratkoročna posojila		Kratkoročna posojila		Skupaj posojila	
	31.8.2018	31.12.2017	31.8.2018	31.12.2017	31.8.2018	31.12.2017
Posojila družbam v skupini	1.499.733	1.471.859	3.948.504	625.745	5.448.238	2.097.604
Posojila drugim	0	0	97	0	97	0
SKUPAJ	1.499.733	1.471.859	3.948.601	625.745	5.448.334	2.097.604

Zapadlost posojil

V EUR	31.8.2018	31.12.2017
Zapadlost v enem letu	3.948.601	625.745
Zapadlost v enem do pet let	1.499.733	1.471.859
Zapadlost nad 5 let	0	0
Skupaj	5.448.334	2.097.604

Večina posojil na dan 31. 8. 2018 je danih v okviru skupine in obrestovanih po povprečni ponderirani obrestni meri 1,62 % p.a.. Na dan 31. 12. 2017 po povprečni ponderirani obrestni meri 2,91 % p.a. Dani krediti so v večini zavarovani z okvirno hipoteko.

Pojasnilo 18 Poslovne terjatve

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Kratkoročne poslovne terjatve	70.735.915	57.480.639
Popravek vrednosti	-807.462	-824.932
SKUPAJ	69.928.453	56.655.707
Kratkoročne poslovne terjatve		
Kratkoročne poslovne terjatve do nepovezanih kupcev	43.815.911	36.709.581
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	660.794	720.015
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	43.155.117	35.989.566
Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini Adria Mobil	15.668.432	13.768.172
Dani predujmi in varščine	4.884.427	102.078
Kratkoročne terjatve do države in drugih institucij	5.025.905	6.055.337
Ostale kratkoročne poslovne terjatve	533.779	20.539
Kratkoročne poslovne terjatve neto vrednost	69.928.453	56.655.707
Zapadlost kratkoročnih terjatev bruto vrednost	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Nezapadle terjatve	55.206.865	49.421.313
Do 30 dni	12.829.648	3.935.413
Od 30 do 90 dni	2.418.714	2.056.270
Nad 90 dni	280.689	2.067.644
Skupaj	70.735.915	57.480.639

Terjatve do kupcev izven skupine Adria Mobil so zavarovane pri SID – Prva kreditna zavarovalnica s kreditnim limitom in s plačilnimi bančnimi garancijami. Terjatve znotraj skupine – do povezanih družb niso zavarovane. Zavarovanje kratkoročnih poslovnih terjatev do neodvisnih kupcev dosega raven 92 %. (31. 12. 2017 je dosegalo 92 %). Ob upoštevanju tudi poslovnih terjatev do odvisnih družb skupni obseg zavarovanja znaša 67 % od vseh poslovnih terjatev (31. 12. 2017 je znašalo 67 %).

Pojasnilo 19 Zaloge

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Material	15.628.760	22.231.812
Nedokončana proizvodnja	9.800.840	7.431.994
Proizvodi	21.772.432	19.594.078
Trgovsko blago	11.848	7.750
SKUPAJ	47.213.880	49.265.633

Zaloge na dan 31. 8. 2018 in 31. 12. 2017 niso zastavljene.

Preglednica viškov/manjkov v EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Višek	14.381	10.891
Manjko	-26.845	-38.474
Odpisi – uničenje	0	-28.171
Oslabitev	-48.134	-632.268
SKUPAJ	-60.599	-688.022

Pojasnilo 20 Denarna sredstva

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Denarna sredstva v blagajni in na računih	5.217.778	5.596.518
Bančni depoziti do treh mesecev	20.747.045	726.727
SKUPAJ	25.964.823	6.323.245
Valuta denarnih sredstev		
EUR	24.392.304	5.644.488
GBP	1.545.734	678.757
CHF	0	0
RUB	88	0
CZK	964	0
RSD	1.962	0
MKD	23.771	0
SKUPAJ	25.964.823	6.323.245

Denarna sredstva predstavljajo denar na računu in bančni depozit do treh mesecev.

Pojasnilo 21 Vpoklicani kapital

Vpoklicani kapital družbe Adrie Mobil predstavlja kapital, ki je nominalno opredeljen v statutu družbe in družbeni pogodbi ter je registriran na sodišču in so ga vplačali njegovi lastniki.

Pojasnilo 22 Kapitalske rezerve, zakonske rezerve in druge rezerve

Kapitalske rezerve, v višini 624.187 EUR, predstavljajo rezerve, oblikovane v preteklih obdobjih iz naslova odprave splošnega prevrednotovalnega popravka.

Zakonske rezerve se oblikujejo v višini 10 % osnovnega kapitala. V posameznem poslovnem letu se za oblikovanje zakonskih rezerv in morebitnih rezerv za lastne deleže namenijo 10 % čistega dobička, ki ostane po pokritju prenesene izgube, po oblikovanju zakonskih rezerv in morebitnih rezerv za lastne deleže. Zakonske rezerve se lahko uporabijo za pokrivanje izgube, za oblikovanje rezerve za pridobitev lastnih deležev in za povečanje kapitala.

Druge rezerve iz dobička so nenamenske in se jih lahko namenijo za izplačilo dividend v naslednjih letih.

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Zakonske rezerve	341.768	341.768
Druge rezerve iz dobička	2.690.455	2.690.455
SKUPAJ	3.032.223	3.032.223

Pojasnilo 23 Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti

Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, se nanašajo na aktuarski izračun za zasluge zaposlencev in na spremembo poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov. Za obdobje januar-avgust 2018 je bil izdelan aktuarski izračun za zasluge zaposlencev. Izračun je glede na preteklo obdobje zaznal aktuarsko igubo, tako da so se rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti, povečale.

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-1.509.697	-163.062

Ugotovitev bilančnega dobička

V EUR	2018 1-8	2017 1-12
Obvezna uporaba dobička		
Čisti dobiček	46.722.699	28.771.119
Oblikovanje zakonskih rezerv	0	0
Kritje prenesene izgube	0	0
Dobiček po obvezni uporabi	46.722.699	28.771.119
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu	0	0
Preostanek dobička	46.722.699	28.771.119
Ugotovitev bilančnega dobička		
Preostanek dobička	46.722.699	28.771.119
Preneseni dobiček	19.186.908	8.167.915
Dolgoročno odloženi stroški razvoja	0	0
Bilančni dobiček konec obdobja	65.909.607	36.939.034

Pojasnilo 24 Rezervacije in nekratkoročno odloženi prihodki

V EUR	Stanje 1. 1. 2018	Oblikovanje	Poraba	Odprava	Stanje 31. 8. 2018
I. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	2.472.339	1.472.760	-56.761	0	3.888.338
II. Druge rezervacije	1.485.073	0	0	0	1.485.073
III. Rezervacije za jamstva	10.462.244	3.725.278	-2.299.691	-3.683.859	8.203.972
IV. Druge nekratkoročno razmejene donacije, subvencije, odl. prihodki	4.821	0	-24	0	4.796
SKUPAJ	14.424.477	5.198.038	-2.356.477	-3.683.859	13.582.180

Za rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti je bila v skladu z MRS 19 izdelana analiza občutljivosti aktuarskih predpostavk, in sicer donosnosti, rasti plač v RS in družbe ter fluktuacije za zneske sedanjih obvez za odpravnine ob upokojitvi na dan 31. 8. 2018. Pri oceni je bila uporabljena predpostavka 1,1 % diskontne stopnje, tablica smrtnosti in 2 % rast plač v državi.

Posamezna analiza je pripravljena za spremembe ene predpostavke v višini +/-0,5 odstotne točke, vse ostale predpostavke se pri tem pri posameznem testu ne spremenijo. Prikazan je vpliv sprememb.

Aktuarska predpostavka	Spremembe	Sprem. SV obveze za odpravnine ob upok. in jubilejne nagrade 31. 8. 2018	Sprem. SV obveze za odpravnine ob upok. in jubilejne nagrade 31. 12. 2017
Donosnost	+0,5	-185.536	-157.668
Donosnost	-0,5	200.911	173.310
Rast plač	+0,5	198.259	112.925
Rast plač	-0,5	-186.457	-81.962
Fluktuacija	+0,5	-190.570	-154.709
Fluktuacija	-0,5	121.193	168.541

Druge rezervacije predstavljajo oblikovano rezervacijo za tožbe delavcev Sun Roller Španija. Pravni postopek na dan 31. 8. 2018 še ni končan. Delavci so se na izid sodbe na drugi stopnji pritožili. Rezervacije in nekratkoročno odloženi prihodki v večini predstavljajo rezervacije za jamstva za garancijska popravila proizvodov. Oblikovane so glede na izkušnje v preteklosti in glede na sedanjo prodajo.

Za leto 2018 so bile oblikovane v višini 1 % od čistih prihodkov iz prodaje proizvodov in dodatno 1.136.796 EUR za že zaznane izredne reklamacije na novih produktih. Poraba rezervacij za jamstva za leto 2018 je znašala 2.356.477 EUR. Stanje individualno oblikovanih rezervacij za že na trgu zaznane predvidene dodatne stroške popravil in odpravo napak na dan 31. 8. 2018 znaša 1.614.039 EUR. Za oblikovane rezervacije sta bili izdelani analiza in ocena posloводства.

Pojasnilo 25: Finančne obveznosti

V EUR	Nekratkoročne finančne obveznosti		Kratkoročne finančne obveznosti		Skupaj finančne obveznosti	
	31. 8. 2018	31. 12. 2017	31. 8. 2018	31. 12. 2017	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Posojila, dobljena pri drug. družbah in bankah	1.580.839	1.810.026	307.440	307.645	1.888.279	2.117.672
Posojila, dobljena pri družbah v skupini Adria Mobil	0	0	3.300.000	1.001.541	3.300.000	1.001.541
Posojila, dobljena pri družbah v skupini Trigano	0	0	17.129.830	4.006.822	17.129.830	4.006.822
Druge finančne obveznosti (obveznice)	5.816.767	11.999.760	5.969.231	8.141.940	11.785.998	20.141.700
SKUPAJ	7.397.606	13.809.786	26.706.501	13.457.949	34.104.107	27.267.735

Finančne obveznosti pri drugih družbah in bankah so zavarovane z zastavo nepremičnin v višini 1.888.279 EUR. Povprečne obrestne mere za posojila, dobljena pri bankah in drugih družbah, so 1,16 % p.a., finančne obveznosti na podlagi obveznic pa so obrestovane po 3,75 % p.a. Iz naslova izdanih obveznic je na dan 31. 8. 2018 obveznosti v višini 11.785.998 EUR. V letu 2019 iz naslova obveznic zapade za 5.969.231 EUR obveznosti. Podrobneje so finančne obveznosti razkrite v sklopu razkritij Likvidnostno tveganje in Obrestno tveganje.

Pojasnilo 26 Poslovne obveznosti

V EUR	31.08.2018	31.12.2017
1. Obveznosti iz pogodb	77.088.672	61.606.167
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	76.071.754	61.457.479
Obveznosti za prejete predujme iz pogodb s kupci	61.918	148.689
Vkalkulirani popusti in odloženi prihodki iz pogodb s kupci	955.000	0
2. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	7.584.141	5.443.902
Kratkoročne obveznosti do države	1.484.196	552.306
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	1.732.817	2.834.672
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	702.574	805.005
Vkalkulirani stroški tožb	10.000	10.000
Vkalkulirani stroški revizije	11.760	25.525
Vkalkulirani stroški dela – neizkoriščeni dopust	2.626.872	838.159
Vkalkulirana akontacija davek na dobiček	260.060	166.432
Odloženi prihodki Kitajska	211.802	211.802
Ostali odloženi prihodki	544.060	0
Kratkoročne poslovne obveznosti skupaj	84.672.813	67.050.069
Kratkoročne obveznosti za davek od dobička	319.777	0
Valute poslovnih obveznosti		
EUR	80.288.082	66.960.218
GBP	41.035	29.724
CHF	31.093	35.135
DKK	11.327	10.291
AUD	1.499	14.702

Pojasnilo 27 Povezane stranke

Vodenje in odgovornost pri dejanskih koncernih

Dne 22. 9. 2017 je francoska družba Trigano vstopila v obvladujočo družbo Protej, d. o. o., z nakupom njenega 84,1-odstotnega deleža.

Skupina Adria Mobil je koncern, saj ima poleg poslovnega obvladovanja družb z njimi poslovne odnose (kupoprodajne in finančne). Pri medsebojnih odnosih upošteva določila transfernih cen.

Med povezane osebe se šteje tudi člane posloводства in Nadzornega sveta, do katerih pa ni nobenih terjatev oziroma obveznosti, razen obveznosti iz naslova delovnih razmerij.

Povezane družbe	% udeležbe v kapitalu	Prodaja povezani stranki	Nabava od povezane stranke	Stanje terjatev do povezane stranke	Stanje obveznosti do povezane str.
Podgorje, d.o.o.	99,52%	61.984	23.803.349	34.529	9.822.584
Adria Plus, d.o.o.	100,00%	1.241.106	935.956	233.467	106.466
Adria More, d.o.o.	100,00%	505	0	0	2.289
Adria Star d.o.o.	100,00%	15.208	0	5.639	0
Adria C. Danska	100,00%	13.719.562	0	2.806.880	11.327
Adria Mobil Schweiz	99,00%	5.157.915	0	1.474.184	31.093
Adria Concessionaries	100,00%	19.036.910	0	605.967	36.529
Adria Dom, d.o.o.	100,00%	12.973	5.333	7.795	0
Adria Distribution,	100,00%	11.403.722	0	5.949.114	2.232
Domerium, Španija	100,00%	14.869	0	38.118	0
Adria Benelux	100,00%	20.633.999	0	4.512.739	0
SKUPAJ		71.298.753	24.744.638	15.668.432	10.012.520

Povezane družbe	% udeležbe v kapitalu	Finančni prihodki	Finančni odhodki	Finančni prihodki iz deležev	Stanje terjatev iz naslova posojil	Stanje obveznosti iz naslova posojil
Podgorje, d.o.o.	99,52%	24.400	0	995.241	3.838.415	0
Adria Plus, d.o.o.	100,00%	0	0	0	0	0
Adria More, d.o.o.	100,00%	36.029	0	0	1.509.500	0
Adria Star d.o.o.	100,00%	500	0	0	19.520	0
Adria C. Danska	100,00%	0	0	496.294	0	0
Adria Mobil Schweiz	99,00%	0	0	346.981	0	0
Adria Concessionaries	100,00%	0	0	0	0	0
Adria Dom, d.o.o.	100,00%	0	1.420	0	0	3.300.000
Adria Distribution,	100,00%	0	0	0	0	0
Domerium, Španija	100,00%	522	0	0	80.802	0
Adria Benelux	100,00%	0	0	0	0	0
Skupina Trigano		0	-2.543	0	0	17.125.550
SKUPAJ		61.451	-1.123	1.838.516	5.448.237	20.425.550

Povezane stranke so družbe v skupini Trigano, s katerimi ima Adria Mobil poslovne in kapitalske povezave.

Pojasnilo 28 Upravljanje s finančnimi tveganji

Najpomembnejše vrste tveganj, v zvezi s finančnimi instrumenti družbe, predstavljajo likvidnostno tveganje, kreditno tveganje, valutno tveganje in obrestno tveganje. Poslovodstvo redno preverja in potrjuje politiko obvladovanja posameznih vrst tveganj, ki so opisana v nadaljevanju.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje negativnega vpliva spremembe tržnih obrestnih mer na poslovanje družbe. Obrestna struktura aktivnih in pasivnih bilančnih postavk ni usklajena, saj ima družba več prejetih posojil kot obrestovanih naložb. Izpostavljenost obrestnemu tveganju za družbo predstavlja neugodno gibanje (dvig) spremenljive obrestne mere Euribor v primeru prejetih posojil. Večina prejetih posojil se obrestuje z fiksno obrestno mero. Obveznice (ADM2) v višini 11.785.998 EUR predstavljajo 35 % vseh finančnih obveznosti in se obrestujejo s fiksno obrestno mero. Vse finančne obveznosti (posojila in obveznice) po fiksni obrestni meri predstavljajo 94 % vseh finančnih obveznosti. Iz navedenega ocenjujemo obrestno tveganje v družbi Adria Mobil v letu 2018 kot nizko.

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri		
Finančna sredstva	5.448.334	1.577.604
Finančne obveznosti	32.211.548	21.143.241
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri		
Finančna sredstva	0	520.000
Finančne obveznosti	1.892.559	6.124.494

Spodaj je prikazana analiza obrestnega tveganja, ki izhaja iz spremembe obrestnih mer.

	Zvišanje/ znižanje osnovne obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v EUR
1-8/2018		
EUR	+50 točk	+170.521
EUR	-50 točk	-170.521

Likvidnostno tveganje

Temeljna funkcija finančnega upravljanja je zagotavljanje plačilne sposobnosti družbe, ki omogoča tudi nemoteno delovanje vseh ostalih poslovnih aktivnosti. Likvidnostno tveganje je osrednje finančno tveganje in je neposredno odvisno od vseh ostalih poslovnih ter finančnih tveganj. O njem govorimo, ko se zaradi tveganja v poslovnem procesu spremeni finančno posredniški položaj podjetja, to je razmerje med dolgovi in terjatvami. Družba Adria Mobil veliko pozornosti namenja spremljanju in načrtovanju denarnih tokov (letni denarni tok, trimesečni dinamični in tedenski denarni tok) ter posledično proaktivno upravlja z likvidnostnim tveganjem.

Družba Adria Mobil po potrebi rešuje kratkoročne primanjkljaje z najemanjem kratkoročnih posojil pri domačih bankah ter z alternativnimi viri financiranja. S tem ko je družba Adria Mobil postala del skupine Trigano, se ji je dostop do finančnih virov še dodatno povečal (financiranje v skupini Trigano).

V povezavi z nizkim kreditnim tveganjem (podrobneje glej naslednjo točko) je prilivni denarni tok s strani kupcev stabilen in predvidljiv. Posledično se družba Adria Mobil sooča z nizkim likvidnostnim tveganjem, kar se tudi odraža v plačevanju obveznosti brez zamud oziroma v dogovorjenih plačilnih rokih.

	Knjig. vredn.	Do 1 leta	Od 1 do 5 let	Nad 5 let
31. 8. 2018				
Finančne obveznosti	22.318.109	20.737.270	1.008.647	572.192
Finančne obveznosti na podlagi obvez.	11.785.998	5.969.231	5.816.767	0
Druge finančne obveznosti	0	0	0	0
Poslovne obveznosti (brez obveznosti do države, zaposlenih in predujmov)	76.071.754	76.071.754	0	0
Obresti za bodoča leta za bančna posojila	0	20.091	47.882	14.988
Obresti za obveznice	0	381.828	163.515	0
31. 12. 2017				
Finančne obveznosti	7.126.035	5.316.008	1.136.859	673.167
Finančne obveznosti na podlagi obvez.	20.141.700	8.141.940	11.999.760	0
Druge finančne obveznosti	0	0	0	0
Poslovne obveznosti (brez obveznosti do države, zaposlenih in predujmov)	61.457.479	61.457.479	0	0
Obresti za bodoča leta za bančna posojila	0	21.081	52.188	20.717
Obresti za obveznice	0	674.640	449.280	0

Spremembe obveznosti, ki izhajajo iz financiranja

V EUR	1.1. 2018	Denarni tok	Nedenarne spremembe Pridob./odtujitve	31. 8. 2018
Kratkoročne finančne obveznosti	13.457.949	13.248.552	0	26.706.501
Dolgoročne finančne obveznosti	13.809.786	-6.412.181	0	7.397.606
Dividende	0	0	0	0
Skupaj obveznosti iz financiranja	27.267.735	6.836.372	0	34.104.107

V EUR	1.1. 2017	Denarni tok	Nedenarne spremembe Pridob./odtujitve	31. 12. 2017
Kratkoročne finančne obveznosti	6.307.230	7.150.719	0	13.457.949
Dolgoročne finančne obveznosti	22.110.672	-8.300.886	0	13.809.786
Dividende	0	-35.000.000	35.000.000	0
Skupaj obveznosti iz financiranja	28.417.902	-36.150.167	35.000.000	27.267.735

Kreditno tveganje

Učinkovita kreditna politika v družbi Adria Mobil je po eni strani odraz tesnega sodelovanja med sektorjem Prodaja in trženje ter sektorjem Finance pri upravljanju s terjatvami in kvalitetnimi kupci (B2B – distributerji in trgovci z visoko bonitetno oceno) ter dolgoletnim poslovnim odnosom z družbo Adria Mobil ter odraz ugodnih gospodarsko-finančnih razmer po drugi strani. Proaktivno delovanje na področju upravljanja s terjatvami je v družbi še toliko bolj pomembno z vidika koncentracije kreditnega tveganja, saj 70 % vseh terjatev do kupcev predstavljajo terjatve do 5 največjih kupcev.

Proces vzpostavitve učinkovite kreditne politike, kot najpomembnejše postavke obratnega kapitala, se v družbi Adria Mobil prične pri oceni kreditnega tveganja vsakega novega kupca in vsaj enkrat na leto pri presoji obstoječih kupcev. Na podlagi bonitetne ocene se določi oblika in potreben obseg zavarovanja ter posledično kreditni limit maksimalne izpostavljenosti do posameznega kupca. Družba ima vzpostavljene kontrolne postopke, ki med drugim vključujejo zavarovanje terjatev do neodvisnih kupcev (kreditna zavarovalnica, loro

bančne garancije in v manjšem obsegu dokumentarni akreditivi ter pridržki lastninske pravice do popolnega poplačila produktov), proaktivno operativno spremljanje terjatev do kupcev (spremljanje starostne strukture terjatev, zamud plačil, preseganje kreditnih limitov, izvedbo ukrepov pri unovčevanju terjatev in ocene tveganj potencialnih odpisov oziroma slabitev terjatev). V primeru preseganja kreditnega limita in/ali v primeru zamud kupcev pri poravnavanju obveznosti se izvede informacijska blokada odpreme izdelkov kupcem.

Povprečje zavarovanih terjatev do neodvisnih kupcev (v največjem obsegu pri kreditni zavarovalnici) v letu 2018 dosega 92 % terjatev do kupcev, kar v skupni vsoti terjatev do kupcev (tudi terjatve do odvisnih družb) predstavlja več kot 67 %.

Poslovodstvo ocenjuje kreditno tveganje kot zmerno in obvladljivo, kar dokazuje tudi nizek obseg odpisov terjatev ne samo v letu 2018, ampak v vsej zgodovini poslovanja družbe Adria Mobil.

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju po postavkah		
Poslovne terjatve	69.928.453	56.655.707
Dana posojila	5.448.334	2.097.604
Dane garancije, če pride do zahteve po vnovčitvi jamstva	5.709.875	15.670.793
SKUPAJ	81.086.662	74.424.104
Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju		
Slovenija	20.926.592	12.548.223
EU in ostalo	60.160.071	61.875.881
SKUPAJ	81.086.663	74.424.104

Valutno tveganje

Valutno tveganje je finančno tveganje in pomeni nevarnost pred finančno izgubo zaradi sprememb vrednosti ene valute v primerjavi z drugo. Bistveni računovodski kategoriji, ki kažeta na valutno tveganje, je valutna pozicija oziroma razmerje med terjatvami in obveznostmi z vidika različnih valut.

Družba večino svojih izdelkov izvozi na tuja tržišča, predvsem trge Evropske unije, kjer družba ustvarja prihodke, nominirane v EUR. Po drugi strani ima družba večina svojih obveznosti, tako iz naslova obveznosti do dobaviteljev kot tudi iz naslova investicijskih aktivnosti in obveznosti do delavcev ter države, nominiranih v EUR.

Iz navedenega ocenjujemo valutno tveganje na zmerno, saj je več kot 93 % terjatev in obveznosti nominiranih v EUR.

Kljub zgoraj navedenemu pa je prisotna razmeroma visoka izpostavljenost valutnemu tveganju za terjatve v GBP (visoka volatilnost GBP), delno tudi za terjatve v CHF in v manjšem obsegu za terjatve, nominirane v DKK. Kot instrument obvladovanja valutnega para EUR/GBP v družbi Adria Mobil sklepamo terminske posle v (FX Forward). Večina finančnih naložb in finančnih obveznosti v družbi Adria Mobil je prav tako nominiranih v EUR.

V spodnji preglednici je predstavljena analiza občutljivosti realno možne spremembe tečaja posameznih valut na dobiček skupine pred obdavčitvijo (zaradi vpliva spremembe vrednosti monetarnih sredstev in obveznosti), pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne. Sprememba valutnih razmerij ne vpliva na kapital družbe.

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Poslovne terjatve, izpostavljene valutnemu tveganju	4.600.041	5.816.716
SKUPAJ	4.600.041	5.816.716
Obravnavane postavke: vrednosti, ki so izpostavljene GBP	479.087	866.525
Poslovne terjatve, ki so izpostavljene DKK	1.391.330	3.019.285
Poslovne terjatve, ki so izpostavljene CHF	2.729.624	1.930.906
SKUPAJ	4.600.041	5.816.716

Vpliv na poslovni izid v primeru spremembe tečaja je prikazan v preglednici.

V EUR	Sprememba deviznega tečaja v %	Vpliv na poslovni izid pred davkom od dohodka
GBP	+/-10 %	47.909
DKK	+/-2 %	27.827
CHF	+/-2 %	54.592
SKUPAJ		130.328

Poštena vrednost finančnih inštrumentov

Poštena vrednost je znesek, za katerega je mogoče sredstva zamenjati oziroma obveznost poravnati med dobro obveščenimi in voljnimi strankami v preišljenem poslu. Poštena vrednost finančnih inštrumentov (kratkoročne in nekratkoročne finančne naložbe, kratkoročne in nekratkoročne finančne obveznosti, kratkoročne poslovne terjatve, kratkoročne poslovne obveznosti) ne odstopa bistveno od njihove knjigovodske vrednosti.

Družba razdeljuje merjene poštene vrednosti finančnih sredstev (kategoriziranih v skladu z MRS 39) v izkazu finančnega položaja po naslednjih ravneh:

- raven 1: poštene vrednosti izhajajo iz tržnih cen (brez njihovih prilagoditev) na aktivnih trgih vrednostnih papirjev;
- raven 2: poštene vrednosti so neposredno ali posredno izpeljane iz drugih virov na trgu, ki jih je mogoče spreminjati, razen tržnih cen na aktivnih trgih vrednostnih papirjev; in
- raven 3: poštene vrednosti izhajajo iz tehnik vrednotenja, ki temeljijo na virih, ki jih na trgih ni mogoče spreminjati.

V EUR	Knjigovodska vred. 31. 8. 2018	Poštena vrednost Raven 1	Poštena vrednost Raven 2	Poštena vrednost Raven 3	Poštena vrednost Skupaj 31. 8. 2018
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	127.649	127.649	0	0	127.649
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	127.649	127.649			127.649
Sredstva, merjena po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita	90.897.500	0	0	90.897.500	90.897.500
Dana posojila	5.448.334			5.448.334	5.448.334
Poslovne terjatve do kupcev	59.484.343			59.484.343	59.484.343
Denarna sredstva in depoziti	25.964.823			25.964.823	25.964.823
Obveznosti, merjene po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita	110.175.861	0	0	110.175.861	110.175.861
Finančne obveznosti	34.104.107			34.104.107	34.104.107
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	76.071.754			76.071.754	76.071.754

V EUR	Knjigovodska vred. 31. 12. 2017	Poštena vrednost Raven 1	Poštena vrednost Raven 2	Poštena vrednost Raven 3	Poštena vrednost Skupaj 31. 12. 2017
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	127.649	127.649	0	0	127.649
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	127.649	127.649			127.649
Sredstva, merjena po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita	58.898.602	0	0	58.898.602	58.898.602
Dana posojila	2.097.604			2.097.604	2.097.604
Poslovne terjatve do kupcev	50.477.753			50.477.753	50.477.753
Denarna sredstva in depoziti	6.323.245			6.323.245	6.323.245
Obveznosti, merjene po nabavni vrednosti, kjer je poštena vrednost razkrita	88.725.213	0	0	88.725.213	88.725.213
Finančne obveznosti	27.267.735			27.267.735	27.267.735
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	61.457.479			61.457.479	61.457.479

Pojasnilo 29 Pogojna sredstva in obveznosti ter zaveze

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Prejete garancije in poročila ter menice za zavarovanje danih posojil	4.684.139	4.528.500
Izdane garancije in poročila – Slovenija	5.709.875	5.670.793
Izdane garancije in poročila – tujina	0	0
Factoring	3.038.839	1.993.198

Zunajbilančne postavke se nanašajo na prejete garancije in poročila ter menice za zavarovanje danih posojil ter na izdane garancije in poročila. Finančne obveznosti so zavarovane z zastavo nepremičnin v višini 1.888.279 EUR.

Potencialne obveznosti

Družba Adria Mobil ima podpisano krovno pogodbo, po kateri se v odvisnih družbah, ki nastopajo kot distributer, izvajajo storitve faktoringa. V drugi polovici leta 2017 je bil s faktoring družbo podpisan aneks k pogodbi, ki dodatno omejuje pogoje dejanskega izvajanja regresne pravice s strani faktorja. Po vnovični presoji določil MSRP 39 se je ugotovilo, da so se kriteriji za pripoznanje faktoringa, kot jih določa standard, pomembno spremenili, zato je od leta 2017 faktoring voden izvenbilančno kot potencialna obveznost. Na dan 31. 8. 2018 je v družbi Adria Mobil pogojna izpostavljenost iz naslova faktoringa znašala 3.038.839 EUR.

Poslovni najemi

Pogodbene obveznosti v EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
Do 1 leta	64.035	64.035
od 1 do 5 let	333.400	0

Družba Adria Mobil ima sklenjenih 5 pogodb o poslovnem najemu. 3 pogodbe so sklenjene za obdobje 1 leta in se po potrebi vsako leto podaljšajo. 2 pogodbi pa sta sklenjeni za obdobje 3 let. Po vsebini gre za najeme nepremičnine, vozil in poslovne opreme.

Upravljanje s kapitalom

V družbi Adria Mobil se zavedamo, da mora družba z namenom zagotavljanja nemotenega poslovanja vedno razpolagati z dovolj lastniškega kapitala, saj ta pomeni varnostno stanje za nepredvidene spremembe vrednosti sredstev in dolgov. Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, katerega izračun je razviden iz spodnje preglednice.

V EUR	31. 8. 2018	31. 12. 2017
1. Prejeta posojila	34.104.107	27.267.735
2. Denarna sredstva in kratkoročni depoziti	25.964.823	6.323.245
3. Neto obveznosti (1-2)	8.139.284	20.944.490
4. Kapital	71.474.001	43.850.063
5. Kapital in neto obveznosti (3+4)	79.613.285	64.794.553
6. Kazalnik finančnega vzvoda (4/5)	0,90	0,68

Pojasnilo 30 Strošek revidiranja

Strošek revidiranja letnega poročila družbe Adria Mobil je znašal 28.400 EUR, v lanskem letu pa je znašal strošek revidiranja letnega poročila 34.300 EUR.

Dogodki po zaključku poslovnega leta

Ocenjujemo, da se po datumu izdelave izkaza finančnega položaja niso pojavili dogodki, ki bi lahko vplivali na računovodske izkaze in zaradi katerih bi morali opraviti dodatne postopke, da bi ugotovili, ali so ti dogodki pravilno prikazani v računovodskih izkazih.

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe Adria Mobil d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo posamične računovodske izkaze gospodarske družbe Adria Mobil d.o.o. (družba), ki vključujejo posamičen izkaz finančnega položaja na dan 31. avgust 2018 ter posamičen izkaz poslovnega izida, posamičen izkaz drugega vseobsegajočega donosa, posamičen izkaz gibanja kapitala in posamičen izkaz denarnih tokov za obdobje od 1. januarja 2018 do 31. avgusta 2018 ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi posamični računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe Adria Mobil d.o.o. na dan 31. avgust 2018 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za obdobje od 1. januarja 2018 do 31. avgusta 2018 v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo posamičnih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše pri reviziji posamičnih računovodskih izkazov tekočega obdobja. Te zadeve smo upoštevali pri reviziji posamičnih računovodskih izkazov kot celote ter pri oblikovanju našega mnenja o teh posamičnih računovodskih izkazih in o teh ključnih revizijskih zadevah ne izražamo posamičnega mnenja. Za vsako zadevo, ki jo posebej navajamo v nadaljevanju, opisujemo, kako smo jo obravnavali v okviru naše revizije.

Izpolnili smo vse svoje obveznosti, ki so opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo posamičnih računovodskih izkazov*, vključno s tistimi, ki so povezane s temi zadevami. Zato je revizija vključevala izvedbo postopkov, ki smo jih določili na podlagi naše ocene tveganja pomembno napačne navedbe v posamičnih računovodskih izkazih. Rezultati naših revizijskih postopkov, vključno s postopki, ki smo jih opravili v zvezi z zadevami, ki jih navajamo v nadaljevanju, služijo kot podlaga za naše revizijsko mnenje o priloženih posamičnih računovodskih izkazih.

Rezervacije za jamstva

Kot izhaja iz *Pojasnila 24 Rezervacije in nekratkoročno odloženi prihodki*, rezervacije za jamstva na dan 31. avgust 2018 znašajo 8,2 milijona EUR. Družba izdaja za proizvode različne vrste garancij, na podlagi katerih je delovanje prodanih proizvodov na splošno zagotovljeno za določeno obdobje ali za določene pogoje. Rezervacije za jamstva za proizvode vključujejo pričakovane stroške garancijskih obveznosti, ki jih določa zakon ali pogodba. Ocenjeni prihodnji stroški garancijskih storitev temeljijo predvsem na izkušnjah iz preteklosti glede reklamacijskih zahtevkov za proizvode družbe. Na to področje smo se osredotočili, ker spremembe predpostavk lahko pomembno vplivajo na višino rezervacij za jamstva, ki so vključena v posamičnih računovodskih izkazih.

Pridobili smo razumevanje procesa rezervacij za jamstva in ovrednotili ter pretestirali zasnovo ustreznih kontrol. Osredotočili smo se na ocenjevanje primernosti metodologije družbe, vrednotenje in testiranje osnov za predpostavke, razvite in uporabljene pri določanju rezervacij za jamstva, izvedbo analize trenda višine rezervacij za jamstvo na proizvod v garancijskem roku, stroške popravila na proizvod iz garancijskih zahtevkov kot tudi čas nastanka garancijskih zahtevkov v garancijskem roku za ovrednotenje presoje, ki jih je sprejelo poslovodstvo, ter preverjanje veljavnosti podatkov, uporabljenih pri izračunih. Ocenili smo primernost razkritij rezervacij za jamstva v pojasnilu 24: Rezervacije in nekratkoročno odloženi prihodki v posamičnih računovodskih izkazih.

Udenarljivost odloženih terjatve za davek iz naslova nekoriščenih davčnih izgub

Kot izhaja iz *Pojasnila 10 Odloženi davki*, odložene terjatve za davke na dan 31. avgust 2018 znašajo 21,2 milijona EUR, od katerih se jih večina nanaša na nekoriščene davčne izgube. Obstaja tveganje, da prihodnji obdavčljivi dobički ne bodo na razpolago v zadostni višini, da bi bile odložene terjatve za davke v celoti porabljene. Poslovodstvo zagovarja udenarljivost odloženih terjatev za davek v glavnem s projekcijami dobičkov, ki vključujejo ocene in davčne strategije za prihodnje obdavčljive dobičke. Spremembe, na primer v razvoju industrije, v poslovanju in trgih ter spremembe predpisov, lahko vplivajo na te projekcije. Vrednotenje odloženih terjatev za davek je pomembno za našo revizijo, ker je postopek ocenjevanja zapleten in temelji na ocenah prihodnjega obdavčljivega dohodka.

Izvedli smo revizijske postopke za vrednotenje in pravilnost zneskov, pripoznanih za odmerjen davek iz dobička in odloženi davek, korespondenco z davčnimi organi in oceno davčnih izpostavljenosti. Poleg tega smo v zvezi z odloženimi terjatvami za davek ocenili in preizkusili analizo in predpostavke uprave, ki podpirajo verjetnost, da bodo odložene terjatve za davek, pripoznane v izkazu finančnega položaja, v prihodnjih letih porabljene preko obdavčljivega dobička ter razpoložljive strategije za načrtovanje davkov. V našo ekipo smo vključili lokalne davčne strokovnjake za analizo davčnih položajev in za presojo predpostavk, uporabljenih pri določanju davčnih položajev. Ocenili smo primernost razkritij odloženih terjatev za davek, vključenih v *Pojasnilu 10: Odloženi davki* v posamičnih računovodskih izkazih.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen posamičnih računovodskih izkazov in našega mnenja o teh posamičnih računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o posamičnih računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo posamičnih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne s posamičnimi računovodskimi izkazi oziroma, ali na podlagi informacij, ki smo jih pridobili pri reviziji ali sicer menimo, da so pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost da ocenimo, ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presojo, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v posamičnih računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene s posamičnimi računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost da, na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost posloводства, revizijske komisije in nadzornega sveta za posamične računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh posamičnih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo posamičnih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi posamičnih računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkrije zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizijska komisija in nadzorni svet sta odgovorna za nadzor nad pripravo posamičnih računovodskih izkazov.

Revizorjeva odgovornost za revizijo posamičnih računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so posamični računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh posamičnih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v posamičnih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v posamičnih računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino posamičnih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali posamični računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;

Revizijsko komisijo in nadzorni svet med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Obenem smo revizijski komisiji in nadzornemu svetu predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s tem povezanimi nadzornimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili revizijsko komisijo in nadzorni svet, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji posamičnih računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve.

Druge zahteve v zvezi z vsebino revizorjevega poročila v skladu z Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Imenovanje in potrditev revizorja

Za zakonitega revizorja revidirane družbe nas je imenoval njen z zakonom določen organ dne 13. april 2018, naše imenovanje pa je potrdila skupščina delničarjev družbe dne 31. maja 2018. Celotno neprekinjeno obdobje, vključno s predhodnimi podaljšanji našega sodelovanja z družbo (podaljšanje prvotnega obdobja za katerega smo bili imenovani za revizorja družbe) in ponovnimi imenovanji za zakonitega revizorja družbe, znaša 14 let.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

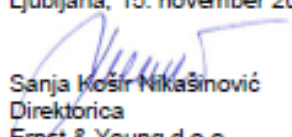
Naše mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu je skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe, ki smo ga izdali na isti dan kot revizijsko.

Nerevizijske storitve

Za revidirano družbo nismo opravili nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz prvega odstavka petega člena Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, in smo pri opravljanju revizije zagotovili našo neodvisnost od revidirane družbe.

Poleg storitev obvezne revizije in tistih, ki so razkrite v letnem poročilu in računovodskih izkazih, nismo za družbo in njene odvisne družbe opravili nobenih drugih storitev.

Ljubljana, 15. november 2018

Sanja Košir Nikašinić
Direktorica
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

Maja Repušić
Pooblaščenka revizorka

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

OSNOVNI PODATKI O DRUŽBAH SKUPINE ADRIA MOBIL

SUNLIVING
MADE BY ADRIA MOBIL

Autodomi in vani 2019

BREZSKRBNOST

Produkti Adrie Mobil, d. o. o., se ponašajo z vrhunsko garancijo in storitvami, ki jih dosežemo z vzpostavljeno trgovsko mrežo na več kot 450 mestih v Evropi in širše.

Ime družbe	ADRIA MOBIL Proizvodnja, trgovina in storitve, d.o.o. Novo mesto
Skrajšano ime družbe	ADRIA MOBIL, d.o.o. Novo mesto
Poslovni naslov	<i>Straška cesta 50, 8000 Novo mesto, SLOVENIJA</i>
Spletna stran	http://www.adria-mobil.com
Elektronski naslov	info@adria-mobil.si
Telefon	+386 7 39 37 100
Telefax	+386 7 39 37 200
Vložna številka	17.12.1990 - vl.št. 10167100
Standardna klasifikacija dejavnosti	29.200 Proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprikolic
Pravna oblika	Družba z omejeno odgovornostjo
Matična številka	5479541000
Davčna številka	SI51439972
Direktor	SONJA GOLE
Nadzorni svet	
Predsednik	Marie Feuillet Francois
Namestnik	Janez Kastelec
Član	Michel Freiche
Član	Marie-Helen Gerbeaut Feuillet

Company name	ADRIA DOM, proizvodnja mobilnih domov, d.o.o.
Short company name	ADRIA DOM d.o.o.
Corporate address	<i>Kanižarica 41, 8340 Črnomelj, SLOVENIJA</i>
Web address:	http://www.adria-mobilehome.com
e-mail address	kontakt@adria-mobilehome.com
Tel.:	+386 7 35 69 160
Fax:	+386 7 35 69 105
Docket number	10441900
Standard activity code	16.230 Stavbno mizarstvo in tesarstvo
Legal form	Družba z omejeno odgovornostjo
Company number	1732528000
Tax number	SI66141125
Director	MARTA KELVIŠAR
Supervisory Board	
Chairman	Matjaž Grm
Deputy Chairman	Sonja Gole
Member	Uroš Murn
Member	
Chair	

Ime družbe	PODGORJE tovarna ploskovnega pohištva d.o.o. Šentjernej
Skrajšano ime družbe	PODGORJE d.o.o. Šentjernej
Poslovni naslov	<i>Trubarjeva cesta 24, 8310 Šentjernej, SLOVENIJA</i>
Spletna stran	http://www.podgorje.si
Elektronski naslov	podgorje@podgorje.si
Telefon	+386 7 371 91 60
Telefax	+386 7 371 91 61
Vložna številka	30.6.1955, preoblikovano v d.o.o. - 31.1.1995 - vl.št.10186600
Standardna klasifikacija dejavnosti	31.090 Proizvodnja drugega pohištva
Pravna oblika	Družba z omejeno odgovornostjo
Matična številka	5518601000
Davčna številka	SI39763862
Direktor	DENIS STEPANČIČ
Nadzorni svet	
Predsednik	Mira Šetina
Namestnik	Anton Kastrevc
Član	Jože Grubar
Član	

Ime družbe	ADRIA PLUS Trgovina in storitve, d.o.o. Novo mesto
Skrajšano ime družbe	ADRIA PLUS, d.o.o. Novo mesto
Poslovni naslov	<i>Podbevškova ulica 13, 8000 Novo mesto, SLOVENIJA</i>
Spletna stran	http://www.adria-plus.com
Elektronski naslov	info@adria-plus.si
Telefon	+386 7 39 35 300
Telefax	+386 7 39 35 415
Vložna številka	26.4.2001 - vl.št. 10427400
Standardna klasifikacija dejavnosti	45.110 Trgovina z avtomobili in lahкими motornimi vozili
Pravna oblika	Družba z omejeno odgovornostjo
Matična številka	1625918000
Davčna številka	SI10947558
Direktor	MATJAŽ STRAŠEK
Nadzorni svet	
Predsednik	Marko Lekše
Namestnik	Mojca Novak
Član	Aleš Črtalič
Član	

Ime družbe	ADRIA STAR društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju, trgovinu i usluge
Skrajšano ime družbe	ADRIA STAR d.o.o.
Poslovni naslov	<i>Ribnik 46 C, 47272 Ribnik, Hrvatska</i>
Spletna stran	http://www.adria-mobil.com
Elektronski naslov	info@adria-mobil.si
Telefon	+386 7 393 7 124
Telefax	
Vložna številka	1.7.2004 - vl.št. 10167100 Tt-04/395-2
Standardna klasifikacija dejavnosti	DH2524 Proizvodnja ostalih proizvoda od plastike
Pravna oblika	Družba z omejeno odgovornostjo
Matična številka	20035114
Davčna številka	51998507590
Direktorica	MIRA ŠETINA
Nadzorni svet	
Predsednik	Zdravko Sančanin
Namestnik	Bojan Hrovatič
Član	Marko Lekše
Član	

Ime družbe	ADRIA MORE društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge
Skrajšano ime družbe	ADRIA MORE d.o.o.
Poslovni naslov	<i>Ulica Brune Bušića 43, 23211 Pakoštane, Hrvatska</i>
Spletna stran	www.adria-more.hr
Elektronski naslov	info@adria-more.hr
Telefon	+385 23 701 004
Telefax	+385 23 701 009
Vložna številka	16.1.2003 - vl.št. Tt-4/318-4 10167100
Standardna klasifikacija dejavnosti	5530-kampovi i prostori za kampiranje
Pravna oblika	Družba z omejeno odgovornostjo
Matična številka	20032817
Davčna številka	34435691218
Direktor	MILAN UDOVIČIĆ
Nadzorni svet	
Predsednik	Mira Šetina
Namestnik	Anton Kastrevc
Član	Matjaž Grm
Član	

Ime družbe	ADRIA CARAVAN ApS Danska
Skrajšano ime družbe	ADRIA CARAVAN ApS
Poslovni naslov	<i>Petersmidevej 10, 6000-Kolding, Danska</i>
Spletna stran	http://www.adria.dk
Elektronski naslov	
Telefon	+ 45 755 -19 - 600
Telefax	
Vložna številka	-vl.št. 26 52 50 12
Standardna klasifikacija dejavnosti	
Pravna oblika	ApS
Matična številka	ApS111097 -
Davčna številka	
Direktor	PER HØJGAARD
Nadzorni svet	
Predsednik	Stanislava Kastelec
Namestnik	Gorazd Jakše
Član	Per Højgaard
Član	

Ime družbe	ADRIA CONCESSIONAIRES, Ltd. Velika Britanija
Skrajšano ime družbe	ADRIA CONCESSIONAIRES, Ltd.
Poslovni naslov	<i>Unit 2, Drury Drive, Woodhall Business Park, Sudbury, Suffolk, CO10 1WH, Velika</i>
Spletna stran	http://www.adria-mobil.si/uk
Elektronski naslov	info@adriaconcessionaries.co.uk
Telefon	01787 888890
Telefax	01787 888981
Vložna številka	
Standardna klasifikacija dejavnosti	3420 Mfr motor vehicle bodies, etc
Pravna oblika	Ltd
Matična številka	2280957
Davčna številka	894586
Direktorica	SLAVICA SMREKAR ŠTERK
Nadzorni svet	
Predsednik	Sonja Gole
Namestnik	Stanislava Kastelec
Član	Slavica Smrekar Šterk
Član	

Ime družbe	ADRIA MOBIL SCHWEIZ, GmbH
Skrajšano ime družbe	ADRIA MOBIL SCHWEIZ GmbH
Poslovni naslov	<i>Erlenstrasse 27, CH – 2555 Brugg / BE</i>
Spletna stran	http://ch-de.adria-mobil.com
Elektronski naslov	info@adria-mobil.ch
Telefon	0041 43 243 1414
Telefax	0041 43 344 0513
Vložna številka	16.10.2003
Standardna klasifikacija dejavnosti	
Pravna oblika	GmbH
Matična številka	CH-020.4.027.726-7 - CH579482
Davčna številka	1763865/CH579482
Direktor	FRITZ MINDER
Nadzorni svet	
Predsednik	Stanislava Kastelec
Namestnik	Fritz Minder
Član	
Član	

Ime družbe	ADRIA DISTRIBUTION SPAIN, S.L.U.
Skrajšano ime družbe	ADS S.L.U.
Poslovni naslov	<i>Barri Marqués, 3, E 17452 Massanes (Girona)</i>
Spletna stran	
Elektronski naslov	
Telefon	0034 600002605
Telefax	
Vložna številka	24.12.2009 javna objava ustanovitve, 28.01.2010 vpis - vl. št. 934/30010616
Standardna klasifikacija dejavnosti	
Pravna oblika	S.L.U.
Matična številka	B-65-240.152.
Davčna številka	
Direktor	FRANCISCO JOVER PLANAS
Nadzorni svet	
Predsednik	Sonja Gole
Namestnik	Stanislava Kastelec
Član	Francisco Jover Planas
Član	

Ime družbe	ADRIA BENELUX B.V.
Skrajšano ime družbe	ADRIA BENELUX B.V.
Poslovni naslov	<i>Buitendijks 9, 3356 LX Papendrecht, Nizozemska</i>
Spletna stran	http://www.adriabenelux.com
Elektronski naslov	info@adria.nl
Telefon	061 508 12 19
Telefax	
Vložna številka	28.06.2013
Standardna klasifikacija dejavnosti	45194-Sale and repair of caravans, 46493-Wholesale of camping goods, 45112-Sale and repair of passenger cars and light motor vehicles (no import of new cars)
Pravna oblika	B.V.
Matična številka	58250700
Davčna številka	NL852.46.557.B01
Direktor	MARKO PLAZAR
Nadzorni svet	
Predsednik	Sonja Gole
Namestnik	Stanislava Kastelec
Član	Marko Plazar
Član	

Ime družbe	DOMERIUM, S.L.
Skrajšano ime družbe	DOMERIUM, S.L.
Poslovni naslov	<i>08495 - Fogars de la Selva, Barcelona, Spain</i>
Spletna stran	
Elektronski naslov	
Telefon	
Telefax	
Vložna številka	
Standardna klasifikacija dejavnosti	
Pravna oblika	
Matična številka	
Davčna številka	
Direktor	ZDRAVKO SANČANIN
Nadzorni svet	
Predsednik	
Namestnik	
Član	
Član	

Viri:

Letna poročila odvisnih družb skupine Adria
Spletna stran družbe Adria Mobil, d. o. o.
Letni plan družbe Adria Mobil, d. o. o., in skupine Adria Mobil
Nerevidirani in revidirani računovodski izkazi skupine Adria Mobil in odvisnih družb
Interne informacije družbe Adria Mobil, d. o. o.

Ta dokument je oblikovana verzija izvlečkov letnih poročil posameznih družb, ki so bili obravnavani na sejah NS oziroma UO posameznih družb skupine Adria Mobil.

Izdajatelj:

Adria Mobil, d. o. o., Novo mesto, Straška cesta 50

Fotografije:

- Branko Čeak
- Jože Maček
- Domen Pal
- Foto Bobo
- Arhiv Adria Mobil
- Arhiv Adria Dom

Novo mesto, november 2018

